

Mötesbok: Kommunfullmäktige (2026-03-30)

Kommunfullmäktige

Datum: 2026-03-30

Plats: Fullmäktigesalen, Rådhusplanaden 6

Kommentar:

Dagordning

Val av justerare och fastställande av dagordning

60/26 Val av justerare och fastställande av dagordning 2026-03-30	4
---	---

Interpellationer och frågor

61/26 Interpellation: Utköp av personal inom äldreomsorgen – omfattning, kostnader och ansvar; Veronica Kerr (KD)	5
62/26 Interpellation: Äntligen möjlighet att uppnå 15-barnsmålet; Anders Norqvist (L)	9
63/26 Interpellation: Säkerhetspröva våra politiker i ledande positioner; Anders Norqvist (L)	16
64/26 Interpellation: Kan medborgarna lita på Umeå kommuns färdtjänst? Lars Forsgren (SD)	22
65/26 Interpellation: Hur är kunskapen i organisationen gällande klimakteriet? Hanna Lundin Jernberg (L)	26
66/26 Interpellation: Kan Umeå kommun säkerställa långsiktigt boende för nyanlända barnfamiljer? Hanna Lundin Jernberg (L)	29
67/26 Interpellation: Är privat ställföreträdarskap en rimlig lösning för framtiden? Liv Zetterberg (V)	33
68/26 Interpellation: Vad är Umeå kommuns planer för Kulturmejeriet på Röback? Ellen Ström (V)	37
69/26 Interpellation: Varför väljer kommunen att gå till strid mot visselblåsare som vill dra tillbaka sina anmälningar? Veronica Kerr (KD)	40
70/26 Interpellation: Är kommunen beredd att utöka istiden i kommunens ishallar? Anders Sellström (KD)	42
71/26 Interpellation: Gör Campus Friidrottsarena tidigt tillgänglig för utomhusträning; Maria Lindvall (-)(L)	44
72/26 Interpellation: Långa väntetider för hjälpmedel och bostadsanpassning i Umeå kommun; Maja Westling Palmberg (C)	47
73/26 Interpellation: Ljusskyggt avslut på debatten om visselblåsarfunktionen; Davis Kaza (AP) och Patrik Brännberg (AP)	50
74/26 Interpellation: Hur kan det bli så att utemiljön på skolan i Rödåsel missas? Mattias Larsson (C) och Sven-Olov Edvinsson (C)	52
75/26 Fråga: Hur jobbar Umeå kommun med innovationsupphandling? Ellen Ström (V)	54

Ärenden

76/26 Motion 24/2024: Revidering av Kommunfullmäktiges arbetsordning; Maja Westling Palmberg (C)	56
77/26 Motion 10/2025: Lätta på lärares administrativa börda; Anders Norqvist (L), Hanna Lundin Jernberg (L)	67
78/26 Motion 22/2025: Åtgärder mot antisemitismen i Umeås skolor; Hanna Lundin Jernberg (L) och Anders Norqvist (L)	83
79/26 Motion 23/2025: Inrätta en Mini-Maria mottagning i Umeå; Hanna Lundin Jernberg (L)	103
80/26 Motion 25/2025: Inför avgiftsfri frukost i skolan; Tobias Holmbom (V)	122
81/26 Revidering av reglemente för styrelse och nämnder	160
82/26 Förläggning av nämnders och bolags mandatperiod	237
83/26 Privata utförare inom överförmyndarverksamhet	245
84/26 Avsägelse; ledamot i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden; Frida Fröberg (KD)	267

85/26 Avsägelse; ledamot i Nolia AB; Edward Vestman (M)	268
86/26 Avsägelse; vice ordförande i kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott, ledamot i kulturnämnden och ombud i Umeå Folketshusförening UPA; Anna-Karin Sjölander (C)	269
87/26 Avsägelse; ledamot i valnämnden; Richard Desiatnik (L)	273
88/26 Fyllnadsval; Nämndeman i Umeå tingsrätt; Yvonne Holmberg (S)	275
89/26 Fyllnadsval; ledamot i kulturnämnden; Sofia Wiesler (MP)	277
90/26 Val av nya styrelseledamöter i SEKAB BioFuel Industries AB	279
91/26 Anmälningsärenden 2026-03-30	287

Tjänsteskrivelse

2026-03-25

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2026/00117

Val av justerare och fastställande av dagordning 2026-03-30

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att till justerare av dagens protokoll utse Tomas Wennström (S) och Joline Göttfert (M)

att digital justering äger rum senast måndag 6 april kl. 15.00

att fastställa dagordning för mötet.

Beredningsansvariga

Olov Häggström
Tomas Jakobsson

Förnamn, Efternamn
Befattning

Olov Häggström
Utredare

Tjänsteskrivelse

2026-01-21

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2026/00102

Interpellation: Utköp av personal inom äldreomsorgen – omfattning, kostnader och ansvar; Veronica Kerr (KD)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Veronica Kerr (KD) har inkommit med en interpellation till personalnämndens ordförande.

Utköp av personal inom äldreomsorgen – omfattning, kostnader och ansvar

Utköp av personal är en åtgärd som används inom kommunal verksamhet för att hantera svåra personalsituationer. Det kan röra sig om bristande prestationer, samarbetssvårigheter eller mer allvarliga skäl. Även om utköp i vissa fall kan vara det minst skadliga alternativet, innebär de alltid en ekonomisk belastning för kommunen och ytterst för skattebetalarna.

I en tid då äldreomsorgen redan står inför stora ekonomiska och personalmässiga utmaningar är det därför nödvändigt att granska hur ofta utköp används, vad de kostar och vilka konsekvenser de får. När en anställd får en ekonomisk ersättning för att avsluta sin tjänst, trots allvarliga skäl till att personen inte kan vara kvar i verksamheten, kan det väcka frågor om etiken i att på detta sätt i praktiken belöna ett problemskapande beteende. Dessutom är det viktigt att den arbetsrättsliga processen inte frångås, då den finns till för att säkerställa en tydlig och rättssäker hantering.

Det är avgörande att Umeå kommun kan visa transparens, ansvarstagande och ett starkt skydd för våra mest utsatta medborgare. Förtroendet för äldreomsorgen försvagas allvarligt om det upplevs som att ekonomiska uppgörelser går före rättssäkerhet och trygghet.

Med anledning av detta ställer jag följande frågor:

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00102

1. Hur många anställda har köpts ut av Umeå kommun under de senaste fem åren?
2. Hur många av dessa utköp har skett inom äldreomsorgsförvaltningen?
3. Vilken totalkostnad har dessa utköp inneburit för kommunen, uppdelat på verksamhetsområde?
4. Hur säkerställer kommunen att personal som köps ut av allvarliga skäl inte riskerar att fortsätta arbeta med sårbara grupper i andra kommuner eller verksamheter

Tomas Wennström (S), personalnämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Överenskommelser om avslut av anställning gjorda de sista 5 åren i Umeå kommun gör vi per definition inte utköp av medarbetare. Det är viktigt att påminna sig om att en överenskommelse om att avsluta ett pågående anställningsförhållande är just en överenskommelse. Anledningen till varför en överenskommelse om avslut ingås varierar men i det fall en överenskommelse ingås har arbetsgivaren tillsammans med medarbetaren gjort en bedömning att det är den bästa, eller den minst dåliga lösningen för just den medarbetaren. En överenskommelse om avslut är för arbetsgivaren en möjlighet att i samförstånd med berörd medarbetare ta ansvar.

Att det vid en överenskommelse om avslut av en anställning uppkommer en kostnad är korrekt. Det är dock inte givet att den kostnad som en överenskommelse innebär blir större än i de fall lösningen skulle vara att anställningsförhållandet skulle kvarstå eller i förekommande fall hanteras inom ramen för en rättsprocess. Det är oavsett, i alla lägen viktigt att genomföra en kostnadsanalys på rimliga åtgärder. Arbetsgivaren är mån och verkar för en rättssäker hantering.

Svar på fråga 1: Totalt antal ingångna överenskommelser i Umeå kommun under det senaste 5 åren (sep 2021-sep 2025) är 239 stycken.

Svar på fråga 2: I äldrenämndens verksamheter har det de senaste fem åren ingåtts 44 stycken individuella överenskommelser om avslut av anställning motsvarande en total kostnad av 5 831 274 kr.

Svar på fråga 3: I Umeå kommun har den största nämnden, vilket är för- och grundskolenämnden träffat flest individuella överenskommelser om avslut av anställning de senaste fem åren. I antal, 82 stycket, vilket motsvarande en totalkostnad om 8 044 646 kronor.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00102

Inom individ och familjenämndens verksamheter har 77 stycken överenskommelser ingåtts motsvarande en totalt kostnad om 7 685 347 kronor.

Övriga nämnder har senaste åren haft mellan en till tio överenskommelser om avslut vilket motsvarar en total kostnad om 7 612 717 kr exklusive PO.

Den totala summan för detta är 29 173 984 kronor.

Svar på fråga 4: I Umeå kommun arbetar vi vid anställning efter den kommundemensamma rekryteringsriktlinjen. Den omfattar alltid steg för kontroller inför anställning. Kontrollerna omfattar bland annat registerkontroller där det finns lagstöd för det. Kontroll av intyg gällande förkunskaper såsom examina, utbildnings och arbetsintyg samt tidigare arbetsplatser. En annan viktig kontroll är referenstagning inför anställning. Vid dessa kontroller uppmärksammas arbetsgivaren på tidigare händelser som ligger till grund för bedömning om personen skall gå vidare till anställning eller inte. Kontrollarbetet är omfattande inför anställning och för att stärka anställande chefers förutsättningar på området finns sedan några år tillbaka rekryteringsstöd i form av enheter inom för och grundskoleverksamhet, äldreomsorg och individ och familjenämndens verksamheter.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-02-23

§ 37

Diariernr: KS-2026/00102

Interpellation: Utköp av personal inom äldreomsorgen – omfattning, kostnader och ansvar; Veronica Kerr (KD)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen till nästa sammanträde då respondenten inte närvarar vid dagens sammanträde.

Ärendebeskrivning

Veronica Kerr (KD) har inkommit med en interpellation till personalnämndens ordförande.

Tjänsteskrivelse

2025-12-01

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2025/01082

Interpellation: Äntligen möjlighet att uppnå 15-barnsmålet; Anders Norqvist (L)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Anders Norqvist (L) har inkommit med en interpellation till för- och grundskolenämndens ordförande.

Äntligen möjlighet att uppnå 15-barnsmålet

Redan 2005 togs det politiska beslutet i KF om att minska barngruppernas storlek i Umeå kommuns förskolor. Målsättningen sattes till 15 barn i snitt per avdelning. Det har gått 20 år sedan beslutet togs och frågan har med jämna mellanrum debatterats i kommunfullmäktige, för- och grundskolenämnden och naturligtvis i media.

Orsaken till att målet inte uppnåtts har bland annat varit brist på både lokaler och förskolepersonal. I botten har hela tiden de ekonomiska aspekterna legat. Det har pratats om flera 10-tals miljoner som inte funnits tillgängliga, enligt den styrande majoriteten, för att kunna genomföra reformen.

I och med den nu prognostiserade minskningen av barnafödande har frågan fått ny aktualitet. Vi kunde läsa att fyra kommunala förskolor läggs ner som följd av färre barn eftersom det finns ett överskott på förskoleplatser och lokaler.

I sammanhanget kan också diskuteras hur den nedlagda förskoleverksamheten skulle kunna resultera i att lokalerna används av fritidsförvaltningen. Det är ju en brist på lokaler för ungdomar.

Jag vill därmed ställa följande frågor till för- och grundskolenämndens ordförande Moa Brydsten.

1. Hur stort överskott/underskott på platser skulle det finnas om 15-barnsmålet uppfylls?

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01082

2. Hur stor brist på förskolepersonal skulle det finnas, med de prognostiserade födelsetalen, om 15-barnsmålet uppfylls.
3. Varför måste förskolor stängas om nu 15-barnsmålet inte är uppfyllt?
4. Finns det diskussioner mellan för- och grundskolenämnden och fritidsnämnden om att använda de föreslagna övertaliga lokalerna för ungdomsverksamheten?

Moa Brydsten (S), för- och grundskolenämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

FGN arbetar med att utveckla förskolans kvalitet utifrån KFs mål, Skolverkets allmänna råd för förskola och inom ramen för de tilldelade medel vi fått av KF. Allmänna råden är mer långtgående än KFs mål och utgår från forskning och beprövad erfarenhet.

Svar på fråga 1

I dagsläget har vi 87 kommunala förskolor med 370 tillgängliga avdelningar, av dessa använder vi idag drygt 330. Antalet barn med placering är cirka 5500 och under våren beräknas cirka 500 barn tillkomma. Våra fristående enheter har cirka 800 platser.

Utifrån de minskade barnkullarna skulle vi idag kunna ha ett tak per avdelning på 15 barn per barngrupp. Det skulle dock innebära väldigt små möjligheter att ha barngrupper med färre barn än 15. En förutsättning är också att vi fortsatt kan använda alla tillgängliga platser som är externt förhyrda, paviljongslösningar med tillfälliga bygglov samt lokaler som ej är ändamålsenliga. Flera av lokalerna kommer då att behöva ersättas eller genomgå omfattande renoveringar.

Svar på fråga 2

Kompetensbehovsprognosen i kompetensförsörjningsplanen för 2025–2035 visar på ett rekryteringsbehov under perioden på 350 barnskötare och 406 förskollärare. Detta beräknat utifrån de förutsättningar som råder idag med cirka 3 personal per avdelning.

För att minskningen av barngruppernas storlek ska få önskad effekt krävs att antalet personal per avdelning bibehålls, alltså att personaltätheten ökar. Legitimerade förskollärare och utbildade barnskötare är en förutsättning för att kvaliteten på barnens utbildning ska vara god. För att kunna minska barngruppernas storlek krävs som minst 90 förskollärare/barnskötare, vilket innebär en ökad personalkostnad på cirka 52 miljoner kronor per år.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01082

Antalet förskollärare som examineras vid våra universitet minskar och det kommer sannolikt bli svårt att ersätta de förskollärare som pensioneras eller lämnar yrket av andra skäl.

När personaltätheten ökar blir antalet medarbetare högre vilket medför att det krävs en utökning av antalet rektorer för att hålla målet med max 30 medarbetare per rektor. Uppskattningsvis behöver antalet rektorer utökas med 3–4 tjänster och det innebär en ökad kostnad på 3–3,5 miljoner kronor per år.

Svar på fråga 3

Resursfördelningen i förskoleverksamhet utgår från skollagen och bygger på att varje barn genererar en summa pengar. För att kunna minska barngrupperna behöver samtidigt personaltätheten öka. Att enbart minska barngruppernas storlek utan utökning av personaltätheten innebär svårigheter med att schemalägga så att det finns en rimlig bemanning per avdelning under förskolans öppettider. För att lösa det inom befintlig budget kommer det att kräva att barngrupper slås samman under längre tid vid öppning och stängning när det är färre barn på plats. Fler barn behöver då byta barngrupp och möta nya pedagoger en till flera gånger per dag beroende på vistelsetid.

Svar på fråga 4

För- och grundskolenämnden är hyresgäster, Tekniska nämnden ansvarar för kommunens lokaler och ser över hur de kan användas.

Statistik från kolada

<https://kolada.se/verktyg/jamforaren/?focus=16808&report=148707>

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01082

Umeå

Nyckeltal		2020	2021	2022	2023	2024
Barn i kommunal förskola, andel (%) av inskrivna barn		87.0	88.0	88.0	87.0	87.0
Barn per barngrupp i förskola, kommunal regi, antal		16.9	16.8	16.3	15.8	15.9

Riket

Nyckeltal		2020	2021	2022	2023	2024
Barn i kommunal förskola, andel (%) av inskrivna barn		79.0	79.0	79.0	78.0	78.0
Barn per barngrupp i förskola, kommunal regi, antal		14.8	14.7	15.5	15.5	15.6

Umeå

Personaltäthet						
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, kommunal regi, antal		5.3	5.2	5.0	4.9	5.0
Förskollärartäthet, antal barn/lärare med förskollärarlegitimation, kommunal regi		9.8	10.0	10.1	10.1	10.1

Riket

Personaltäthet						
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, kommunal regi, antal		5.2	5.1	5.1	5.1	5.2
Förskollärartäthet, antal barn/lärare med förskollärarlegitimation, kommunal regi		11.8	11.7	11.6	11.5	11.1

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-02-23

§ 39

Diariernr: KS-2025/01082

Interpellation: Äntligen möjlighet att uppnå 15-barnsmålet; Anders Norqvist (L)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen till nästa sammanträde då interpellanten inte närvarar vid ärendets behandling på dagens sammanträde.

Ärendebeskrivning

Anders Norqvist (L) har inkommit med en interpellation till för- och grundskolenämndens ordförande.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-01-26

§ 4

Diarienumr.: KS-2025/01082

Interpellation: Äntligen möjlighet att uppnå 15-barnsmålet; Anders Norqvist (L)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avskriva interpellationen då den på grund av tidsbrist inte hinner hanteras på detta sammanträde samt att den tidigare varit bordlagd en gång.

Ärendebeskrivning

Anders Norqvist (L) har inkommit med en interpellation till för- och grundskolenämndens ordförande.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-12-15

§ 269

Diariernr: KS-2025/01082

Interpellation: Äntligen möjlighet att uppnå 15-barnsmålet; Anders Norqvist (L)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen till nästa sammanträde på grund av tidsbrist.

Ärendebeskrivning

Anders Norqvist (L) har inkommit med en interpellation till för- och grundskolenämndens ordförande.

Diariennr: KS-2025/01099

Interpellation: Säkerhetspröva våra politiker i ledande positioner; Anders Norqvist (L) och Alf Molin (L)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Anders Norqvist (L) och **Alf Molin (L)** har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Säkerhetspröva våra politiker i ledande positioner

Den ökade turbulensen i vår omvärld och det skärpta säkerhetsläget medför att beredskapen i Umeå kommun måste höjas. Behovet av samverkan mellan kommunen och Försvarmakten samt andra totalförsvarsenheter ökar. Ska denna samverkan kunna bli effektiv, trygg och optimal innebär det bland annat möjligheten att hantera känslig information och sådan med hög grad av sekretess för rikets säkerhet. Umeå kommun behöver säkerställa att detta är möjligt.

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) bör alla som tjänstgör i kommun- eller regionstyrelser säkerhetsprövas så att de ur ett nationellt säkerhetsperspektiv kan fortsätta att fullgöra sina uppdrag genom att leda och fatta beslut i ett förberedelseskede men främst i händelse av höjd beredskap och krig.

Bland Sveriges regioner och de 20 största kommunerna har drygt hälften beslutat att säkerhetspröva sina politiker enligt en undersökning som tidningen "Dagens samhälle" låtit göra.

Med anledning av detta vill jag ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande Hans Lindberg:

1. Finns det enligt dig behov av att säkerhetspröva politiker i Umeå kommun?
2. Om svaret är Ja på fråga 1 – är det i så fall genomfört och för hur många politiker?

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01099

3. Om svaret är Nej på fråga 1 – var har ett sådant beslut eller ickebeslut tagits?
4. Finns det inom förvaltningen några säkerhetsprövade tjänstemän i Umeå kommun som kan ta emot och får hantera handlingar med hög eller högsta försvarssekretess?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Jag vill inleda med att tacka för en interpellation som anknyter till särskilt viktiga frågor i det omvärldsläge vi befinner oss i. Inledningsvis bör sägas att säkerhetsprövningar regleras i säkerhetsskyddslagen, säkerhetsskyddsförordningen samt säkerhetspolisens föreskrifter. Befattningar som ska säkerhetsprövas fastställs enligt dessa regler genom den säkerhetsskyddsanalys kommunen gör och de krav som ställs i säkerhetsskyddsavtal med annan part. Att olika kommuner vidtagit olika säkerhetsklassningar för förtroendevalda beror på de varierande förutsättningarna och hur dessa påverkar respektive kommuns säkerhetsskyddsanalys. En annan faktor är att kommunerna har olika säkerhetsskyddsavtal med annan part. Nivåerna i sådana avtal kravställs av den andra parten. Umeå kommun ingår sedan 2024 i ett säkerhetsskyddsnätverk med kommuner över 100 000 invånare. Där diskuteras dessa frågor aktivt för att utbyta kunskap och tolkningar av säkerhetsskyddslagens krav i relation till kommunerna. Stockholm stad är sammankallande för forumet. SKR deltar till viss del i dessa dialoger för att ta lärdom av hur lagen träffar kommuner i praktiken. Men SKR själva bedriver inte säkerhetskänslig verksamhet, varför en stor del av kompetensen finns hos kommunerna.

Svar på fråga 1, 2 och 3

Säkerhet och beredskap vid Umeå kommun gör bedömningen att det i dagsläget inte föreligger behov att säkerhetspröva förtroendevalda. Det är såklart något som kan förändras och min inställning är att kommunen ska göra det som krävs i varje givet läge, i takt med att säkerhetsskyddsanalysen utvecklas och enligt de krav som ställs från andra myndigheter och Försvarsmakten. Det är alltså inte i första hand en politisk fråga utan en fråga om tillämpning av säkerhetsskyddslagen och säkerhetsskyddsavtalen. Däremot är det naturligtvis en politisk fråga om lagen ska förändras så att kommun- och regionstyrelser per automatik ska säkerhetsprövas. Givet omvärldsläget tror jag att det är en fråga som regeringen borde överväga. Enligt gällande regelverk innebär dock inte ett förtroendeuppdrag i viss position att en säkerhetsprövning kan göras per automatik. Skyddet ska enligt lag också i första hand tillgodoses på annat sätt. Till exempel genom att planeringsförutsättningar redovisas och delges

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/01099

utan att känsliga detaljer röjs. En fördel med detta är att fler kan delta i dialogen.

Svar på fråga 4

Det är ytterst sällan, om ens någonsin, kommuner når de högsta nivåerna i säkerhetsskydd. Kommuner kan inte heller fatta beslut om placering i säkerhetsklass 1, som är den högsta nivån, på egen hand. Beslut gällande de högsta nivåerna fattas av regeringen. Det är inte helt lämpligt att i ett öppet forum delge på vilka nivåer kommunen bedriver eller hanterar säkerhetskänslig verksamhet. Det som kan sägas är att kommunen har säkerhetsprövat personal i den omfattning som behövs för att kunna bedriva den säkerhetskänsliga verksamhet som kommunen har i sitt uppdrag och i enlighet med de säkerhetsskyddsavtal kommunen har undertecknat med andra aktörer, för att skydda den information kommunen tar del av.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-02-23

§ 40

Diarienum: KS-2025/01099

Interpellation: Säkerhetspröva våra politiker i ledande positioner; Anders Norqvist (L)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen till nästa sammanträde då interpellanten inte närvarar vid ärendets behandling på dagens sammanträde.

Ärendebeskrivning

Anders Norqvist (L) och **Alf Molin (L)** har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-01-26

§ 6

Diarienum: KS-2025/01099

Interpellation: Säkerhetspröva våra politiker i ledande positioner; Anders Norqvist (L)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avskriva interpellationen då den på grund av tidsbrist inte hinner hanteras på detta sammanträde samt att den tidigare varit bordlagd en gång.

Ärendebeskrivning

Anders Norqvist (L) och **Alf Molin (L)** har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-12-15

§ 271

Diarienum: KS-2025/01099

Interpellation: Säkerhetspröva våra politiker i ledande positioner; Anders Norqvist (L)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen till nästa sammanträde på grund av tidsbrist.

Ärendebeskrivning

Anders Norqvist (L) och **Alf Molin (L)** har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Tjänsteskrivelse

2026-02-13

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2026/00207

Interpellation: Kan medborgarna lita på Umeå kommuns färdtjänst? Lars Forsgren (SD)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Lars Forsgren (SD) har inkommit med en interpellation till tekniska nämndens ordförande.

Kan medborgarna lita på Umeå kommuns färdtjänst?

Färdtjänsten är ett viktigt verktyg för att människor ska kunna röra sig fritt i samhället. Ett verktyg så man inte riskerar att bli isolerad i sitt hem. För många, i synnerhet på landsbygd, saknas ofta alternativ till färdtjänst. Man är alltså helt beroende av hjälp. Jag tror att alla partier är överens om att en välfungerande färdtjänst behövs.

Men under mandatperioden har det dykt upp - som vi bedömer – ohållbara brister. Först hade vi haveriet med Cabonline, för att nu gå över till den nya aktören North Ride som i dagarna begärt konkurs. Förseningar för resenärer verkar fortsatt vara systematiskt än vad man brukar kalla "enskilda fall".

I VK 11/2 kan vi läsa att North Ride haft en väldigt tveksam verksamhetsstruktur med underleverantörer som utnyttjats utan avtal. Det är svårt att veta vad som stämmer i dagsläget men om det är sant så borde det finnas hög risk att det brutit mot kommunens avtal med bolaget. Det finns även uppgifter att man kontaktat kommunen och varnat för missförhållandena.

Kommunen sätter upp krav i upphandlingar. Det är av vikt att man faktiskt följer dessa krav och inför åtgärder om det behövs. Dels för att säkerställa att vi får den produkt eller tjänst vi beställt. Men också att konkurrensen mellan företag sker på ett etiskt och rättvist sätt.

Förhoppningsvis kan vi på sikt en seriös aktör som faktiskt levererar en trygg tjänst för resenärer med behov. Men för det kommer det behövas mer, mer av aktörerna och mer av Umeå kommun.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00207

Med anledning av detta vill jag fråga tekniska nämndens ordförande Christina Bernhardsson:

- Hur bedömer majoriteten att färdtjänsten fungerar i Umeå kommun?
- Om man gör bedömningen att det finns brister, vilka lärdomar kan man ta med sig inför kommande upphandling och verksamhetsperiod?

Christina Bernhardsson (S), tekniska nämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Tack för interpellationen. Tar tillfället i akt att om påminna vad färdtjänst är och vad den är till för.

Färdtjänst är en anpassad form av kollektivtrafik som finns till för de som har särskilda behov och inte klarar att resa med våra bussar och tåg. Precis som i den övriga kollektivtrafiken sker reor tillsammans med andra men resorna sker i personbil eller fordon med rullstolsplats.

Den som blir beviljad färdtjänst ska ha allvarliga svårigheter att förflytta sig på egenhand eller svårt att resa med buss eller tåg. Funktionsnedsättningen måste vara varaktig 3 månader eller mer och det ska styrkas med medicinskt utlåtande. Att vara folkbokförd i kommunen är även det ett givet kriterium. Att det saknas, eller finns få, kommunikationer där man är folkbokförd eller att man saknar bil eller körkort är inte ett skäl för beviljande av färdtjänst.

Taxibranschen i stort är i förändring. Förut fanns det många små och lokala aktörer, med god personkännedom om dem som nyttjade samhällsbetalda resor och chaufförer som insåg att dessa uppdrag till stor del var basen för företagets inkomster. Under den förra avtalsperioden framgick det med all tydlighet att så längre inte är fallet i taxibranschen. Det senaste året har färdtjänsten förbättrats, nöjdheten ökat och avvikelserna har minskat, väsentligt.

Självklart är färdtjänsten en viktig del av kommunens uppdrag, Det genomförs ca 140 000 färdtjänstresor per år i kommunen.

Vid den årliga kundundersökningen ställs frågan "Hur upplever du att färdtjänstresorna generellt fungerar?" och svar visar att det är 79 % som upplever att tjänsten fungerar mycket bra eller bra; med en majoritet på svarsalternativet "bra". Detta är en ökning med 15 % från föregående år.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00207

Värt att ta med sig att det i januari 2026 kom in drygt 66% färre synpunkter/felanmälningar från brukarna än vad det gjord året innan samma månad. North Ride tog över utförandet av färdtjänstresor februari 2025.

För närvarande drivs färdtjänsten av konkursförvaltaren, vilket alltid har sina utmaningar och praktiska problem. Innan konkursen kan vi konstatera att efter uppstart har färdtjänsten fungerat relativt väl. North Ride har fått beröm för bemötande, antalet avvikelser (t ex förseningar) har minskat betydligt och nöjdheten i brukarenkäterna kraftigt förbättrats som presenterats ovan.

Kommunen kan bara agera utifrån lagstiftning och fakta. Det är beklagligt att North Ride gått i konkurs, men kommunen har gjort de kontroller av aktören som varit möjliga att göra. LOU reglerar hur och vad som får beaktas.

Kommunen har en kontinuerlig uppföljning av färdtjänsten där avtalet (självklart) följs upp, inklusive avvikelser och brister.

Det kommunen alltid tar med sig inför varje upphandling är att utvärdera befintligt avtal och utifrån detta, lagstiftning och kommunens riktlinjer sätts kraven för kommande upphandling.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-02-23

§ 42

Diarienum: KS-2026/00207

Interpellation: Kan medborgarna lita på Umeå kommuns färdtjänst? Lars Forsgren (SD)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga interpellationen till nästa sammanträde på grund av tidsbrist.

Ärendebeskrivning

Lars Forsgren (SD) har inkommit med en interpellation till tekniska nämndens ordförande.

Tjänsteskrivelse

2026-02-25

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2026/00251

Interpellation: Hur är kunskapen i organisationen gällande klimakteriet? Hanna Lundin Jernberg (L)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Hanna Lundin Jernberg (L) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Hur är kunskapen i organisationen gällande klimakteriet?

Klimakteriet är en naturlig fas i livet som berör hälften av befolkningen, men det är fortfarande ett ämne som ofta är tabubelagt och osynligt i arbetslivet. För många kvinnor kan symtom som värmevallningar, sömnsvårigheter, nedstämdhet och koncentrationssvårigheter påverka både hälsa och arbetsförmåga under flera år. Att kommunen som arbetsgivare lyfter frågan om klimakteriet är därför avgörande. Det handlar om jämställdhet, arbetsmiljö och möjligheten för medarbetare att kunna arbeta fullt ut genom hela yrkeslivet.

För 1,5 år sedan erbjöd Umeå kommun sina chefer att lyssna på en föreläsning med Mia Lundin, specialistsjuksköterska och expert på kvinnohälsa. Förhoppningen var att det skulle leda till att man skulle prata mer om klimakteriet i organisationen.

På flera håll i landet görs satsningar för att öka kunskapen om klimakteriet och dess påverkan på arbetslivet. Ett exempel är en unik satsning i Partille kommun där en föreläsning gavs om klimakteriet, precis som för cheferna i Umeå kommun, men också för alla kvinnor mellan 40-60 år i organisationen. Därefter kunde man välja att träffa en sjuksköterska som var specialiserad på klimakteriet. De som behövde fick även träffa läkare. Allt på betald arbetstid. Satsningen är nu permanent och föreläsningen erbjuds nu till alla män och kvinnor i deras organisation och detta har normaliserat klimakteriet. Dessutom har man sett en minskad sjukfrånvaro bland kvinnor i ålder 40-60 år.

Med anledning av detta vill jag ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande:

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00251

1. Efter att föreläsningen erbjöds till alla chefer i organisationen våren 2024, har några ytterligare satsningar gjorts i likhet som Partille kommun gjort?
2. Om inte, bör Umeå kommun införa samma satsning som Partille kommun inom ramen för kommunens?
3. Finns det några nya planer på att hålla en föreläsning för inte bara kommunens chefer utan alla kvinnor och män i organisationen?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande överlämnar besvarandet till Tomas Wennström, personalnämndens ordförande som lämnar följande skriftliga svar:

Hanna Lundin Jernberg ställer några frågor om hur Umeå kommun som arbetsgivare arbetar med att förena en jämställd arbetsmiljö och hur kvinnor kan få stöd att hantera klimakterieproblem.

Den föreläsning för kommunens chefer 2024 om klimakteriet och hälsa, som Hanna hänvisar till, var en del i det förstärkta stödet genom kunskap och systematik som Umeå kommun som arbetsgivare nu erbjuder våra anställda. Basen i det arbetet är nytt stöd till medarbetare och arbetsplatser i klimakterierelaterade frågor i företagshälsovårdsavtalet.

I det nya avtalet med start 2024, ställdes krav på kunskap och stärkta rutiner för stöd till individ och arbetsplatser i klimakterierelaterade frågor. Det inkluderar kunskapskrav kring symtom och vägledning.

Det är viktigt att medarbetare som upplever nedsatt arbetsförmåga med till exempel sömnsvårigheter, nedstämdhet och koncentrationssvårigheter också kan få rätt stöd. Oavsett om måendet är arbetsrelaterat eller inte så påverkar det arbetsförmåga och arbetsmiljö, därför erbjuder Umeå kommun stöd genom vår företagshälsovård, som idag är Feelgood. De har också en föreläsning som ger en grundläggande insikt med målsättning att skapa öppenhet att våga prata om klimakteriet som kan beställas och hållas för medarbetare.

Under 2025 har även vår personalförening Sporren arrangerat en mycket uppskattad föreläsning med Moa Westman från företaget Mowes, Ledarskap och hälsa. Då intresset varit så pass stort utesluter de inte att arrangera återkommande föreläsningar i ämnet, dock inget bestämt ännu.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00251

Detta innebär att en rad anställda och arbetsplatser löpande får råd och stöd gällande klimakteriet. Både i kunskapshöjande insatser genom föreläsningar men främst genom individuell rådgivning och stöd

Diariennr: KS-2026/00278

Interpellation: Kan Umeå kommun säkerställa långsiktigt boende för nyanlända barnfamiljer? Hanna Lundin Jernberg (L)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Hanna Lundin Jernberg (L) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Kan Umeå kommun säkerställa långsiktigt boende för nyanlända barnfamiljer?

Umeå kommun investerar betydande resurser under nyanländas första etableringsår, bland annat genom försörjningsstöd, skola, förskola och SFI. Trots detta upplever många nyanlända, särskilt barnfamiljer, svårigheter att ordna eget boende på den ordinarie bostadsmarknaden, och många kvalificerar sig inte heller för sociala kontrakt.

Kommunen har tidigare tillämpat en mer generös ordning för etableringsboende/andrahandsuthyrning enligt bostättningslagen än vad lagen kräver. Nu har kommunen i stället valt att gå ned till lagens miniminivå, vilket innebär att etableringsboenden som huvudregel upphör efter två år. Detta beslut får konkreta konsekvenser för de enskilda familjerna, för deras barn och för kommunens arbete med integration.

Många nyanlända har utbildning och arbetslivserfarenhet och kan efter några år vara redo för egen försörjning och etablering på arbetsmarknaden. Nyanlända utgör också en viktig resurs för kommunens långsiktiga kompetensförsörjning, inte minst inom bristyrken som vård och omsorg. Om boendesituationen blir alltför kortsiktig finns en risk att familjer tvingas flytta från kommunen just i ett skede när de börjar etablera sig på arbetsmarknaden. Det innebär att andra kommuner kan ta del av nyttan av Umeå kommuns investeringar, samtidigt som barn rycks upp från skola och en etablerad social miljö.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00278

Avslutningsvis vill jag understryka vikten av barnkonsekvensanalys och dialog mellan berörda förvaltningar innan beslut fattas om förändrade riktlinjer för etableringsboenden. Det är problematiskt om kommunen tar emot familjer och investerar i deras etablering, men två år senare står inför en situation där de tvingas flytta eller söka stöd hos socialtjänsten för att klara sitt boende, utan att konsekvenserna för barnen har analyserats.

Frågor till kommunstyrelsens ordförande:

1. Hur ser kommunen på tillämpningen av tvåårsregeln för nyanländas boende, särskilt för barnfamiljer?
2. Vad ligger bakom beslutet att nu tillämpa lagens miniminivå om två år för etableringsboenden?
3. Har kommunen gjort någon barnkonsekvensanalys och har dialog förts mellan berörda förvaltningar inför förändringen i tillämpningen?
4. Finns det utrymme för kommunen att i vissa fall tillämpa en mer långsiktig och barnrättsbaserad praxis än lagens miniminivå?
5. Hur beaktar förvaltningen risken att en strikt tillämpning av tvåårsgränsen leder till att barnfamiljer tvingas flytta från kommunen eller söka stöd hos socialtjänsten trots kommunens investeringar i deras etablering?

Peter Vigren (S), gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Hanna Lundin Jernberg har inkommit med en interpellation avseende regler och tillämpningar av regler för nyanländas lägenheter under etablering.

Före jag angriper hennes frågor, vill jag tacka för en viktig och relevant interpellation, som förhoppningsvis kan leda till en intressant, nyanserad och lärorik diskussion här i salen.

Svar på fråga 1

Tvåårsregeln som interpellanten hänvisar till är den praxis som vuxit fram i större kommuner om att erbjuda andrahandskontrakt till nyanlända, där en annan aktör, vanligen kommunen, är den som tecknat förstahandskontrakt med respektive hyresvärd. Efter två år får man i allmänhet besittningsrätt om inte annat förhandlats fram via hyresnämnden.

I mindre kommuner, vanligen med ett större ledigt hyresbestånd, har oftare förstahandskontrakt kunnat delas ut till nyanlända. I större kommuner, med större tryck på bostadsmarknaden, är den här lösningen inte optimal; dels innebär det att områden med hög omsättning på boende - inte sällan redan utsatta hyreshusområden - får en ökande andel

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00278

permanent bosatta nyanlända, vilket förstärker på segregationen. Dels innebär det att en ökande andel av de lägenheter som finns i hyresbeståndet går till nyanlända som av naturliga skäl inte stått i kö för dem, vilket riskerar att vara impopulärt i kommuner med bostadsbrist. Dels innebär det att samlingen av potentiella lägenheter behöver fyllas på mycket snabbare för att kunna upprätthålla nivåerna på flyktingmottagandet som tilldelas kommunerna av Länsstyrelsen. Kort sagt - med färre lägenheter tillgängliga, kommer det vara svårare att genomföra ett vettigt flyktingmottagande, åtminstone i samma storlek som tidigare år. Det finns förstärkt ett argument om att en viktig del av att bli integrerad i ett samhälle är ledarskapet för sin egen situation. Närvaron av krav på att ordna upp sin egen tillvaro är inte per definition dåligt för integrationen, det är ett sätt att förmå människor att ta steg mot självständighet. Man kan naturligtvis diskutera huruvida 2 år är tillräckligt för flyktingar att hitta boende på egen hand. För vissa är det tillräckligt, men för många är det förstärkt en tuff uppgift. Det är dock ingenting som kommer som en överraskning för de flyktingar som är placerade här, utan detta pratar de regelbundet med sina integrationshandläggare om.

När det handlar om barnfamiljer är det förstärkt en annan diskussion, såväl moraliskt som juridiskt. Dels har barnen inte valt den situation de har hamnat i, och dels är Barnkonventionen sedan ett antal år svensk lag. För barnfamiljer innebär det att barnens rätt skall beaktas enligt Barnkonventionen, men också att dessa omfattas av Umeå kommuns nollvision mot vräkningar av barnfamiljer.

Svar på fråga 2

Skälet att förvaltningen behövt titta noggrannare under hösten på hur det här hanteras är för att en organisationsförändring gjorts som nu är i hamn, nämligen att Umeå kommuns olika kontrakt skall hanteras av Teknik- och fastighetsförvaltningen istället för, i detta fallet, av AMI. Denna process har lytt under namnet "En väg in", och tanken är att samla hanteringen av såväl inflöde som uthyrning av lägenheter och professionalisera kommunen härvidlag. Därför har man behövt enas kring hanteringen och bestämma sig för en rutin som överensstämmer med likabehandlingsprinciperna och rättssäkra tillämpningar av lagstiftningen.

Svar på fråga 3

Dialog mellan förvaltningarna har genomförts inför förändringen i tillämpningen. Utöver detta förs dialoger mellan gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen och relevanta aktörer inom IFN:s område angående effekter. Utöver detta följer naturligtvis dialog med berörda parter i individuella fall.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00278

Någon specifik barnkonsekvensanalys har inte gjorts inför förändringen av tillämpningen i sig, men naturligtvis genomförs en barnkonsekvensanalys i de individuella fall där det är tillämpligt.

Det skall också sägas att det finns andra särskilda omständigheter där en förlängning av kontraktet kan vara rimligt.

Svar på fråga 4

Det korta svaret på den frågan är ja. Som interpellanten själv nämner i frågan skall barnets bästa prövas i enlighet med barnrätten där det är tillämpligt, men det kan också finnas andra sammanhang där det är relevant att pröva individen mot en förlängning, exempelvis kvotflyktingar, människor med funktionsnedsättningar och andra utsatta grupper.

Svar på fråga 5

Man får inte glömma bort att rätten till skydd undan krig och förföljelse är en mänsklig rättighet som omfattar varenda en av oss. Inte specifikt barnfamiljer som ju i och för sig vore bra för demografin här uppe på den västerbottniska tajgan, ej heller människor samhället har investerat mycket utbildningsresurser och annat i.

Det är naturligtvis önskvärt, för oss likväl som för vilken kommun som helst i landet, att barnfamiljer väljer att slå ner sina bopålar hos just oss. Samtidigt kan vi ju förstås inte låta den sortens avvägningar ligga till grund för vilken typ av myndighetsutövning våra handläggare skall utföra. De skall, precis som alla tjänstepersoner, arbeta utifrån de lagar som finns, de beslut som föreligger, och i slutändan följa svensk förvaltningslagstiftning och praxis och arbeta utifrån behoven hos målgruppen.

Tjänsteskrivelse

2026-03-13

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2026/00306

Interpellation: Är privat ställföreträdarskap en rimlig lösning för framtiden? Liv Zetterberg (V)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Liv Zetterberg (V) har inkommit med en interpellation till överförmyndarnämndens ordförande.

Är privat ställföreträdarskap en rimlig lösning för framtiden?

Överförmyndarnämnden i Umeåregionen har tagit initiativ till att öppna upp för upphandling av privata aktörer som ska tillhandahålla ställföreträdarskap, det vill säga god man, förvaltare och förmyndare. Detta motiveras med att behovet ökat kraftigt, många står i kö, och att nämnden annars riskerar att försätta människor i rättslöshet. Situationen beskrivs som akut.

Självklart ska ingen behöva vänta länge för att få en god man eller förvaltare, men inriktningen mot privata utförare väcker frågor. Det är svårt att förstå varför nämnden, i ett läge där uppdragen beskrivs som mer komplexa och kraven som höga, väljer att öppna för en marknadsbaserad lösning i stället för att prioritera åtgärder som stärker den offentliga och ideella strukturen eller att Umeå kommun anställer fler professionella förvaltare. Vidare kan man ifrågasätta lämpligheten i att upphandla privata aktörer på området, då uppdraget som ställföreträdare alltid är bundet till en enskild person, och inte till ett företag. En ställföreträdare ska vara lämplig och tillräckligt kvalificerad, inte bara för ställföreträdaruppdrag i allmänhet utan även för det individuella uppdraget.

I regeringens proposition 2025/26:92, Ett ställföreträdarskap att lita på, betonas huvudregeln att den gode mannen eller förvaltaren är en lekman med ett ideellt uppdrag. För att värna det ideella inslaget finns det därför anledning att vara något återhållsam när det gäller i vilka fall det ska vara möjligt att förordna en anställd ställföreträdare. En anställd ställföreträdare bör därför endast få förordnas om det är nödvändigt på grund av uppdragets svårighetsgrad eller om det annars finns särskilda skäl med hänsyn till den enskildes intressen.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00306

Mot bakgrund av den uppmärksamhet som riktats mot privata aktörer inom området, bland annat genom SVT:s Uppdrag granskning och det företag som uppmärksammades där, finns det också anledning att problematisera frågor om insyn, ansvar och kontroll. När ställföreträdarskap bedrivs i bolagsform blir gränsen mellan den enskildes bästa och affärsmässiga intressen mindre tydlig, och det är ytterst huvudmannen som riskerar att drabbas av brister.

Många gode män och förvaltare vittnar dessutom om låga ersättningar, stora personliga åtaganden, lång handläggningstid för arvoden och bristande stöd från kommunen. Detta riskerar att helt undergräva viljan att ta och behålla uppdrag. Förbättrade villkor, snabbare handläggning och en utbyggd kommunal förvaltarenhet i egen regi hade kunnat minska köerna och samtidigt stärka rättssäkerheten. Att anlita företag kan kanske geskenet av att lösa situationen kortsiktigt, men riskerar att skapa helt nya problem för den enskilde.

Frågor

1. Hur motiverar du att överförmyndarnämnden väljer att öppna för löpande upphandlingar av privata ställföreträdarskap innan man fullt ut provat åtgärder som höjda ersättningar, bättre villkor och anställning av professionella förvaltare i kommunal regi?
2. Hur avser nämnden säkerställa insyn, ansvar och rättssäkerhet för huvudmännen vid upphandling av privata aktörer, mot bakgrund av uppmärksammade brister i branschen?

Ulrika Edman (MP), överförmyndarnämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Frågan gäller varför överförmyndarnämnden öppnar för upphandling av privata ställföreträdare innan alla andra åtgärder fullt ut provats, samt hur rättssäkerhet och insyn ska garanteras. Den korta slutsatsen är att privata aktörer inte är ett förstahandsval utan en nödvändig del av en bredare framtidslösning på en växande strukturell kris i systemet.

Överförmyndarnämnden arbetar parallellt med flera åtgärder för att stärka systemet: höjda arvoden, förbättrade villkor för ideella ställföreträdare, utbildning, mentorskap, bättre systemstöd samt förstärkt stöd och rekrytering. Samtidigt byggs den kommunala ställföreträdarenheten under miljö- och hälsoskydds-nämnden ut. Under året har två kommunala förvaltare anställts och ytterligare tre planeras om budgeten godkänns på

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00306

budgetfullmäktige i juni 2026, vilket innebär en fördubbling av enheten på kort tid. Trots detta räcker kapaciteten knappt för att hantera halva den aktuella kön av personer i behov ställföreträdare, en kö som stadigt växer samt att de som begär sig entledigade eller av olika skäl visat sig olämpliga behöver kunna bytas ut.

Bakgrunden är en nationell rekryteringskris. I Sverige vilar fortfarande stora delar av systemet på ideellt arbete. Riksförbundet för gode män och förvaltare har varnat för att allt färre ideella ställföreträdare finns att tillgå. Omkring två procent av befolkningen beräknas någon gång behöva en ställföreträdare, och utan de ideella insatserna skulle systemet i praktiken kollapsa. Samtidigt ökar komplexiteten i uppdragen, vilket ställer allt högre krav på kompetens, tid och juridisk kunskap.

Mot denna bakgrund behövs en professionaliserad modell. Med professionalisering avses kvalificerade personer som får lön för att utföra ett svårt och tidskrävande uppdrag. Erfarenhet från andra nordiska länder visar att en betydligt större andel professionella ställföreträdare är vanligt, där de utgör omkring 25 procent och Umeåregionen ligger på cirka 7 procent. En nödvändig utveckling är att öka andelen professionella ställföreträdare i likhet med övriga nordiska länder.

Framtidens system behöver vara mer dynamiskt och bestå av flera delar. Kommunala ställföreträdare bidrar med kontinuitet, stabilitet och organisatoriskt stöd, samtidigt som de har anställningstrygghet och möjlighet till semester, sjukfrånvaro och föräldradighet. Ideella ställföreträdare kommer fortsatt att spela en central roll, inte minst då många drivs av ett starkt samhällsengagemang och/eller ett kärleksband till den individ de bistår. Men för att systemet ska fungera krävs en tredje komponent: privata aktörer som kan fungera som en buffert, ta uppdrag under begränsad tid eller bidra med särskild kompetens, till exempel vid förvaltning av företag, stora kapital, skogsfastigheter, komplicerade och tidskrävande ekonomiska och sociala situationer så som vräkning, hemlöshet eller där hot och våld förekommer antingen hos enskild eller dess anhöriga.

Överförmyndarnämnden arbetar samtidigt aktivt med rättssäkerheten. Fler handläggare behövs för att granska årsräkningar och säkerställa att arvoden betalas ut i rimlig tid. Fördjupade granskningar är centralt för att upptäcka oegentligheter. Under föregående år gjordes ett inte obetydligt antal polisanmälningar efter sådana kontroller.

Sammanfattningsvis handlar frågan inte om att ersätta ideellt arbete eller kommunala lösningar, utan om att säkerställa att människor i social

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00306

utsatthet, funktionsnedsättning, sjukdom eller kognitiv svikt inte lämnas utan rättsligt stöd. Alternativet till att bredda systemet är fortsatt rättslöshet för personer i behov av ställföreträdare. Utgångspunkten är därför enkel: individens rättigheter går före driftform. Oavsett anställningsform har en ställföreträdare dessutom ett individuellt skadeståndsansvar. Anställningsformen i sig avgör varken kvalitet eller moral, men ett stabilt system kräver flera olika slags professionella aktörer för att kunna möta behoven i en komplex samtid.

Tjänsteskrivelse

2026-03-20

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2026/00331

Interpellation: Vad är Umeå kommuns planer för Kulturmejeriet på Röbbäck? Ellen Ström (V)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Ellen Ström (V) har inkommit med en interpellation till tekniska nämndens ordförande.

Vad är Umeå kommuns planer för Kulturmejeriet på Röbbäck?

Kulturmejeriet, det gamla mejeriet från 1930-talet, har sedan 1980-talet varit en levande och välfungerande arbetsplats för ett hundratal konstnärer och konsthantverkare. Här finns kommunalt subventionerade ateljéer och föreningsdrivna verkstäder för grafik, textil, keramik och bronsgjutning. Det är en unik konstnärlig nod som bidragit till Umeås kulturliv i över tre decennier.

Nu har kommunen beslutat att byggnaden kräver omfattande renovering och att konstnärerna eventuellt ska flyttas till f.d. Lövä skola i Holmsund som då byggs om till nya ateljéer. Flytten innebär att de verksamheter som samverkade i Röbbäck splittras. Flera konstnärer vittnar om att de föreslagna lokalerna är för små, oändamålsenliga och brandkänsliga, särskilt för verkstäder som gjuter metall. Det befaras att placeringen i Holmsund leder till längre pendlingsavstånd, högre kostnader och sämre publikkontakt för konstnärerna.

De föreslagna renoveringsåtgärderna är till viss del nödvändiga för att kommunen fortsatt ska kunna nyttja lokalerna, men det har funnits en otydlighet kring hur de långsiktiga planerna för mejeriet ser ut. Kommer renoveringen att verkställas, eller är Umeå kommuns inställning att fastigheten ska rivas, och att det ska byggas nytt? Kommer de konstnärer som idag nyttjar lokalerna att erbjudas att återvända till mejeriet efter det att fastigheten renoverats? Kommunikationen till de berörda konstnärerna och till nämndens politiker har inte varit helt tydlig i detta, och fortsätter vara otydlig.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00331

Kulturmejeriet är en kreativ helhetsmiljö som möjliggjort samarbete, lärande och konstnärlig utveckling i decennier och en typ av miljö som är svår att flytta utan förlust. Självklart ska kommunen ta ansvar för arbetsmiljö och säkerhet, men processen kunde ha präglats av en större öppenhet och delaktighet med de verksamma. Det skulle också behövas en tydlighet i hur de fortsatta planerna för fastigheten ser ut och en tidslinje för detta.

Frågor

1. Vad är Umeå kommuns fortsatta planer för fastigheten Kulturmejeriet - kommer lokalerna att rivas eller renoveras?
2. Vad är tidsplanen för detta?
3. Kommer de konstnärer som idag nyttjar lokalerna att erbjudas att återvända efter det att fastigheten renoverats?

Christina Bernhardsson (S), tekniska nämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Tack för interpellationen Ellen.

Kulturnämnden fattade 24-03-21 beslut om att Fastighet och kulturförvaltningen i samarbete, behöver utreda vilka möjligheter som finns till alternativa lokaler för utveckling av föreningar och konstnärateljéer belägna i Kulturmejeriet Röbbäck. Återrapporteringar har skett löpande i båda nämnderna. Den slutliga återrapporten till Tekniska nämndens var vid möte tidigare i mars.

Kulturnämndens hade samma dag sitt möte där deras beslut blev att: godkänna "Rapport alternativa lokaler för Kulturmejeriet" samt att: föreslå tekniska nämnden att föreningarna i Kulturmejeriet Röbbäck erbjuds ersättningslokaler i en ombyggd Lövö skola i Holmsund.

Med det så tror jag att kulturnämnden lagt ett budgetäskande för att fortsätta processen och få ersättningslokaler på plats.

Tidigare gånger här i fullmäktige har jag och fler än mig beskrivit förvaltningarnas kontaktansvar med föreningarna oavsett om det är kulturföreningar eller fritids/idrottsföreningar. Att andrahandsuthyrningen sköts via föreningsbyrå samt att det går att få föreningsbidrag för egna förhyrda lokaler.

Att renovera det gamla mejeriet i Röbbäck som är en industribyggnad, av sin tid, kräver en mycket omfattande och därmed svårprognostiserad kalkyl för

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00331

kommunen. Därför behöver kostnaden för insatsen avvägas mot vad lokalerna ska/kan användas till.

Nu till de ställda frågorna i interpellationen, de 3 frågorna du ställer kan sammanfattas med följande:

Det finns inga planer i nuläget att ta ställning till då vi ännu inte vet hur processen fortgår, om det blir pengar avsatta i budgeten för att tillgodose och möjliggöra en renovering av Lövöskola så att den kommunala lokalen kan erbjudas kulturföreningarna.

Därför är det omöjligt att svara på om Kulturmejeriet i Röbbäck ska renoveras eller rivas, utvecklingen för framtiden återstår att vänta in och se tiden an.

Tjänsteskrivelse

2026-03-20

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2026/00332

Interpellation: Varför väljer kommunen att gå till strid mot visselblåsare som vill dra tillbaka sina anmälningar? Veronica Kerr (KD)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Veronica Kerr (KD) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Varför väljer kommunen att gå till strid mot visselblåsare som vill dra tillbaka sina anmälningar?

Visselblåsarfunktionen finns för att skydda människor som slår larm om allvarliga missförhållanden. Syftet med lagstiftningen är att göra det möjligt att på ett tryggt sätt rapportera sådant som annars riskerar att tystas ned. För att en sådan funktion ska fungera krävs inte bara formella rutiner, utan också ett faktiskt förtroende från dem som ska våga använda den.

I Umeå har utvecklingen gått i motsatt riktning. Under det senaste året har visselblåsarfunktionen präglats av återkommande konflikter, rättsliga tvister och växande oro bland dem som har slagit larm. Visselblåsare har vittnat om rädsla, ångest och bristande förtroende för hur deras uppgifter ska hanteras. Några har också velat dra tillbaka sina anmälningar och få sitt material raderat.

Trots detta har kommunen valt att gå vidare med krav på att få tillgång till samtliga visselblåsningar, även i de fall där anmälarna uttryckligen motsatt sig detta. Kommunen har också anlitat externa jurister och vidtagit rättsliga åtgärder för att hävda sin rätt till materialet. Det handlar om stora summor skattemedel i en process där kommunen samtidigt säger sig värna visselblåsarnas trygghet.

Det väcker allvarliga frågor om vilka signaler kommunen sänder till anställda som överväger att slå larm om missförhållanden. Om människor upplever att de inte kan dra tillbaka en anmälan när förtroendet är förbrukat, eller att kommunen med juridiska medel driver in uppgifter trots

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00332

uttalad rädsla för repressalier, riskerar hela visselblåsarfunktionens syfte att undergrävas.

Det handlar ytterst om mer än en juridisk tvist. Det handlar om förtroende, om ansvar och om kommunens syn på dem som valt att slå larm. Mot denna bakgrund finns det skäl att få klarhet i hur kommunen motiverar sitt agerande.

Med anledning av detta ställer Kristdemokraterna följande frågor:

1. Hur motiverar kommunen att man driver rättsliga processer för att få tillgång till visselblåsningar i de fall där anmälarna velat dra tillbaka sina anmälningar?
2. Hur motiverar kommunen att stora summor skattemedel används för juridiska åtgärder i denna tvist, i stället för att söka en lösning som stärker visselblåsarnas trygghet och förtroende?
3. Anser kommunstyrelsens ordförande att kommunens agerande i denna fråga riskerar att avskräcka anställda från att i framtiden slå larm om missförhållanden?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Svar på fråga 1 och 2

När en fråga övergår till att bli en rättslig tvist är det enligt gängse rutiner så att kommunen som en part i tvisten representeras av ett juridiskt ombud.

Det är således viktigt att Umeå kommuns verksamheter bedrivs på ett riktigt och transparent sätt och att eventuella missförhållanden blir kända och kan åtgärdas. Syftet med den särskilda handräckningen är att Umeå kommun ska få tillgång till visselblåsaranmälningar för att i enlighet med visselblåsarlagen kunna utreda och åtgärda eventuella missförhållanden. Att någon vill ta tillbaka sin anmälan behöver hanteras och bedömas av behöriga personer i visselblåsarfunktionen.

Svar på fråga 3

Kommunens agerande visar att vi är angelägna om att få möjlighet att ta del av visselblåsaranmälningar för att kunna utreda, åtgärda och förebygga missförhållanden. Vi har nu fattat beslut om riktlinjer i kommunstyrelsen, ett beslut som alla partier ställde sig bakom, för att ge förutsättningar för en oberoende och robust funktion.

Tjänsteskrivelse

2026-03-20

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2026/00333

Interpellation: Är kommunen beredd att utöka istiden i kommunens ishallar? Anders Sellström (KD)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Anders Sellström (KD) har inkommit med en interpellation till fritidsnämndens ordförande.

Är kommunen beredd att utöka istiden i kommunens ishallar?

Björklöven befinner sig just nu i ett avgörande skede av säsongen, med möjlighet att ta steget upp i SHL. Det är ett styrkebesked, inte bara för föreningen, utan för hela Umeå. Samtidigt väcker det en större fråga om vilka förutsättningar vi som kommun erbjuder för idrottens utveckling. Ishallarna är en central del av den idrottsliga infrastrukturen. De är inte bara träningsytor, utan nav för föreningsliv, gemenskap och långsiktig talangutveckling. Tillgången till istider påverkar i praktiken vilka möjligheter barn och unga har att utvecklas inom sin idrott.

Umeå har länge haft en stark position som idrottsstad. För att behålla och stärka den positionen krävs att vi inte bara förvaltar befintliga anläggningar, utan också utvecklar dem i takt med behoven. En stad som vill vara attraktiv för barnfamiljer, studenter och inflyttning måste kunna erbjuda goda möjligheter till både breddidrott och elitsatsning. För många av de barn och unga som i dag tränar i kommunens ishallar är drömmen att en dag få representera Björklöven på högsta nivå. Den resan börjar i vardagen, på träningar sent på kvällen, i tidiga morgonpass och i en tillgång till istider som gör utveckling möjlig.

Samtidigt finns det tydliga signaler från verksamheten om att förutsättningarna i Umeå inte är konkurrenskraftiga. I dag finns is i en hall från början av augusti, samtidigt som ytterligare tre hallar står utan is under samma period. Den tillgängliga isytan ska delas mellan sex föreningar: fyra hockeyföreningar – Björklöven, Teg SK, Trixa HC och Umeå Hockeyklubb samt en konståkningsförening och en bandyförening. Det innebär att varje enskild verksamhet får begränsade möjligheter att bedriva

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00333

träning i den omfattning som krävs. I jämförelse med städer som Luleå, Örnsköldsvik och Skellefteå ligger Umeå efter när det gäller tillgång till istider. Det påverkar i förlängningen möjligheten att behålla och utveckla lokala talanger. När önskemål om en utökning nått kommunen har svaret blivit att detta inte möjliggörs med hänvisning till kommunens miljömål. Det aktualiserar en avvägning mellan klimatambitioner och möjligheten att bedriva en fungerande idrottsverksamhet. Om vi menar allvar med att skapa goda uppväxtvillkor, stärka föreningslivet och samtidigt bidra till Umeås attraktivitet som stad behöver vi säkerställa att infrastrukturen håller jämna steg med efterfrågan.

Med anledning av detta ställer Kristdemokraterna följande frågor:

1. Har kommunen gjort någon samlad bedömning av hur Umeås tillgång till istider står sig i jämförelse med andra kommuner, såsom Luleå, Örnsköldsvik och Skellefteå, och vilka konsekvenser detta får för möjligheten att utveckla och behålla lokala talanger?
2. Är det korrekt att Umeå kommun nekar en tidigareläggning eller utökning av istiden med hänvisning till kommunens miljömål och isåfall på vilka grunder.
3. Är kommunen beredd att ta initiativ till åtgärder som stärker tillgången till istider för att förbättra förutsättningarna för både bredd- och elitverksamhet?

Ari Leinonen (S), fritidsnämndens ordförande, lämnar, efter dialog med interpellanten, svar på interpellationen vid sammanträdet i april.

Tjänsteskrivelse

2026-03-20

Kommunfullmäktige

Diarienum: KS-2026/00335

Interpellation: Gör Campus Friidrottsarena tidigt tillgänglig för utomhusträning; Maria Lindvall (-)(L)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Maria Lindvall (-)(L) har inkommit med en interpellation till fritidsnämndens och tekniska nämndens ordföranden.

Gör Campus Friidrottsarena tidigt tillgänglig för utomhusträning

Friidrottsverksamheten i Umeå består inte bara barnen och av de lokala föreningarna och deras unga vuxna aktiva idrottare. Verksamheten omfattas även av cirka 40 aktiva ungdomar som är knutna till Riksfriidrottsgymnasiet och Friidrottens Kompetenscentrum. Många av de sistnämnda idrottarna är specialiserade på långa kast och 10–15 av dem är landslagsnära idrottare. Utan tidig öppning riskerar dessa aktiva ungdomar på RIG/RIU att förlora viktiga kval- och uttagningsmöjligheter. De riskerar även ökad skaderisk genom improviserade alternativ.

För friidrott är utomhusstarten på våren avgörande. Tävlingsäsongen inleds i slutet av april–maj och redan maj är en nyckelmånad för kval, landslagskrav och tidiga SM- och inte minst för olika lagkval.

Campus Friidrottsarena är en strategisk och viktig anläggning för Umeås idrottsliv, universitetets idrottssatsningar och kommunens attraktivitet som elit- och universitetsstad. En tidig, etappvis snöröjning är hett eftertraktad och viktig för alla friidrottare i kommunen som då kan träna där. Tidig tillgänglighet ger bättre möjligheter till elit- och talangutveckling men även ett stärkt föreningsliv. Det ger oss även en ökad kommunal attraktionskraft och förbättrad säkerhet på arenan.

Om Campus Arena fortsätter att öppna sent varje år, med jämförelse till tävlingsäsongen och olika kval i resten av landet, så innebär det inte endast sämre träning utan även försämrade prestationer och missade möjligheter. Det skapar ökade säkerhetsrisker och förlorade uttagnings-

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00335

och utvecklingsmöjligheter. Särskilt gäller detta för grenar som inte kan ersättas inomhus (långa kast, 400 m löpning och häcklöpning). Notera att vi redan nu befinner oss i vecka 13 våren 2026, vilket föranleder omedelbar politisk och förvaltningsmässig handlingskraft för att säkerställa träningsmöjligheter inför kvalperioden i maj 2026. Jag uppmanar kommunen till att verkligen samarbeta med RIG/RIU och alla lokala föreningar för en prioriteringskarta och en enkel öppningschecklista i samarbete med arenans driftansvariga.

Mina frågor till Ari Leinonen (S) ordförande i fritidsnämnden och Christina Bernhardsson (S), ordförande i tekniska nämnden är följande:

1. Är det utifrån ovanstående kommunens mål, att Campus Friidrottsarena ska vara träningsbar för prioriterade grenar senast 1 april och fullt driftsatt för samtliga grenar första veckan i maj 2026? Om ja, hur säkerställer ni detta praktiskt och ekonomiskt under våren 2026?
2. Är ansvarig driftorganisation beredd på att framöver genomföra en etappvis våröppning med prioriterad snöröjning vid behov redan vecka 11–12, med särskilt fokus på:
 - a) Spjutansats och kastringar (diskus/slägg) samt delar av innerplan/landningsområde, och
 - b) Framgrävning av 3–4 av 8 banor hela varv runt om på prioriterade sträckor?
3. Vilka resurser (personal, maskinpark och budget) har drift/arenaorganisationen avsatt för tidig snöröjning och uppstart våren 2026? Finns en fastställd prioriteringslista och checklista för öppningsmoment (sarg, kastburar, hoppbäddar, häckar, startblock)?
4. Hur säkerställer kommunen säkerheten vid delöppning (avspärningar, skyltning och riskbedömningar för kastzoner) så att tidig träning kan ske säkert och kontrollerat?
5. Är kommunen villig att godkänna följande mål och åtgärder som politiskt uppdrag till respektive ansvarig förvaltning?
 - Vid behov införa tidig snöröjning vecka 11–12 kommande år enligt prioriteringsordning ovan.
 - Upprätta en tydlig öppningschecklista med ansvar, datum och verifieringsrutiner.
 - Skapa full driftstart, verifierad, första veckan i maj årligen.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00335

Christina Bernhardsson (S), tekniska nämndens ordförande, lämnar, efter dialog med interpellanten, skriftligt svar till sammanträdet i april.

Diariennr: KS-2026/00336

Interpellation: Långa väntetider för hjälpmedel och bostadsanpassning i Umeå kommun; Maja Westling Palmberg (C)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Maja Westling Palmberg (C) har inkommit med en interpellation till byggnadsnämndens ordförande.

Långa väntetider för hjälpmedel och bostadsanpassning i Umeå kommun

Att kunna återvända hem efter en sjukhusvistelse ska vara en trygg och smidig process – särskilt för äldre personer som drabbats av sjukdom eller skada som påverkar deras funktionsförmåga. Tyvärr vittnar både patienter och personal om en situation i Umeå som inte lever upp till detta.

Det har framkommit att personer som skrivs ut från Norrlands universitetssjukhus, och som enligt specialistläkare inte kan belasta exempelvis sina fötter på grund av sår eller andra medicinska tillstånd, i vissa fall får vänta upp till en månad på att få tillgång till nödvändiga hjälpmedel såsom rullstol. Detta kan jämföras med andra kommuner där motsvarande hjälpmedel finns tillgängliga direkt vid hemkomst.

Samtidigt uppges handläggningstiderna för bostadsanpassning i Umeå kommun i vissa fall uppgå till upp till sex månader innan beslut fattas, vilket därefter följs av ytterligare tid för själva genomförandet. För den enskilde innebär detta en lång period av begränsad självständighet, otrygghet och i vissa fall försämrad hälsa.

Att inte få rätt stöd i rätt tid riskerar att försvåra möjligheten att bo kvar hemma, öka behovet av hemtjänst eller särskilt boende samt leda till ökade kostnader – både mänskliga och ekonomiska.

Mina frågor till Mikael Berglund är därför:

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00336

1. Vilka åtgärder avser kommunen att vidta för att säkerställa att personer som skrivs ut från sjukhus får tillgång till nödvändiga hjälpmedel i direkt anslutning till hemkomsten?
2. Vilka åtgärder planeras för att korta handläggningstiderna för bostadsanpassning?
3. Har kommunen övervägt att inrätta en särskild prioriterad funktion eller "akutenhet" för dessa ärenden, och om inte – varför?

Mikael Berglund (S), byggnadsnämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Interpellanten tar upp en väldigt viktig fråga som påverkar människors möjligheter att tryggt och smidigt komma tillbaka till sitt hem efter sjukdom eller skada.

Som beskrivs i interpellationen så är flera delar i både kommun och region inblandade och behovet av samordning och koordinering är stort. Svaren jag ger här är framför allt utifrån Bostadsanpassningsverksamheten som byggnadsnämnden ansvarar för.

Verksamheten bostadsanpassning blir inte automatiskt inkopplade när någon medborgare planeras åka hem från sjukhus eller korttidsboende. De båda verksamheterna har ingen insyn i varandras verksamheter/system. Hälso- och sjukvårdslagen (hemsjukvården) och lagen om bostadsanpassningen är två olika lagstiftningar och det är det medicinska intyget som är den gemensamma länken.

Bostadsanpassningen och arbetsterapeuter och fysioterapeuter inom hälso- och sjukvård i hemmet (inom äldreomsorgen) samverkar med varandra och har bland annat gemensamma träffar för informationsutbyte. Verksamheten har även haft samverkansträffar med verksamhetschef inom utredning äldre och prevention.

Svar på fråga 1

Den här frågan ligger inte hos byggnadsnämnden, den tillhör äldrenämnden, om personen är över 65 år inom ramen för hälso- och sjukvård i hemmet. Personliga hjälpmedel förskrivs enligt Hälso- och sjukvårdslagen av leg arbetsterapeuter och leg fysioterapeuter som är förskrivare inom hemsjukvården i Umeå Kommun eller via region Västerbotten.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00336

Bostadsanpassning hör under en helt annan lagstiftning, **Lag om bostadsanpassningsbidrag** som kan ge rätt till kommunalt bidrag till ombyggnationer och anpassningar och som riktar sig till personer som har en bestående funktionsnedsättning.

Svar på fråga 2

Idag ser kösituationen ut enligt följande. Enklare kompletta ärenden där besök på plats inte bedöms nödvändigt har en snabbare handläggning, är i regel beslutade inom ca 2-3 veckor, tex spisvakt, borttagande av trösklar, enstaka stödhandtag, handdosa till befintlig dörrautomatik, reparationer av tidigare beviljade åtgärder. Sökanden kontaktas om väntetid beräknas vara längre än 3 veckor.

När det gäller väntetid där besök på plats bedöms nödvändigt har vi i dagsläget längre väntetid, varierar från 1-3 månader och tyvärr även längre väntetider innan påbörjad handläggning, beroende på vad ansökan gäller, tex har ansökan vid svårare sjukdomar kortare väntetid, anpassning i kök har längre väntetid.

Bostadsanpassningen kommer att förstärka verksamheten med ytterligare en handläggare för bostadsanpassningsbidrag.

Svar på fråga 2

Någon akutenhet har inte planerats. Bostadsanpassningen har intentionen att prioritera ansökan från medborgare som planeras för hemgång från sjukhus eller korttidsboende där konsekvensen av dröjsmål är som störst. Under senaste tiden har vi noterat att vistelsetiden på både sjukhus och korttidsboende har kortats ner vilket kan leda till mer oro hos sökande och deras anhöriga. När det gäller ansökan om bostadsanpassning är det personen själv som avgör om man vill ansöka om bostadsanpassningsbidrag och det är det medicinska intyget som ligger till grund för handläggning och beslut. En del beviljade anpassningsåtgärder tar ibland lång tid innan de är på plats, till exempel dörrautomatik och hissar och det beror bland annat på långa leveranstider.

Tjänsteskrivelse

2026-03-20

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2026/00337

Interpellation: Ljusskyggt avslut på debatten om visselblåsarfunktionen; Davis Kaza (AP) och Patrik Brännberg (AP)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Davis Kaza (AP) och **Patrik Brännberg (AP)** har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Ljusskyggt avslut på debatten om visselblåsarfunktionen

Turerna kring Umeå kommuns visselblåsarfunktion har varit en av de mest rapporterade och diskuterade lokala frågorna under den gångna mandatperioden. Frågan diskuteras livligt bland umeborna och har rapporterats både i lokal- och riksmidia. Vi känner alla till bakgrunden: den dåvarande stadsdirektören, tillsammans med kommunens chefsjurist och HR-direktör, upplöste styrgruppen för visselblåsarfunktionen i mars 2025. Bakgrunden var en visselblåsning rörande vanvård till döds på ett av kommunens äldreboenden.

Nu har kommunstyrelsen antagit en ny riktlinje för visselblåsarfunktionen. Men sättet på vilket dessa riktlinjer antogs återspeglar inte alls den offentliga, långa och stundtals skarpa debatt som präglat frågan under ett helt år. Antagandet speglar istället det undflyende sätt på vilket delar av kommunledningen har hanterat frågan om visselblåsarfunktionen under det gångna året.

Ett nytt förslag till riktlinjer presenterades för Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott (KSNAU) den 10 mars. I dessa angavs att det övergripande funktionsansvaret för visselblåsarfunktionen skulle läggas på kommunens chefsjurist – som alltså var en av de tre personer som låg bakom upplösningen av styrgruppen för visselblåsarfunktionen i mars 2025. Detta förslag innebar att den nya styrgruppen skulle bestå av personer som är direkt underställda chefsjuristen i sina ordinarie anställningar. Detta upplägg hade varit olämpligt av en rad olika

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00337

anledningar, bland annat när det gäller risken för jäv och intressekonflikter. Socialdemokraterna yrkade bifall till detta förslag i KSNAU.

Samma förslag till riktlinjer låg även till beslut på Kommunstyrelsen (KS) den 17 mars. Men mitt under sittande möte, då punkten om riktlinjerna redan hade påbörjats, visade det sig att förslaget till riktlinjer hade ändrats. I detta förslag hade Socialdemokraterna plötsligt backat, bland annat från förslaget att låta chefsjuristen vara ansvarig för visselblåsarfunktionen. Det nya förslaget var inte utskickat till alla ordinarie ledamöter och ersättare i kommunstyrelsen och var därför helt okänt för flertalet ledamöter. Det var först på begäran av en av ledamöterna i KS som förslaget skickades ut via mail – där och då! Av utskicket att döma hade det nya förslaget färdigställts mindre än en timme innan mötet med KS skulle börja.

Detta är inte en värdig avslutning på en offentlig debatt som engagerat anställda, anhöriga, brukare och medborgare i kommunen.

Mot denna bakgrund vill vi ställa följande frågor:

1. Varför anser du att det hade varit lämpligt att utse chefsjuristen – en av tre som låg bakom upplösandet av styrgruppen för visselblåsarfunktionen den 13 mars 2025 – till att inneha funktionsansvaret för visselblåsarfunktionen?
2. Vad skedde mellan den 10 mars och den 17 mars som gjorde att Socialdemokraterna ändrade förslaget till beslut när det gäller riktlinjerna för visselblåsarfunktionen?
3. Varför skickades det nya förslaget till beslut inte ut till ledamöter och ersättare i Kommunstyrelsen innan mötet den 17 mars?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Visselblåsarfunktionen är en central funktion för att kommunens verksamheter ska kunna skötas på ett tillförlitligt, transparant och gott sätt. Målet har därför varit att få en förtroendeingivande och stabil funktion på plats. Ett förslag på stadigvarande organisering av Umeå kommuns visselblåsarfunktion har beretts på tjänstepersonnivå, lika så förslag till riktlinjer. Därefter har förslaget i vanlig ordning hanterats av de politiska partierna genom förhandling och överläggning för att komma överens och hitta ett förslag som kan få stöd i kommunstyrelsen.

Tjänsteskrivelse

2026-03-20

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2026/00338

Interpellation: Hur kan det bli så att utemiljön på skolan i Rödåsel missas? Mattias Larsson (C) och Sven-Olov Edvinsson (C)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Mattias Larsson (C) och **Sven-Olov Edvinsson (C)** har inkommit med en interpellation till för- och grundskolenämndens ordförande.

Hur kan det bli så att utemiljön på skolan i Rödåsel missas?

Under många år har det varit en akut brist på förskoleplatser i Tavelstjörödåsområdet. Något som till viss del tillgodoses med den utbyggnad av förskoleplatser som nu sker i anslutning till skolan i Rödåsel vilket är jättebra.

Allt har varit frid och fröjd och alla har sett fram emot att få ta del av utbyggd skola med bra plats för även förskolan, men se så enkelt blev det inte.

För tre veckor sedan framkom det att utbyggnaden av förskolan innebär att stora delar av utemiljön försvinner och att det inte finns någon plan för att återställa den för närvarande. Lite som att flytta hemifrån men glömma bort att köpa möbler.

Nu finns det uppgifter om att för- och grundskolenämnden kommer att äska budgetmedel för att åtgärda utemiljön, men det är fortfarande bara ett äskande och inget beslut, och det är ju minst sagt märkligt att kommunen ger med ena handen och tar med den andra!

Det är jättebra att förskolan åtgärdas!
Det är jättedumt att fotbollsplanen försvinner!

Med hänvisning till ovanstående frågor vi Moa Brydsten:

1. Hur kan det komma sig att det blir så här konstigt?

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00338

2. Kommer eleverna på Rödåsels skola få både förskola och fotbollsplan?

Moa Brydsten (S), för- och grundskolenämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Vi är alla glada över nybyggnationen av förskola i Rödåsel och den samverkan med skolan det ger förutsättningar för. Jag delar Centerpartiets uppfattning om att det är märkligt hur en diskussion om att projektet inte ska färdigställas har uppstått. Beslut av kommunfullmäktige har fattats om att avsätta investeringsmedel för att bygga en ny förskola i anslutning till Rödåsels skola. Vi förväntar oss att detta politiska beslut verkställs.

Mark har köpts in och förutsättningar har getts för att den nya förskolan ska kunna byggas ihop med befintlig skola. Vissa gemensamhetsytor kommer att planeras ihop. Detta projekt kommer därmed att påverka både skolgården och befintlig skola. Självklart behöver anpassningar göras i befintlig skola och skolgården behöver planeras om utifrån nya förutsättningar.

För- och grundskoleförvaltningen har uttryckt sina behov i en beställning, en lokalutredning har genomförts av fastighetsförvaltningen och är indelad i tre olika etapper. Med andra ord är beställning gjord, lokalutredning genomförd och beslut om finansiering i investeringsbudgeten fattat. Jag uppfattar att vi varit överens om allt detta på politisk nivå och förvaltningsnivå. Om det därefter uppkommit problem i verkställandet så förväntar jag mig att detta lyfts till rätt instans för att lösas ut.

Tjänsteskrivelse

2026-02-12

Kommunfullmäktige

Diariennr: KS-2026/00201

Fråga: Hur jobbar Umeå kommun med innovationsupphandling? Ellen Ström (V)

Förslag till beslut

Ärendebeskrivning

Ellen Ström (V) har inkommit med en fråga till kommunstyrelsens ordförande.

Fråga:

Hur jobbar Umeå kommun med innovationsupphandling?

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-02-23

§ 43

Diariennr: KS-2026/00201

Fråga: Hur jobbar Umeå kommun med innovationsupphandling? Ellen Ström (V)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga frågan till nästa sammanträde på grund av att frågeställaren inte närvarar vid ärendets behandling på dagens sammanträde.

Ärendebeskrivning

Ellen Ström (V) har inkommit med en fråga till kommunstyrelsens ordförande.

Tjänsteskrivelse

2026-02-02

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienumr: KS-2024/01094

Motion 24/2024: Revidering av Kommunfullmäktiges arbetsordning; Maja Westling Palmberg (C)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att delvis bifalla motion 24/2024 enligt följande: Arbetsordningen för kommunfullmäktige i Umeå kommun ändras så att utskottsordföranden kan interPELLERAS och ställas (enkla) frågor.

Ärendebeskrivning

I nämnda motion yrkar Maja Westling Palmberg (C) att kommunfullmäktiges arbetsordning revideras så att även bolagsordförande och utskottsordförande kan interPELLERAS och ställas frågor.

Enligt kommunallagen får interpellationer riktas till ordföranden i en nämnd eller en fullmäktigeberedning samt till de förtroendevalda i övrigt som fullmäktige bestämmer. Regelverket för interpellationer är tillämpligt även för frågor.

Viktigt att ha i åtanke vid utvidgning av interpellationskretsen är att interpellationer endast bör ställas i angelägenheter av större intressen för kommunen samt att ämnet ska höra till fullmäktiges, en nämnds eller fullmäktigeberednings handläggning. Vidare ska interpellationer ses som ett verktyg för att kräva politiskt ansvar. Det är därför lämpligt att de personer som har ett direkt politiskt ansvar kan interPELLERAS i frågor där de är ansvariga.

Det finns dock vissa skillnader mellan arbete i bolagsstyrelse och arbete i nämnd. I bolagsstyrelsen är ledamöterna personligt valda enligt aktiebolagslagen, medan ledamöter i en nämnd är politiskt förtroendevalda enligt kommunallagen.

Bolagsordföranden är således inte förtroendevald i kommunallagens mening, och interpellationskretsen kan därför inte utvidgas till att omfatta dessa (jfr 4:1 kommunallagen).

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2024/01094

Det finns emellertid andra möjligheter till insyn i bolagen än via direkta interpellationer/frågor. Exempelvis finns en rätt för fullmäktige att besluta att ordföranden i en nämnd får överlåta besvarande av en interpellation till en bolagsstyrelseledamot som blivit utsedd av fullmäktige (se KF arbetsordning §31). En annan källa till upplysningar, avseende de kommunala bolagens verksamhet, är den årliga bolagsinformation som Umeå kommunföretagskoncernens bolag redovisar kommunfullmäktige.

När det gäller utskottsordförande så är dessa förtroendevalda i kommunallagens mening samt har ett direkt politiskt ansvar över vissa frågor. Stadsledningskontoret anser därför att det är lämpligt att utskottsordföranden ska kunna interPELLERAS och ställas frågor gällande uppgifter där de har ett direkt politiskt ansvar.

Beslutsunderlag

Motionen

Beredningsansvariga

Lennart Nilsson

Beslutet ska skickas till

Motionären

Elin Pietroni
stadsdirektör

Lennart Nilsson
kommunjurist

Tjänsteskrivelse

2025-02-07

Kommunfullmäktiges
jämsälldhetsutskott

Diariennr: KS-2024/01094

Motion 24/2024: Revidering av Kommunfullmäktiges arbetsordning; Maja Westling Palmberg (C)

Förslag till beslut

Jämsälldhetsutskottet föreslår kommunfullmäktige
att bifalla motionen

Ärendebeskrivning

Centerpartiet yrkar i motion 24/2024 att kommunfullmäktiges arbetsordning revideras så att även bolagsordförande och utskottsordförande kan interPELLERAS och ställas frågor.

Motionären menar att syftet med motionens förslag är att ytterligare stärka insynen och dialogen mellan fullmäktiges ledamöter och ansvariga funktioner.

Jämsälldhetsutskottets yttrande

Enligt kommunallagen får interpellationer samt frågor ställas av ledamöterna i kommunfullmäktige och riktas till ordföranden i en nämnd eller en fullmäktigeberedning samt till de förtroendevalda i övrigt som fullmäktige bestämmer. Interpellationer ska avse ämnen som hör till fullmäktiges, en nämnds eller en fullmäktigeberednings handläggning men får inte avse ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild. Interpellationer bör ställas endast i angelägenheter av större intresse för kommunen. Frågor har till syfte att hämta in upplysningar och ska ha ett bestämt innehåll.

Förslaget enligt motionen skulle innebära att exempelvis jämsälldhetsutskottets ordförande också kan interPELLERAS och ställas frågor, vilket inte fallet är idag.

Jämsälldhetsutskottet ser positivt på denna möjlighet, men vill samtidigt påminna om att interpellationer är ett verktyg för ansvarsutkrävande där det finns en sammankoppling mellan ansvar och befogenhet. Verksamhetsansvaret för det kommunövergripande jämsälldhetsarbetet ligger hos Kommunstyrelsen, vilket innebär att interpellationer och frågor

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2024/01094

som rör kommunens jämställdhetsarbete i första hand bör ställas till kommunstyrelsens ordförande. Det samma gäller kommunstyrelsens utskott.

Beslutsunderlag

Motion 24/2024

Beredningsansvariga

Annika Dalén, jämställdhetsstrateg

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Beslutet ska skickas till

Motionären

Förnamn, Efternamn

Befattning

Annika Dalén

Jämställdhetsstrateg

MOTION TILL KOMMUNFULLMÄKTIGE I UMEÅ KOMMUN

REVIDERING AV KOMMUNFULLMÄKTIGES ARBETSORDNING

Kommunfullmäktiges arbetsordning är utformad för att främja insyn och möjliggöra politisk dialog mellan fullmäktiges ledamöter och ansvariga beslutsfattare. I dagsläget får ledamöter och ersättare ställa frågor och interpellationer till nämndsordförande, kommunstyrelsens ordförande samt kommunfullmäktiges ordförande.

Möjligheten att ställa frågor och interpellationer till kommunfullmäktiges ordförande infördes efter en motion som undertecknad lämnade in i december 2019, vilken fullmäktige biföll. Syftet med den ändringen var att öka transparensen och skapa en tydligare ansvarsfördelning.

Trots att detta var ett steg i rätt riktning har jag upptäckt fler brister i arbetsordningen som behöver åtgärdas. Denna motion syftar till att täppa till de luckorna och ytterligare stärka insynen och dialogen mellan fullmäktiges ledamöter och ansvariga funktioner. För bolagsordförande finns idag en möjlighet att indirekt få svar via en process där interpellationen överlämnas av en nämndsordförande. Detta skapar dock onödigt merarbete utan att tillföra något mervärde.

Centerpartiet föreslår därför kommunfullmäktige besluta:

att kommunfullmäktiges arbetsordning revideras så att även bolagsordförande och utskottsordförande kan interPELLERAS och ställas frågor.

Umeå 11 december 2024

Maja Westling Palmberg, Centerpartiet

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-03-17

§ 58

Diarienum: KS-2024/01094

Motion 24/2024: Revidering av Kommunfullmäktiges arbetsordning; Maja Westling Palmberg (C)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bifalla den del av motionen om att ändra i arbetsordningen för kommunfullmäktige så att utskottsordföranden kan interpelleras och tillställas frågor samt att avslå den del av motionen om att bolagsordförande kan interpelleras och tillställas frågor.

Ärendebeskrivning

I nämnda motion yrkar Maja Westling Palmberg (C) att kommunfullmäktiges arbetsordning revideras så att även bolagsordförande och utskottsordförande kan interpelleras och ställas frågor.

Enligt kommunallagen får interpellationer riktas till ordföranden i en nämnd eller en fullmäktigeberedning samt till de förtroendevalda i övrigt som fullmäktige bestämmer. Regelverket för interpellationer är tillämpligt även för frågor.

Viktigt att ha i åtanke vid utvidgning av interpellationskretsen är att interpellationer endast bör ställas i angelägenheter av större intressen för kommunen samt att ämnet ska höra till fullmäktiges, en nämnds eller fullmäktigeberednings handläggning. Vidare ska interpellationer ses som ett verktyg för att kräva politiskt ansvar. Det är därför lämpligt att de personer som har ett direkt politiskt ansvar kan interpelleras i frågor där de är ansvariga.

Det finns dock vissa skillnader mellan arbete i bolagsstyrelse och arbete i nämnd. I bolagsstyrelsen är ledamöterna personligt valda enligt aktiebolagslagen, medan ledamöter i en nämnd är politiskt förtroendevalda enligt kommunallagen.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-03-17

Bolagsordföranden är således inte förtroendevald i kommunallagens mening, och interpellationskretsen kan därför inte utvidgas till att omfatta dessa (jfr 4:1 kommunallagen).

Det finns emellertid andra möjligheter till insyn i bolagen än via direkta interpellationer/frågor. Exempelvis finns en rätt för fullmäktige att besluta att ordföranden i en nämnd får överlåta besvarande av en interpellation till en bolagsstyrelseledamot som blivit utsedd av fullmäktige (se KF arbetsordning §31). En annan källa till upplysningar, avseende de kommunala bolagens verksamhet, är den årliga bolagsinformation som Umeå kommunföretagskoncernens bolag redovisar kommunfullmäktige.

När det gäller utskottsordförande så är dessa förtroendevalda i kommunallagens mening samt har ett direkt politiskt ansvar över vissa frågor. Stadsledningskontoret anser därför att det är lämpligt att utskottsordföranden ska kunna interPELLERAS och ställas frågor gällande uppgifter där de har ett direkt politiskt ansvar.

Förslag till beslut (tjänsteskrivelsen)

Kommunfullmäktige beslutar

att delvis bifalla motion 24/2024 enligt följande: Arbetsordningen för kommunfullmäktige i Umeå kommun ändras så att utskottsordföranden kan interPELLERAS och ställas (enkla) frågor.

Beslutsunderlag

Motionen

Beredningsansvariga

Lennart Nilsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Anders Ågren (M) – Att ändra beslutsmeningen till: att bifalla den del av motionen om att ändra i arbetsordningen för kommunfullmäktige så att utskottsordföranden kan interPELLERAS och tillställas frågor samt att avslå den del av motionen om att bolagsordförande kan interPELLERAS och tillställas frågor.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-03-17

Propositionsordning som godkänns

Bifall mot avslag till Anders Ågrens (M) yrkande. Ordföranden finner att utskottet bifaller Anders Ågrens (M) yrkande.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Mattias Larsson (C) och Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (att bifalla den del av motionen om att ändra i arbetsordningen för kommunfullmäktige så att utskottsordföranden kan interPELLERAS och tillställas frågor samt att avslå den del av motionen om att bolagsordförande kan interPELLERAS och tillställas frågor).

Propositionsordning som godkänns

Bifall mot avslag till näringslivs- och arbetsutskottets förslag. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

Motionären

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2026-03-10

§ 83

Diarienum: KS-2024/01094

Motion 24/2024: Revidering av Kommunfullmäktiges arbetsordning; Maja Westling Palmberg (C)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bifalla den del av motionen om att ändra i arbetsordningen för kommunfullmäktige så att utskottsordföranden kan interPELLERAS och tillställas frågor samt att avslå den del av motionen om att bolagsordförande kan interPELLERAS och tillställas frågor.

Ärendebeskrivning

I nämnda motion yrkar Maja Westling Palmberg (C) att kommunfullmäktiges arbetsordning revideras så att även bolagsordförande och utskottsordförande kan interPELLERAS och ställas frågor.

Enligt kommunallagen får interpellationer riktas till ordföranden i en nämnd eller en fullmäktigeberedning samt till de förtroendevalda i övrigt som fullmäktige bestämmer. Regelverket för interpellationer är tillämpligt även för frågor.

Viktigt att ha i åtanke vid utvidgning av interpellationskretsen är att interpellationer endast bör ställas i angelägenheter av större intressen för kommunen samt att ämnet ska höra till fullmäktiges, en nämnds eller fullmäktigeberednings handläggning. Vidare ska interpellationer ses som ett verktyg för att kräva politiskt ansvar. Det är därför lämpligt att de personer som har ett direkt politiskt ansvar kan interPELLERAS i frågor där de är ansvariga.

Det finns dock vissa skillnader mellan arbete i bolagsstyrelse och arbete i nämnd. I bolagsstyrelsen är ledamöterna personligt valda enligt aktiebolagslagen, medan ledamöter i en nämnd är politiskt förtroendevalda enligt kommunallagen.

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2026-03-10

Bolagsordföranden är således inte förtroendevald i kommunallagens mening, och interpellationskretsen kan därför inte utvidgas till att omfatta dessa (jfr 4:1 kommunallagen).

Det finns emellertid andra möjligheter till insyn i bolagen än via direkta interpellationer/frågor. Exempelvis finns en rätt för fullmäktige att besluta att ordföranden i en nämnd får överlåta besvarande av en interpellation till en bolagsstyrelseledamot som blivit utsedd av fullmäktige (se KF arbetsordning §31). En annan källa till upplysningar, avseende de kommunala bolagens verksamhet, är den årliga bolagsinformation som Umeå kommunföretagskoncernens bolag redovisar kommunfullmäktige.

När det gäller utskottsordförande så är dessa förtroendevalda i kommunallagens mening samt har ett direkt politiskt ansvar över vissa frågor. Stadsledningskontoret anser därför att det är lämpligt att utskottsordföranden ska kunna interPELLERAS och ställas frågor gällande uppgifter där de har ett direkt politiskt ansvar.

Förslag till beslut (tjänsteskrivelsen)*Kommunfullmäktige beslutar*

att delvis bifalla motion 24/2024 enligt följande: Arbetsordningen för kommunfullmäktige i Umeå kommun ändras så att utskottsordföranden kan interPELLERAS och ställas (enkla) frågor.

Beslutsunderlag

Motionen

Beredningsansvariga

Lennart Nilsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning**Yrkanden**

Anders Ågren (M) – Att ändra beslutsmeningen till: att bifalla den del av motionen om att ändra i arbetsordningen för kommunfullmäktige så att utskottsordföranden kan interPELLERAS och tillställas frågor samt att avslå den del av motionen om att bolagsordförande kan interPELLERAS och tillställas frågor.

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2026-03-10

Propositionsordning som godkänns

Bifall mot avslag till Anders Ågrens (M) yrkande. Ordföranden finner att utskottet bifaller Anders Ågrens (M) yrkande.

Beslutet ska skickas till

Motionären

Tjänsteskrivelse

2026-02-05

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2025/00273

Motion 10/2025: Lätta på lärares administrativa börda; Anders Norqvist (L), Hanna Lundin Jernberg (L)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

Att avslå motionen i enlighet med skolnämndernas yttranden.

Ärendebeskrivning

Liberalerna har till kommunfullmäktige anmält motionen ” Lätta på lärares administrativa börda och föreslår;

- Att Umeå kommun skyndsamt utreder förslag, tillsammans med arbetstagarorganisationer, med syfte att reglera lärares undervisningstid och att varje timmes undervisning minst ska motsvaras av en timmes tid till för- och efterarbete.
- Att Umeå kommun skyndsamt utreder förslag, tillsammans med arbetstagarorganisationer, med syfte att reglera att lärare i fritidshemmet och förskollärare i förskolan minst ska ha 5 timmar i veckan för planering och uppföljning av undervisningen

Kommunfullmäktige behandlade ärendet 2025-09-29 § 175 och beslutade att återremittera motionen då endast en av skolnämnderna yttrat sig.

Nu har båda skolnämnderna yttrat sig. För- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har i yttrande föreslagit att motionen ska avslås med hänvisning till att Umeå kommun inte ska föregå den nationella utredning som pågår utan invänta lagstiftarnas beslut.

Beslutsunderlag

Motion 10/2025

För- och grundskolenämndens yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

Kommunfullmäktiges beslut 2025-09-29, § 175

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00273

Beslutet ska skickas till

Motionären

FGN, GVN

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-09-29

§ 175

Diariennr: KS-2025/00273

Motion 10/2025: Lätta på lärares administrativa börda; Anders Norqvist (L) och Hanna Lundin Jernberg (L)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att återremittera ärendet (minoritetsåterremiss) beroende på en bristfällig handläggning då endast en av två skolnämnder har fått yttra sig i frågan.

Ärendebeskrivning

Liberalerna har till kommunfullmäktige anmält motionen ” Lätta på lärares administrativa börda och föreslår;

- Att Umeå kommun skyndsamt utreder förslag, tillsammans med arbetstagarorganisationer, med syfte att reglera lärares undervisningstid och att varje timmes undervisning minst ska motsvaras av en timmes tid till för- och efterarbete.
- Att Umeå kommun skyndsamt utreder förslag, tillsammans med arbetstagarorganisationer, med syfte att reglera att lärare i fritidshemmet och förskollärare i förskolan minst ska ha 5 timmar i veckan för planering och uppföljning av undervisningen

För- och grundskolenämnden har yttrat sig och föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen. I yttrandet lyfter nämnden utredningen ”Tid för undervisningsuppdraget - åtgärder för en god undervisning och läraryrkenas attraktivitet” (SOU 2025:26) som bland annat innehåller förslag till reglering av arbetstid samt förslag inom andra områden med syfte att minska lärares administration, exempelvis minskad dokumentation. Nämnden menar att Umeå kommun inte ska föregå den nationella utredningen utan invänta lagstiftarnas beslut.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-09-29

Förslag till beslut (tjänsteskrivelsen)

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen i enlighet med för- och grundskolenämndens yttrande.

Beslutsunderlag

Motion 10/2025

För- och grundskolenämndens yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag (att avslå motionen).

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottet förslag (att avslå motionen).

Hanna Lundin Jernberg (L) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen bifaller näringslivs- och arbetsutskottets förslag (att avslå motionen).

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Anders Norqvist, Moa Brydsten, Arvid Lundberg, Patrik Brännberg, Elmer Eriksson, Veronica Kerr, Tobias Holmbom och Maja Westling Palmberg.

Yrkanden

Moa Brydsten (S), Arvid Lundberg (MP), Elmer Eriksson (M) och Tobias Holmbom (V) – Bifall till kommunstyrelsens förslag (avslå motionen).

Anders Norqvist (L), Patrik Brännberg (AP), Elmer Eriksson (M), Veronica Kerr (KD), Maja Westling Palmberg (C) och Hanna Lundin Jernberg (L) - Återremiss beroende på en bristfällig handläggning då endast en av två skolnämnder har fått yttra sig i frågan.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-09-29

Anders Norqvist (L) och Hanna Lundin Jernberg (L) – Om återremissen faller bifall till motionen.

Patrik Brännberg (AP) – Om återremissen faller bifall att-sats 1 och avslag att-sats 2.

Veronika Kerr (KD) och Maja Westling Palmberg (C) - Om återremissen faller deltar vi inte i beslutet.

Propositionsordning som godkänns

Avslag mot bifall till att ärendet ska återremitteras. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar att återremittera ärendet (genom minoritetsåterremiss) beroende på en bristfällig handläggning då endast en av två skolnämnder har fått yttra sig i frågan.

Beslutet ska skickas till

Motionären
FGN

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2026-01-28

§ 2

Diarienum: SK-2025/00648

Yttrande om motion (L) 10/2025 - Lätta på lärares administrativa börda

Beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar:

- att ställa sig bakom yttrande nedan och att föreslå kommunfullmäktige att avslå motion från Liberalerna, "Lätta på lärares administrativa börda".
- att ärendet förklaras omedelbart justerat.

Reservation

Anders Norqvist (L) till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Liberalerna föreslår i motion 10/2025 att Umeå kommun utreder åtgärder för att ge lärare mer tid för planering och uppföljning. Bakgrunden till motionen är att olika studier och rapporter har visat att många lärare upplever stress och brist på tid för undervisningsförberedelser, vilket påverkar kvaliteten i skolan.

Två yrkanden föreligger i motionen:

1. Att Umeå kommun skyndsamt utreder förslag, tillsammans med arbetstagarorganisationer, med syfte att reglera lärares undervisningstid och att varje timmes undervisning minst ska motsvaras av en timmes tid till för- och efterarbete.
2. Att Umeå kommun skyndsamt utreder förslag, tillsammans med arbetstagarorganisationer, med syfte att reglera att lärare i fritidshemmet och förskollärare i förskolan minst ska ha 5 timmar i veckan för planering och uppföljning av undervisningen.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2026-01-28

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande gäller yrkande nummer ett eftersom yrkande nummer två inte berör nämndens verksamhetsområde.

Yttrande

Nämnden delar motionärernas syn på vikten av goda förutsättningar för lärare och förskollärare, vilket uttrycks i kommunens arbetsmiljöpolicy, kompetensförsörjningsplaner och Huvudöverenskommelse (HÖK). Frågan om arbetstid och minskad administration utreds på nationell nivå.

Den 3 mars överlämnades betänkandet *"Tid för undervisningsuppdraget – åtgärder för en god undervisning och läraryrkenas attraktivitet"* (SOU 2025:26) till skolministern. Remissrundan pågick mellan 12 mars och 10 juni. Betänkandets lagförslag om omfattning på lärares arbetstid konstateras ligga inom ramen för planering av lärares arbetstid inom gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen. Regeringen har till dags dato inte beslutat i frågan.

Förvaltningen arbetar, inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet likväl som arbete med organisatorisk och social arbetsmiljö, i samverkan med arbetstagarorganisationerna. Arbetstidsfrågan är av särskilt stor vikt och har prioriterats över tid kopplat till lärargrupperna.

Utbildningsförvaltningarna har inlett ett lokalt partsarbete med Sveriges lärare kopplat till lärares arbetstid och särskilt tjänsteplaneringsprocessen. Oaktat ny lagstiftning eller reglering via centrala kollektivavtal kommer arbetstidsfrågan att tas om hand inom ramen för det nationella och lokala partsarbetet.

Nämnden konstaterar att resultatet av medarbetarenkäten går i positiv riktning även om återhämtningsfaktorn fortsatt är ett utvecklingsområde som behöver arbetas vidare med.

Motionen lyfter en viktig fråga som är prioriterad inom nämndens område. Nämnden anser att kommunfullmäktige bör invänta lagstiftarnas beslut och inte föregå den nationella processen.

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2026-01-28

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion till kommunfullmäktige - lärares arbetstid

Beredningsansvariga

Åsa Bergström, HR chef

Cathrin Backman Löfgren, strateg

Yrkanden

Socialdemokraterna för bifall till tjänsteskrivelsen.

Liberalerna för bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden prövar bifall till tjänsteskrivelsens förslag mot bifall till motionen och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Reservation

Anders Norqvist (L) till förmån för eget yrkande.

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se, märk ämnesraden med dnr: KS-2025/00273

Umeå kommun
För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag
2025-05-22

§ 43

Diarienum: SK-2025/00165

Yttrande på motion (L) 10/2025 - Lätta på lärares administrativa börda

Beslut

För- och grundskolenämnden beslutar att ställa sig bakom yttrande enligt nedan och föreslår kommunfullmäktige att avslå motion från Liberalerna, "Lätta på lärares administrativa börda".

Ärendebeskrivning

Motionen framhåller att lärare och förskollärare är den enskilt viktigaste faktorn för kvaliteten i utbildningen och är avgörande för barns och elevers lärande och utveckling. Därför är det av vikt att lärare och förskollärare får förutsättningar att kunna fokusera på sin huvuduppgift – att planera, genomföra och följa upp sin undervisning (se bilaga).

Liberalerna yrkar på;

1. Att Umeå kommun skyndsamt utreder förslag, tillsammans med arbetstagarorganisationer, med syfte att reglera lärares undervisningstid och att varje timmes undervisning minst ska motsvaras av en timmes tid till för- och efterarbete.
2. Att Umeå kommun skyndsamt utreder förslag, tillsammans med arbetstagarorganisationer, med syfte att reglera att lärare i fritidshemmet och förskollärare i förskolan minst ska ha 5 timmar i veckan för planering och uppföljning av undervisningen.

Yttrande

Förvaltningen håller med om vikten av att lärare och förskollärare ges goda förutsättningar att upprätthålla sitt uppdrag. Detta uttrycks i kommunens arbetsmiljöpolicy samt i nämndernas kompetensförsörjningsplaner och verksamhetsplaner. Det uttrycks och

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-05-22

regleras i Huvudöverenskommelse med OFS:s förbundsområde Lärare, HÖK 24.

Förvaltningen påminner om att arbetstid och det administrativa uppdraget för lärare och förskollärare är under utredning på nationell nivå. Betänkandet om minskad administration och om reglering av förskollärares och lärares tid är under remissförfarande; "Tid för undervisningsuppdraget - åtgärder för en god undervisning och läraryrkenas attraktivitet" (SOU 2025:26). Förslagen i motionen återfinns även i betänkandet. Där finns förslag till reglering av arbetstid samt förslag inom andra områden med syfte att minska lärares administration, exempelvis minskad dokumentation. Förvaltningen anser att Umeå kommun inte ska föregå den nationella utredningen utan invänta lagstiftarnas beslut.

Avtalsförhandlingar på arbetsmarknaden i enlighet med den svenska modellen pågår nu under våren. Nya centrala kollektivavtal och villkorsfrågor är föremål för parternas förhandlingar, där arbetstidsfrågan har ett särskilt stort fokus.

Inom ramen för förvaltningens arbete med organisatorisk och social arbetsmiljö är dessutom arbetsorganisation och arbetstidsfrågan av stor vikt och har prioriterats av förvaltningen över tid. Stöd och utbildning ges med systematik inom området i syfte att skapa goda förutsättningar och ett partsgemensamt arbete har inletts under våren vad gäller tjänsteplaneringsprocessen. Förvaltningen konstaterar att resultatet av medarbetarenkäten går i positiv riktning även om återhämtningsfaktorn fortsatt är ett utvecklingsområde som behöver arbetas vidare med. Motionen lyfter fram ett viktigt område där det idag pågår ett flertal insatser inklusive en nationell utredning och lagförslag.

Sammanfattningsvis bedömer förvaltningen att Umeå kommun ska invänta lagstiftarnas beslut och föreslår för- och grundskolenämnden att motionen avslås.

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion från Liberalerna - Lätta på lärares administrativa börda

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-05-22

Beredningsansvariga

Åsa Bergström, HR-chef

Lina Gullbrand, skolstrateg

Yrkanden

Socialdemokraterna, Moderaterna, Centerpartiet, Miljöpartiet och Maria Lindvall (-)(L) för bifall till tjänsteskrivelsen.

Inga motyrkanden finns.

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag, bifall mot avslag, och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se, märk ämnesraden med diarienummer: KS-2025/00273

MOTION TILL UMEÅ KOMMUNFULLMÄKTIGE

Lätta på lärares administrativa börda

Rapporter från Skolverket visar att de flesta lärare anser att de har för lite tid till att planera och reflektera över sin undervisning. Enligt den internationella studien TALIS känner sig 45 procent av de svenska högstadielärarna ganska mycket, eller mycket stressade i arbetet. I Skolverkets undersökning *Attityder till skolan* som genomfördes 2024 anger nästan hälften av lärarna att de har övervägt att byta yrke under det senaste året.

Tiden för undervisning har inte varit reglerad sedan 1995. Det innebär att lärare ibland har så många undervisningstimmar, och andra uppgifter som inte hör till undervisningen, att de inte har tillräckligt med tid att planera och följa upp sin undervisning. Det gäller även lärare i fritidshem och förskollärare.

Lärare och förskollärare är den enskilt viktigaste faktorn för kvaliteten i utbildningen och är avgörande för barns och elevers lärande och utveckling. Därför är det mycket viktigt att de får förutsättningar att kunna fokusera på sin huvuduppgift – att planera, genomföra och följa upp sin undervisning.

Därför yrkar Liberalerna att kommunfullmäktige beslutar att:

1. Att Umeå kommun skyndsamt utreder förslag, tillsammans med arbetstagarorganisationer, med syfte att reglera lärares undervisningstid och att varje timmes undervisning minst ska motsvaras av en timmes tid till för- och efterarbete.
2. Att Umeå kommun skyndsamt utreder förslag, tillsammans med arbetstagarorganisationer, med syfte att reglera att lärare i fritidshemmet och förskollärare i förskolan minst ska ha 5 timmar i veckan för planering och uppföljning av undervisningen.

Umeå 2025-03-07

Anders Norqvist (L). Skolpolitisk talesperson. Umeå

Hanna Lundin Jernberg (L), gruppledare Umeå

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-03-17

§ 59

Diariennr: KS-2025/00273

Motion 10/2025: Lätta på lärares administrativa börda; Anders Norqvist (L) och Hanna Lundin Jernberg (L)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen i enlighet med skolnämndernas yttranden.

Ärendebeskrivning

Liberalerna har till kommunfullmäktige anmält motionen ” Lätta på lärares administrativa börda och föreslår;

- Att Umeå kommun skyndsamt utreder förslag, tillsammans med arbetstagarorganisationer, med syfte att reglera lärares undervisningstid och att varje timmes undervisning minst ska motsvaras av en timmes tid till för- och efterarbete.
- Att Umeå kommun skyndsamt utreder förslag, tillsammans med arbetstagarorganisationer, med syfte att reglera att lärare i fritidshemmet och förskollärare i förskolan minst ska ha 5 timmar i veckan för planering och uppföljning av undervisningen

Kommunfullmäktige behandlade ärendet 2025-09-29 § 175 och beslutade att återremittera motionen då endast en av skolnämnderna yttrat sig.

Nu har båda skolnämnderna yttrat sig. För- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har i yttrande föreslagit att motionen ska avslås med hänvisning till att Umeå kommun inte ska föregå den nationella utredning som pågår utan invänta lagstiftarnas beslut.

Beslutsunderlag

Motion 10/2025

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-03-17

För- och grundskolenämndens yttrande
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande
Kommunfullmäktiges beslut 2025-09-29, § 175

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S), Lena Andersson (M) och Maja Westling Palmberg (C)

– Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Bore Sköld (V) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen).

Bore Sköld (V) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag att avslå motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionären

FGN, GVN

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2026-02-17

§ 68

Diariennr: KS-2025/00273

Motion 10/2025: Lätta på lärares administrativa börda; Anders Norqvist (L), Hanna Lundin Jernberg (L)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen i enlighet med skolnämndernas yttranden.

Ärendebeskrivning

Liberalerna har till kommunfullmäktige anmält motionen ” Lätta på lärares administrativa börda och föreslår;

- Att Umeå kommun skyndsamt utreder förslag, tillsammans med arbetstagarorganisationer, med syfte att reglera lärares undervisningstid och att varje timmes undervisning minst ska motsvaras av en timmes tid till för- och efterarbete.
- Att Umeå kommun skyndsamt utreder förslag, tillsammans med arbetstagarorganisationer, med syfte att reglera att lärare i fritidshemmet och förskollärare i förskolan minst ska ha 5 timmar i veckan för planering och uppföljning av undervisningen

Kommunfullmäktige behandlade ärendet 2025-09-29 § 175 och beslutade att återremittera motionen då endast en av skolnämnderna yttrat sig.

Nu har båda skolnämnderna yttrat sig. För- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har i yttrande föreslagit att motionen ska avslås med hänvisning till att Umeå kommun inte ska föregå den nationella utredning som pågår utan invänta lagstiftarnas beslut.

Beslutsunderlag

Motion 10/2025

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2026-02-17

För- och grundskolenämndens yttrande
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande
Kommunfullmäktiges beslut 2025-09-29, § 175

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S), Lena Andersson (M) och Maja Westling Palmberg (C)

– Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Bore Sköld (V) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionären

FGN, GVN

Tjänsteskrivelse

2025-12-16

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2025/00714

Motion 22/2025: Åtgärder mot antisemitismen i Umeås skolor; Hanna Lundin Jernberg (L) och Anders Norqvist (L)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

Att anse motionen besvarad med hänvisning till nämndinitiativet Förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå kommun (KS-2025/00672)

Ärendebeskrivning

Liberalerna föreslår i motion 22/2025 kommunfullmäktige att

- ge skolnämnderna i uppdrag att kartlägga antisemitismen i Umeås skolor.
- ge skolnämnderna i uppdrag att ta fram konkreta åtgärdsförslag, baserade på resultatet i rapporten
- uppdragen redovisas i kommunfullmäktige

För- och grundskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har yttrat sig på motionen. FGN föreslår att anse motionen besvarad med hänvisning till det nämndinitiativ *Förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå Kommun* som alla partier står bakom. GVN föreslår att bifalla motionen med förbehåll att kartläggningen genomförs utifrån formulerade förutsättningar i sitt yttrande, bland annat att den genomförs av oberoende extern forskare, att tillräckliga resurser i form av tid och kompetens tillsätts och att det finns en tydlig beställning av uppdragets riktning.

Jämställdhetsutskottet har också yttrat sig.

Stadsledningskontoret anser att motionen ska anses besvarad med hänvisning till nämndinitiativet som för- och grundskolenämnden hänvisar till.

Beslutsunderlag

Motion 22/2025

För- och grundskolenämndens yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

Jämställdhetsutskottets yttrande

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00714

Beslutet ska skickas till

Motionären

FGN, GVN

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun
För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag
2025-11-20

§ 85

Diarienummer: SK-2025/00496

Yttande om motion (L) 22/2025 - Åtgärder mot antisemitismen i Umeås skolor - KS-2025/00714

Beslut

För- och grundskolenämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad utifrån det nämndinitiativ "Förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå Kommun" (Diarienummer KS-2025/00672) som alla partier står bakom och beslutades av Kommunstyrelsen 250812.

Ärendebeskrivning

För- och grundskolenämnden har tillsammans med Gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden fått i uppdrag att besvara Liberalernas motion, 22/2025, *Åtgärder mot antisemitismen i Umeås skolor*.

I motionen lyfter Liberalerna fram Malmö och Stockholm som kommuner som kartlagt förekomsten av antisemitism i skolmiljö.

Motionens förslag är att kommunfullmäktige beslutar:

- att ge skolenämnderna i uppdrag att kartlägga antisemitismen i Umeås skolor.
- att ge skolenämnderna i uppdrag att ta fram konkreta åtgärdsförslag, baserade på resultatet i rapporten
- att uppdragen redovisas i kommunfullmäktige

Yttrande

För- och grundskolenämndens ansvarsområde är tydligt reglerad i nationell lagstiftning såsom skollag (2010:800) och läroplan för de olika skolformerna.

Huvudmannens ansvar enligt styrdokumentet är att främja demokrati, en god värdegrund och allas lika värde. En viktig del av huvudmannens arbete är att motverka kränkande behandling och diskriminering utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. Inom förskola och skola bedrivs ett aktivt och systematiskt arbete för att motverka kränkande behandling och

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-11-20

diskriminering utifrån rättslig reglering och huvudmannens rutiner. Arbetet följs upp av huvudmannen bland annat genom återkoppling på förekomsten av anmälningar utifrån diskrimineringsgrunderna. Enstaka anmälningar berör antisemitism och den mest förekommande anmälningsgrunden är afrorasism.

Anmälningarna rör huruvida en individ har varit utsatt av kränkande behandling utifrån diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet, det i sig behöver inte betyda att personen inte känner rädsla för att visa sin judiska identitet. Mot bakgrund av detta och rådande samhällsklimat, kan det finnas anledning att ytterligare kartlägga förekomsten av antisemitism i Umeås skolor. En kartläggning skulle kunna ge Umeå kommun fördjupad kunskap om rasismens bakgrundsfaktorer, för att kunna förklara även annan form av rasism. En sådan kartläggning bör genomföras utifrån följande förutsättningar:

- Kartläggningen utförs av en oberoende extern forskare
- Tillräckliga resurser i form av tid och kompetens säkerställs
- Uppdragets inriktning definieras genom en tydlig beställning

Sammanfattningsvis skulle en kartläggning av förekomsten av antisemitism i Umeå kommuns skolor bidra till ett förstärkt arbete att motverka alla former av rasism. För- och grundskolenämnden föreslår därför bifall till motionen, förutsatt att den genomförs utifrån föreslagna förutsättningar.

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion – Åtgärder mot antisemitism i Umeås skolor

Beredningsansvariga

Lina Gullbrand, skolstrateg

Marie Karling, utbildningsstrateg

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se, märk ämnesraden med KS-2025/00714

Yrkande

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-11-20

Maria Lindvall (-)(L), Centerpartiet och Moderaterna för bifall till tjänsteskrivelsen

Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet för att anse motionen besvarad utifrån det nämndinitiativ "Förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå Kommun" (Diarienummer KS-2025/00672) som alla partier står bakom och beslutets av Kommunstyrelsen 250812.

Propositionsordning

Ordföranden prövar Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiets yrkande mot tjänsteskrivelsens förslag och finner att nämnden bifaller Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiets yrkande.

Reservation

M, C och Maria Lindvall (-)(L)

Umeå kommun
För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag
2025-11-20

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2025-11-19

§ 115

Diarienum: SK-2025/00495

Yttrande om motion (L) 22/2025 - Åtgärder mot antisemitismen i Umeås skolor

Beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att ställa sig bakom yttrandet nedan och att bifalla motionen med förbehåll att kartläggningen genomförs utifrån nedan formulerade förutsättningar.

Mariam Salem (MP) avstår från att delta i beslutet

Ärendebeskrivning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har tillsammans med för- och grundskolenämnden fått i uppdrag att besvara den motion Liberalerna har inkommit med, 22/2025, *Åtgärder mot antisemitismen i Umeås skolor*.

Liberalerna lyfter fram Malmö och Stockholm som exempel på kommuner som kartlagt förekomst av antisemitism i skolmiljö.

Det förslag som läggs fram i motionen är att kommunfullmäktige beslutar:

- att ge skolenämnderna i uppdrag att kartlägga antisemitismen i Umeås skolor.
- att ge skolenämnderna i uppdrag att ta fram konkreta åtgärdsförslag, baserade på resultatet i rapporten
- att uppdragen redovisas i kommunfullmäktige.

Yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ansvarsområde är reglerade i styrdokumentet Skollagen (2010:800) och Läroplanen för gymnasieskolan (Gy11/Gy25). Huvudmannens ansvar är att främja demokrati, en god värdegrund och allas lika värde. Inom nämndens ansvarsområde bedriver vi ett aktivt arbete för allas lika värde, mot kränkande behandling och diskriminering baserat på de sju diskrimineringsgrunderna.

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2025-11-19

Det är avgörande att dessa värden aktivt integreras i skolans vardag – i undervisning, bemötande och kultur – och inte enbart finns i styrdokumentet. Detta sker särskilt genom kurser och ämnen inom de samhällsorienterade ämnena som ingår i alla elevers program. Genom detta arbete bidrar skolan till att forma medvetna, ansvarstagande och demokratiska samhällsmedborgare.

Fortbildning för personal sker återkommande i olika frågor som rör etnicitet och religion. Hösten 2025 kommer lärare i samhällskunskap, religion och historia, skollledning samt elevhälsa få en heldagsutbildning i arbete mot antisemitism.

Alla gymnasieskolor har, enligt skollagen, en årlig plan mot diskriminering och kränkande behandling. I anmälningens formuläret har de sju diskrimineringsgrunderna lagts till för att bättre kunna följa upp vilken typ av kränkning som skett: etnicitet, funktionsnedsättning/bristande tillgänglighet, kön, könsidentitet eller uttryck, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och ålder.

Huvudmannen följer upp detta arbete genom återrapportering av anmälningar utifrån diskrimineringsgrunderna. Vid analysen inför senaste återrapporten fann man endast ett ärende rörande islamofobi under föregående läsår och inga ärenden gällande antisemitism.

Då anmälningarna endast rör utsatthet baserat på etnisk tillhörighet – och därmed inte avspeglar den eventuella rädslan för att uttrycka en judisk identitet – behövs ytterligare insikt. Med tanke på det rådande samhällsklimatet finns det stöd för att genomföra en specifik kartläggning av antisemitism i Umeås skolor. Resultatet skulle ge kommunen strategisk och fördjupad kunskap om rasismens bakgrundsfaktorer, vilket också underlättar förståelsen för annan främlingsfientlighet.

Kartläggningen bör genomföras utifrån nedanstående premisser för att säkerställa dess kvalitet och relevans:

- Genomförs av oberoende extern forskare.
- Tillräckliga resurser i form av tid och kompetens tillsätts.
- Tydlig beställning av uppdragets riktning.

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2025-11-19

En kartläggning av antisemitism i Umeå kommuns skolor bedöms kunna förstärka det pågående arbetet mot all form av rasism. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden föreslår därför bifall till motionen, under förutsättning att kartläggningen genomförs enligt de föreslagna premisserna.

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion - Åtgärder mot antisemitism i Umeås skolor

Beredningsansvarig

Cathrin Backman Löfgren, utbildningsstrateg

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se märk ämnesraden med diariernr: KS-2025/00714

Yrkanden

Socialdemokraterna, Liberalerna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Centerpartiet för bifall till tjänsteskrivelsens förslag beslut.

Inga motyrkanden finns.

Tilläggsyrkande

Liberalerna för att det i avsnittet gällande premisser ska läggas till en fjärde punkt:

-Uppdraget ska vara redovisat senast 2026-08-31

Moderaterna, Kristdemokraternas och Centerpartiet för bifall till Liberalernas tilläggsyrkande.

Socialdemokraterna för avslag till Liberalernas tilläggsyrkande.

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2025-11-19

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag, bifall mot avslag, och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Mariam Salem (MP) avstår från att delta i beslutet

Ordföranden prövar vidare Liberalernas tilläggsyrkande, avslag mot bifall, och finner att nämnden beslutar att avslå Liberalernas tilläggsyrkande.

Reservation: Anders Norqvist (L) reserverar sig mot beslutet att avslå tilläggsyrkandet till förmån för eget yrkande.

MOTION TILL UMEÅ KOMMUNFULLMÄKTIGE

Åtgärder mot antisemitismen i Umeås skolor

Stockholm stad har tidigare beslutat att kartlägga antisemitismen i stadens skolor. Detta efter att Malmö stad den 18 februari 2021 presenterat rapporten "Skolgårdsrasism, konspirationsteorier och utanförskap - en rapport om antisemitism och det judiska minoritetsskapet i Malmös förskolor, skolor, gymnasier och vuxenutbildning".

Rapporten är framtagen i samverkan med Judiska församlingen i Malmö och det konstateras att judiska barn i Malmö känner sig otrygga och vågar inte visa att de är judar, av rädsla för att bli utsatt för hot och hat. De judiska församlingarna uppmanar nu andra kommuner i landet att göra liknande kartläggningar. Vi vet att även i Umeå känner sig flera judiska barn otrygga, något vi aldrig kan acceptera – i synnerhet inte i en öppen och bildad kommun som Umeå.

Skolan är den plats där alla barn och unga möts – och tyvärr där fördomar ibland kan ta sin början. Genom tidig kartläggning och utbildning kan vi förebygga hat, ge lärare verktyg att ingripa och säkerställa att ingen elev tvingas dölja sin identitet av rädsla. Det arbetet är avgörande för att försvara demokratin och allas lika värde.

Umeå kommun bör därför ta inspiration från dessa två kommuner och ta fram en liknande rapport, med konkreta förslag på åtgärder för att minska antisemitismen i kommunens skolor.

Vi yrkar att kommunfullmäktige beslutar:

- att ge skolnämnderna i uppdrag att kartlägga antisemitismen i Umeås skolor.
- att ge skolnämnderna i uppdrag att ta fram konkreta åtgärdsförslag, baserade på resultatet i rapporten
- att uppdragen redovisas i kommunfullmäktige.

Umeå den 21 augusti 2025

Hanna Lundin Jernberg
Anders Norqvist

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag

2025-12-11

§ 64

Diarienum: KS-2025/00714

JUSK yttrande på motion 22/2025: Åtgärder mot antisemitismen i Umeås skolor; Hanna Lundin Jernberg (L) och Anders Norqvist (L)

Beslut

Jämställdhetsutskottet föreslår kommunfullmäktige

Att anse motionen besvarad med hänvisning till nämndinitiativet Förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå kommun (KS-2025/00672)

Ärendebeskrivning

Liberalerna föreslår i motion 22/2025 kommunfullmäktige att

- ge skolnämnderna i uppdrag att kartlägga antisemitismen i Umeås skolor.
- ge skolnämnderna i uppdrag att ta fram konkreta åtgärdsförslag, baserade på resultatet i rapporten
- uppdragen redovisas i kommunfullmäktige

I motionen hänvisar Liberalerna till Malmö och Stockholm som har kartlagt förekomsten av antisemitism i skolmiljö och konstaterat en upplevelse av otrygghet och utsatthet bland judiska barn. Motionärerna önskar därför att en liknande kartläggning med åtgärdsplan genomförs även i Umeå.

För- och grundskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har yttrat sig på motionen. FGN föreslår att anse motionen besvarad med hänvisning till det nämndinitiativ *Förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå Kommun* som alla partier står bakom. GVN föreslår att bifalla motionen med förbehåll att kartläggningen genomförs utifrån formulerade förutsättningar i sitt yttrande, bland annat att den genomförs av oberoende extern forskare,

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag

2025-12-11

att tillräckliga resurser i form av tid och kompetens tillsätts och att det finns en tydlig beställning av uppdragets riktning.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Skolverket publicerade i december 2025 rapporten *Antisemitism i skolan* där man genom intervjuer och enkäter med huvudmän, rektorer, lärare och annan personal samt elever har undersökt barns, elevers och personals upplevelser av nutida antisemitiska uttryck, incidenter och attityder i skolväsendet samt redogjort för hur skolväsendet arbetar för att motverka antisemitism. Umeå kommun har deltagit i undersökningen. I rapporten framkommer att antisemitism kan ta sig många olika uttryck och vara såväl tydliga och medvetna som mer omedvetna i form av jargong och språkbruk. Samma rapport lyfter ett behov av såväl kunskap som systematiskt arbete mot antisemitism. Bristen på kunskap riskerar att leda till att antisemitiska kränkningar inte identifieras som sådana utan ryms inom generella kränkingsanmälningar eller att exempelvis klottrade hakkors hanteras som skadegörelse utan att en koppling till antisemitism görs.

En kategori av antisemitiska uttryck som rapporten identifierat är uttryck kopplat till högerextremism. Här återfinns även uttryck för bredare antidemokratiska åsikter där motstånd mot till exempel frågor som rör jämställdhet och hbtqi blandas med antisemitism. Det är därför angeläget att arbeta med frågorna även utifrån skolans bredare uppdrag att främja demokrati, en god värdegrund och allas lika värde.

Båda skolnämnderna redogör i sina yttranden för de aktiva insatser som idag görs för att motverka kränkande behandling och diskriminering. Nämnderna vidhåller att en kartläggning av förekomsten av antisemitism i Umeå kommuns skolor skulle kunna bidra till ett förstärkt arbete att motverka alla former av rasism.

I augusti 2025 beslutade kommunstyrelsen om nämndinitiativet *Förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå kommun* (KS-2025/00672) där stadsledningskontoret bland annat får i uppdrag att i dialog med relevanta aktörer ta fram en åtgärdsplan för att motverka antisemitiska hatbrott samt för att förstärka samhällets stöd till de som drabbas, ta fram förslag på förstärkningar av de kunskapshöjande insatserna i kommunen om antisemitism, göra en genomlysning av de insatser som i dag vidtas mot antisemitism och av de insatser som vidtas

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag

2025-12-11

för att förhindra framväxten av våldsbejakande antisemitiska och rasistiska rörelser samt för att förhindra radikaliserings av unga in i dessa rörelser. I uppdraget ingår också att vid behov föreslå ytterligare åtgärder för att motverka hat samt för främjande av judiskt liv i Umeå. I nämndinitiativet hänvisas särskilt till behovet av kunskapshöjande insatser om antisemitism och att en viktig del av detta arbete måste äga rum i skolan.

Jämställdhetsutskottet instämmer i vikten av större kunskap om och aktiva insatser mot antisemitism för att säkerställa att såväl elever som personal är trygga i skolan men också för att stärka de grundläggande demokratiska värderingarna i enlighet med skolans uppdrag.

Beslutsunderlag

Motion 22/2025

För- och grundskolenämndens yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

Nämndinitiativ Förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå kommun (KS-2025/00672)

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Jämställdhetsutskottets beslutsordning**Yrkanden****Josefin Gustafsson (M) och Lucas Nilsson (KD)** – bifall till motionen.**Charlotta Westerlund (S) för Socialdemokraterna** – bifall till tjänsteskrivelsen (anse motionen besvarad)**Propositionsordning som godkänns**

Tjänsteskrivelsens förslag (anse motionen besvarad) mot bifall till motionen. Ordförande finner att jämställdhetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag (anse motionen besvarad).

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Protokollsutdrag
2025-12-11

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-02-10

§ 33

Diariennr: KS-2025/00714

Motion 22/2025: Åtgärder mot antisemitismen i Umeås skolor; Hanna Lundin Jernberg (L) och Anders Norqvist (L)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anse motionen besvarad med hänvisning till nämndinitiativet *Förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå kommun* (KS-2025/00672).

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Ärendebeskrivning

Liberalerna föreslår i motion 22/2025 kommunfullmäktige att

- ge skolnämnderna i uppdrag att kartlägga antisemitismen i Umeås skolor.
- ge skolnämnderna i uppdrag att ta fram konkreta åtgärdsförslag, baserade på resultatet i rapporten
- uppdragen redovisas i kommunfullmäktige

För- och grundskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har yttrat sig på motionen. FGN föreslår att anse motionen besvarad med hänvisning till det nämndinitiativ *Förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå Kommun* som alla partier står bakom. GVN föreslår att bifalla motionen med förbehåll att kartläggningen genomförs utifrån formulerade förutsättningar i sitt yttrande, bland annat att den genomförs av oberoende extern forskare, att tillräckliga resurser i form av tid och kompetens tillsätts och att det finns en tydlig beställning av uppdragets riktning.

Jämställdhetsutskottet har också yttrat sig.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-02-10

Stadsledningskontoret anser att motionen ska anses besvarad med hänvisning till nämndinitiativet som för- och grundskolenämnden hänvisar till.

Beslutsunderlag

Motion 22/2025

För- och grundskolenämndens yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

Jämställdhetsutskottets yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (anse motionen besvarad).

Anders Ågren (M) och **Mattias Larsson (C)** – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (besvarad) *mot* bifall till motionen.

Ordföranden finner att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att anse motionen besvarad.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Mariam Salem (MP) och **Hans Lindberg (S)** – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (anse motionen besvarad).

Anders Ågren (M), **Maja Westling Palmberg (C)** och **Veronica Kerr (KD)** – Bifall till motionen.

Lars Forsgren (SD) – Bifall till att-satserna 1 och 3 samt avslag till att-sats 2.

Propositionsordning som godkänns

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-02-10

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (anse motionen besvarad) *mot* bifall till motionen *mot* bifall till att-satserna 1 och 3 samt avslag till att-sats 2. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag att anse motionen besvarad.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionären

FGN, GVN

§ 49

Diariennr: KS-2025/00714

Motion 22/2025: Åtgärder mot antisemitismen i Umeås skolor; Hanna Lundin Jernberg (L) och Anders Norqvist (L)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anse motionen besvarad med hänvisning till nämndinitiativet *Förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå kommun* (KS-2025/00672).

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Ärendebeskrivning

Liberalerna föreslår i motion 22/2025 kommunfullmäktige att

- ge skolnämnderna i uppdrag att kartlägga antisemitismen i Umeås skolor.
- ge skolnämnderna i uppdrag att ta fram konkreta åtgärdsförslag, baserade på resultatet i rapporten
- uppdragen redovisas i kommunfullmäktige

För- och grundskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har yttrat sig på motionen. FGN föreslår att anse motionen besvarad med hänvisning till det nämndinitiativ *Förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå Kommun* som alla partier står bakom. GVN föreslår att bifalla motionen med förbehåll att kartläggningen genomförs utifrån formulerade förutsättningar i sitt yttrande, bland annat att den genomförs av oberoende extern forskare, att tillräckliga resurser i form av tid och kompetens tillsätts och att det finns en tydlig beställning av uppdragets riktning.

Jämställdhetsutskottet har också yttrat sig.

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2026-02-03

Stadsledningskontoret anser att motionen ska anses besvarad med hänvisning till nämndinitiativet som för- och grundskolenämnden hänvisar till.

Beslutsunderlag

Motion 22/2025

För- och grundskolenämndens yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

Jämställdhetsutskottets yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (anse motionen besvarad).

Anders Ågren (M) och **Mattias Larsson (C)** – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (besvarad) *mot* bifall till motionen.

Ordföranden finner att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att anse motionen besvarad.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionären

FGN, GVN

Tjänsteskrivelse

2026-01-08

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2025/00728

Motion 23/2025: Inrätta en Mini-Maria mottagning i Umeå; Hanna Lundin Jernberg (L)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

Att anse motionen besvarad i enlighet med individ - och familjenämndens yttrande.

Ärendebeskrivning

I en motion till kommunfullmäktige yrkar Hanna Lundin Jernberg (L)

- att Umeå kommun ska utreda förutsättningarna för att i samverkan med Region Västerbotten etablera ett Mini-Maria i Umeå
- att en gemensam arbetsgrupp mellan kommunen och regionen tillsätts för att ta fram förslag på organisation, finansiering och genomförande.

Individ- och familjenämnden har yttrat sig och föreslår att kommunfullmäktige ska besluta att motionen ska anses besvarad. Nämnden hänvisar till nuvarande arbetssätt fungerar väl samt att det pågår ett arbete med att tydliggöra hur samsjuklighetsreformen kommer att påverka verksamheter riktade mot skadligt bruk och beroende. Kommunen bör därmed avvakta resultatet av det arbetet innan någon förändring görs av hur verksamheterna är organiserade.

Beslutsunderlag

Motion 23/2025

Individ- och familjenämndens yttrande

Beslutet ska skickas till

Motionären

IFN

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun
Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag
2025-12-17

§ 286

Diarienum: IFN-2025/00250

Yttrande över Motion 23/2025 - Inrätta en Mini-Maria mottagning i Umeå

Beslut

Individ- och familjenämnden yttrar sig till kommunstyrelsen i enlighet med yttrande 2025-10-17 och föreslår att kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Reservation

Liv Zetterberg (V) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

I en motion till kommunfullmäktige yrkar Liberalerna att Umeå kommun ska utreda förutsättningarna för att etablera ett Mini-Maria i Umeå i samverkan med Region Västerbotten samt tillsätta en gemensam arbetsgrupp mellan kommun och region för att ta fram förslag på organisation, finansiering och genomförande.

Förvaltningens förslag till yttrande är daterat 2025-10-17. Under ärendets beredning har synpunkter inhämtats från verksamhetschef och biträdande verksamhetschef individ- och familjeomsorg, enhetschef och medarbetare från Ingången, avdelningschef Ungdomsmottagningen samt enhetschef för Alkohol- och drogmottagningen.

Arbetsutskottets beslutsordning

Yrkande

Hanna Lundin-Jernberg (L) yrkar bifall till motionen.

Andreas Sellstedt (V) yrkar avslag till motionen.

Umeå kommun

Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag

2025-12-17

Andreas Lundgren (S) och Igor Hell (M) yrkar bifall till tjänsteskrivelsens förslag till beslut, att anse motionen besvarad.

Arbetsutskottets beslutsgång

Ordförande frågar om yrkandena är rätt uppfattade och finner så.

Ordförande ställer bifall mot avslag avseende Hanna Lundin-Jernberg (L) yrkande att bifalla motionen och finner att yrkandet avslås.

Ordförande ställer bifall mot avslag avseende Andreas Sellstedt (V) yrkande att avslå motionen och finner att yrkandet avslås.

Ordförande ställer bifall mot avslag avseende Andreas Lundgrens (S) och Igor Hells (M) yrkande att bifalla tjänsteskrivelsens förslag till beslut, att anse motionen besvarad, och finner att motionen ska anses besvarad.

Individ- och familjenämndens beslutsordning

Yrkande

Jenny-Ann Danell (L) yrkar bifall till motionen.

Liv Zetterberg (V) yrkar avslag på motionen.

Andreas Lundgren (S) och Igor Hell (M) yrkar bifall till tjänsteskrivelsens förslag till beslut, att anse motionen besvarad.

Individ- och familjenämndens beslutsgång

Ordförande frågar om yrkandena är rätt uppfattade och finner så.

Ordförande ställer yrkandena mot varandra och finner att individ- och familjenämnden beslutar att anse motionen besvarad.

Reservation

Liv Zetterberg (V) reserverar sig till förmån för eget yrkande enligt följande: "Vänsterpartiet reserverar sig mot att anse motionen besvarad, eftersom ett besvarande skulle innebära att man redan gör det som motionen avser, eller är i processen att införa detta. I yttrandet från förvaltningen anges i stället bland annat att man bör avvakta resultatet från samsjuklighetsutredningen innan man inför en ny struktur för målgruppen. Vänsterpartiet yrkar därför avslag på motionen."

Umeå kommun

Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag

2025-12-17

Beslutsunderlag

Yttrande 2025-10-17

Motion 23/2025 - Inrätta en Mini-Maria mottagning i Umeå

Beredningsansvariga

Lina Rolén Nordin, utredare

Lena Bolin, utredare

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Inrätta en Mini-Maria mottagning i Umeå

En Mini-Maria mottagning vänder sig till ungdomar och unga vuxna upp till 21 år som har frågor eller bekymmer kopplade till alkohol eller droger samt deras föräldrar eller anhöriga. Idag finns Mini-Maria mottagningar i många städer och regioner i landet och har med sin framgångsrika modell hjälpt många ungdomar och unga vuxna samt deras anhöriga.

På dessa mottagningar arbetar socionomer, sjuksköterskor, psykologer och läkare och består av ett samarbete mellan kommun och region för klientgruppen de möter.

Redan 2011 sedan lämnade Liberalerna in en motion om att Umeå kommun tillsammans med dåvarande Västerbottens läns landsting skulle utreda frågan om att starta ett så kallat "Mini-Maria" för att förbättra arbetet kring ungdomar med beroendeproblematik. Det vi lyfte då var att Umeå redan har stora delar av resurserna på plats – det handlar främst om samordning. Det vidhåller vi även idag och behovet av en Mini-Maria mottagning kvarstår. Tvärtom har det blivit än mer angeläget. Vid Umeå Brå:s sammanträde innan sommaren när det var tema narkotika framhöll en tjänsteperson att en etablering av Mini-Maria skulle vara mycket värdefull. Detta visar att frågan fortfarande är aktuell och bör prioriteras.

Jag yrkar därför att kommunfullmäktige beslutar:

1. Att Umeå kommun ska utreda förutsättningarna att i samverkan med Region Västerbotten etablera ett Mini-Maria i Umeå.
2. Att en gemensam arbetsgrupp mellan kommun och region tillsätts för att ta fram förslag på organisation, finansiering och genomförande.

Umeå den 22 augusti 2025

Hanna Lundin Jernberg (L)

Kommunstyrelsen

Yttrande över motion 23/2025 - Inrätta en Mini-Maria mottagning i Umeå

I en motion till kommunfullmäktige yrkar Liberalerna att Umeå kommun ska utreda förutsättningarna för att etablera ett Mini-Maria i Umeå i samverkan med Region Västerbotten samt tillsätta en gemensam arbetsgrupp mellan kommun och region för att ta fram förslag på organisation, finansiering och genomförande.

Aktuellt kunskapsläge

Enligt Socialtjänstlagen¹ (2025:400) ska socialnämnden arbeta förebyggande mot skadligt bruk och beroende av alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel och spel om pengar samt öka kunskapen om dess skadeverkningar (6 kap. 6–7 §§). Kommuner ska ingå samverkansöverenskommelser med regionen gällande personer som har ett skadligt bruk eller beroende (7 kap. 2 §). Socialnämnden ska erbjuda insatser till personer som behöver stöd eller vård för att lämna ett skadligt bruk eller beroende (13 kap. 10 §). Socialnämnden ska arbeta för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden och genom uppsökande verksamhet och annat förebyggande arbete förhindra att barn och unga far illa (18 kap. 1-2 §). Socialnämnden ska förebygga och motverka skadligt bruk och beroende och brottslighet bland barn och unga (3-4 §). I frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa ska socialnämnden ta initiativ till och samverka med andra som berörs (6 §).

I den nationella strategin för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken samt spel om pengar (ANDTS) 2022–2025² finns sju långsiktiga mål för arbetet. De övergripande målen för politiken är ett samhälle fritt från narkotika och dopning, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol, minskat tobaksbruk samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande. I Umeå kommun bedrivs många olika typer av förebyggande arbete inom förvaltningarna, ofta genom olika former av samverkan. Förebyggande arbete för att minska skadorna

¹ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/socialtjanstlag-2025400_sfs-2025-400/, hämtad 2025-10-20.

²

<https://www.regeringen.se/contentassets/4e3f6172f23a4564a8f2604a206e0323/en-samlad-strategi-for-alkohol--narkotika--dopnings--och-tobakspolitiken-samt-spel-om-pengar-20222025-skr.-202122213>, hämtad 2025-10-20.

kopplade till ANDTS är också en del av Umeå kommuns brottsförebyggande arbete och Umeå växer tryggt och säkert (UVTS)³.

Nationella undersökningar visar att alkoholkonsumtionen har minskat bland skolelever under de senaste tjugo åren men att utvecklingen har planat ut under de senaste tio åren⁴. Narkotikaanvändningen bland skolelever är dock i stort oförändrad under de senaste tjugo åren, även om det finns skillnader mellan olika år⁵. Spel om pengar har ökat bland skolelever under de senaste 6 åren, det är betydligt vanligare att pojkar spelar än att flickor gör det. Andelen flickor som spelat om pengar är 8 resp. 9 procent (högstadiet, gymnasiet), men det har skett en ökning över tid gällande den äldre åldersgruppen. Andelen pojkar som spelat om pengar är 27 resp. 43 procent (högstadiet, gymnasiet). Bland pojkarna ses en ökning över tid i båda åldersgrupperna men även i fråga om hur mycket pengar ungdomarna har spelat för, och en ökning i andelen som har ett riskabelt spelande⁶. Studier visar också att det finns ett samband mellan användning av alkohol, narkotika och tobak och ett riskabelt spelande om pengar bland skolelever⁷.

Enligt Umeå kommuns undersökning Unga 24 - Hur mår tonåringarna i Umeå kommun? har över 60 % av ungdomarna inte druckit alkohol, och över 90 % har aldrig testat narkotika. I Umeå har det både skett en minskning av alkoholkonsumtionen och narkotikaanvändningen sedan undersökningen började göras 2014. I enkäten 2024 uppger var femte

³<https://www.umea.se/omsorgochstod/tryggochsaker/brottsforebyggandearbete/forebyggandearbeteblandunga.4.7a4d9d5619535c6c4edd8ce.html>, hämtad 2025-10-20.

<https://www.umea.se/omsorgochstod/tryggochsaker/brottsforebyggandearbete/andsalkoholnarkotikadopningtobakochspel.4.7a4d9d5619535c6c4edda74.html>, hämtad 2025-10-20.

<https://www.umea.se/download/18.10e7c32f193f154e9e67f9f/1736837690011/Ume%C3%A5%20v%C3%A4xer%20tryggt%20och%20s%C3%A4kert,%20aktivitetsplan%202024%E2%80%932026.pdf>, hämtad 2025-10-20.

⁴ <https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/andts/andts-anvandning-och-ohalsa/anvandning-och-omfattning-av-andts-i-befolkningen/alkoholkonsumtion/alkoholkonsumtion-bland-barn-och-unga/>, hämtad 2025-10-20.

<https://www.can.se/app/uploads/2024/11/can-rapport-230-cans-nationella-skolundersokning-2024.pdf>, s 21, hämtad 2025-10-20.

⁵ <https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/andts/andts-anvandning-och-ohalsa/anvandning-och-omfattning-av-andts-i-befolkningen/narkotikaanvandningen-och-utvecklingen/narkotikabruk-bland-unga/>, hämtad 2025-10-20.

⁶ <https://www.can.se/app/uploads/2024/11/can-rapport-230-cans-nationella-skolundersokning-2024.pdf>, s 47-53, hämtad 2025-10-20.

⁷ <https://www.can.se/app/uploads/2022/08/can-fokusrapport-15-2022.pdf>, s 7-8, hämtad 2025-10-20.

ungdom att de har testat alkohol någon eller några gånger, ungefär 15 procent dricker någon gång per månad och 3-4 procent dricker alkohol varje helg eller oftare. Fyra procent av killarna och två procent av tjejerna har använt narkotika under de senaste 30 dagarna eller de senaste tolv månaderna. Två procent för mer än tolv månader sedan⁸.

Maria ungdom och Mini-Maria

Maria Ungdom erbjuder öppenvård, akutvård och heldygnsvård för unga upp till 25 år som har problem med alkohol, narkotika, läkemedel eller spel om pengar. Det finns över 20 mini-Maria mottagningar i Stockholm. Mini-Maria kallas mottagningarna som samarbetar med socialtjänsten och den kommun som ungdomen är folkbokförd i, vissa av dessa riktar sig till unga vuxna. De flesta har åldersgränsen 20 eller 21 år, men det finns också mottagningar som har en högre åldersgräns⁹. Mini-Maria mottagningar finns också i många andra kommuner runt om i landet och gemensamt för verksamheterna är att de vänder sig till ungdomar och unga vuxna som har problem kopplade till alkohol, droger och spel om pengar. Stödet som erbjuds riktar även till föräldrar och andra närstående, och de har ofta öppet vardagar på dagtid. Forskning visar att två av tre ungdomar som varit i kontakt med en Maria-mottagning inte förekommer i register som tyder på att de fortsatt använder droger ett år efter kontakten med mottagningen. Ett annat resultat är att gruppen ungdomar är mycket heterogen, att det finns skillnader mellan ungdomarna i vilken utsträckning de upplever andra svårigheter såsom psykisk ohälsa parallellt med droganvändningen¹⁰.

Linköpings Mini-Mariamottagning¹¹ riktar sig till ungdomar som har ett riskbruk eller är beroende av alkohol eller droger eller där dataspelandet blivit ett problem. När det gäller alkohol och droger vänder sig verksamheten till de som är mellan 13-20 år och den del som rör tv- och dataspel riktar sig till ungdomar upp till 17 år. Stödet ges utifrån individens behov och kan handla om rådgivning, stöd och behandling, föräldrastöd och familjebehandling som stärker föräldraskapet. Medicinsk bedömning

⁸ <https://www.umea.se/download/18.7a4d9d5619535c6c4edc961/1742223687821/Unga%2024%20Rapport.pdf>, s 66, 68, hämtad 2025-10-20.

⁹ <https://www.mariaungdom.se/vara-mottagningar/mini-maria/>, hämtad 2025-10-20.

¹⁰ <https://www.alkoholochnarkotika.se/vard/det-tycks-ga-bra-for-en-stor-grupp/>, hämtad 2025-10-20.

¹¹ <https://www.linkoping.se/omsorg-och-hjalp/barn-och-unga/alkohol-droger-eller-tvdator-spel/minimaria/>, hämtad 2025-10-20.

<https://www.1177.se/Ostergotland/hitta-vard/kontaktkort/Ungdomsmottagningen-Mini-Maria-Psykiatriska-kliniken-i-Linkoping/>, hämtad 2025-10-20.

kan göras av läkare och psykologisk bedömning av psykolog, urinprovtagning sker vid behov. Mini-Maria i Linköping är en samordnad mottagning mellan Linköping kommun och Region Östergötland. På mottagningen arbetar behandlingssekreterare, läkare, psykolog, arbetsterapeut, sjuksköterska och skötare. I Göteborg finns tre minimariamottagningar¹² som vänder sig till ungdomar och unga vuxna upp till 21 år som har frågor eller bekymmer kopplade till alkohol eller droger samt deras föräldrar eller anhöriga. På mottagningarna arbetar socionomer, sjuksköterskor, psykologer och läkare. De erbjuder råd, stöd och behandling till ungdomar, föräldrar och anhöriga. Mini-Maria Göteborg är ett samarbete mellan Göteborgs Stad och Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Mini-Mariamottagningen Jämtland Härjedalen¹³ är ett samarbete mellan Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner. Socialtjänst och hälso- och sjukvård samverkar för att erbjuda rådgivning och tidiga insatser för ungdomar och unga vuxna. På mottagningen arbetar socionomer, behandlare, sjuksköterskor, psykologer och läkare. Verksamheten riktar sig till unga upp till 21 år som önskar stöd kring alkohol, droger eller spel om pengar. Även vårdnadshavare eller annan närstående (anhörig eller vän) kan kontakta mottagningen vid oro för någon. Mini-Maria i region Gävleborg¹⁴ finns till för personer som bor i Sandvikens kommun, Hofors kommun eller Ockelbo kommun. Verksamheten riktar sig till ungdomar eller unga vuxna upp till 25 år och deras närstående som behöver stöd eller hjälp när det gäller alkohol, narkotika eller spel om pengar. På mottagningen finns samtalsbehandlare, sjuksköterska och läkare.

I Uppsala finns Team Maria Uppsala¹⁵. Verksamheten tillhör Region Uppsala och drivs i samarbete mellan barn- och ungdomspsykiatri, vuxenpsykiatri och socialtjänsten. Team Uppsala är en utredningsenhet som riktar sig till barn och ungdomar mellan 13-20 år med psykisk ohälsa och alkohol- och/eller drogbruk. Där kan den unge träffa läkare, sjuksköterska, psykolog och socionom och man kommer på remiss från myndighetsperson inom socialtjänsten eller från sjukvården. Team Maria kartlägger aktuellt och tidigare alkohol- och drogbruk samt utreder neuropsykiatriska

¹² <https://minimaria.se/>, hämtad 2025-10-20.

¹³ <https://www.minimariajh.se/>, hämtad 2025-10-20.

¹⁴ <https://www.regiongavleborg.se/samverkanswebben/halsa-var-d-tandvard/samverkan-och-avtal/kommun--och-regionsamverkan/lokala-samverkansprojekt/minimaria--for-unga/>, hämtad 2025-10-20.

¹⁵ <https://www.1177.se/Uppsala-lan/hitta-var-d/kontaktkort/Team-Maria-Uppsala/>, hämtad 2025-10-20.

funktionsnedsättningar och psykisk ohälsa såsom autism, adhd, depression, bipolär sjukdom och PTSD.

Region Norrbotten har tillsammans med Piteå kommun utrett ett införande av mini-Maria mottagningar i Norrbotten, inget politiskt beslut har ännu fattats i frågan.

Ungdomsmottagningar

Den första ungdomsmottagningen startades 1970¹⁶. Det finns inget register över ungdomsmottagningarna eller kriterier för verksamheterna, men en kartläggning från SKR visade att det finns 234 mottagningar i Sverige¹⁷. Föreningen för Sveriges ungdomsmottagningar har tagit fram riktlinjer¹⁸ och en handbok för mottagningarna. Enligt riktlinjerna är mottagningarnas övergripande mål "att främja fysisk och psykisk hälsa, med fokus på sexuell och reproduktiv hälsa, samt rättigheter hos ungdomar". I riktlinjerna beskrivs också att "arbetet ska ske utifrån en helhetssyn i medicinskt, psykologiskt och psykosocialt perspektiv." Utgångspunkten är att varje person har rätt till kunskap, information, stöd och behandling. Mottagningarna ska rikta sig till ungdomar och unga vuxna från 12 till 25 år. Arbetet på mottagningarna ska utgå från de mänskliga rättigheterna och barnkonventionen, ett ungdomsperspektiv, ett normmedvetet förhållningssätt och ett gott bemötande. De ska vara tillgängliga lågtröskelverksamheter, vissa är formellt en del av första linjen för psykisk hälsa. Personalen har tystnadsplikt och ska föra journaler. I riktlinjerna beskrivs även personalens tvärprofessionalitet och kompetenskrav, behov av resurser samt huvudmannaskap och ledning.

Uppföljningar som gjorts visar att ungdomar oftast ger positiva omdömen efter att ha besökt mottagningarna, det görs dock få uppföljningar av vilka effekter insatserna får vilket gör att det finns behov av mer kunskap inom det området¹⁹. En studie från Folkhälsomyndigheten och Umeå universitet har undersökt hur tre ungdomsmottagningar arbetar med ungas psykiska hälsa. Resultatet visar att ungdomsmottagningar utgör ett viktigt komplement till primärvården, barn- och ungdomspsykiatri och

¹⁶<https://extra.skr.se/download/18.5627773817e39e979ef5e6b6/1642508836044/7585-880-7.pdf>, s 27, hämtad 2025-10-20.

¹⁷ <https://www.uppdragpsyiskhalsa.se/wp-content/uploads/2024/03/Kartlaggning-av-ungdomsmottagningarnas-arbete-pa-området-psyisk-halsa.pdf>, s 7, hämtad 2025-10-20.

¹⁸ <https://fsum.nu/wp-content/uploads/2024/05/riktlinjer-24.pdf>, hämtad 2025-10-20.

¹⁹<https://extra.skr.se/download/18.5627773817e39e979ef5e6b6/1642508836044/7585-880-7.pdf>, s 7, 9, 45, hämtad 2025-10-20.

elevhälsan. Ungdomsmottagningarna i studien beskrev samverkan som avgörande för sitt arbete då de har begränsade resurser att ge stöd till unga med psykisk ohälsa. Mottagningarna som ingick i studien hade liknande värderingar och metoder, de arbetade aktivt för att nå ungdomar och för att öka tillgängligheten. En slutsats är också att ett första linjen uppdrag ger ungdomsmottagningen mer resurser och möjlighet att hjälpa fler, och att de som saknade det var benägna att göra mer än vad som rymdes i uppdraget för att hjälpa unga som annars skulle vara hänvisade till andra aktörer med sämre tillgänglighet²⁰.

Verksamheternas arbete

Ingången är en del av Ungdomsmottagningen Umeå men deras uppdrag skiljer sig åt. Verksamheterna drivs i samverkan mellan Region Västerbotten och Umeå kommuns socialtjänst och gymnasie- och vuxenutbildning. Verksamheterna är samlokaliserade, samverkar och kompletterar varandra men är separata verksamheter, båda verksamheterna är HBTQ-diplomerade.

Ungdomsmottagningens uppdrag är kortfattat att främja barn och ungas sexuella, psykiska och fysiska hälsa genom lättillgängliga och tidiga insatser. De ska särskilt beakta riskgrupper och vara en del av första linjen för bedömning och behandling av psykisk ohälsa, och samverka med kommunens socialtjänst och elevhälsa²¹. Ungdomsmottagningen driver appen Ungdomsmottagning Västerbotten där personer bland annat erbjuds videosamtal och chatt. Det finns också Ungdomsmottagningar i Vilhelmina, Lycksele och Skellefteå. Ungdomsmottagningen i Umeå har kring 20 medarbetare vilket innefattar sjuksköterskor/barnmorskor, dietist, samtalsbehandlare (psykologer, psykoterapeuter, kuratorer och sjuksköterskor med särskild utbildning) och läkare. En person som arbetar som skolpsykolog inom gymnasie- och vuxenutbildningens verksamhet arbetar 50 procent av sin tjänst på Ungdomsmottagningen i Umeå.

Inom individ- och familjeomsorgen är verksamheterna som erbjuder råd, stöd och samtal till personer som har oro för sig själv eller andra som rör alkohol, droger eller spel om pengar uppdelade efter ålder. Alkohol- och

²⁰<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/b06bc0f1449046a59a0f47d56dcf5d97/ungdomsmottagningarnas-betydelse-arbetet-ungas-psykiska-halsa.pdf>, s 6-7, hämtad 2025-10-20.

²¹ Avtal mellan Region Västerbotten och Umeå kommuns socialtjänst och gymnasie- och vuxenutbildning om Ungdomsmottagning, Dnr IFN-2024/00250. Se även <https://www.umo.se/hitta-mottagning/kontaktkort/Ungdomsmottagning-Umea/>, hämtad 2025-10-20.

drogmottagningen²² riktar sig till personer över 18 år som upplever negativa konsekvenser av alkohol, droger eller spel om pengar för egen del, är anhörig eller på annat sätt möter personer med risk för beroende. Mottagningen drivs i samverkan mellan Umeå kommun och Region Västerbotten, och de har avtal med kranskommunerna om att tillhandahålla stöd även för kranskommunernas invånare. Alkohol- och drogmottagningen ger kostnadsfri rådgivning, bedömning, samordning och behandling av korttidskaraktär. De erbjuder upp till fem individuella samtal om alkohol, droger eller spelande samt en kurs för att förhindra återfall. Anhöriga erbjuds också samtal enskilt eller i grupp, detta innefattar även stöd till personer som vuxit upp med föräldrar med beroende. Personer som tar kontakt får vara anonyma om de vill.

Inom individ- och familjeomsorgens första linje finns enheten för prevention och tidiga insatser vilken innefattar fyra verksamheter/funktioner: förebyggande operativt team, samordnare för SSPF ungdomsteam (samverkan mellan socialtjänst, skola, polis och fritid) och människan bakom uniformen (MBU), Fältgruppen och Ingången alkohol- och drogrådgivning. Ingången²³ är en alkohol- och drogmottagning för unga personer mellan 12 och 22 år. Ingångens uppdrag är att genom tidiga insatser ge råd, stöd och samtal till barn och unga samt deras anhöriga kring alkohol, droger och digitalt spelande. Ingången har tre medarbetare som är socionomer. De erbjuder rådgivning och information, motivation och stöd till förändring, hjälp till kontakt med andra verksamheter, digitala och fysiska samtal. Ingången erbjuder även drogtestar genom en annan aktör.

Ingången har tre delar i sitt uppdrag: att vara ett kunskapscentrum och ge information till allmänhet, föräldrar och skolor, att ge råd och stöd individuellt, till familjer och i grupper, samt att leda vidare personer som har större eller andra behov till andra verksamheter inom socialtjänsten och till insatser på specialistnivå. Ingången samarbetar och samverkar ofta med skolor och då framförallt med elevhälsan, både genom att informera/utbilda elever, vårdnadshavare och personal och i individuella ärenden. I individuella ärenden kan de träffa eleven på skolan tillsammans

²²<https://www.umea.se/omsorgochstod/missbrukochberoende/vardochradgivning/alkoholochdrogmottagningfordigover18ar.4.6749c6431748f66265b1359.html>, hämtad 2025-10-20.

²³<https://www.umea.se/omsorgochstod/missbrukochberoende/vardochradgivning/alkoholochdrogmottagningforungdomarialdern1222ar.106.4b0df14518498115f8e7d6.html>, hämtad 2025-10-20.

med elevhälsan, det gäller främst gymnasiet. Samverkan kan även ske i samband med händelser såsom om en elev tagit en överdos. Då kan medarbetare från Ingången träffa de närmast berörda eleverna och deras familjer tillsammans med elevhälsan och fältgruppen, men även att klassens elever erbjuds möjlighet att träffa Ingången och elevhälsan. Ingången samarbetar med Fältgruppen och de brukar hålla föräldragrupper tillsammans varje termin. De samverkar även med barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och med Alkohol- och drogmottagningen. Vid behov deltar Ingången i SIP-möten tillsammans med representanter från region, skola och socialtjänstens myndighetsutövning. Ingången deltar också i samverkan mellan socialtjänst, skola, polis och fritid (SSPF) på Dragonskolan. Verksamheter som Ingången ofta hänvisar till är drogbehandlare inom familjebehandlingen, Beroendeenheten (+18 år), och Alkohol- och drogmottagningen (+18 år).

Ingången och Ungdomsmottagningen i Umeå kan hänvisa unga och anhöriga till varandra men också arbeta tillsammans beroende på vilka behov ungdomen har, samverkan kan exempelvis ske i fall där det behövs stöd både utifrån problem med alkohol eller droger och psykisk ohälsa. Stödet är en tidig insats av korttidskaraktär på primärvårdsnivå och det handlar mer om riskbruk än om beroende. Personer med större behov informeras om vilket stöd som finns att få inom andra delar av socialtjänsten, eller till vilken del av regionen de kan vända sig. Exempelvis finns ett brett utbud av föräldrastöd inom individ- och familjeomsorgen i Umeå, både individuellt och i grupp samt med fokus på olika typer av svårigheter²⁴.

Likheter och skillnader mellan befintliga verksamheter och Mini-Maria

Mini-Maria mottagningarna vänder sig ofta till unga personer upp till 20 eller 21 år och deras anhöriga som har frågor eller bekymmer som rör alkohol, droger eller spel om pengar. Ingången i Umeå har samma målgrupp även om åldersgränsen är 12-22 år. Mini-Maria mottagningarna bygger också på samverkan mellan kommun och region men stödet är samlat i en verksamhet, uppdraget är också avgränsat till problem som rör alkohol, droger och spel om pengar. Ingången och Ungdomsmottagningen är samlokaliserade och samverkar men de är separata verksamheter. Ungdomsmottagningen har genom sitt uppdrag att främja barn och ungas sexuella, psykiska och fysiska hälsa en bredare uppdrag än Ingången som

²⁴<https://www.umea.se/omsorgochstod/familjebarnochungdom/stodtillfamiljen/foraldraskapsstod.4.7d7d901172bb372c5d4354.html>, hämtad 2025-10-20.

ger råd, stöd och samtal till barn och unga samt deras anhöriga kring alkohol, droger och digitalt spelande.

De yrkesgrupper som ofta finns på mini-Maria mottagningen återfinns närmast samlad hos alkohol- och drogmottagningen förutom psykolog. Deras uppdrag som är riktat mot substansmissbruk är också mer likt mini-Maria mottagningarnas uppdrag. Till skillnad från hos mini-Maria mottagningarna görs inte utredningar hos Ungdomsmottagningen, Ingången och Alkohol- och drogmottagningen. Personer får ej behovsprövade insatser av korttidskaraktär utifrån de behov som beskrivs när de tar kontakt och i samtalen, och vid större behov kan stöd ges inom andra delar av socialtjänsten. Exempelvis inom Familjebehandlingen och Beroendeenheten som ger behovsprövade insatser. Sammanfattningsvis är bedömningen att det finns stöd för målgruppen men att det finns skillnader i hur verksamheterna är utformade och uppdelade.

Pågående förändringsarbete

Samsjuklighetsreformen handlar om att göra samhällets insatser till personer med samsjuklighet i form av beroendeproblematik och psykisk ohälsa mer samordnade, behovsanpassade och personcentrerade. Förslagen bygger på två statliga utredningar: *Från delar till helhet – En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet* SOU 2021:93²⁵ och *Från delar till helhet - Tvångsvården som en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja* 2023:5²⁶. I detta ingår bland annat en förändring av huvudmannaskapet då all behandling av skadligt bruk och beroende föreslås bli ett ansvar för regionernas hälso- och sjukvård. Regeringen har tillsatt en delegation som planerar och förbereder för förändringen samt gör konsekvensanalyser och för dialog med berörda parter²⁷.

Regeringen gav i juni 2025 Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Kriminalvården, Läkemedelsverket, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, Polismyndigheten, Rättsmedicinalverket, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering och Statens institutionsstyrelse i uppdrag att ta fram en myndighetsgemensam nationell

²⁵ <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2021/11/sou-202193/>, hämtad 2025-10-20.

²⁶ <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2023/01/sou-20235/>, hämtad 2025-10-20.

²⁷ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/01/delegation-ska-starka-insatserna-for-personer-med-samsjuklighet/>, hämtad 2025-10-20.

plan för beroendevård²⁸. Uppdraget ska samordnas och ledas av Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten. Planen ska vara till stöd för införandet av mer samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet i form av skadligt bruk och beroende och psykisk ohälsa (SOU 2021:93). Planen ska också vara till stöd för arbetet med förebyggande och tidiga insatser med fokus på barn och unga.

Förvaltningens synpunkter

Ungdomsmottagningen och Ingången har en samverkan som fungerat väl över tid och uppbyggda arbetssätt. Tillsammans med andra delar av socialtjänsten tillhandahåller Ingången stöd för barn och unga som har problem med alkohol, narkotika eller spel om pengar och deras anhöriga. I fall där det finns en kombinerad problematik, exempelvis med psykisk ohälsa, kan Ungdomsmottagningen och Ingången komplettera varandra. Verksamheterna beskriver dock att det finns ett behov av att utveckla stödet för personer under 18 år med samsjuklighet.

Det behöver tydliggöras hur ansvaret för att ge stöd till barn och unga som har problem med alkohol, droger eller digitalt spelande och deras anhöriga ska fördelas, och vad som ingår i begreppet behandling och tidiga insatser. Utifrån att nuvarande verksamheter och arbetssätt fungerar väl och mot bakgrund av att det pågår ett arbete med att tydliggöra hur samsjuklighetsreformen kommer att påverka verksamheter riktade mot skadligt bruk och beroende är bedömningen att kommunen bör avvakta resultatet av det arbetet innan någon förändring görs av hur verksamheterna är organiserade.

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Lina Rolén Nordin
Utredare

28

<https://www.regeringen.se/contentassets/c6b2e3c030d84134a13b8e6e63710877/uppdrag-att-ta-fram-en-myndighetsgemensam-nationell-plan-for-en-battare-beroendevard-och-ett-starkt-forebyggande-arbete-s202501284.pdf>, hämtad 2025-10-20.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-02-10

§ 34

Diarienum: KS-2025/00728

Motion 23/2025: Inrätta en Mini-Maria mottagning i Umeå; Hanna Lundin Jernberg (L)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anse motionen besvarad i enlighet med individ - och familjenämndens yttrande.

Ärendebeskrivning

I en motion till kommunfullmäktige yrkar Hanna Lundin Jernberg (L)

- att Umeå kommun ska utreda förutsättningarna för att i samverkan med Region Västerbotten etablera ett Mini-Maria i Umeå
- att en gemensam arbetsgrupp mellan kommunen och regionen tillsätts för att ta fram förslag på organisation, finansiering och genomförande.

Individ- och familjenämnden har yttrat sig och föreslår att kommunfullmäktige ska besluta att motionen ska anses besvarad. Nämnden hänvisar till nuvarande arbetssätt fungerar väl samt att det pågår ett arbete med att tydliggöra hur samsjuklighetsreformen kommer att påverka verksamheter riktade mot skadligt bruk och beroende. Kommunen bör därmed avvakta resultatet av det arbetet innan någon förändring görs av hur verksamheterna är organiserade.

Beslutsunderlag

Motion 23/2025

Individ- och familjenämndens yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-02-10

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (anse motionen besvarad).

Mattias Larsson (C) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (besvarad) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att anse motionen besvarad.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (anse motionen besvarad).

Maja Westling Palmberg (C) – Bifall till motionen.

Ellen Ström (V) – Avslag till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (anse motionen besvarad) *mot* bifall till motionen *mot* avslag till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag anse motionen besvarad.

Beslutet ska skickas till

Motionären
IFN

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2026-02-03

§ 50

Diarienum: KS-2025/00728

Motion 23/2025: Inrätta en Mini-Maria mottagning i Umeå; Hanna Lundin Jernberg (L)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anse motionen besvarad i enlighet med individ - och familjenämndens yttrande.

Ärendebeskrivning

I en motion till kommunfullmäktige yrkar Hanna Lundin Jernberg (L)

- att Umeå kommun ska utreda förutsättningarna för att i samverkan med Region Västerbotten etablera ett Mini-Maria i Umeå
- att en gemensam arbetsgrupp mellan kommunen och regionen tillsätts för att ta fram förslag på organisation, finansiering och genomförande.

Individ- och familjenämnden har yttrat sig och föreslår att kommunfullmäktige ska besluta att motionen ska anses besvarad. Nämnden hänvisar till nuvarande arbetssätt fungerar väl samt att det pågår ett arbete med att tydliggöra hur samsjuklighetsreformen kommer att påverka verksamheter riktade mot skadligt bruk och beroende. Kommunen bör därmed avvakta resultatet av det arbetet innan någon förändring görs av hur verksamheterna är organiserade.

Beslutsunderlag

Motion 23/2025

Individ- och familjenämndens yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2026-02-03

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (anse motionen besvarad).

Mattias Larsson (C) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (besvarad) *mot* bifall till motionen.

Ordföranden finner att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att anse motionen besvarad.

Beslutet ska skickas till

Motionären

IFN

Tjänsteskrivelse

2025-12-19

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2025/00758

Motion 25/2025: Inför avgiftsfri frukost i skolan; Tobias Holmbom (V)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

Att avslå motionen i enlighet med tekniska nämndens, för- och grundskolenämndens och gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttranden.

Ärendebeskrivning

Vänsterpartiet har anmält rubricerad motion och föreslår att kommunfullmäktige beslutar

- att uppdra till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och grundskolenämnden samt tekniska nämnden att hitta former för att införa gratis frukost för samtliga elever i grund- och gymnasieskolan.

Tekniska nämnden och skolenämnderna har yttrat sig och föreslår att motionen ska avslås. Nämnderna hänvisar sammanfattningsvis till att förslaget inte är genomförbara utifrån nämndernas nuvarande budget.

Beslutsunderlag

Motion 25/2025

Tekniska nämndens yttrande

För- och grundskolenämndens yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

Beslutet ska skickas till

Motionärerna

TN, FGN, GVN

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Motion till Umeå kommunfullmäktige, 2025-04-01

Inför avgiftsfri frukost i skolan

Att äta en näringsrik frukost är avgörande för barns och ungas koncentrationsförmåga, inläring och allmänna välbefinnande. Därför är det särskilt oroväckande att den senaste enkätundersökningen Unga 24 visar att en allt större andel av eleverna i Umeå kommun väljer att hoppa över frukosten innan skolan. Hela 33 procent av flickorna och 25 procent av pojkarna äter inte frukost hemma - siffror som stadigt ökat de senaste tio åren. Det är en skrämmande utveckling, särskilt med tanke på att vi ser växande problem med kriminalitet bland unga samt ett utanförskap som konsekvens av ofullständiga gymnasiebetyg.

De senaste årens ekonomiska kriser med stigande priser på bland annat mat har lett till att många familjer har fått minskade marginaler, vilket har påverkat deras möjlighet att erbjuda sina barn en näringsrik frukost. Flera skolor i landet har tidigare vittnat om hungrigare elever och en ökad åtgång av skolmat, särskilt på måndagar och fredagar. Detta indikerar att barn får i sig för lite mat hemma under helgerna, vilket i sin tur påverkar deras mående och prestation i skolan. I ett samhälle där barns möjlighet att äta sig mätta påverkas av familjens ekonomi, har skolan ett viktigt kompensatoriskt uppdrag. Ingen elev ska behöva gå hungrig och ingen familj ska behöva oroa sig för om deras barn får tillräckligt med näring för att orka med en skoldag.

Flera kommuner runt om i Sverige har redan infört kostnadsfri skolfrukost och har sett tydliga förbättringar i elevernas skolgång. Hälften av kommunerna i Stockholms län erbjuder nu gratis skolfrukost, någonting som har fallit väl ut. I Botkyrka har både elever och personal noterat att det blivit lättare för eleverna att koncentrera sig och prestera bättre i skolan. Dessa exempel visar att en sådan satsning inte bara är genomförbar, utan också ger konkreta positiva resultat både för elever och skolpersonal. I Umeå kommun har Rädda Barnens ungdomsförbund genom initiativet Frukostklubben tidigare erbjudit gratis frukost till elever på Ersboda och Ålidhem innan skoldagens början, vilket också varit uppskattat och värdefullt. Det finns därigenom både ett konstaterat behov såväl som goda exempel som motiverar ett införande av frukost i skolan.

Vänsterpartiet har tidigare motionerat om att utreda detta. Sedan dess har det gått två år. Umeå kommun har ännu inte gjort någonting trots att problemet med att elever hoppar över frukosten hemma har förvärrats. Nu är det hög tid att göra slag i saken. Vi anser därför att kommunen tar ett nytt tag i frågan och utreder former för en kostnadsfri skolfrukost och planerar för ett införande.

Vänsterpartiet yrkar:

att kommunfullmäktige ger i uppdrag till tekniska nämnden, för- och grundskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att hitta former för att införa kostnadsfri frukost för elever i kommunens grund- och gymnasieskolor.

Tobias Holmbom
Vänsterpartiet

Umeå kommun
Tekniska nämnden

Protokollsutdrag
2025-12-18

§ 120

Diarienum: TN-2025/00884

Yttrande Motion nr 25/2025: Inför avgiftsfri frukost i skolan

Beslut

Tekniska nämnden beslutar

att föreslå Kommunfullmäktige att besluta att avslå motionen med nedanstående motivering.

Reservation

Johan Stål (V) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

En motion har inkommit från Vänsterpartiet gällande att Kommunfullmäktige ska ge Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, För- och grundskolenämnden samt Tekniska nämnden uppdrag att hitta former för att införa gratis frukost för elever i kommunens grund- och gymnasieskolor.

Vänsterpartiet hänvisar till enkätundersökningen Unga 24 som visar att inte alla ungdomar äter frukost på morgonen samt att hushållens minskade ekonomiska marginaler medför att skolelever inte får tillgång till näringsriktig frukost i hemmet och på sikt leder det till försämrade skolresultat.

Vänsterpartiet lyfter i sin motion fram att det finns kommuner i Sverige som erbjuder gratis skolfrukost och dessa kommuner menar att det blivit lugnare i skolan, bättre närvaro och ökat fokus på lärande.

Yttrande

Motionen yrkar på gratis frukost för elever i grund- och gymnasieskolor.

Följande yttrande kommer innefatta även anpassad grund- och gymnasieskolor då teknik och fastighet håller med om att näringsrik frukost har positiva effekter för alla elever. Motionens förslag innebär kostnadsökningar som inte är genomförbara utifrån nämndens nuvarande

budget. Det innebär att förslaget förutsätter att kommunfullmäktige tillskjuter medel motsvarande kostnaden för livsmedel och personal för att möjliggöra införande av gratis frukost.

Ett antal faktorer försvårar uträkning av den totala kostnaden vid ett införande av gratis frukost. En av dem är att det är svårt att bedöma hur stor del av det totala elevantalet som skulle nyttja erbjudandet om gratis frukost. Vid en förfrågan till branschföreningen Kost och näring svarar sex kommuner att de infört gratis skolfrukost på prov på grundskolan. Deras försök visar att ca 5-25% av eleverna tar del av gratis frukost. Förberedelserna måste vara så att alla elever har tillgång till skolfrukost. Uträkningen nedan baseras på den totala volymen då motionen avser gratis frukost för alla elever.

En annan faktor som behöver tas hänsyn till är att det inom anpassad grundskola och grundskolan idag serveras frukost inom fritidsverksamheten. Det är personal inom Måltidsservice som tillagar frukosten och personal inom fritidshem som sköter tillsynsansvaret. 6935 av 12 909 elever är inskrivna på fritidshem. Vårdnadshavare till elever inskrivna på fritidshem betalar en avgift och i den ingår bland annat frukost. Ett införande av gratis frukost för alla elever i grundskolan leder till att en översyn behöver göras av avgiften för fritidsverksamhet. Livsmedelskostnaden för en skolfrukost 6,14kr/elev på grundskolan. På gymnasiet är en portion 1,25 vilket innebär en kostnad på 7,675kr/elev.

Kostnader inom anpassad grundskola och grundskola finns beskrivet i bilaga 2. För att anpassad grundskola och grundskola ska kunna utföra sitt tillsynsansvar krävs en utökning av personal vid införandet av gratis frukost.

Den totala utökningen av personal är svår att beräkna då faktorer som antal deltagande elever och skolornas bemanningsförutsättningar är okända i sammanhanget. För att kunna visa på kostnadsökning beräknas behovet av utökning främst vara mellan klockan 07.00-08.00 och personaltätheten utgår från nuvarande personaltäthet (Umeå kommuns personaltäthet för fritidshemmet är 19,4 elever per personal). Utifrån perspektivet ålder och mognad bedöms äldre elever kunna ha något lägre personaltäthet. Utgångspunkt blir därmed:

- Årskurs F-3: 19,4 elever/personal

- Årskurs 4-6: 25 elever/personal
- Årskurs 7-9: 30 elever/personal

För hela elevvolymen blir den totala personalkostnaden för tillsynsansvaret vid gratis frukost 41 668 162kr. Då det redan idag finns en verksamhet för frukost skulle utökning från nuvarande organisation bli 16 272 712kr. Analysen av utökade kostnader visar att den organisation som redan idag finns för fritidshemmet i stort räcker för de flesta eleverna inom F-3. Inom åldrarna 4-9 krävs större utökningar och en delvis ny organisation för frukostverksamhet.

En försvårande faktor i utökning av fritidshemmets verksamhet med fokus på tiden mellan 07.00-08.00 är att personal på fritidshem behöver täcka fritidshemmets totala tider som sträcker sig från öppning på morgonen till stängning på eftermiddagen. Om fler av nuvarande personal behöver börja kl 07.00 kan skolorna få svårt att täcka behovet av personal på fritidstid efter skolans slut. Skolor behöver ett underlag på hur många elever som förväntas delta på frukost vilket innebär att någon form av anmälningsförfarande behöver tillskapas. Det finns en risk för att bemanning och antal elever inte kommer att stämma överens. Det finns även risk att matsvinnet ökar eftersom det är svårt att veta hur många barn som kommer att äta frukost, även om de anmält.

Uträkningarna som följer nedan baseras på den totala volymen då motionen avser gratis frukost för alla elever, trots att det är osannolikt att alla elever kommer alla dagar och äter frukost. En nulägesanalys av hur många elever som vistas på fritidshemmet under frukosttid visar att det under ht-24 var i snitt 17% av det totalt inskrivna antalet elever. Det går inte att avgöra om alla dessa elever åt frukost eller inte, men det ger en indikation på hur många elever idag som tar del av frukost på fritidshemmet.

Måltidsservice har beräknat livsmedelskostnaden vid ett införande av gratis frukost för Umeå kommunala gymnasieskolor inklusive anpassad gymnasieskola kostnaden blir årligen cirka 21 568 116 kronor (exklusive friskolor). Personalkostnaden för Måltidsservice är cirka 15 705 245 kronor. Det ger en total kostnad på cirka 37 000 000 kronor årligen. Även

om medel skulle tillskjutas är det en utmaning att öka bemanningen i köken eftersom det råder brist på utbildade kockar och måltidsbiträden.

Ett införande av gratis frukost till alla elever inom hela den kommunala gymnasieskolan innebär att friskolor ska ersättas utifrån bidrag på lika villkor. Gymnasieskolan tar också emot cirka 500 elever från våra samarbetskommuner och införande av frukost kommer innebära en kostnadsökning per elevplats.

Det är upp till varje kommun och skola att besluta om de ska erbjuda gratis skollunch i gymnasieskolan, då skollagen inte ställer något krav på detta och i Umeå kommun har eleverna tillgång till fri skollunch. Inte heller finns det något lagkrav på skolfrukost utan det är upp till varje kommun. Vid vissa gymnasieskolor kan det finnas frukostpaket att köpa för eleverna. Umeå kommuns gymnasieelever har möjlighet att köpa en smörgås och drickyoghurt för självkostnadspris. I motionen lyfts fram att det skulle vara hungrigare elever och ökad matåtgång på måndagar och fredagar, det finns ingen sådan statistik på måltidsservice.

Tekniska nämnden instämmer med motionären att äta frukost kan ha en positiv inverkan på elevers ork och motivation men mer evidens behövs för att avgöra om insatsen når målgruppen, ger önskad effekt och verkar kompensatoriskt. Det motionen föreslår innebär kostnadsökningar som inte är realiserbara utifrån nämndens nuvarande budget. En förutsättning för införande av gratis frukost i Umeå är att kommunfullmäktige skjuter till medel motsvarande kostnaden för livsmedel och personal för att möjliggöra ett införande.

Idag finns krav på skolor att förlägga scheman i relation till befintliga busslinjer i så stor utsträckning som möjligt. För att alla elever ska ha möjlighet att äta skolfrukost kan busstiderna behöva justeras så att elever anländer till sina gymnasieskolor tidigare eller startar skoldagen senare med följd att skoldagarna blir längre och busstider behöver senareläggas som följd.

Det är viktigt att elever äter frukost för att orka prestera och koncentrera sig på lektionerna. Men införande av gratis frukost har både organisatoriska och ekonomiska följder. Utifrån nuvarande ekonomiska

Umeå kommun
Tekniska nämnden**Protokollsutdrag**
2025-12-18

förutsättningar behöver grunduppdraget för Måltidsservice och den lagstadgade verksamheten som skollagen föreskriver prioriteras. Eventuella ytterligare medel från kommunfullmäktige bör prioriteras inom dessa områden. Därför bör frågan om att hitta former för att införa gratis frukost för samtliga elever avslås.

Förslag på nämnden

Johan Stål (V) yrkar på bifall till motionen.

Fredrik Rönn (C) ställer sig bakom Johan Ståls (V) yrkande.

Rebecka Dejby (MP) yrkar avslag till Johan Ståls (V) yrkande.

Stefan Nordström (M) yrkar avslag till Johan Ståls (V) yrkande och bifall till tjänsteskrivelsen.

Christina Bernhardsson (S) yrkar avslag till Johan Ståls (V) yrkande och bifall till tjänsteskrivelsen.

Tekniska nämndens beslutsordning

Ordföranden frågar om nämnden kan besluta i enlighet med tjänsteskrivelsen och konstaterar att så är fallet.

Votering begärd

Ja-röst för beslut i enlighet med tjänsteskrivelsen

Nej-röst för beslut i enlighet med Johan Ståls (V) yrkande

Namn och parti	Ja	Nej	Avstår
Christina Bernhardsson (S)	X		
Stefan Nordström (M)	X		
Håkan Johansson (S)	X		
Lina Farhat (S)	X		
Tommy Stark (S)	X		
Lina Vänglund (S)	X		
Johan Stål (V)		X	
Fredrik Rönn (C)		X	
Rebecka Dejby (MP)	X		
Thomas Liljedahl (L)	X		
Maria Edblom Tauson (KD)	X		
Summa:	9	2	

Omröstningsresultat

Med 9 ja-röster mot 2 nej-röster beslutar nämnden i enlighet med tjänsteskrivelsen.

Umeå kommun
Tekniska nämnden

Protokollsutdrag
2025-12-18

Reservation

Johan Stål (V) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Beslutsunderlag

Uträkningar – Måltidsservice. Bifogas.

Uträkningar – Anpassad grundskola och grundskola. Bifogas.

Motion (V) - Inför avgiftsfri frukost i skolan. Bifogas.

Beredningsansvariga

Marie Bäckman, Måltidschef

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se, märk ämnesraden med diarienummer: KS-2025/00758

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2025-12-17

§ 128

Diarienum: SK-2025/00519

Yttrande över motion (V) 25/2025 - Inför avgiftsfri frukost i skolan**Beslut**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att ställa sig bakom yttrande nedan och föreslår kommunfullmäktige att motion 25/2025, *Inför avgiftsfri frukost i skolan*, ska avslås.

Vidare beslutar nämnden att ärendet förklaras omedelbart justerat.

Reservation

Karl Modig (V), se propositionsordning.

Ärendebeskrivning

Motion har inkommit från Vänsterpartiet att kommunfullmäktige ska ge gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och grundskolenämnden samt tekniska nämnden uppdrag att hitta former för att införa gratis frukost för elever i kommunens grund- och gymnasieskolor.

Vänsterpartiet hänvisar till enkätundersökningen Unga 24 som visar att inte alla ungdomar äter frukost på morgonen samt att hushållens minskade ekonomiska marginaler medför att skolelever inte får tillgång till näringsriktig frukost i hemmet och på sikt leder det till försämrade skolresultat.

Vänsterpartiet lyfter i sin motion fram att det finns kommuner i Sverige som erbjuder gratis skolfrukost och dessa kommuner menar att det blivit lugnare i skolan, bättre närvaro och ökat fokus på lärande.

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

2025-12-17

Yttrande

Varje kommun kan besluta om de ska erbjuda gratis skollunch i gymnasieskolan, då skollagen inte ställer något krav på detta och i Umeå kommun har eleverna tillgång till fri skollunch. Inte heller finns det något lagkrav på skolfrukost utan det är upp till varje kommun. Vid vissa gymnasieskolor kan det finnas frukostpaket att köpa för eleverna. Umeå kommuns gymnasieelever har möjlighet att köpa en smörgås och drickyoghurt för självkostnadspris. Via branschföreningen *Kost och Närings* svarar sex kommuner att de infört gratis skolfrukost på prov på grundskolan, inte på gymnasiet. Försöksverksamheten visar att endast cirka 5–25 procent av eleverna tar del av gratis frukost. I motionen lyfts fram att det skulle vara hungrigare elever och ökad matåtgång på måndagar och fredagar, så är inte fallet i Umeå enligt måltidsservice. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden instämmer med motionären att äta frukost kan ha en positiv inverkan på elevers ork och motivation men mer evidens behövs för att avgöra om insatsen når målgruppen, ger önskad effekt och verkar kompensatoriskt. Det motionen föreslår innebär kostnadsökningar som inte är realiserbara utifrån nämndens nuvarande budget. En förutsättning för införande av gratis frukost i gymnasieskolan i Umeå är att kommunfullmäktige skjuter till medel motsvarande kostnaden för livsmedel och personal till tekniska nämnden för att möjliggöra ett införande.

Ett antal faktorer försvårar uträkning av den totala kostnaden vid ett införande av gratis frukost. Det är svårt att beräkna och bedöma hur stor del av det totala elevantalet som skulle nyttja erbjudandet om gratis frukost. I den kommunala gymnasieskolan och i anpassad gymnasieskola går närmare 4 000 elever (3 994). Det är svårt att veta hur stor andel som kommer att äta frukost varje dag. Förberedelserna måste vara så att alla elever har tillgång till skolfrukost. Uträkningen nedan baseras på den totala volymen då motionen avser gratis frukost för alla elever.

Tekniska nämnden, som ansvarar för skolmåltider för gymnasieskolan har beräknat livsmedelskostnaden vid ett införande av gratis frukost för Umeå kommunala gymnasieskolor, inklusive anpassad gymnasieskola och kostnaden blir årligen cirka 5 500 000 kronor (exklusive friskolor). Personalkostnaden för frukostservering på gymnasieskolorna är cirka 1 500 000 kronor. Det ger en kostnad på cirka 7 000 000 kronor

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2025-12-17

årligen (ej inräknat bidrag till friskolor) för tekniska nämnden.
Beräkningsunderlag för både grundskolan och gymnasiet medföljer som bilaga till tekniska nämndens svar på motionen.

Ett införande av gratis frukost till alla elever inom hela den kommunala gymnasieskolan innebär att friskolor ska ersättas utifrån bidrag på lika villkor. Gymnasieskolan tar även emot cirka 500 elever från våra samarbetskommuner och införande av frukost kommer innebära en kostnadsökning per elevplats.

I dag finns krav på skolor att förlägga scheman i relation till befintliga busslinjer i så stor utsträckning som möjligt. För att alla elever ska ha möjlighet att äta skolfrukost kan busstiderna behöva justeras så att elever anländer till sina gymnasieskolor tidigare eller startar skoldagen senare med följd att skoldagarna blir längre och busstider behöver senareläggas.

Det är viktigt att elever äter frukost för att orka prestera och koncentrera sig på lektionerna men införande av gratis frukost på gymnasiet har både organisatoriska och ekonomiska följder. Utifrån nuvarande ekonomiska förutsättningar behöver den lagstadgade verksamheten som skollagen föreskriver prioriteras. Gymnasie- och vuxenutbildningens ansvarsområde är tydligt kopplat till det lagstadgade uppdraget och skolans styrdokument. Eventuella ytterligare medel från kommunfullmäktige bör prioriteras inom dessa områden.

Därför bör frågan om att hitta former för att införa gratis frukost för samtliga elever i gymnasieskolan avslås.

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion (V) - Inför avgiftsfri frukost i skolan

Beredningsansvarig

Cathrin Backman Löfgren, strateg

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag2025-12-17

Yrkanden

Socialdemokraterna för bifall till tjänsteskrivelsen.

Vänsterpartiet och Liberalerna för bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden prövar bifall till tjänsteskrivelsens förslag mot bifall till motionen och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Reservation

Karl Modig (V):

Skolfrukost är bra för elevernas hälsa och det är bra för kunskapsresultaten. Barn och unga som inte äter frukost har svårt att hålla upp koncentrationen under skoldagen. Det är även en klassfråga – vilket syntes under pandemin och åren med hög inflation. Fler elever behöver klara sin skolgång – både i för- och grundskola samt i gymnasieskolan – och då är skolfrukost ett sätt stödja eleverna i detta.

Ett antal kommuner och skolor i Sverige har infört kostnadsfri skolfrukost med goda effekter. Mer koncentrerade elever som mår bättre har lett till lugnare klassrum och bättre skolresultat. Därför bör kommunfullmäktige ge bifall till motionen om att införa gratis frukost för samtliga elever i kommunens skolverksamhet.

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se, märk ämnesrad med dnr: KS-2025/00758

Umeå kommun
För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag
2025-12-18

§ 100

Diarienum: SK-2025/00520

Yttrande om motion (V) 25/2025 - Inför avgiftsfri frukost i skolan - KS-2025/00758

Beslut

För- och grundskolenämnden beslutar att ställa sig bakom förvaltningens yttrande och föreslår kommunfullmäktige att motion (V) 25/2025 - Inför avgiftsfri frukost i skolan, ska avslås.

Reservation

Tobias Holmbom (V), till förmån för eget yrkande

Ärendebeskrivning

Motion har inkommit från Vänsterpartiet att kommunfullmäktige ska ge gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och grundskolenämnden samt tekniska nämnden uppdrag att hitta former för att införa gratis frukost för samtliga elever i grund- och gymnasieskolan.

Vänsterpartiet framför att en näringsrik frukost är avgörande för barns och ungas koncentrationsförmåga, inlärning och allmänna välbefinnande. Vidare hänvisas till enkätundersökningen Unga 24 som visar att 33 procent av flickorna och 25 procent av pojkarna inte äter frukost hemma. Motionen framför att skolan har ett kompensatoriskt uppdrag och att höjda matpriser leder till minskade ekonomiska marginaler för hushåll, samt att elevernas förutsättningar för att kunna prestera i skolan påverkas om de inte får tillgång till näringsriktig frukost i hemmet.

Det finns kommuner i Sverige som redan idag erbjuder gratis skolfrukost och dessa kommuner har sett positiva effekter, exempelvis att eleverna kan koncentrera sig och prestera bättre i skolan.

Yttrande

Förvaltningens yttrande utgår från motionen omfattar elever i anpassad grundskola och grundskola.

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-12-18

Motionens förslag medför omfattande kostnadsökningar som inte är genomförbara utifrån nämndens nuvarande budget. Det innebär att förslaget enbart är möjligt att genomföra om såväl för- och grundskolenämnden som tekniska nämnden tilldelas medel som motsvarar kostnader för gratis frukost för alla elever. För tekniska nämnden uppskattas det till totalt cirka 30 miljoner kronor, vilket innefattar kostnad för livsmedel och personal. Beräkningsunderlag för både grundskolan och gymnasiet medföljer som bilaga till tekniska nämndens svar på motionen. För- och grundskolenämndens uppskattade personalkostnad är cirka 41 miljoner och beräkningsunderlag redovisas i bilaga 1.

Ett antal faktorer försvårar uträkning av den totala kostnaden vid ett införande av gratis frukost. En av dem är att det är svårt att bedöma hur stor del av det totala elevantalet som skulle nyttja erbjudandet om gratis frukost. Vid en förfrågan till branschföreningen "kost och näring" svarar sex kommuner att de infört gratis skolfrukost på prov på grundskolan. Deras försök visar att ca 5-25% av eleverna tar del av gratis frukost. Mer information behövs för att avgöra om gratis frukost når målgruppen, ger önskad effekt och verkar kompensatoriskt.

En annan faktor som behöver tas hänsyn till är att det inom anpassad grundskola och grundskolan idag serveras frukost inom fritidsverksamheten. Det är personal inom måltidsservice som tillagar frukosten och personal inom fritidshem som sköter tillsynsansvaret. 6935 av 12 909 elever är inskrivna på fritidshem. En nulägesanalys av hur många elever som vistas på fritidshemmet under frukosttid visar att det under ht-24 var 1159 elever i snitt per dag, dvs 17% av det totalt inskrivna antalet elever. Det går inte att avgöra om alla dessa elever åt frukost eller inte, men det ger en indikation på hur många elever idag som tar del av frukost på fritidshemmet.

Vårdnadshavare till elever inskrivna på fritidshem betalar en avgift och i den ingår bland annat frukost. Ett införande av gratis frukost för alla elever i grundskolan leder till att en översyn behöver göras av avgiften för fritidsverksamhet. Enligt tekniska nämnden i Umeå kommun är livsmedelskostnaden för en skolfrukost ca 6,14kr/elev.

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-12-18

I anpassad grundskola och grundskola går idag 12 909 elever. Uträkningarna som följer nedan baseras på den totala volymen då motionen avser gratis frukost för alla elever, trots att det är osannolikt att alla elever kommer alla dagar och äter frukost.

Kostnadsökning för tekniska nämnden utifrån den totala elevmängden i grundskola blir årligen för livsmedel 16 057 865kr och för personal 14 358 469kr. Totalt ca 30 miljoner kronor.

Kostnadsökning för för- och grundskolenämnden är svår att beräkna då faktorer som antal deltagande elever och skolornas bemanningsförutsättningar är okända i sammanhanget. Behovet av utökning bedöms främst vara mellan klockan 07.00-08.00 och personaltätheten utgår från nuvarande personaltätthet (Umeå kommuns personaltätthet för fritidshemmet är 19,4 elever per personal). Utifrån perspektivet ålder och mognad bedöms äldre elever kunna ha något lägre personaltätthet. Utgångspunkt i beräkningarna blir därmed:

- Årskurs F-3: 19,4 elever/personal
- Årskurs 4-6: 25 elever/personal
- Årskurs 7-9: 30 elever/personal

För hela elevvolymen blir den totala personalkostnaden för gratis frukost 41 668 162kr. Då det redan idag finns en verksamhet för frukost skulle utökning från nuvarande organisation bli 16 272 712kr. Analysen av utökade kostnader visar att den organisation som redan idag finns för fritidshemmet i stort räcker för de flesta eleverna inom F-3 om fokus endast är på morgontiden. Inom åldrarna 4-9 krävs större utökningar och en delvis ny organisation för frukostverksamhet.

En försvårande faktor vid en eventuell utökning av fritidshemmets verksamhet med fokus på tiden mellan klockan 07.00-08.00 är att personal på fritidshem behöver täcka fritidshemmets totala tider som sträcker sig från öppning på morgonen till stängning på eftermiddagen. Om fler medarbetare behöver börja klockan 07.00 kan det medföra svårigheter att säkerställa tillräcklig bemanning under eftermiddagens fritidstid. För att skolorna ska kunna planera krävs ett underlag över hur många elever som förväntas delta vid frukost, vilket innebär att ett

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-12-18

anmälningsförfarande behöver införas. Det finns annars en risk för att bemanning och antal elever inte kommer att stämma överens.

Elever med skolskjuts ska ha lika stora möjligheter att ta del av gratis frukost som övriga elever. För dessa elever krävs någon form av anmälningsförfarande för att kunna justera tider för skolskjutsar för de elever som önskar äta frukost. Detta kan inte justeras dag för dag eller vecka för vecka utan behöver vara långsiktig. Idag finns krav på skolor att förlägga timplanen i relation till befintliga busslinjer i så stor utsträckning som möjligt. I de fall det inte går, kompletteras det med taxi eller skolbussar med fokus på samnyttjande för att dels hålla nere kostnader och dels för att minska antalet transporter. Införande av gratis frukost kan innebära ökat antal transporter och svårare att samnyttja skolbuss och taxi.

Ett införande av gratis frukost till alla elever inom grundskolan innebär att även friskolor ska ersättas utifrån bidrag på lika villkor.

Sammanfattningsvis berör motionen en viktig fråga om elevernas förutsättningar i skolan. Ett införande av gratis frukost innebär både organisatoriska och ekonomiska konsekvenser som är svåra att förutsäga och beräkna. Utifrån ekonomiska förutsättningar behöver den lagstadgade verksamheten som skollagen föreskriver prioriteras och frågan om att hitta former för att införa gratis frukost för samtliga elever i anpassad grundskola och grundskolan avslås.

Bilaga

Bilaga 1: Motion – inför avgiftsfri frukost i skolan

Bilaga 2: Beräkningar gratis frukost – anpassad grundskola och grundskola

Beredningsansvariga

Lina Gullbrand, grundskolestrateg

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se, märk ämnesraden med diarienummer KS-2025/00758

Yrkanden

Umeå kommun

För- och grundskolenämnden

Protokollsutdrag

2025-12-18

Miljöpartiet, Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Socialdemokraterna för bifall till tjänsteskrivelsen

Vänsterpartiet för bifall till motionen

Propositionsordning

Ordföranden prövar bifall till tjänsteskrivelsens förslag mot bifall till motionen, och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Reservation

Tobias Holmbom (V) för förmån till eget yrkande.

Totala elever grundskola		12909			
Totala elever gymnasiet		3994			
Närvaro		100%			
Storlek per portion					
	<i>Grundskola</i>	1,125			
	<i>Gymnasie</i>	1,25			
Antal dagar			VT	HT	Tot
	<i>Grundskola/Gymnasie</i>		98	82	180
Livsmedelskostnader					
	<i>Frukost fsk/skola/gymnasie</i>	6,14			

<i>Kostnad frukost</i>	
Grund	16 050 405
Gymnasie	5 517 711
Total	21 568 116

Typ av kök	
	Tillagning
Referensmätt personalbehov	26,38

Personal	Tillagning		
	Referensmätt	Lönekostnad	Öv personalkostnader
Lön			
Kock (60%)	15,83	8 984 391	80 000
Måltidsbiträde (40%)	10,55	5 097 591	55 000
Summa	26,38	14 081 982	135 000

Summa personalkostnad	26,38	14 216 982
------------------------------	--------------	-------------------

GYM 1488264

TOT 15 705 245

Aktuella anställningar 2025-10-29	MEDEL
601012 Måltidspersonal	27 450
601010 Kock	32 254

	Typ av kök
	Tillagning
Referensmätt personalbehov	2,75

Personal	Tillagning		
	Referensmätt	Lönekostnad	Öv personalkostnader
Lön			
Kock (60%)	1,65	936 761	10 000
Måltidsbiträde (40%)	1,10	531 502	10 000
Summa	2,75	1 468 264	20 000

Summa personalkostnad	2,75	1 488 264
------------------------------	-------------	------------------

Aktuella anställningar 2025-10-29	MEDEL
601012 Måltidspersonal	27 450
601010 Kock	32 254

Referensmätt för ledarstöd jämförelse

Tillagningskök		Minut per barn/elev
Antal elever per skolmåltidsenhet	Tillagningskök	
10-19		13,4
20-34		10,5
35-49		7,9
50-69		7,2
70-119		6,2
120-149		5,5
150-199		5
200-249		4,9
250-349		4,5
350-449		3,8
450-649		3,5
650-999		3
1000-1499		2,6
1500-1999		2,3
>2000		2

Mottagningskök		Minut per barn/elev
Antal elever	Mottagningskök	
10-19		7,4
20-34		6,1
35-49		6,1
50-69		5,5
70-119		4,4
120-149		3,7
150-199		3,2
200-249		3,2
250-349		3,1
350-449		3
450-649		2,9
650-999		2,7
1000-1499	-	
1500-1999	-	
>2000	-	

VO-kök		Minut per brukare
Antal brukare		
10-19		40,6
20-34		31,8
35-49		23,9
50-69		21,8
70-119		18,8
120-149		16,7
150-199		15,2
200-249		14,8
250-349		13,6
350-449		11,5
450-649		10,6
650-999		9,1
1000-1499		7,9
1500-1999		7,0
>2000		6,1

Fritids	
1-30	60
31-50	120
51-100	180
101-500	240
>501	360

Förskola timmar per dag	
Norm	
1-15	60
16 - 20	90
21 - 30	120
21 - 30	150
31 - 40	180

KST	Kök	Köktyp	Summa fritidsbarn	Summa skolelever	Summa gymnasieelever	Summa tot barn/elever	Antal minuter	Åa (Formel tot barn/elever)
20630	Kök Backen, pers	Tillagning	157	245		402	240	0,5
29076	Kök Bergatrollet fsk, per	Tillagning				0	0	0
29168	Kök Berghem fsk, pers	Tillagning				0	0	0
20677	Kök Berghem, pers (+Afton- och	Tillagning	237	264		501	360	0,75
29166	Kök Blåkulla fsk, pers	Tillagning				0	0	0
25217	Kök Bruksbacken VO	Tillagning				0	0	0
20658	Kök Brännland, pers	Tillagning	54	54		108	240	0,5
20708	Kök Bräntberg, pers	Tillagning		128		128	240	0,5
25221	Kök Bullmark	Tillagning	41	72		113	240	0,5
13930	Kök Böle fsk, per	Tillagning				0	0	0
20687	Kök Carlshöjd, pers	Tillagning	306	393		699	360	0,75
29236	Kök Carlslund, pers	Tillagning		545		545	360	0,75
29089	Kök Dungen fsk, pers	Tillagning				0	0	0
29097	Kök Ejderdunet fsk, pers	Tillagning				0	0	0
24091	Kök Eriksdal fsk	Tillagning				0	0	0
20654	Kök Ersmark, pers	Tillagning	157	177		334	240	0,5
20679	Kök Ersäng, pers	Tillagning	172	383		555	360	0,75
20662	Kök Flurkmark, pers	Tillagning	51	77		128	240	0,5
29262	Kök Forslunda, pers	Tillagning			226	226	240	0,5
29119	Kök Fröhuset fsk, pers	Tillagning				0	0	0
29219	Kök Glaciären fsk	Tillagning				0	0	0
20629	Kök Grubbe	Tillagning		491		491	240	0,5
29085	Kök Grönstenen fsk, pers	Tillagning				0	0	0
29160	Kök Haga fsk, pers	Tillagning				0	0	0
23142	Kök Hallbacken fsk	Tillagning				0	0	0
20636	Kök Hedlunda, pers	Tillagning	155	194		349	240	0,5
20661	Kök Hissjö, pers (+fsk Pluto)	Tillagning	87	113		200	240	0,5
23145	Kök Hörnan fsk	Tillagning				0	0	0
24014	Kök Hörnefors	Tillagning	181	447		628	360	0,75
20688	Kök Innertavle, pers	Tillagning	88	105		193	240	0,5
29109	Kök Karet fsk, pers	Tillagning				0	0	0
23143	Kök Karusellen fsk	Tillagning				0	0	0
29029	Kök Kompassen fsk, pers	Tillagning				0	0	0
29184	Kök Kålmasken fsk, pers	Tillagning				0	0	0
20663	Kök Linblomma, pers (+Linnea:	Tillagning	124	265		389	240	0,5

29150	Kök Linnean fsk, pers	Tillagning			0	0	0
20710	Kök Marieberg, pers	Tillagning	231	319	550	360	0,75
29226	Kök Mariedal fsk	Tillagning			0	0	0
29154	Kök Missionären fsk, pers	Tillagning			0	0	0
29111	Kök Mjölkken fsk, pers	Tillagning			0	0	0
25220	Kök Myrstacken fs	Tillagning			0	0	0
13951	Kök Mälaren fsk, pers	Tillagning			0	0	0
29113	Kök Mättet fsk, pers	Tillagning			0	0	0
23141	Kök Obbola	Tillagning	158	342	500	240	0,5
24090	Kök Paletten fsk	Tillagning			0	0	0
29107	Kök Pilbacken fsk, pers	Tillagning			0	0	0
13939	Kök Plommonet fsk, person	Tillagning			0	0	0
29152	Kök Prosten fsk, pers	Tillagning			0	0	0
29172	Kök Rosendal fsk, pers	Tillagning			0	0	0
29260	Kök Rymden fsk, pers	Tillagning			0	0	0
20660	Kök Rödäsel, pers	Tillagning	23	49	72	180	0,38
20684	Kök S Älidhem, pers	Tillagning	157	375	532	360	0,75
29164	Kök Sanda fsk, pers	Tillagning			0	0	0
29105	Kök Sandbacken fsk, pers	Tillagning			0	0	0
24093	Kök Sandgårda fsk	Tillagning			0	0	0
13907	Kök Sandviks fsk, pers	Tillagning			0	0	0
20647	Kök Sjöfruskolan, pers	Tillagning	399	535	934	360	0,75
20987	Kök Skattelden fsk, pers	Tillagning			0	0	0
29269	Kök Skärgårds, pers	Tillagning	328	341	669	360	0,75
29056	Kök Smeden fsk, pers	Tillagning			0	0	0
29115	Kök Smöret fsk, personal	Tillagning			0	0	0
20685	Kök Sofiehem, per	Tillagning	142	144	286	240	0,5
23178	Kök Solbacken fsk	Tillagning			0	0	0
24057	Kök Solgårdens VO/AC	Tillagning			0	0	0
29086	Kök Stengången fsk, pers	Tillagning			0	0	0
29103	Kök Stengården fsk, pers	Tillagning			0	0	0
23140	Kök Storsjö	Tillagning	135	532	667	360	0,75
23144	Kök Storsjö fsk	Tillagning			0	0	0
20700	Kök Stöcke, pers	Tillagning	166	206	372	240	0,5
20699	Kök Stöcksjö, pers	Tillagning	100	118	218	240	0,5
29148	Kök Sörfors fsk, pers	Tillagning			0	0	0
20656	Kök Sörfors, pers (+Sörfors fsk)	Tillagning	68	107	175	240	0,5
24022	Kök Sörmjöle (+fsk Korallen)	Tillagning	67	86	153	240	0,5
20659	Kök Tavelsjö, pers	Tillagning	93	153	246	240	0,5
20695	Kök Tegs centr, pers	Tillagning		439	439	240	0,5
13947	Kök Teleskopet fsk	Tillagning			0	0	0
20646	Kök Tomtebogård, pers	Tillagning	238	242	480	240	0,5

25218	Kök Täfteå (+fsk Marinan och Fyllning)		137	188	325	240	0,5
29170	Kök Uven fsk, pers	Tillagning			0	0	0
29093	Kök Växthuset fsk, pers	Tillagning			0	0	0
29117	Kök Ångsgården fsk, pers	Tillagning			0	0	0
20698	Kök Östteg, pers	Tillagning	237	299	536	360	0,75
29158	Kök Överboda, pers	Tillagning	13	13	26	60	0,13
25219	Mottagn kök Botsmark	Mottagning	14	14	28	60	0,13
29199	Mottagn kök Brännan pav fsk	Mottagning			0	0	0
20645	Mottagn kök Ersdungen, pe	Mottagning	148	225	373	240	0,5
29174	Mottagn kök Gitarr fsk, p	Mottagning			0	0	0
20631	Mottagn kök Grisbacka, pe	Mottagning	321	443	764	360	0,75
29131	Mottagn kök Hemgård VO, p	Mottagning			0	0	0
29144	Mottagn kök Klumpe fsk, p	Mottagning			0	0	0
29146	Mottagn kök Kornet fsk, p	Mottagning			0	0	0
29121	Mottagn kök Kragen fsk, p	Mottagning			0	0	0
29125	Mottagn kök Luvan fsk, pe	Mottagning			0	0	0
20709	Mottagn kök Mariehem, per	Mottagning	170	213	383	240	0,5
29162	Mottagn kök Reveljen fsk, pers	Mottagning			0	0	0
20696	Mottagn kök Röbäck, pers	Mottagning	97	163	260	240	0,5
20637	Mottagn kök Rödäng, pers	Mottagning	101	102	203	240	0,5
20644	Mottagn kök Sandaliden, p	Mottagning	164	167	331	240	0,5
29280	Mottagn kök Sjöstjärnan fsk	Mottagning			0	0	0
25222	Mottagn kök Slöjdaren fsk	Mottagning			0	0	0
29217	Mottagn kök Tallko fsk, p	Mottagning			0	0	0
29091	Mottagn kök Tandén fsk, p	Mottagning			0	0	0
20796	Mottagn kök Teg Häradssk	Mottagning			0	0	0
29203	Mottagn kök Tränse fsk, p	Mottagning			0	0	0
29099	Mottagn kök Tvill fsk, pe	Mottagning			0	0	0
20989	Mottagn kök Västan fsk, p	Mottagning			0	0	0
20638	Mottagn kök Västangård, p	Mottagning	176	449	625	360	0,75
20678	Mottagn kök Östermalm, pe	Mottagning	228	253	481	240	0,5
20694	Prod kök Böleäng (+fsk Linjalén, Prod kök		391	578	969	360	0,75
20635	Prod kök Dragon	Prod kök		2085	2085	360	0,75
13905	Prod kök Granbacken fsk (+fsk S	Prod kök			0	0	0
20643	Prod kök Haga	Prod kök	201	543	744	360	0,75
23148	Prod kök Holmsund VO	Prod kök			0	0	0
29156	Prod kök Kungsgården	Prod kök			0	0	0
13925	Prod kök Lundag VO/fsk, p	Prod kök			0	0	0
13945	Prod kök Maja Beskow, per	Prod kök		494	1357	360	0,75
13922	Prod kök N Ålidhem, pers	Prod kök			0	0	0
13927	Prod kök Nordstjär VO, pe	Prod kök			0	0	0
25216	Prod kök Sävar	Prod kök	323	698	1021	360	0,75

13923	Prod kök Väst-Teg VO	Prod kök			0	0	0
29067	Prod kök Ö Ersboda, pers	Prod kök	125	126	251	240	0,5
N/A	Midgård	N/A			820	360	0,75
Totalt			6961	12909	23864	14100	29,39

Diff 6935
26

Endast GYM 2,75

Avdrag fritids 1 13980
29,13

Endast Grund 26,38

År	Tot
Förskolan Bergatrollet	74
Förskolan Berghem	74
Förskolan Blåkulla	55
Förskolan Botsmark	11
Förskolan Brännan	34
Förskolan Bullmark	24
Förskolan Böle	124
Förskolan Dungen	36
Förskolan Ejderdunet	67
Förskolan Eriksdal	68
Förskolan Ersdungen	65
Förskolan Ersmark	44
Förskolan Flurmark	20
Förskolan Fröhuset	67
Förskolan Fyren	51
Förskolan Gitarren	50
Förskolan Glaciären	66
Förskolan Granbacken	72
Förskolan Grönstenen	103
Förskolan Gungan	70
Förskolan Haga	48
Förskolan Haga hörsel	11
Förskolan Hallbacken	80
Förskolan Hedlunda	94
Förskolan Hörman	53
Förskolan Karet	53
Förskolan Karusellen	61
Förskolan Klumpen	53
Förskolan Kompassen	67
Förskolan Korallen	40
Förskolan Kornetten	73
Förskolan Kragen	45
Förskolan Kungsgården	90
Förskolan Kålmasken	52
Förskolan Linjalen	36
Förskolan Linnéan	90
Förskolan Lundagård	156
Förskolan Luvan	86

Förskolan Mariedal	18
Förskolan Mariehem	79
Förskolan Marinan	34
Förskolan Missionären	47
Förskolan Mjölken	51
Förskolan Morgonstjärna	66
Förskolan Myrstacken	12
Förskolan Mälaren	50
Förskolan Mättet	48
Förskolan Nordstjärnan	69
Förskolan Paletten	64
Förskolan Pilbacken	57
Förskolan Plommonet	57
Förskolan Pluto	36
Förskolan Prosten	53
Förskolan Reveljen	35
Förskolan Rosendal	85
Förskolan Rymden	49
Förskolan Sanda	68
Förskolan Sandbacken	89
Förskolan Sandgården	29
Förskolan Sandvik	99
Förskolan Sjöstjärnan	30
Förskolan Skattelden	106
Förskolan Slöjdaren	50
Förskolan Smeden	57
Förskolan Smöret	67
Förskolan Solbacken	105
Förskolan Solen	52
Förskolan Stengången	71
Förskolan Stengården	72
Förskolan Storsjö	87
Förskolan Stöcke	103
Förskolan Stöcksjö	60
Förskolan Svidjan	17
Förskolan Sörfors	46
Förskolan Tandén	52
Förskolan Tavelnsjö	68
Förskolan Teleskopet	51

Förskolan Tomtebodgård	64
Förskolan Tränsät	16
Förskolan Tvillingen	54
Förskolan Uven	54
Förskolan Västangård	42
Förskolan Växthuset	49
Förskolan Yttersjö	52
Förskolan Ängsgården	32
Förskolan Östermalm	32
Förskolan Överboda	29
	5076

År	Tot
Backens skola	157
Berghemsskolan	237
Botsmarks skola	14
Brännlands skola	54
Bullmarks skola	41
Böleängsskolan	278
Carlshöjdsskolan	306
Ersdungens skola	148
Ersmarks skola	157
Ersängsskolan	172
Flurkmarks skola	51
Grisbacka skola	321
Hagaskolan	201
Hedlundaskolan	155
Hissjö skola	87
Hörnefors Centralskola	181
Innertavle skola	88
Kasamarks skola	113
Linblommans skola	124
Mariebergsskolan	231
Mariehemsskolan	170
Obbola skola	158
Röbäcks skola	97
Rödåsels skola	23
Rödängsskolan	101
Sandalidens skola	164
Sjöfruskolan	399
Skärgårdsskolan	328
Sofiehemsskolan	142
Storsjöskolan	135
Stöcke skola	166
Stöcksjö skola	100
Sävar skola	323
Södra Ålidhemsskolan	157
Sörfors skola	68
Sörmjöle skola	67
Tavelsjö skola	93
Tomtebogårds skola	238
Täfteå skola	137
Västangårds skola	176
Östermalmsskolan	228
Östra Ersbodaskolan	125
Östtegs skola	237
Överboda skola	13
	<hr/>
	6961

Enhet	Årskurs										Totalsumma	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Backens skola	25	25	23	25	49	51	47					245
Berghemsskolan	36	44	40	49	43	29	23					264
Björkensskolan								5	5			10
Botsmarks skola	4	5		5								14
Brännlands skola	12	8	21	13								54
Bräntbergsskolan								46	40	42		128
Bullmarks skola	10	15	8	15	7	4	13					72
Böleängsskolan	65	50	63	61	66	51	64					420
Carlshöjdsskolan	44	59	55	61	60	62	52					393
Carlslundsskolan								188	187	170		545
Ersdungens skola	25	22	39	43	24	37	35					225
Ersmarks skola	24	31	32	32	34	24						177
Ersängsskolan	25	32	23	24	50	49	40	51	56	33		383
Flurmarks skola	8	8	11	13	12	13	12					77
Grisbacka skola	50	50	50	49	93	79	72					443
Grubbeskolan								172	164	155		491
Hagaskolan	20	22	16	25	70	67	50	87	89	87		533
Hedlundaskolan	46	19	41	24	23	24	17					194
Hissjö skola	15	23	17	13	20	13	12					113
Hörnefors Centralskola	52	41	46	44	49	44	36	45	44	46		447
Innertavle skola	18	21	19	13	12	22						105
Kasamarks skola	17	30	24	21	28	20	18					158
Linblommans skola	27	24	16	34	17	9	29					156
Linneaskolan								33	53	23		109
Maja Beskowskolan								159	168	167		494
Mariebergsskolan	47	41	49	48	41	45	48					319
Mariehemsskolan	29	25	41	35	20	41	22					213
Obbola skola	38	34	41	30	37	41	35	25	27	34		342
Röbäcks skola	22	24	22	21	25	24	25					163

Årskurs	1	2	3	4	Totalsumma
Agy	22	27	23	25	97
Dragonskolan	9	12	13	8	42
Forslundagymnasiet	6	6	6	10	28
Midgårdsskolan	7	9	4	7	27
GY	1466	1292	1119	20	3897
Dragonskolan	752	682	604	5	2043
Forslundagymnasiet	79	66	53		198
Maja Beskowgymnasiet	305	302	242	14	863
Midgårdsskolan	330	242	220	1	793
Totalsumma UGS	1488	1319	1142	45	3994

(Åk 4 Maja Beskow = IMS)

DRAGONSKOLAN	2085
Forslundagymnasiet	226
Maja Beskowgymnasiet	863
Midgård	820
Totalt	3994

3174

Beräkning baserad på alla grundskolans elever

Lärare i fritidshem	Personalbehov	
Antal ÅA	553,6	
Omfattning %	12,5%	Timmar per dag 1
Personalkostnad	41 668 162	

Personaltätet	
Stadie	Barn/ÅA
F-3	19,4
Åk 4-6	25,0
Åk 7-9	30,0

Beräkning baserad på antal elever utökning, (utöver elever i fritids idag)

Lärare i fritidshem	Personalbehov	
Antal ÅA	216,2	
Omfattning %	12,5%	Timmar per dag 1
Personalkostnad	16 272 712	

Lärare i fritidshem						
Snittlön 2025	Uppr 2026	Semester	PO	Uppr	Månadskostnad	Årskostnad
34 233	4,10%	1,56%	40,02%	146,58%	50 178	602 133

Enhet	Grundskola					Antal elever Fritidshem				Fritidshem 10-tim föräldraledig			
	F-klass	Åk 1-3	Åk 4-6	Åk 7-9	Summa	6-år	7-9 år	10-12 år	Summa	6-år	7-9 år	10-12 år	Summa
Summa	1345	4038	3790	3738	12293	1278	3006	1233	6517	35	84	5	124
Bäckens skola	25	73	147	0	245	23	72	99	194	2	1	0	3
Bergshems skolan	36	133	95	0	264	35	129	71	235	1	1	0	2
Björkens skolan	0	0	0	21	21	0	0	0	0	0	0	0	0
Bötmärks skola	4	10	0	0	14	4	10	0	14	0	0	0	0
Brännlands skola	12	42	0	0	54	12	42	0	54	0	0	0	0
Brännbergs skolan	0	0	0	128	128	0	0	0	0	0	0	0	0
Bullmars skola	10	38	24	0	72	6	32	2	40	0	1	0	1
Böleängsskolan	65	174	181	0	420	63	162	45	270	1	6	0	7
Carlskögsskolan	44	144	139	0	327	41	156	105	302	1	3	1	5
Carlskögsskolan AGR	0	31	35	0	66	0	0	0	0	0	0	0	0
Carlslunds skolan	0	0	0	483	483	0	0	0	0	0	0	0	0
Carlslunds skolan AGR	0	0	0	60	60	0	0	0	0	0	0	0	0
Erstings skola	25	104	86	0	225	24	88	23	145	1	1	0	2
Ersmarks skola	24	95	58	0	177	23	93	39	155	1	1	0	2
Erstings skolan	25	68	132	139	364	24	72	68	165	0	2	0	2
Erstings skolan AGR	0	11	6	0	17	0	0	0	0	0	0	0	0
Flurmarks skola	8	32	37	0	77	8	29	13	50	0	1	0	1
Gribsö skola	50	149	244	0	443	49	142	125	316	1	4	0	5
Gribsö skolan	0	0	0	491	491	0	0	0	0	0	0	0	0
Hagaskolan	20	63	187	262	532	19	59	119	197	1	3	0	4
Hedlunds skolan	46	84	64	0	194	43	71	34	148	2	5	0	7
Hjugg skola	15	53	45	0	113	14	50	19	83	1	3	0	4
Hörnefors Centralskola	52	131	129	135	447	49	118	10	177	1	3	0	4
Innertälje skola	18	53	34	0	105	18	51	18	87	0	1	0	1
Kasemarks skola	17	75	66	0	158	16	69	26	111	0	2	0	2
Lindblommans skola	27	74	55	0	156	26	70	27	123	0	0	0	0
Linneskolan	0	0	0	108	108	0	0	0	0	0	0	0	0
Maja Beskow skolan	0	0	0	491	491	0	0	0	0	0	0	0	0
Mariebergsskolan	47	138	134	0	319	44	128	53	225	0	3	0	3
Mariehemsskolan	29	100	82	0	211	29	95	42	166	0	1	0	1
Obbola skola	38	105	113	86	342	35	99	17	151	2	3	1	6
Röbäck skola	22	67	74	0	163	22	65	10	97	0	0	0	0
Rödåls skola	15	14	19	0	48	11	11	0	22	0	1	0	1
Rödängsskolan	32	70	0	0	102	31	69	0	100	1	0	0	1
Sandaldens skola	45	122	0	0	167	41	117	0	158	4	2	0	6
Sjöfrus skolan	50	148	336	0	534	48	144	204	396	1	1	0	2
Skjalgårds skolan	77	264	0	0	341	71	250	1	322	2	3	0	5
Sofiehemsskolan	25	75	44	0	144	24	73	40	137	0	2	1	3
Storjuss skolan	0	0	252	280	532	0	0	134	134	0	0	0	0
Stöcksjö skola	41	100	65	0	206	39	95	27	161	2	3	0	5
Stöcksjö skolan	15	59	44	0	118	15	56	28	99	0	1	0	1
Sävar skola	73	198	168	228	667	69	191	55	315	2	5	1	8
Södra Auldhemsskolan	23	83	47	221	374	23	78	51	152	0	1	0	1
Sörfors skola	17	36	54	0	107	17	33	16	66	0	2	0	2
Sörmjös skola	17	34	35	0	86	17	33	17	67	0	0	0	0
Tavelög skola	27	68	58	0	153	26	58	9	93	0	0	0	0
Tegs centralskola	0	0	0	438	438	0	0	0	0	0	0	0	0
Tornedagård skola	64	178	0	0	242	59	173	0	232	2	3	0	5
Täffås skola	25	81	82	0	188	23	76	32	131	2	3	1	6
Västangårds skola	42	110	131	165	448	40	99	32	171	2	3	0	5
Osternäms skolan	29	118	106	0	253	27	115	84	226	0	1	0	1
Östra Ersbodsskolan	32	72	0	0	104	34	75	12	121	1	0	0	1
Östra Ersbodsskolan AGR	0	13	15	0	28	0	0	0	0	0	0	0	0
Östtags skola	36	136	127	0	299	35	130	65	230	1	4	0	5
Övertöds skola	1	12	0	0	13	1	12	0	23	0	0	0	0

Antal elever		F-klass	Åk 1-3	Åk 4-6	Åk 7-9	Summa
Fritidshem + 10-tim		1 313	3 884	1 738	0	6 935
Elever ej fritidshem		32	154	2 052	3 736	6 974
Grundskola totalt		1 345	4 038	3 790	3 736	12 909

Personalläget	
Stadie	Barn/ÅA
F-3	19,4
Åk 4-6	25,0
Åk 7-9	30,0

Personallbehov		F-klass	Åk 1-3	Åk 4-6	Åk 7-9	Summa
Elever ej fritidshem		2	8	82	125	217
Grundskola totalt		69	208	152	125	554

Personal utöver dagens behov
Personal räknat på samtidiga elever

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-02-10

§ 35

Diariernr: KS-2025/00758

Motion 25/2025: Inför avgiftsfri frukost i skolan; Tobias Holmbom (V)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen i enlighet med tekniska nämndens, för- och grundskolenämndens och gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttranden.

Reservation

Ellen Ström (V) och Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Ärendebeskrivning

Vänsterpartiet har anmält rubricerad motion och föreslår att kommunfullmäktige beslutar

- att uppdra till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och grundskolenämnden samt tekniska nämnden att hitta former för att införa gratis frukost för samtliga elever i grund- och gymnasieskolan.

Tekniska nämnden och skolenämnderna har yttrat sig och föreslår att motionen ska avslås. Nämnderna hänvisar sammanfattningsvis till att förslaget inte är genomförbara utifrån nämndernas nuvarande budget.

Beslutsunderlag

Motion 25/2025

Tekniska nämndens yttrande

För- och grundskolenämndens yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-02-10

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Ellen Ström (V) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Reservation

Ellen Ström (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen).

Bore Sköld (V) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag att avslå motionen.

Reservation

Ellen Ström (V) och Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionärerna
TN, FGN, GVN

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2026-02-03

§ 51

Diariennr: KS-2025/00758

Motion 25/2025: Inför avgiftsfri frukost i skolan; Tobias Holmbom (V)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen i enlighet med tekniska nämndens, för- och grundskolenämndens och gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttranden.

Reservation

Ellen Ström (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Ärendebeskrivning

Vänsterpartiet har anmält rubricerad motion och föreslår att kommunfullmäktige beslutar

- att uppdra till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, för- och grundskolenämnden samt tekniska nämnden att hitta former för att införa gratis frukost för samtliga elever i grund- och gymnasieskolan.

Tekniska nämnden och skolenämnderna har yttrat sig och föreslår att motionen ska avslås. Nämnderna hänvisar sammanfattningsvis till att förslaget inte är genomförbara utifrån nämndernas nuvarande budget.

Beslutsunderlag

Motion 25/2025

Tekniska nämndens yttrande

För- och grundskolenämndens yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2026-02-03

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Ellen Ström (V) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att näringslivs- och arbetsutskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag att avslå motionen.

Reservation

Ellen Ström (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionärerna

TN, FGN, GVN

Diariennr: KS-2014/01024

Revidering av reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa reglemente för styrelse och nämnder enligt bilaga 1.

Ärendebeskrivning

Reglemente för styrelse och nämnder är ett dokument där kommunfullmäktige fördelar uppdrag, ansvar och mandat till nämnder. Flera nämnder föreslår fullmäktige att besluta om revidering av de specifika beskrivningar som gäller deras nämnd.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nuvarande reglemente behöver uppdateras utifrån ändrad lagstiftning och förändrade begrepp. Några punkter har tillkommit utifrån nytt ny lagstiftning och nytt ansvarsområde.

Tekniska nämnden

Sedan 2022 har varje nämnd i reglementet ett grunduppdrag som beskriver nämndens huvudsakliga ansvarsområden. Nämnden vill flytta om text i reglementet så att beskrivningen av nämndens grunduppdrag utökas. Förändringen innebär inte något förändrat ansvar utan det handlar om flytt av text mellan olika rubriker.

Äldrenämnden/Individ och familjenämnden

Revideringen handlar i huvudsak om att tydliggöra ansvaret mellan äldrenämnden och individ- och familjenämnden kring utförandet av hemtjänst, hemsjukvård och insatsen boendestöd.

Båda nämnderna är överens om förändringen i reglementet. Förändringen innebär ingen förändring av organisation, verksamhet eller ekonomi utan är ett förtydligande av hur verksamheten sett ut i praktiken sedan socialnämnden delades i två. Respektive nämnd har kvarvarande ansvar för utredning, beslut och uppföljning av beslut medan utförandet av insatsen utförs av den andra nämnden.

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2014/01024

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Nämnden har sett över grunduppdrag och ansvar i reglementet bland annat med anledning av utbildningsförvaltningens uppdelning. Föreslagna förändringar avser framför allt reviderade beskrivningar. Ansvar för kompetensförsörjning har lagts till.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret har inget att invända mot föreslagna förändringar.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Förslag till reviderat reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder

Underlag Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Underlag Tekniska nämnden

Underlag Äldrenämnden

Underlag Individ och familjenämnden

Underlag Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Beslutet ska skickas till

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tekniska nämnden

Äldrenämnden

Individ och familjenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Maria Törnblom
Chefsjurist

Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder

Beslutad av:
Fullmäktige

Diarienummer:
KS-2014/01024

Beslutsdatum:
Se revideringslogg i slutet av dokumentet

Dokumenttyp:
Reglemente

Ansvarig nämnd
Kommunstyrelsen

Version
1.3.2

Innehåll

1.1 Nämndernas uppdrag.....	3
1.2 Nämndernas arbetsformer.....	6
2.1 Kommunstyrelsen	11
2.2 Krisledningsnämnd	19
2.3 Byggnadsnämnden	20
2.4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	22
2.5 Tekniska nämnden	24
2.6 Individ- och familjenämnden	26
2.7 Äldrenämnden.....	28
2.8 För- och grundskolenämnden	30
2.9 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.....	32
2.10 Kulturnämnden	34
2.11 Fritidsnämnden	35
2.12 Valnämnden	37
2.13 Personalnämnden	38
Revideringar	39

1. Regler och riktlinjer

Det som sägs i detta reglemente gäller alla nämnder i Umeå kommun, om inte annat anges i det nämndspecifika reglementet. För gemensamma nämnder finns separat antagna reglementen.

Med nämnd avses även kommunstyrelsen.

1.1 Nämndernas uppdrag

Samtliga nämnder ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de grunduppdrag, mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelserna i detta reglemente.

Nämnden ansvarar inom denna ram för upprättande av verksamhetsplan och budget.

Nämnden ska regelmässigt rapportera till fullmäktige hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Nämnden ansvarar för sin förvaltning, dess organisation, kompetensförsörjning samt fördelning av arbetsmiljöuppgifter från kommunfullmäktige. Nämnden har det operativa personalansvaret och övergripande arbetsmiljöansvaret för sin förvaltning.

Respektive nämnd svarar inom sitt område för:

- att informera om verksamheten och nämndens arbete såväl internt som till allmänheten,
- att en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av det egna verksamhetsområdet görs,
- att verka för att samråd sker med brukare av nämndens tjänster,
- att fortlöpande reformera det kommunala regelbeståndet inom verksamheten,
- nämnden är personuppgiftsansvarig enligt gällande lagstiftning om behandling av personuppgifter för de personuppgifter som nämnden behandlar,
- att lämna instruktioner till annan nämnd gällande behandling av nämndens personuppgifter,
- digitala tjänster och informationssystem som stödjer nämndens verksamhet,
- informationssäkerhet
- sin information, dess förvaltning och dess användbarhet.
- att ansöka om statsbidrag gällande nämndens verksamhet,
- att i övrigt fullgöra de uppgifter som fullmäktige överlämnar till nämnden.

Talerätt

Nämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden, undantaget personalärenden, inom sitt verksamhetsområde och därvid träffa

överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal.

Samverkan med andra nämnder

För fullgörande av sina arbetsuppgifter äger nämnden att från kommunens övriga styrelser, nämnder och befattningshavare inhämta de upplysningar som nämnden för sin verksamhet finner behövliga.

Nämnderna ska därutöver verka för samverkan med kommunens övriga nämnder och bolag för att gemensamt nå kommunens övergripande mål och uppdrag.

Brukarmedverkan

Nämnden ska i sitt arbete verka för att uppnå en dialog med medborgare och brukare.

Arkiv

Nämnden ansvarar för att nämndens arkiv vårdas och förtecknas i enlighet med arkivlagen. För kommunen finns ett särskilt upprättat arkivreglemente, kommunstyrelsen är arkivmyndighet.

Taxefrågor och dylikt

Nämnden ska upprätta förslag till taxor och avgifter inom nämndens område, samt att besluta i ärenden gällande tillämpningen av fullmäktige antagen taxa. Nämnden får besluta om mindre taxor som ej är av principiell beskaffenhet.

I förekommande fall beslutar nämnden om mindre uthyrningar för de lokaler nämnden disponerar/förvaltar.

Inköp och upphandling

Varje nämnd är en egen upphandlande myndighet. Nämnden har ansvar för, och mandat att förbereda, genomföra och realisera nämndspecifika och/eller nämndgemensamma upphandlingar inom ram för den avgränsning som nämndens grunduppdrag utgör.

Nämnden ska:

- upprätthålla en ändamålsenlig organisation och kompetens i inköps- och upphandlingshänseende
- följa kommungemensamma direktiv och riktlinjer inom inköps- och upphandlingsområdet som fastställts av kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen.
- nyttja kommungemensamma stöd- och expertfunktioner samt kommungemensamma processer/digitala tjänster inom inköps- och upphandlingsområdet.

- bidra till att utveckla kommungemensamma stöd- och expertfunktioner samt kommungemensamma processer/digitala tjänster inom inköps- och upphandlingsområdet.

Civil beredskap och säkerhet

Nämnden ansvarar för den civila beredskapen i nämndens verksamheter. Detta innebär att nämnden ansvarar för att det kontinuerligt genomförs analys, planering och förberedelser för att upprätthålla kontinuitet och tillgodose ändamålsenlig säkerhet och beredskap i de verksamheter som nämnden ansvarar för. Nämnden ansvarar för att förebygga, hantera och följa upp/utvärdera händelser som berör nämndens verksamheter.

Nämnden ansvarar för att upprätta en ändamålsenlig organisation i beredskaps – och säkerhetsfrågor. Nämnden ansvarar för att delta i framtagande av kommunövergripande analyser, planering, förberedelser och utbildningar/övningar inom säkerhets- och beredskapsområdet.

1.2 Nämndernas arbetsformer

I tillämpliga delar gäller dessa bestämmelser även i utskottens arbete, där nämnden inte beslutat annat.

Ersättarnas tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Om inte ersättarna väljs proportionellt ska ersättarna tjänstgöra enligt den av fullmäktige mellan dem bestämda ordningen.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna därigenom påverkas får en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i ordningen.

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen en gång under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

Inkallande av ersättare

En ledamot som är hindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde svarar för att inkalla ersättare. Den ersättare kallas som står i tur att tjänstgöra och som inte redan kallats in. Ersättare kallas in i den ordning de tagits upp kommunfullmäktiges valprotokoll.

Ersättare för ordföranden

Om varken ordföranden eller en vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde fullgör den till åldern äldste ledamoten ordförandens uppgifter.

Om ordföranden eller vice ordförande på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden/vice ordförande. Ersättaren fullgör ordförandens/vice ordförandens samtliga uppgifter.

Närvarorätt

Kommunstyrelsens ordförande och vice ordföranden har rätt att närvara vid nämndernas sammanträden och delta i överläggningarna. Nämnd får därutöver, om särskilda skäl föreligger, medge ledamot i kommunstyrelsen denna rätt. Den förtroendevalde har i den utsträckning nämnden beslutar rätt att få sin mening antecknad till protokollet.

Nämnden får också ge annan förtroendevald som inte är ledamot i kommunstyrelsen rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

Närvarorätten enligt första och andra stycket ovan gäller inte i ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild.

Nämnden får härutöver bestämma att annan ska ha rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

Sammanträdenas tidpunkt

Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer.

Offentliga sammanträden

Nämnden beslutar om huruvida sammanträden i nämnden ska vara öppna för allmänheten.

Digital nämndadministration

Alla handlingar rörande nämnden hanteras digitalt och distribueras endast digitalt till ledamöter och ersättare i nämnderna.

I undantagsfall, om ordföranden så beslutar, får handlingar distribueras på annat sätt.

Ställa in sammanträde

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med vice ordförandena. Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

Sammanträde på distans

Kommunstyrelse eller nämnd får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud. Ledamot som önskar delta på distans ska i förväg anmäla detta till ordförande och kommunstyrelsens/nämndens kansli. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans. Styrelsen/ nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i styrelsen/ nämnden.

Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska innehålla uppgifter om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet i god tid innan sammanträdet, dock senast 3 dagar före sammanträdesdagen.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt eller inom annan tid.

När varken ordföranden eller en vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den till åldern äldste ledamoten göra detta.

Presidium

Där annat inte anges består nämndens presidium av ordförande och vice ordförande.

Ordföranden

Nämndens ordförande ska

- med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för nämndens verksamhet, effektiviteten i denna samt ta initiativ i dessa frågor,
- främja samverkan mellan nämnden och kommunens övriga nämnder och bolag
- representera vid uppvaktningar, konferenser och sammanträden om inte nämnden bestämt annat i ett särskilt fall.
- Svara för att nämnden får de sakupplysningar som är behövliga för att fatta beslut,
- Verka för att arbetsklimatet i nämnden präglas av respekt, tillit och förtroende.

Ordföranden får fatta beslut i ärenden som är så brådskande att ärendets avgörande inte kan vänta till dess nämnden kan sammankallas, beslutet skall anmälas vid nästkommande nämndssammanträde.

Nämndinitiativ

Ett nämndinitiativ är ett sätt för en enskild ledamot eller för flera ledamöter tillsammans att nyttja kommunallagens möjlighet att väcka ett ärende i nämnden. För att ärendet ska kunna väckas vid nämndens sammanträde måste initiativet ligga inom nämndens uppdrag och ansvarsområde. Nämndinitiativ ska lämnas skriftligt.

Nämndinitiativ kan lämnas inför eller under ett sammanträde. Endast de ledamöter som tjänstgör vid sammanträdet har rätt att lämna nämndinitiativ. Om ledamot väcker ärende i nämnd under pågående sammanträde ska ärendet hänskjutas till förvaltning för beredning om ärendet inte kan avgöras under sammanträdet.

Protokoll

Nämnden ska föra protokoll över sina sammanträden. Protokollen bör publiceras på kommunens webbsida om det inte föreligger hinder däremot.

Justering av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Delgivning

Delgivning med nämnden sker med ordföranden, förvaltningschefen eller annan anställd som nämndens bestämmer.

Undertecknande av handlingar

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av nämndens ska undertecknas av ordföranden eller vid förfall för denna av vice ordföranden och kontrasigneras av anställd som nämnden bestämmer.

I övrigt bestämmer nämnden vem som ska underteckna handlingar.

Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav undertecknas av den som fattat beslutet och i förekommande fall, kontrasigneras av den som utsetts därtill.

Utskott

I de nämnder som enligt detta reglemente skall ha utskott väljer nämnden för den tid nämnden beslutar bland utskottets ledamöter en ordförande och en vice ordförande. Om nämnd vill bilda eller avveckla utskott krävs beslut i kommunfullmäktige samt revidering av detta reglemente.

De nämnder som har utskott ska fastställa arbetsordning som tydliggör vilka frågor som ska hanteras i utskottet, hur utskottets arbete ska bedrivas samt delegation från nämnd till utskottet.

Om ordföranden i utskottet på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att tjänstgöra får nämnden utse en annan ledamot i utskottet att som ersättare för ordföranden göra dennes uppgifter.

Ersättare ska närvara vid utskottets sammanträden endast om ledamot är förhindrad att tjänstgöra, Ersättare ska inkallas till tjänstgöring i den av nämnden vid valet bestämda ordningen.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskottet, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

Utskottet sammanträder på dag och tid som varje utskott bestämmer, Sammanträdet ska också hållas när ordföranden anser att det behövs. Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena, kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet samt uppgift om vilka ärenden som ska behandlas.

Utskottet får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Vid utskottssammanträde ska protokoll föras.

De ärenden som ska avgöras av nämnden i dess helhet bör beredas av utskottet om beredning behövs. Ordföranden, Stadsdirektören eller förvaltningschefen överlämnar sådana ärenden till utskottet.

När ärenden beretts ska utskottet lägga fram förslag till beslut.

2. Nämnds specifika reglementen

2.1 Kommunstyrelsen

Utöver det som föreskrivs om kommunstyrelsen i kommunallagen gäller bestämmelserna i detta reglemente.

Sammansättning

Kommunstyrelsen består av 15 ledamöter och 15 ersättare. Kommunstyrelsens presidium består av ordförande samt 1:e och 2:e viceordförande

Utskott

Kommunstyrelsen har ett näringslivs- och arbetsutskott, ett planeringsutskott samt ett hållbarhetsutskott. Utskotten har 7 ledamöter och 7 ersättare.

Kommunstyrelsens grunduppdrag

Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar kommunens verksamheter och ekonomi samt följer upp och rapporterar utvecklingen i kommunens verksamheter till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ska samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över kommunens nämnder, bolag och av kommunen förvaltade stiftelser.

Kommunstyrelsen ska utöva en samordnad styrning, bereda ärenden inför kommunfullmäktige och ansvara för uppföljning av att fullmäktiges beslut genomförs.

Kommunstyrelsen har ansvar att leda och samordna utveckling av för kommunen strategiskt viktiga områden som ej fördelats till annan nämnd, exempelvis kommunövergripande arbete med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet, näringslivs- och tillväxtpolitiskt arbete samt bostads- respektive markförsörjning. Dessutom har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för:

- kommunkansli, arkiv och juridik
- arbetsgivarfrågor & lönehantering
- ekonomi, styrning & upphandling
- kommunikation
- översiktsplanering
- markförsörjning och exploatering
- näringslivsutveckling
- säkerhet och trygghet
- strategisk utveckling & innovation

Kommunstyrelsen är även anställningsmyndighet för kommunens samlade förvaltningsorganisation och ansvarar för arbetsgivarpolitiken.

Kommunstyrelsens lednings- och styrfunktion

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen ska leda och

samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter, detta innebär bland annat att leda, samordna och utveckla:

- den kommunala demokratin och dialogen med kommunens medborgare
- kommunens insatser för att allmänt främja sysselsättningen och näringslivet, inklusive marknadsföring av platsen Umeå
- den översiktliga planeringen och användning av mark och vatten samt samordning och planering av infrastruktur såsom energi, trafik, kommunikationer och vatten/avlopp
- markpolitiken och markberedskap samt att bostadsförsörjningen och samhällsbyggandet främjas
- energiplaneringen samt att energihushållningen främjas
- strategiska HR-processer och arbetsgivarfrågor
- kommunövergripande Intern och extern kommunikation
- det kommunövergripande arbetet med informations säkerhet
- det kommunövergripande arbetet med interna säkerhetsfrågor i kommunen
- den kommunala verksamhetens kvalitet
- kommunens arbete med hållbarhetsfrågor,
- kommungemensam utvecklingskapacitet och innovationsförmåga
- det kommungemensamma funktionshindersrådet, interreligiösa rådet, landsbygdsrådet, brottsförebyggande rådet och det kommungemensamma arbetet med minoritetsfrågor
- det kommunövergripande arbetet med informationsförvaltning
- kommungemensam samordning internt och externt i trygghetsskapande och brottsförebyggande syfte
- att jämställdhet mellan kvinnor och män främjas

Kommunstyrelsen ska med uppmärksamhet följa och bevaka sådana frågor som ingår i den kommunala kompetensen och är av vikt för kommunens medlemmar, nämnder och bolag.

I kommunstyrelsens styrfunktion ingår att leda arbetet med och samordna utformningen av styrningen av hela den kommunala verksamheten. Detta innebär att kommunstyrelsen ansvarar för att leda och samordna:

- planeringen av kommunens ekonomi och verksamheter.
- en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls.
- beredning av kommunövergripande styrdokument av organiserande, aktiverande och normerande karaktär (inklusive men ej begränsat till mål och riktlinjer)

- arbetet med att kommunövergripande och kommungemensamma styrdokument är aktuella, relevanta, inbördes samordnade och samlade i en kommungemensam förteckning.
- arbetet med att reformera det kommunala regelbeståndet,
- arbetet med att övervaka att av fullmäktige fastställda styrdokument, mål, uppdrag och planer för verksamheten och ekonomin efterlevs och att kommunens löpande förvaltning handhas rationellt och ekonomiskt,
- arbetet med samordning och att samordningsträffar genomförs med nämndpresidierna och förvaltningscheferna,
- övervaka att kommunens löpande förvaltning i övrigt sköts lagligt och ekonomiskt,
- ansvar för att organisera, bedriva, styra, kontrollera och följa upp kraftverksamheten
- göra framställningar i målfrågor som inte i lag är förbehållna annan nämnd

Kommunstyrelsen ansvarar vid behov för beslut om att:

- omfördela budgetramar mellan nämnderna under förutsättning att berörda nämnder är överens och att förändringarna är kostnadsmässigt neutrala i kommunens totala budget.
- samordning och gränsdragning mellan kommunens nämnder samt mellan kommunens nämnder och bolag. Principiella gränsdragningsfrågor ska tillställas kommunfullmäktige.

Civil beredskap

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunens samordning, analys, planering och beredskapsförberedelser.

Kommunstyrelsen är ansvarig för utvärdering av kriser och andra oönskade händelser efter att kommunen aktiverat någon del av sin krisledning/krisorganisation

Säkerhetsskydd

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för säkerhetsskydd i kommun en i enlighet med gällande lagstiftning.

Inköp och upphandling

Kommunstyrelsen ansvarar för att kommunens inköpsverksamhet vilar på en gemensam grund och är ändamålsenligt utformad för att tillgodose kommunens behov på strategisk, taktisk och operativ nivå. Styrelsen ska också företräda kommunen vid strategisk samverkan avseende inköp/upphandling med andra upphandlande myndigheter och enheter

Kommunstyrelsens uppföljnings- och uppsiktsansvar

Kommunstyrelsen leder och samordnar uppföljningen av kommunens ekonomiska ställning, kommunens utveckling och verksamheter. Detta innebär att kommunstyrelsen har ansvar för att:

- i enlighet med fullmäktiges direktiv tillse att uppföljning och rapportering sker till fullmäktige från samtliga nämnder och bolag
- följa hur den interna kontrollen sköts i nämnderna,
- en gång årligen till fullmäktige rapportera om kommunens avtalssamverkan enligt kommunallagen eller enligt annan lag eller författning,
- ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet samt av kommunen förvaltade stiftelser och av kommunen helägda och delägda bolag.
- inom ramen för sin uppsiktsplikt övervaka att verksamheter som bedrivs av privata utförare kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av fullmäktige fastställda program och direktiv,

Ansvar för kommunens företag och stiftelser

Kommunstyrelsen ska

- ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag och stiftelser som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen
- ansvara för att beslut om ägardirektiv till företagen fattas och kontinuerligt hålls uppdaterade
- ansvara för regelbundna möten mellan kommunstyrelsen och företagsledningarna/stiftelseledningarna
- löpande vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i Kommunallagen är uppfyllda beträffande de företag och stiftelser kommunen äger eller har intresse i
- att årligen innan sista maj i beslut pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som kommunen helt eller delvis äger under föregående kalenderår har varit förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Beslutet skall delges fullmäktige snarast. Finner styrelsen att brister föreläggat, ska den samtidigt lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

- tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i.
- kommunstyrelsen ska regelmässigt till fullmäktige rapportera hur verksamheten i kommunen och de bolag som kommunen helt eller delvis äger utvecklas och hur den totala ekonomiska ställningen är under året,

Kommunstyrelsens övriga åtaganden

Ekonomisk förvaltning

Kommunstyrelsen ska ha hand om kommunens medelsförvaltning och därvid följa av fullmäktige meddelade föreskrifter härför. Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter och att betalningar görs i tid samt vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar. Kommunstyrelsen har också hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bland annat att:

- tillse att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett,
- handha egen donationsförvaltning samt efter samtycke från annan nämnd placera sådana medel som ingår i donation som förvaltas av den nämnden.

Arbetsgivarfrågor

Kommunstyrelsen ska ha hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och har därvid bland annat att:

- vara anställningsmyndighet för samtlig personal i kommunen och därvid hantera frågor relaterade till lagen om anställningsskydd
- fastställa delegationsordning för personal- och organisationsfrågor
- svara för kommunövergripande lönebildning
- med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
- förhandla på kommunens vägnar enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11-14 och 38 §§ lagen om medbestämmande i arbetslivet inom andra nämnders verksamhetsområden
- svara för tillämpning av arbetsrättsliga lagar och avtal,
- avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
- lämna uppdrag som avses i 6 kap 3 § Lag om vissa kommunala befogenheter (2009:47)
- vara pensionsmyndighet

- besluta om stridsåtgärd

Talerätt

Kommunstyrelsen för kommunens talan i sådana mål och ärenden, där det ankommer på kommunstyrelsen och får därvid träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal på kommunens vägnar. Detta gäller också mål där någon begärt laglighetsprövning av fullmäktiges beslut, om inte fullmäktige beslutar att själv föra talan. Kommunstyrelsen får själv eller genom ombud föra kommunens talan i personalärenden.

Ansvar för övriga lagstadgade uppgifter

- Kommunstyrelsen är arbetslöshetsnämnd.
- Kommunstyrelsen fullgör de uppgifter som ankommer på kommunen under höjd beredskap enligt gällande lagstiftning.
- Kommunstyrelsen är arkivmyndighet. Närmare föreskrifter om arkivvården finns i arkivreglemente.
- Kommunstyrelsen svarar för kommunens anslagstavla.
- Kommunstyrelsen ansvarar för att uppdatera den kommunala författningssamlingen och se till att denna hålls tillgänglig i lagstadgad form.
- Kommunstyrelsen utgör huvudman för undersökningar och sanering av förorenade områden, både på privat och kommunal mark, som finansieras av naturvårdsverket. Kommunstyrelsen avgör vilka objekt som kommunen ska söka bidrag för.
- Särskilt ansvar för kommunens visseblåsarfunktion

Övriga åligganden

Kommunstyrelsen har vidare hand om:

- reformering av kommunens regelbestånd och utformningen av fullmäktiges handlingar,
- Hantering av kommunens grafiska profil och varumärke inklusive ärenden angående kommunens heraldiska vapen
- Kommunstyrelsen samordnar innehållet i och ansvarar för kommunens externa och interna webbplatser och sociala kanaler.
- att bevaka kommunens intressen vid expropriation, fastighetsbildning, fastighetsbestämning, planläggning och byggnadsväsende, gemensamhetsanläggningar och andra ärenden som är jämförliga med dessa,
- de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som inte uppdragits åt annan nämnd,

- Ansvara för kommunövergripande system som behandlar personuppgifter och enligt upprättad registerförteckning tillhör kommunstyrelsen. I de fall angivna system behandlar personuppgifter för andra nämnder är kommunstyrelsen personuppgiftebiträde till dessa nämnder.
- vara personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i fullmäktige,
- att utse dataskyddsbud för kommunens personuppgiftsbehandling hos kommunstyrelsen, nämnder och motsvarande kommunala organ.

Delegering från kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen ska besluta i följande grupper av ärenden

- vid behov ta upp lån och ingå borgen inom den beloppsram och de riktlinjer som fullmäktige fastställt med särskilt beaktande av de närmare föreskrifter om säkerheten som fullmäktige angivit,
- göra tekniska förändringar av budgetramar, förändringarna skall vara kostnadsmässigt neutrala i kommunens budget,
- verkställa kommunens upphandling av varor och tjänster i de fall ansvar för upphandling ej delegerats till annan nämnd
- utfärda riktlinjer och anvisningar för att upprätthålla en ändamålsenlig och samordnad inköpsverksamhet i enlighet med av kommunfullmäktige fastställd policy
- ta beslut gällande vilka upphandlingsområden som ska samordnas respektive inte samordnas i kommungemensam upphandling alternativt via inrättande av ett dynamiskt inköpssystem.
- styrelsens förvaltningsorganisation inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt,
- avge yttrande som ankommer på kommunfullmäktige om inte yttrandet är av principiell betydelse för den kommunala självstyrelsen. Kommunstyrelsen får också besluta i sistnämnda slag av yttranden om remisstiden inte medger att yttrandet behandlas på ordinarie sammanträde med fullmäktige,
- förvärv och överlåtelse av fast egendom genom köp, försäljning, byte, gåva, fastighetsreglering, expropriation, inlösen med stöd av plan- och bygglagen,
- upplåta och belasta kommunens fasta egendom med tomträtt, arrenderätt, servitut, ledningsrätt, vägrätt eller liknande rättigheter samt uppsäga motsvarande rättigheter,
- anskaffa rätt till utrymme i annans mark, byggnader eller anläggningar med arrenderätt, servitut, ledningsrätt, vägrätt eller liknande rättigheter samt uppsäga motsvarande rättigheter,
- besluta om markanvisning för kommande exploatering,

- godkänna exploateringsavtal som avser genomförande av detaljplaner som antas av byggnadsnämnden,
- beslut om gatukostnader enligt plan- och bygglagen,
- yttra sig över ansökningar om tillstånd enligt kamerabevakningslagen (2018:1200).
- besluta om ansökan avseende permutation/upphörande av kommunens förvaltade donationer, fonder och stiftelser

2.2 Krisledningsnämnd

Sammansättning

Krisledningsnämnden består av 7 ledamöter och 7 ersättare. Krisledningsnämndens presidium består av ordförande och vice ordförande. Personalunion med kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott ska råda.

Nämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Krisledningsnämnden fullgör de uppgifter som i fredstid åligger kommunen enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Delegering från fullmäktige

Krisledningsnämnden får fatta beslut om att lämna begränsat ekonomiskt stöd till enskild enligt 4 kap 3 § lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

När krisledningsnämnden ska träda i funktion

Ordföranden, eller om hon eller han har förhinder vice ordföranden, bedömer när en extraordinär händelse medför att nämnden ska träda i funktion. Fullmäktige kan besluta om att nämndens verksamhet ska upphöra.

Övertagande av övriga nämnders verksamhet

När nämnden är i funktion får den besluta att överta en nämnds verksamheter och därmed fatta beslut i den utsträckning det är nödvändigt med hänsyn till den extraordinära händelsens omfattning. Beslutet ska anmälas till närmast följande kommunfullmäktigesammanträde.

De händelser som kan hanteras inom ordinarie organisation ska hanteras i denna och verksamheten ska därmed ej övertas.

2.3 Byggnadsnämnden

Sammansättning

Byggnadsnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Byggnadsnämndens presidium består av ordförande samt vice ordförande

Byggnadsnämndens grunduppdrag

I byggnadsnämndens uppdrag ingår att verkställa kommunens fysiska planering i form av nya detaljplaner, områdesbestämmelser samt stadsdels- och kvartersöversyner. Nämnden ansvarar även för lovprövning, tillsyn och prövning av strandskyddsdispens. Nämnden tar beslut om bidrag för bostadsanpassningar. Inom nämndens område finns mätnings- och kartverksamhet, förvaltning av kommunens landskaps- och fastighetsinformation samt förädling av geografiska data. Nämnden ansvarar för den kommunala lantmäterimyndigheten samt för namnsättning av stadsdelar, gator med mera. Inom sina områden arbetar byggnadsnämnden för en hållbar utveckling i Umeå.

Byggnadsnämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Byggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt plan- och bygglagen. Nämnden fullgör också de övriga uppgifter som enligt annan lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom plan-och byggnadsväsendet.

Byggnadsnämnden ansvarar för

- den grundläggande mät-och kartverksamheten,
- det administrativa och ekonomiska ansvaret för den kommunala lantmäterimyndigheten (KLM),
- den kommunala tillsynen över och den kommunala tillståndsprövningen av uppsättandet av skyltar inom kommunen,
- delar av den kommunala tillsynen avseende strandskyddet,
- fullgöra kommunens myndighetsansvar gällande renhållningsfrågor enligt 15 kap miljöbalken rörande kommunens egna fastigheter som tekniska nämnden förvaltar med undantag från dispenser för bortforsling,
- handläggning av bostadsanpassningsbidrag.

Delegering från kommunfullmäktige

Byggnadsnämnden ska besluta i följande grupper av ärenden

- upprättande av detaljplaner och områdesbestämmelser enligt PBL,
- antagande, ändring eller upphävande av detaljplaner och områdesbestämmelser enligt PBL, med undantag för de planer och bestämmelser som ska beslutas av kommunfullmäktige,

- dispenser från förbud enligt 7 kap 15 § miljöbalken gällande strandskydd i detaljplan, bygglov och lokaliseringsprövningar
- bostadsanpassningsärenden,
- namnsättning av gator/vägar, torg, parker, kvarter o dyl samt kommunens institutioner och anläggningar.

2.4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Sammansättning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Miljö- och hälsoskyddsnämnden presidium består av ordförande samt vice ordförande

Miljö- och hälsoskyddsnämndens grunduppdrag

I miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag ingår att möjliggöra god hälsa och en hållbar utveckling i Umeå. Nämnden ansvarar för prövning och tillsyn beträffande miljö- och hälsoskyddsområdet, livsmedelssäkerhet, alkohollagens område, tobak och liknande produkter, tobaksfria nikotinprodukter samt receptfria läkemedel. Nämnden bidrar med underlag för en god samhällsplanering och utveckling inom miljöövervakning, energieffektivisering, klimatpåverkan och naturvård samt utgör ett kompetensstöd i miljöfrågor vid översikts och detaljplanering. Nämnden medverkar till en ökning av allmänhetens medvetenhet om miljö-, natur-, och hälsoskyddsfrågor samt energi, klimat, och hållbar konsumtion. Nämnden ansvarar även för budget- och skuldrådgivning, konsumentrådgivning och för kommunens förvaltare i enlighet med föräldrabalken.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fullgör kommunens uppgifter:

- inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt de övriga uppgifter som enligt miljöbalken och annan lagstiftning ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet,
- enligt livsmedelslagen,
- enligt alkohollagen,
- enligt lag om tobak och liknande produkter,
- enligt lag om tobaksfria nikotinprodukter,
- enligt lagen om foder och animaliska biprodukter,
- enligt lag om handel med vissa receptfria läkemedel,
- enligt lagen om sprängämnesprekursorer,
- enligt socialtjänstlagen avseende budget- och skuldrådgivning,
- enligt 7 kap miljöbalken gällande ansvar för tillsyn och dispenser från förbud där kommunen har rätt att fatta beslut, med undantag av dispenser i detaljplan, bygglov och lokaliseringsprövningar som beslutas av byggnadsnämnden,
- enligt strålskyddslagen,
- enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa avseende saneringsintyg,
- enligt lag om åtgärder mot förorening från fartyg,
- enligt plan- och bygglagen

- enligt energieffektiviseringsdirektivet

Till nämndens uppgifter hör även att:

- medverka till att allmänhetens medvetenhet om miljö- och hälsoskyddsfrågor samt naturvård ska ökas
- erbjuda rådgivning i privatekonomiska och konsumenträttsliga frågor
- erbjuda rådgivning om energi- och klimatfrågor till privatpersoner, företag och organisationer
- bidra med expertstöd inom miljö- och naturvärden i planprocessen
- genomföra miljöövervakning av luft, vatten, buller och natur.

Nämnden svarar vidare för kommunens förvaltare som fullgör uppgifter enligt föräldrabalken.

Delegering från kommunfullmäktige

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska besluta i följande grupper av ärenden:

- avgöra i vilken omfattning tillsynsansvar enligt miljöbalken ska övertas från länsstyrelsen,
- enligt miljöbalken pröva frågor om bortforsling genom kommunens försorg av annat avfall än hushållsavfall samt enligt avfallsförordningen och de lokala föreskrifterna om avfallshantering medge dispens från att forsla bort sådant avfall.

2.5 Tekniska nämnden

Sammansättning

Tekniska nämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Tekniska nämndens presidium består av ordförande samt vice ordförande.

Tekniska nämndens grunduppdrag

Tekniska nämnden har ansvar för kommunens anläggningar, infrastruktur och allmänna platser såsom fastigheter, gator, vägar, parker och närskogar. Uppdraget innefattar att planera, bygga, förvalta och utveckla kommunens infrastruktur och offentliga utomhusmiljöer, kommunens IT- och kommunikationssystem och ID-nyckelorganisation samt Umeå kommuns fastigheter- både avseende verksamhetslokaler och boenden för sociala behov. Nämnden ska tillhandahålla färdtjänst, uppfylla kommunens uppgifter avseende trafikfrågor samt tillhandahålla intern service inom måltider och lokalvård.

Nämnden har också ansvar för att samordna Umeå kommuns fordonsanskaffning samt att leda, samordna och utveckla kommungemensamt arbete med digitalisering och digital transformation. Tekniska nämnden ansvarar för uppbyggnad, drift och förvaltning av fast installerade och mobila reservkraftlösningar. Nämnden ansvarar vidare för lagerhållning, tillagning och distribution av reservlivsmedel, lagerhållning och distribution av reservdrivmedel samt lagerhållning och distribution av förbrukningsmaterial och reservdelar för att säkerställa försörjningen till prioriterad samhällsviktig verksamhet vid samhällsstörning, kris eller krig.

Nämnden ansvarar för kommunens dagvattenhantering. Uppdraget innefattar även att svara för klimatomställningsarbetet inom nämndens ansvarsområden.

Nämndens ansvarsområde omfattar alla verksamheter inom teknik- och fastighetsförvaltningen vilka är Digital omställning och IT, Fastighet, Gator och parker, Måltidsservice samt Städ- och verksamhetsservice.

Nämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Tekniska nämnden är kommunens organ för planering, förvaltning och drift av kommunens anläggningar, gator, vägar, parker och allmänna platser. Tekniska nämnden ansvarar även för kommunens interna servicefunktioner samt färdtjänst.

Tekniska nämnden ska:

- ha ett helhetsansvar för kommunens lokalförsörjning avseende planering, förvaltning och utveckling av verksamheternas lokaler samt boende för sociala behov
- svara för planering, byggande av kommunala fastigheter och anläggningar
- svara för den kommunala väghållningen och förvalta mark som utgör allmän plats
- fullgöra kommunens myndighetsansvar gällande renhållningsfrågor enligt 15 kap miljöbalken med undantag från dispenser för bortforsling samt ärenden rörande kommunens egna fastigheter

- svara för kommunens uppgifter enligt §§ 2-4 i lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning
- svara för förvaltning och reinvestering av kommunens detaljplanlagda gator, parker och naturområden.
- svara för samordning och utveckling för driften av kommunens IT- och telefonisystem
- svara för IT-support till kommunens verksamheter avseende gemensamma administrativa system
- svara för att kortsiktigt och långsiktigt ge kommunens verksamheter de IT-mässiga digitaliseringsförutsättningarna
- leda, samordna och utveckla kommundemensamt arbete med digitalisering och digital transformation
- svara för städning av lokaler där kommunen bedriver verksamhet, såvida detta inte ålagts annan
- svara för att producera kvalitetssäkrade och näringsriktiga måltider till kommunens verksamheter
- fullgöra kommunens uppgifter enligt lag (1997:736) om färdtjänst och lag (1997:735) om riksfärdtjänst
- fullgöra kommunens uppgifter som avses i 1 § lagen om nämnder för vissa trafikfrågor.
- samordna kommunens fordonsanskaffning och fordonsnyttjande.

I de fall Tekniska nämnden ansvarar för drift av system som behandlar personuppgifter för andra nämnder är Tekniska nämnden personuppgiftsbiträde till dessa nämnder.

Delegering från kommunfullmäktige

Tekniska nämnden beslutar i följande ärendegrupper:

- igångsättningstillstånd av investeringar i byggnader och anläggningar
- extern förhyrning av lokaler/fastigheter för kommunens behov
- ändring av bilagorna till lokala allmänna ordningsföreskrifter
- avtal med andra aktörer för att höja eller bibehålla kapacitet inom reservkraft, lagerhållning och distribution av reservlivsmedel och reservdrivmedel samt material för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet vid samhällsstörning, kris eller krig.

2.6 Individ- och familjenämnden

Sammansättning

Individ- och familjenämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Individ- och familjenämndens presidium består av ordförande samt vice ordförande.

Utskott

Nämnden har ett arbetsutskott bestående av 5 ledamöter och 5 ersättare samt ett individ- och familjeutskott bestående av 5 ledamöter och 5 ersättare.

Individ- och familjenämndens grunduppdrag

Individ- och familjenämndens grunduppdrag är att tillgodose behov av stöd och omsorg inom socialtjänstens lagstadgade ansvarsområde för att stärka och trygga den enskilde att leva ett självständigt liv. Socialtjänsten arbetar förebyggande för att främja jämlika levnadsvillkor.

Grunduppdraget omfattar att:

- ge stöd, omsorg och skydd till barn, unga och vuxna
- ge stöd och service till barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning
- ge stöd till självförsörjning och tillgodose behov av försörjningsstöd
- tillgodose behov av råd, stöd samt handläggning av familjerättsliga frågor
- tillhandahålla familjerådgivning
- erbjuda hälso- och sjukvård till personer i bostad med särskild service och under vistelsetid på daglig verksamhet

Individ- och familjenämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Individ- och familjenämndens övergripande ansvar för alla åldrar:

Nämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten och de uppgifter som i övrig lag åläggs kommunens socialnämnd, förutom de områden som annan nämnd eller styrelse ansvarar för. Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs och utvecklas i enlighet med den lagstiftning som reglerar vård och omsorg.

Nämnden fullgör de uppgifter som en socialnämnd ansvarar för enligt Socialtjänstlagen (2025:400) genom att ha det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Särskilda bestämmelser finns gällande barn och unga, personer med missbruk, brottsoffer, och våldsutsatta personer.

Individ- och familjenämnden har i uppgift att för äldrenämnden utföra insatsen boendestöd för personer över 65 år.

Nämnden fullgör de uppgifter som en kommun respektive socialnämnd ansvarar för enligt:

- Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.
- Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga.

- Lag (1988:870) om vård av missbrukare.
- Lagar och förordningar gällande mottagande av ensamkommande flyktingbarn.
- Ärvdabalkens (1958:637) bestämmelser om dödsboanmälan.
- Anordna gravsättning enligt 5 kap 2§ begravningslag (1990:1144)

Individ- och familjenämndens ansvar för personer under 65 år:

För personer under 65 år fullgör nämnden de uppgifter som en socialnämnd ansvarar för enligt Socialtjänstlagens (2025:400) särskilda bestämmelser för personer med funktionshinder samt personer som vårdar eller stödjer närstående.

Nämnden fullgör de uppgifter som en socialnämnd ansvarar för enligt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30):

- i kommunens särskilda boenden för personer med funktionshinder, samt
- till personer under vistelsetid på daglig verksamhet.

Nämnden ansvarar för de uppgifter som en patientnämnd åläggs enligt lag om stöd vid klagomål vid hälso- och sjukvården (2017:372).

Nämnden har rätt att lämna stöd till boende och lämna kompensation till enskilda inom socialtjänsten enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.

Nämnden ansvarar för samordning av Umeå kommuns rådgivande organ för samverkan enligt LSS.

Delegering från kommunfullmäktige

Nämnden ansvarar för:

- beslut om utdelning av medel från stiftelsen Biståndsfonden,
- bidragsgivning till vissa ideella och idéburna organisationer som gör insatser inom det sociala området.

2.7 Äldrenämnden

Sammansättning

Äldrenämnden (ÄN) består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande, vice ordförande och 2:e vice ordförande.

Äldrenämndens grunduppdrag

Äldrenämnden ansvarar för kommunens insatser inom äldreomsorg samt hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå i den enskildes hem. Äldreomsorgens insatser är frivilliga och ges efter en ansökan från den enskilde och utifrån en individuell bedömning.

Äldrenämndens övergripande uppdrag är att främja självständighet och kvarboende. Detta sker genom förebyggande verksamhet, information kring seniorlivet och aktiviteter som främjar hälsa och välmående hos den enskilde.

Äldrenämndens ger service, vård och omsorg i form av hemtjänst och hemsjukvård samt stöd i form av dagverksamhet, korttidsboende samt stöd och avlastning för anhöriga. Är den enskilde i behov av heldygnsomsorg och omfattande hälso- och sjukvård bedöms behov av plats på ett vård- och omsorgsboende.

Äldrenämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Nämnden ansvarar för de uppgifter som åläggs kommunens socialnämnd enligt Socialtjänstlagens (2025:400) särskilda bestämmelser för olika grupper rörande äldre människor, människor med funktionshinder samt personer som vårdar eller stödjer närstående inom dessa målgrupper. Nämndens ansvar gäller för personer 65 år och äldre.

- Nämnden ansvarar för ledningen och verkställigheten av den kommunala hälso- och sjukvården för nämndens målgrupper som kommunen enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) är skyldig att erbjuda. Ansvaret omfattar även hemsjukvård för personer 18 år och äldre till följd av avtalet om övertagande av hälso- och sjukvård i ordinärt boende mellan Västerbottens läns landsting och kommunerna i Västerbotten.
- Nämnden ansvarar för de uppgifter som en patientnämnd åläggs enligt lag om stöd vid klagomål vid hälso- och sjukvården (2017:372).
- Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs och utvecklas i enlighet med den lagstiftning som reglerar vård och omsorg.
- Nämnden ansvarar för samordning av Umeå kommuns pensionärsråd
- Nämnden ansvarar för de uppgifter som åligger kommunen enligt Lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, gällande servicetjänster till äldre.
- Nämnden har i uppgift att för individ och familjenämnden utföra insatsen hemtjänst för personer under 65 år.

Delegering från kommunfullmäktige

- Beslut om utdelning av medel från Stiftelsen Blomsterfonden.

2.8 För- och grundskolenämnden

Sammansättning

För- och grundskolenämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande, vice ordförande och 2:e vice ordförande.

Utskott

Nämnden har ett arbetsutskott bestående av 5 ledamöter och 5 ersättare.

Grunduppdrag

Nämnden har ett övergripande ansvar för att alla barn folkbokförda i kommunen har tillgång till förskola och pedagogisk omsorg samt skolgång i kommunens egna eller i fristående verksamheter. Nämnden ansvarar för kommunal förskola inklusive förskolor på minoritetsspråk, pedagogisk omsorg i form av dagbarnvårdare och nattisverksamhet, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem.

Nämnden ansvarar för att fördela resurser till egen verksamhet och till fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor. Vidare har nämnden ansvar för skolpliktsbevakning och samverkan med fristående verksamheter i egenskap av hemkommun, samt att bevilja tillstånd och genomföra tillsyn av fristående förskoleverksamheter eller pedagogisk omsorg.

Nämnden ska säkerställa att den kommunala utbildningen utgår från grundläggande demokratiska värderingar och alla barn och elevers lika värde.

För- och grundskolenämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

För- och grundskolenämnden ansvarar för de åligganden som åvilar kommunen enligt skollagen och annan lagstiftning som rör nämndens område och inte ska fullgöras av annan.

Nämnden ska verka för att skollagstiftningens mål kan uppfyllas i nämndens verksamheter. Nämnden ansvarar exempelvis för att det finns skolbibliotek, elevhälsa, studie- och yrkesvägledning samt modersmålsundervisning i nämndens verksamheter.

Vidare ansvarar nämnden för myndighetsutövning enligt skollagen, för både kommunala och fristående verksamheter, exempelvis gällande skolskjuts samt interkommunala frågor.

Nämnden svarar för ledning, samordning och utveckling av det kommunala skolväsendet.

Nämnden ska

- Ansvara för arbetsmiljön för de barn och elever som finns i nämndens verksamhet
- Samverka med Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden för lärande och utveckling av barn och ungdomar i ett kommunalt helhetsperspektiv.
- Samordna kommunens kvalitetsredovisning för förskoleverksamhet, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem.
- Svara för en god samverkan med barn, elever, föräldrar och adekvata organisationer/föreningar.

- Utredda ansökan om tillstånd för fristående huvudmän att bedriva förskoleverksamhet eller enskild pedagogisk omsorg, genomföra en ägar- och ledningsprövning samt prövning av ek. förutsättningar.
- Genomföra regelbunden tillsyn av sådan fristående verksamhet som beviljats godkännande enligt ovan.
- Samverka med Umeå universitet och övriga högskoleutbildningar i Umeå.
- Besluta om utdelning av medel från Stiftelsen stipendiefonden för Umeå kommuns grundskola.

2.9 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Sammansättning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande, vice ordförande och 2:e vice ordförande.

Utskott

Nämnden har ett arbetsutskott bestående av 5 ledamöter och 5 ersättare.

Grunduppdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar övergripande för ledning, samordning och utveckling av nämndens ansvarsområden; gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, yrkeshögskoleutbildning som kommunen anordnar samt arbetsmarknadsinsatser och integration.

Nämnden ska säkerställa att dess verksamheter ger elever, studerande och deltagare grund för fortsatta studier, yrkesverksamhet, samt ett resursmässigt oberoende aktivt deltagande i samhället i övrigt.

Nämnden har ett övergripande ansvar för att alla ungdomar boende i kommunen har tillgång till gymnasieskola i kommunens egna verksamheter eller i fristående verksamheter. Nämnden ansvarar för kommunens gymnasieskolor, anpassad gymnasieskola, Elitidrottsgymnasium (NIU- och RIG) och Riksgymnasium för rörelsehindrade (RH-gymnasium).

Nämnden ansvarar för att fördela resurser till egen verksamhet och fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor, samt svara för insyn och samråd gällande fristående gymnasieskolor.

Nämnden har ett samlat ansvar för det kommunala aktivitetsansvaret, kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå, på gymnasienivå, som anpassad utbildning, yrkesinriktad vuxenutbildning (Yrkesvux), lärlingsutbildning inom komvux (Lärlingsvux) och svenska för invandrare (sfi) samt yrkeshögskoleutbildningar som kommunen anordnar.

Vidare svarar nämnden för att tillhandahålla arbetsrehabiliterande åtgärder samt mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar för myndighetsutövning enligt skollagen och ska verka för att skollagstiftningens mål kan uppfyllas för gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning samt undervisning i svenska för invandrare. Nämnden ansvarar även för att följa annan lagstiftning som berör verksamheterna.

Vidare ska gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden:

- ansvara för arbetsmiljön för de elever, studerande och deltagare som finns i nämndens verksamhet.

- ansvara för bestämmelserna kring elevresor, interkommunala skolfrågor och modersmålsundervisning.
- samverka med för- och grundskolenämnden för lärande och utveckling av barn och ungdomar i ett kommunalt helhetsperspektiv.
- leda, utveckla, stärka och följa upp strategiska satsningar inom yrkesinriktad vuxenutbildning (Yrkesvux), lärlingsutbildning inom komvux (Lärlingsvux), samt yrkeshögskoleutbildningar som kommunen anordnar i nära samarbete med näringslivet för att möta kompetensförsörjningsbehov.
- samverka med universitet och andra utbildningsanordnare.
- ansvara för planering och dimensionering av gymnasie- och kommunala vuxenutbildningar inom respektive samverkansområde.
- samverka och samordna arbetsmarknadsåtgärder som främjar sysselsättning, kompetenshöjning, integration och arbetsrehabilitering i samarbete med arbetsförmedling, näringsliv, offentliga arbetsgivare samt andra adekvata myndigheter, organisationer och föreningar.
- samverka genom Samordningsförbundet kring målgruppen med sammansatta behov och lång tid i arbetslöshet utifrån att insatserna mellan aktörerna behöver samordnas.
- finansiellt samordna verksamhet inom ramen för samordningsförbundet.
- vidare svara för den kommunala mottagningen av vissa nyanlända invandrare för bosättning och ansvara för vissa nyanländas etablering på arbetsmarknaden.
- ansvara för att anordna feriearbete samt i samarbete med de kommunala gymnasieskolorna ferieskola, för ungdomar som fyller 17 år aktuellt år.
- ansvara för anskaffning av praktik- och arbetsträningsplatser för personer som av olika skäl står utanför reguljär arbetsmarknad.
- samordna kommunens kvalitetsredovisning för kommunala gymnasieskolor, vuxenutbildning samt arbetsmarknad och integration.

2.10 Kulturnämnden

Sammansättning

Kulturnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande och vice ordförande.

Grunduppdrag

Kulturnämnden svarar för folkbibliotek, Skolbiblioteksservice, konstverksamhet, kulturskola, kvinnohistoriskt museum, kultur i skolan, kultur för seniorer, arrangemang i Väven och kommungemensamma arrangemang samt den kommungemensamma konstsamlingen.

Utöver detta svarar Kulturnämnden för Sveriges Depåbibliotek och lånecentral samt stöd till kulturföreningar, kulturfestivaler och studieförbund. Kulturnämnden fördelar stipendier och annat stöd till kulturutövare samt till samlingslokaler.

Kulturnämnden ska medverka i kommunens arbete med stadsmiljö- och bevarandefrågor och i kommunövergripande kulturfrågor som handläggs av andra nämnder och styrelser.

Kulturnämnden ska inom sitt ansvarsområde stödja och främja yttrandefriheten, möjliggöra konstnärliga upplevelser, stödja skapande verksamhet, samarbeta och samråda med samhällsorgan, föreningar, intresseorganisationer, övriga tillskyndare inom verksamhetsområdet samt stödja och främja internationellt kulturutbyte.

Nämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Kulturnämnden svarar för den politiska styrningen av kommunens verksamheter såsom folkbibliotek, Skolbiblioteksservice, konstverksamhet, kulturskola, kvinnohistoriskt museum, kultur i skolan, kultur för seniorer, arrangemang i Väven och kommungemensamma arrangemang.

Utöver detta har kulturnämnden även ett ansvar för Sveriges depåbibliotek och lånecentral samt stöd till kulturföreningar, kulturfestivaler och studieförbund. Kulturnämnden fördelar stipendier och annat stöd till kulturutövare samt till samlingslokaler.

Kulturnämnden svarar för de uppgifter som åligger kommunen i enlighet med Bibliotekslag (2013:801) samt Museilag (2017:563).

Kulturnämnden ska inom ansvarsområdet:

- medverka i kommunens arbete med stadsmiljö- och bevarandefrågor.
- inom sitt ansvarsområde stödja och främja yttrandefriheten,
- medverka i kommunövergripande kulturfrågor som handläggs av andra nämnder och styrelser,
- inom sitt ansvarsområde stödja och främja amatör- och annan skapande verksamhet,
- inom sitt ansvarsområde ge möjlighet till konstnärliga upplevelser,
- stödja och främja internationellt utbyte inom kulturområdet,
- samarbeta och samråda med samhällsorgan, föreningar, intresseorganisationer, övriga tillskyndare inom verksamhetsområdet

2.11 Fritidsnämnden

Sammansättning

Fritidsnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande samt vice ordförande.

Fritidsnämndens grunduppdrag

Fritidsnämnden ansvarar för att erbjuda Umeås invånare ett rikt, jämlikt, jämställt och hållbart fritidsutbud, där barn och ungas delaktighet och möjlighet till utveckling har en särställning. Nämnden erbjuder fritidsaktiviteter och inkluderande mötesplatser, för unga liksom för vuxna med intellektuell funktionsnedsättning.

Nämnden har det samlade ansvaret för handläggning av kommunens föreningsbidrag, samt ett särskilt uppdrag att stödja föreningslivet och främja det ideella engagemanget.

Nämnden ansvarar för skötsel och uthyrning av idrotts- och fritidsanläggningar, både för elit- och breddidrott. I uppdraget ingår även skötsel av friluftsområden samt fiskefrämjande åtgärder. Nämnden har i uppdrag att erbjuda Umeås invånare badupplevelser, friskvård samt ansvara för simundervisning för samtliga grundskoleelever.

Nämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Utöver sitt grunduppdrag har nämnden följande särskilda ansvarsområden:

- Fritidsnämnden har ett ansvar inom följande politikområden, idrottspolitiken, ungdomspolitiken, folkhälsopolitiken, friluftslivspolitiken och politiken för det civila samhället
- Aktivt delta i planering och utveckling av attraktiva livsmiljöer
- Korttidsuthyrning av hela kommunens skol- och idrottslokaler för föreningsverksamhet
- Långtidsuthyrning av lokaler för föreningsverksamhet
- Kommunens skyldigheter enligt spellagen
- Kommunens ansvar avseende bygdemedel
- Samordning och bidragshandläggning till föreningslivet, även för andra nämnders räkning
- Ansvar för småbåtshamnar och anläggningar för fritidsbåtar samt för vissa farleder för fritidsbåtar.
- Samverka och/eller samordna arrangemang
- Delar ut stipendier för värdefulla insatser inom idrotts- och föreningsliv.

Delegering från kommunfullmäktige

Fritidsnämnden beslutar i följande grupper av ärenden:

- bidrag till föreningar och organisationer i enlighet med de regler fullmäktige fastställt

- mindre justeringar av regler för Umeå kommuns stöd till föreningslivet
- regler för tillfälliga bidrag till föreningslivet
- lotteritillstånd
- fritidsnämnden ansvarar för rätten till namnen på de idrottsanläggningar/arenor som ägs av Umeå kommun samt möjligheten att överlåta denna rättighet för ett särskilt objekt under en tidsbegränsad period.
- mindre justeringar av taxor och avgifter i kommunala idrotts-, fritids- och badanläggningar
- beslut om särskilda överenskommelser utöver fastställd prislista i samband med uthyrning av lokaler och anläggningar

2.12 Valnämnden

Sammansättning

Valnämnden består av 7 ledamöter och 7 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande och vice ordförande.

Nämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Valnämnden ska fullgöra de uppgifter som ankommer på valnämnd samt ansvara för genomförande av val eller folkomröstning enligt vallagen (2005:837), folkomröstningslagen (1979:369) samt lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar.

Nämnden ansvarar för att det finns lämpliga vallokaler.

Nämnden ansvarar för översyn av kommunens indelning i valdistrikt och bereder ärenden om fullmäktiges förslag till ändringar i valdistriktsindelningen.

Delegering från kommunfullmäktige

Valnämnden ska besluta i följande ärenden:

- förhyrning av vallokaler,

2.13 Personalnämnden

Sammansättning

Personalnämnden består av 7 ledamöter och 7 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande och vice ordförande.

Personalnämndens grunduppdrag

Nämnden är kommunens samordnande nämnd för personalstrategiska frågor.

Nämnden samordnar och verkar för att Umeå kommun har en enhetlig och sammanhållen personalpolitik samt följer upp och rapporterar utveckling och ställning i personalpolitiska frågor till kommunfullmäktige och nämnderna

Nämnden ska:

- med uppmärksamhet följa och bevaka personalpolitiska frågor som är av intresse och vikt för kommunen och dess nämnder
- verka för samordning och utveckling i personalpolitiska frågor, samt däri ge råd och bistånd till övriga nämnder
- personalnämnden verkar för och följer upp parternas lokala samverkansavtal.
- svara för en enhetlig och sammanhållen lönepolitik
- samordna det systematiska arbetsmiljöarbetet och se till att verksamheten drivs enligt arbetsmiljölagen och dess föreskrifter samt kommunens arbetsmiljöpolicy
- samordna kommunens övergripande kompetensförsörjningsarbete och verka för
- mångfald och inkludering i organisationen och bland kommunens anställda
- samordna genomförande och uppföljning av kommunfullmäktiges personalpolitiska
- mål och uppdrag
- svara för beredning av personalpolitiska frågor inför hantering i kommunstyrelse och kommunfullmäktige

3.0 Revideringar

Datum och §	Eget diarienummer	Version
2026-03-30		1.3.2
2025-12-15 §282	KS-2025/00976	1.3.1
2025-10-27 § 205	KS-2024/00830	1.3.0
2025-08-25 §155	KS-2024/01110	1.2.2
2025-04-28 §82	KS-2025/00304	1.2.1
2025-03-28 §63		1.2.0
2024-06-17 §89	KS-2023/00651	1.1.1
2024-06-17 §92		1.1.0
2024-02-26 §35	KS-2023/00267	1.0.1
2023-10-30 §184	KS-2023/00699	1.0.1
2023-11-27 §228	KS-2023/00368	1.0.1
2023-12-18 §257		1.0
2023-04-24 §70	KS-2023/00241	1.0
2023-06-19, § 107		
2022-11-28, § 199		
2022-06-20, § 125		
2020-03-30, § 58		
2018-11-26		
2018-01-29		
2017-11-27		
2014-11-24, § 150		

§ 115

Ärendenr: 2025-4716

Revidering av Miljö- och hälsoskyddsämndens reglemente

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsämnden förslår att kommunfullmäktige beslutar att anta reviderat reglemente för Miljö- och hälsoskyddsämnden enligt bilaga 1.

Ärendebeskrivning

Nuvarande nämndsreglemente har ett behov av uppdatering utifrån ändrad lagstiftning och förändrade begrepp.

Det föreslås att samtliga hänvisningar till vilket SFS-nummer respektive lag har tas bort. Detta för att förenkla vid en uppdatering av en lag som får nytt SFS-nummer, men behåller samma namnomenklatur.

Ett antal textförändringar görs utifrån ordabetydelse.

- Begreppet serveringstillstånd byts ut mot alkohollagens område, för att även omfatta gårdsförsäljning.
- Begreppet skuldsatta personer har bytts ut med budget- och skuldrådgivning.

Ett antal punkter har tillkommit utifrån nytt ansvarområde och ny lagstiftning.

- Plan och bygglagen utifrån ett övertagande från byggnadsämnden gällande hantering av marklov i samband med tillståndsgivning av små avlopp.
- Energieffektiviseringsdirektivet. Nytt direktiv som ska vara implementerad, i svenska lagstiftning, senast 1 oktober 2025.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-09-01

Bilaga 1 – Reviderat reglemente för Miljö- och hälsoskyddsämnden

Beredningsansvariga

Fredrik Hedlund, Miljö- och hälsoskyddschef

Nils Gilenstam, Enhetschef Miljöskydd

Caroline Lindh, Enhetschef Miljöutveckling

Petra Thilman, Enhetschef Livsmedel, Serveringstillstånd och Privatekonomi

Angelica Frykholm, Enhetschef Små avlopp

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Bilaga

Bilaga 1 – Reviderat reglemente för Miljö- och hälsoskyddsämnden

Bilaga 1. Reviderat reglemente för Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Sammansättning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Miljö- och hälsoskyddsnämnden presidium består av ordförande samt vice ordförande

Miljö- och hälsoskyddsnämndens grunduppdrag

I miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag ingår att möjliggöra god hälsa och en hållbar utveckling i Umeå. Nämnden ansvarar för prövning och tillsyn beträffande miljö- och hälsoskyddsområdet, livsmedelssäkerhet, alkohollagens område, tobak och liknande produkter, tobaksfria nikotinprodukter samt receptfria läkemedel. Nämnden bidrar med underlag för en god samhällsplanering och utveckling inom miljöövervakning, energieffektivisering, klimatpåverkan och naturvård samt utgör ett kompetensstöd i miljöfrågor vid översikts- och detaljplanering. Nämnden medverkar till en ökning av allmänhetens medvetenhet om miljö-, natur-, och hälsoskyddsfrågor samt energi, klimat, och hållbar konsumtion. Nämnden ansvarar även för budget- och skuldrådgivning, konsumentrådgivning och för kommunens förvaltare i enlighet med föräldrabalken.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fullgör kommunens uppgifter:

- inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt de övriga uppgifter som enligt miljöbalken och annan lagstiftning ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet,
- enligt livsmedelslagen,
- enligt alkohollagen,
- enligt lag om tobak och liknande produkter,
- enligt lag om tobaksfria nikotinprodukter,
- enligt lagen om foder och animaliska biprodukter,

- enligt lag om handel med vissa receptfria läkemedel,
- enligt lagen om sprängämnesprekursorer,
- enligt socialtjänstlagen avseende budget- och skuldrådgivning,
- enligt 7 kap miljöbalken gällande ansvar för tillsyn och dispenser från förbud där kommunen har rätt att fatta beslut, med undantag av dispenser i detaljplan, bygglov och lokaliseringsprövningar som beslutas av byggnadsnämnden,
- enligt strålskyddslagen,
- enligt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa avseende saneringsintyg.
- enligt lag om åtgärder mot förorening från fartyg
- enligt plan- och bygglagen
- enligt energieffektiviseringsdirektivet

Till nämndens uppgifter hör även:

- att medverka till att allmänhetens medvetenhet om miljö- och hälsoskyddsfrågor samt naturvård ska ökas
- att erbjuda rådgivning i privatekonomiska och konsumenträttsliga frågor
- att erbjuda rådgivning om energi- och klimatfrågor till privatpersoner, företag och organisationer
- att bidra med expertstöd inom miljö- och naturvärden i planprocessen
- att genomföra miljöövervakning av luft, vatten, buller och natur.

Nämnden svarar vidare för kommunens förvaltare som fullgör uppgifter enligt föräldrabalken.

Delegering från kommunfullmäktige

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska besluta i följande grupper av ärenden:

- avgöra i vilken omfattning tillsynsansvar enligt miljöbalken ska övertas från länsstyrelsen,
- enligt miljöbalken pröva frågor om bortforsling genom kommunens försorg av annat avfall än hushållsavfall samt enligt avfallsförordningen och de lokala föreskrifterna om avfallshantering medge dispens från att forsla bort sådant avfall.

Umeå kommun
Tekniska nämnden

Protokollsutdrag
2026-01-29

§ 4

Diarienum: TN-2026/00027

Förslag på reviderat Grunduppdrag Tekniska nämnden

Beslut

Tekniska nämnden beslutar

att föreslå Kommunfullmäktige att fastställa grunduppdraget för Tekniska nämnden enligt nedan.

Ärendebeskrivning

Tekniska nämnden har under året, från Kommunfullmäktige, fått ett utökat uppdrag gällande beredskapsarbete. Detta framgår inte i nuvarande lydelse, varpå en revidering föreslås.

Nedan markerat i rött är den revidering som föreslås. I övrigt har en del redaktionella ändringar gjorts där onödiga utfyllnadsord tagits bort.

Reviderat förslag

Tekniska nämnden har ansvar för kommunens anläggningar, infrastruktur och allmänna platser såsom fastigheter, gator, vägar, parker och närskogar. Uppdraget innefattar att planera, bygga, förvalta och utveckla kommunens infrastruktur och offentliga utomhusmiljöer, kommunens IT- och kommunikationssystem **och ID-nyckelorganisation** samt Umeå kommuns fastigheter- både avseende verksamhetslokaler och boenden för sociala behov. Nämnden ska tillhandahålla färdtjänst, uppfylla kommunens uppgifter avseende trafikfrågor samt tillhandahålla intern service inom måltider och lokalvård.

Nämnden har ansvar för att samordna Umeå kommuns fordonsanskaffning samt att leda, samordna och utveckla kungemensamt arbete med digitalisering och digital transformation.

Tekniska nämnden ansvarar för uppbyggnad, drift och förvaltning av kommunens fast installerade och mobila reservkraftslösningar. Nämnden ansvarar vidare för lagerhållning, tillagning och distribution av reservlivsmedel, lagerhållning och distribution av reservdrivmedel samt

Umeå kommun
Tekniska nämnden

Protokollsutdrag
2026-01-29

lagerhållning och distribution av förbrukningsmaterial och reservdelar för att säkerställa försörjningen till prioriterad samhällsviktig verksamhet vid samhällsstörning, kris eller krig.

Nämnden ansvarar för kommunens dagvattenhantering. Nämndens uppdrag innefattar även att svara för klimatomställningsarbetet inom nämndens ansvarsområden.

Nämndens ansvarsområde omfattar alla verksamheter inom teknik- och fastighetsförvaltningen vilka är Digital omställning och IT, Fastighet, Gator och parker, Måltidsservice samt Städ- och verksamhetsservice.

Beslutsunderlag

Checklista för handläggning av ärenden inför politiska beslut är inte tillämplig.

Beredningsansvariga

Annika Kjellsson Lind
Karin Isaksson

Beslutet ska skickas till

KSdiarium
Dan Gideonsson

Umeå kommun
Äldrenämnden

Protokollsutdrag
2025-12-18

§ 172

Diarienum: ÄN-2024/00174

Organisation kring hemtjänst Umeå kommun

Beslut

Äldrenämnden beslutar att verkställighet av insatsen hemtjänst för vuxna görs inom äldreomsorgen och att reglementet revideras i enlighet med denna förändring.

Förvaltningen ska återkomma under hösten 2026 avseende ställningstagande myndighetsutövning av insatserna hemtjänst och boendestöd.

Ärendebeskrivning

På uppdrag av äldreomsorgen och individ- och familjenämnden i Umeå kommun genomfördes 2024 en utredning för att bedöma om det vore gynnsamt ur ett brukar-, personal-, och ekonomiskt perspektiv med en övergång av den kommunala hemtjänsten för personer under 65 år från individ- och familjenämnden till äldreomsorgens verksamhet. Utredningen behandlades i nämnderna i oktober 2024.

Beslutet blev att förvaltningarna skulle återkomma till nämnderna för nytt ställningstagande avseende övertagande av verkställighet av hemtjänst i slutet av 2025 när insatsen boendestöd implementerats.

En uppföljning har nu genomförts och redovisas till nämnden.

Beslutsunderlag

Uppföljning organisation av hemtjänst Umeå Kommun
Utredning avseende organisation kring insats hemtjänst enligt SoL Umeå kommun – myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare (2024)

Beredningsansvariga

Kristina Larsson, processledare
Anna Karlander, kanslichef

Umeå kommun
Äldrenämnden

Protokollsutdrag
2025-12-18

Beslutet ska skickas till

Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör

Karolina Lundqvist, socialdirektör

Umeå kommun
Äldrenämnden

Protokollsutdrag
2026-01-29

§ 13

Diarienum: ÄN-2022/00062

Revidering av äldre- och familjenämndens reglemente

Beslut

Äldre- och familjenämnden föreslår till kommunfullmäktige att genom justeringar i nämndens reglemente och grunduppdrag

- tydliggöra att äldre- och familjenämnden har i uppgift att för individ- och familjenämnden utföra insatsen hemtjänst för personer under 65 år
- tydliggöra äldre- och familjenämndens ansvar för den avtalade hemsjukvården för personer 18 år och uppåt.

Ärendebeskrivning

Vid äldre- och familjenämndens sammanträde 2025-12-18 samt Individ – och familjenämndens sammanträde 2025-12-17 beslutades att verkställighet av insatsen hemtjänst för personer över 18 år ska utföras inom äldre- och familjenämnden, och att föreslå kommunfullmäktige att reglementet revideras i enlighet med detta beslut.

Ett tydliggörande föreslås också avseende äldre- och familjenämndens ansvar för den avtalade hemsjukvården i sin helhet för att stämma överens med hur verksamheten bedrivs idag och har gjort sedan hemsjukvården övertogs 2013. Det innebär en justering avseende ålder i nämndens grunduppdrag i den delen

Beslutsunderlag

Förslag till revidering av äldre- och familjenämndens reglemente och grunduppdrag (2025-12-30)

Uppföljning av organisation av hemtjänst kommunal utförare
Protokollsutdrag äldre- och familjenämnden 2025-12-18 § 172

Beredningsansvariga

Anna Karlander
Kristina Larsson
Petra Nylander
Maria Sydlén

Umeå kommun
Äldreämnden

Protokollsutdrag
2026-01-29

Beslutet ska skickas till
Kommunstyrelsen

Förslag revidering av reglemente för äldrenämnden

Förslag revidering av reglemente för äldrenämnden	
Dokumentansvarig: Anna Karlander, kanslichef	Beslutsdatum: 2026-01-29
Beslutad av: Äldrenämnden	DNR: 2022/00062

Bakgrund

Hemtjänst för vuxna

Vid äldrenämndens sammanträde 2025-12-18 och individ – och familjenämndens sammanträde 2025-12-17 beslutades att verkställighet av insatsen hemtjänst för personer över 18 år ska utföras inom äldrenämnden, och att föreslå att reglementet revideras i enlighet med detta beslut. Beslutet har föregåtts av en utredning avseende hemtjänstens hemvist 2024 samt en uppföljning 2025.

Det föreslagna tillägget anger att äldrenämnden, förutom att utföra insatsen hemtjänst för personer 65 år och äldre, också har i uppgift att för individ- och familjenämnden utföra insatsen hemtjänst för personer över 18 år.

Tilläggs kan också att individ – och familjenämnden föreslås få i uppgift att utföra insatsen boendestöd för äldrenämndens räkning vilket är ett tydliggörande av hur det fungerat i praktiken sedan denna insats infördes.

Respektive nämnd har kvarvarande ansvar för utredning, beslut och uppföljning av beslut för personer över 65 år (äldrenämnden) och under 65 år (individ – och familjenämnden) för insatserna hemtjänst och boendestöd.

Hälsa – och sjukvård i hemmet (hemsjukvård)

En revidering föreslås också avseende äldrenämndens ansvar för den kommunala hemsjukvården. I samband med att ansvaret för att utföra den avtalade hemsjukvården övergick till kommunerna (1 januari 2013) gjordes en skatteväxling till dåvarande socialnämnden i Umeå kommun. Hemsjukvården i Umeå kommun organiserades inom äldreomsorgen som också var den verksamhet som tilldelades de resurser som följde med övergången.

År 2014 beslutades om en ny nämndsorganisation där socialnämnden kom att ersättas av två nya nämnder; individ- och familjenämnden samt äldrenämnden. I samband med att nämnderna inrättades fick vardera nämnd ansvar för att utöva ledning av den kommunala hälso- och sjukvården som nämnderna enligt lag är skyldiga att erbjuda sina respektive målgrupper. I den nya nämndsorganisation har äldrenämnden fortsatt att utföra hemsjukvården, även för de individer som är 18–64 år. Individ- och familjenämnden har således aldrig varit utförare av hemsjukvård. Det är oklart varför ansvaret för hemsjukvård överfördes till individ- och familjenämnden i samband med att socialnämnden delades, då någon omfördelning av resurser aldrig har

aktualiserats. Enligt nu gällande reglemente har både individ- och familjenämnden och äldrenämnden ett ansvar för den avtalade hemsjukvården trots att den resurstilldelning som gjordes i samband med skatteväxlingen 2013 inte har delats. Inte heller framgår av reglementet att kommunfullmäktige i frågan för den avtalade hemsjukvården avsett att inrätta en beställar-utförarorganisation. Att individ- och familjenämnden genom reglemente tillskrivits ansvar för den avtalade hemsjukvård synes vara ett förbiseende fel som uppstått vid revidering av reglemente i samband den förändrade nämndsorganisation som genomfördes.

Syftet med nu förestående revidering är således är att uppdatera reglementet i enlighet med hur den avtalade hemsjukvården i praktiken har bedrivits sedan den övergick till kommunens ansvar år 2013. Behovet av att klargöra ansvarsfördelningen har uppkommit genom att individ- och familjenämnden under de senaste åren utvecklat uppföljningen av sitt grunduppdrag.

Någon risk – och konsekvensanalys ur verksamhetsperspektiv samt arbetsmiljöperspektiv har inte gjorts utifrån att förändringen inte synes medföra några verksamhetsmässiga eller ekonomiska konsekvenser, utan blir en harmonisering av hur verksamheten bedrivs.

Revideringen avser enbart ansvarsfördelningen för den avtalade hemsjukvården i Umeå kommun. Ansvar för andra befintliga uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen för respektive nämnds målgrupper berörs inte.

Slutligen tas hänvisning till 5 kapitlet i socialtjänstlagen bort då det är felaktigt. Kapitel 5 avser verksamhetens kvalitet, ej ansvar för olika grupper.

Föreslagna revideringar

Äldrenämndens grunduppdrag	Äldrenämndens grunduppdrag, reviderat
Äldrenämnden ansvarar för kommunens insatser inom äldreomsorg samt hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå i den enskildes hem för personer 65 år och äldre. Äldreomsorgens insatser är frivilliga och ges efter en ansökan från den enskilde och utifrån en individuell bedömning. Äldrenämndens övergripande uppdrag är att främja självständighet och kvarboende. Detta sker genom förebyggande verksamhet, information kring seniorlivet och aktiviteter som främjar hälsa och välmående hos den	Äldrenämnden ansvarar för kommunens insatser inom äldreomsorg, samt hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå i den enskildes hem för personer 65 år och äldre . Äldreomsorgens insatser är frivilliga och ges efter en ansökan från den enskilde och utifrån en individuell bedömning. Äldrenämndens övergripande uppdrag är att främja självständighet och kvarboende. Detta sker genom förebyggande verksamhet, information

<p>enskilde. Äldrenämnden ger service, vård och omsorg i form av hemtjänst och hemsjukvård samt stöd i form av dagverksamhet, korttidsboende samt stöd och avlastning för anhöriga. Är den enskilde i behov av heldygnsomsorg och omfattande hälso- och sjukvård bedöms behov av plats på ett vård- och omsorgsboende.</p>	<p>kring seniorlivet och aktiviteter som främjar hälsa och välmående hos den enskilde. Äldrenämnden ger service, vård och omsorg i form av hemtjänst och hemsjukvård samt stöd i form av dagverksamhet, korttidsboende samt stöd och avlastning för anhöriga. Är den enskilde i behov av heldygnsomsorg och omfattande hälso- och sjukvård bedöms behov av plats på ett vård- och omsorgsboende.</p>
<p>Äldrenämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter</p> <p>Nämnden ansvarar för de uppgifter som åläggs kommunens socialnämnd enligt Socialtjänstlagens (2025:400) särskilda bestämmelser för olika grupper enligt 5 kapitlet rörande äldre människor, människor med funktionshinder samt personer som vårdar eller stödjer närstående inom dessa målgrupper. Nämndens ansvar gäller för personer 65 år och äldre.</p>	<p>Äldrenämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter</p> <p>Nämnden ansvarar för de uppgifter som åläggs kommunens socialnämnd enligt Socialtjänstlagens (2025:400) särskilda bestämmelser för olika grupper enligt 5 kapitlet rörande äldre människor, människor med funktionshinder samt personer som vårdar eller stödjer närstående inom dessa målgrupper. Nämndens ansvar gäller för personer 65 år och äldre.</p>
<p>Nämnden ansvarar för de uppgifter som åläggs kommunen som huvudman enligt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) rörande personer inom särskilt boende för äldre samt personer som bor i ordinärt boende (hemsjukvård). Nämndens ansvar gäller för personer 65 år och äldre.</p>	<p>Nämnden ansvarar för de uppgifter som åläggs kommunen som huvudman enligt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) rörande personer inom särskilt boende för äldre samt personer som bor i ordinärt boende (hemsjukvård). Nämndens ansvar gäller för personer 65 år och äldre. Nämnden ansvarar för ledningen och verkställigheten av den kommunala</p>

	<p>hälso- och sjukvården för nämndens målgrupper som kommunen enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) är skyldig att erbjuda. Ansvaret omfattar även hemsjukvård för personer 18 och äldre till följd av avtalet om övertagande av hälso- och sjukvård i ordinärt boende mellan Västerbottens läns landsting och kommunerna i Västerbottens län.</p>
<p>Nämnden ansvarar för de uppgifter som en patientnämnd åläggs enligt lag om stöd vid klagomål vid hälso- och sjukvården (2017:372)</p>	<p>Oförändrat</p> <p>Nämnden ansvarar för de uppgifter som en patientnämnd åläggs enligt lag om stöd vid klagomål vid hälso- och sjukvården (2017:372)</p>
<p>Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs och utvecklas i enlighet med den lagstiftning som reglerar vård och omsorg</p>	<p>Oförändrat</p> <p>Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs och utvecklas i enlighet med den lagstiftning som reglerar vård och omsorg</p>
<p>Nämnden ansvarar för samordning av Umeå kommuns pensionärsråd</p>	<p>Oförändrat</p> <p>Nämnden ansvarar för samordning av Umeå kommuns pensionärsråd</p>
<p>Nämnden ansvarar för de uppgifter som åligger kommunen enligt Lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, gällande servicetjänster till äldre.</p>	<p>Oförändrat</p> <p>Nämnden ansvarar för de uppgifter som åligger kommunen enligt Lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, gällande servicetjänster till äldre.</p>
<hr/>	<p>Nytt</p> <p>Nämnden har i uppgift att för individ-och familjenämnden utföra insatsen hemtjänst för personer under 65 år.</p>

§ 5

Diarienum: IFN-2022/00068

Revidering av reglemente 2023 - 2026 för individ- och familjenämnden

Beslut

Individ- och familjenämnden föreslår till kommunfullmäktige att:

- tydliggöra att individ- och familjenämnden har i uppgift att för äldrenämnden utföra insatsen boendestöd för personer över 65 år, genom justering i reglemente
- ta bort ansvaret för den avtalade hemsjukvården från individ- och familjenämnden, genom justering i reglemente och grunduppdrag

Ärendebeskrivning

Hemtjänst och boendestöd

Vid individ- och familjenämndens sammanträde 2025-12-17 och äldrenämndens sammanträde 2025-12-18 beslutades det att verkställighet av insatsen hemtjänst för personer över 18 år ska utföras inom äldrenämnden, och att föreslå att reglementet revideras i enlighet med detta beslut.

Underlag för beslutet finns i ärende *Organisation kring hemtjänst Umeå kommun* (IFN-2024/00228). Beslutet innebär ingen justering av individ- och familjenämndens reglemente, däremot föreslås att äldrenämndens reglemente revideras. Den föreslagna revideringen tydliggör att äldrenämnden har i uppgift att för individ- och familjenämnden utföra insatsen hemtjänst för personer över 18 år. Individ- och familjenämnden ställer sig bakom detta förslag till revidering.

I samband med detta uppmärksammas också att insatsen boendestöd för personer i alla åldrar verkställs av Individ- och familjenämnden, vilket behandlats i ärende *Införande av boendestöd i Umeå kommun* (IFN-2023/00213). Individ- och familjenämnden föreslår att det i reglementet tydliggörs att nämnden har i uppgift att för äldrenämnden utföra insatsen boendestöd för personer över 65 år.

Avtalad hemsjukvård

En justering avseende ansvaret för den avtalade hemsjukvården föreslås. I samband med att ansvaret för att utföra den avtalade hemsjukvården övergick till kommunerna (1 januari 2013) gjordes en skatteväxling till dåvarande socialnämnden i Umeå kommun. Hemsjukvården i Umeå kommun organiserades inom äldreomsorgen, som också var den verksamhet som tilldelades de resurser som följde med övergången.

År 2014 beslutades om en ny nämndsorganisation där socialnämnden kom att ersättas av två nya nämnder; individ- och familjenämnden samt äldrenämnden. I samband med att nämnderna inrättades fick vardera nämnd ansvar för att utöva ledning av den kommunala hälso- och sjukvården som nämnderna enligt lag är skyldiga att erbjuda sina respektive målgrupper. Även ansvar för avtalad hemsjukvård tillskrevs respektive nämnd när reglementena skrevs.

Syftet med att justera ansvarsfördelningen är att uppdatera reglemente och grunduppdrag i enlighet med hur den avtalade hemsjukvården i praktiken har bedrivits sedan den övergick till kommunens ansvar år 2013. Behovet av att klargöra ansvarsfördelningen har uppkommit genom att individ- och familjenämnden under de senaste åren utvecklat uppföljningen av sitt grunduppdrag.

Arbetsutskottets beslutsordning

Individ- och familjenämndens arbetsutskott beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Individ- och familjenämndens beslutsordning

Individ- och familjenämnden beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Förslag på revidering i reglemente och grunduppdrag för individ- och familjenämnden (2025-12-18)
- Uppföljning organisation av hemtjänst, kommunal utförare IFN-2024/00228-7
- Protokollsutdrag individ- och familjenämnden § 275 IFN-2024/00228-9

Umeå kommun

Individ- och familjenämnden

Protokollsutdrag

2026-01-28

- Införande av sammanhållet boendestöd i Umeå kommun
IFN-2023/00213-2
- Protokollsutdrag individ- och familjenämnden § 128
IFN-2023/00213-5
- Underlag gällande ansvar för den avtalade hemsjukvården i Umeå kommun (2025-12-17)

Beredningsansvariga

Maria Sydlén, jurist

Petra Nylander, processledare

Kristina Larsson, processledare

Anna Karlander, kanslichef ÄO

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Uppföljning organisation av hemtjänst, kommunal utförare

Innehåll

Uppföljning organisation av hemtjänst, kommunal utförare	1
Innehåll	2
Inledning.....	3
Bakgrund	3
Verkställighet.....	3
Ekonomi.....	4
Förändrad upphandlingsform av hemtjänst	4
Verksamheternas bedömning	4
Reglementet	5

Inledning

Bakgrund

På uppdrag av äldrenämnden och individ- och familjenämnden i Umeå kommun genomfördes 2024 en utredning för att bedöma om det vore gynnsamt ur ett brukar-, personal-, och ekonomiskt perspektiv med en övergång av den kommunala hemtjänsten för personer under 65 år från individ- och familjenämnden till äldrenämndens verksamhet. Utredningen behandlades i nämnderna i oktober 2024.

Sammanfattningsvis gjordes bedömningen att det då inte var gynnsamt att äldrenämnden tar över all hemtjänst, vare sig myndighetsutövning eller verkställighet utifrån de perspektiv som utredningen tittat på. Bedömningen var att insatsen boendestöd, som infördes i oktober 2024 skulle vara implementerad innan någon eventuell förändring genomförs avseende verkställighet. Detta för att få en bild över hur många personer under 65 år som efter införandet av boendestöd kvarstår med insatsen hemtjänst så att mottagande verksamhet kan bedöma behov av bemanning, kompetens och organisation.

Beslutet blev att förvaltningarna skulle återkomma till nämnderna för nytt ställningstagande avseende övertagande av verkställighet av hemtjänst i slutet av 2025 när insatsen boendestöd implementerats. En uppföljning har genomförts och aktuella uppgifter tagits fram

Verkställighet

I oktober 2025 utförde Din kommunala hemtjänstinsatser hemtjänst åt 99 personer under 65 år. Ytterligare 12 personer under 65 år har beslut om hemtjänst som utförs av stöd- och omsorgsförvaltningen.

Utförare	Antal timmar	Antal personer
Kommunal hemtjänst	1798	111
<i>Varav verkställighet ordinärt boende stöd och omsorg</i>	129	12
Privat utförare	3518	198
Summa	5316	309

Ekonomi

Budget för hemtjänstbeslut som tas avseende personer under 65 år och som verkställs av Din kommunala hemtjänst ligger under äldrenämnden. Å-pris utgår till Din kommunala hemtjänst. Detta utifrån en reglering som gjordes när socialnämnden upphörde och verksamheten för hemtjänst delades upp med ansvar både inom individ – och familjenämnden och äldrenämnden. Nivån på budget inom ÄN för personer under 65 år utgår från den bedömning av volymer som gjordes vid delning till två nämnder.

Budget för hemtjänstbeslut för personer under 65 år som verkställs av extern utförare finns inom individ-och familjenämnden och betalas ut som å-pris.

Budget för boendestöd finns inom individ- och familjenämnden. All verkställighet sker inom stöd - och omsorgsförvaltningen. Ingen debitering görs mellan äldrenämnden och individ- och familjenämnden för verkställighet av boendestödsbeslut för personer över 65 år. Nivån på budget inom individ – och familjenämnden för personer över 65 år, dåvarande socialpsykiatrin, utgår från den bedömning av volymer som gjordes vid delning till två nämnder.

Förändrad upphandlingsform av hemtjänst

Kommunfullmäktige beslutade 250926 att Umeå Kommun ska övergå till Lag om offentlig upphandling, LOU, som upphandlingsform för hemtjänst och lämna Lag om valfrihet, LOV. Innevarande avtal sas upp 251031, uppsägningstiden är 12 månader. Nämnderna ska gemensamt fatta beslut om vägledande principer och upphandlingsdokument såväl som tilldelning av nya avtal som ska vara på plats 261101.

När ny upphandling ska konstrueras bedöms det vara en fördel med en gemensam kommunal utförare av hemtjänst

Verksamheternas bedömning

Uppföljning har gjorts i dialog med biträdande verksamhetschef inom verkställighet av boendestöd och hemtjänst inom respektive förvaltning samt med enhetschefer för myndighetsutövningen inom respektive förvaltning.

De farhågor som Din kommunala hemtjänst såg inför ett eventuellt övertagande då utredningen genomfördes 2024 baserades till stor del på osäkerhet kring volymer och behov. Utifrån att verksamheten redan idag utför hemtjänst till ett hundratal individer under

65 år och att behov av kompetensutveckling finns oavsett ålder på hemtjänsttagare är de risker som noteras avseende kompetensutvecklingsbehov generella risker för verksamheten i stort.

Sedan oktober 2024 är boendestödet en egen insats som erbjuds personer över och under 65 år. I september 2025 hade 550 personer beslut om boendestöd, 21 av dessa personer har fått beslut om boendestöd via äldrenämndens myndighetsutövning. Totalt utförs hemtjänst för 12 personer under 65 år inom Stöd- och omsorgsförvaltningen genom boendestödet. Som utredningen lyfte fram finns risken att utförande av boendestöd och hemtjänst inom samma organisation kan vara otydligt för medborgaren. Stöd- och omsorgsförvaltningen ser också att en renodlad hemtjänstenhet för personer under 65 år skulle vara sårbar och logistiskt utmanande då det rör sig om ett mindre antal personer.

Myndighetsutövning

Gällande myndighetsutövningens hemvist föreslås ingen förändring nu. Det innebär att utredning, beslut och uppföljning av verkställighet görs inom respektive förvaltning utifrån åldersuppdelningen. Fortsatt utredning görs för att utreda konsekvenser av ett nästa steg i att renodla även myndighetsutövningen så att äldreomsorgsförvaltningen beslutar om hemtjänst och stöd- och omsorgsförvaltningen om boendestöd oavsett ålder. Det skulle innebära att vardera nämnd blir ansvarig för både beslut och verkställighet för respektive insats.

Fortsatt utredning ska följa upp de risker/konsekvenser som tidigare utredning påvisat och föreslå lösningar som kan undanröja de riskerna. En av riskerna som identifierades i utredningen 2024 var att helhetsperspektivet för en person i behov av stöd försämras om en insats lyfts från individ- och familjenämndens myndighetsutövning till äldrenämndens myndighetsutövning.

I samband med denna utredning ses också principer för budgetfördelning till respektive nämnd över.

Reglementet

Justeringar behövs i båda nämnders reglementen utifrån föreslagen förändring om ansvar för verkställighet av insatsen hemtjänst för vuxna. Den exakta formuleringen ses över och blir ett eget ärende i respektive nämnd i januari 2026.

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2026-02-18

§ 20

Diarienum: SK-2026/00010

Revidering av reglemente för styrelse och nämnder

Beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige revidering av nämndens grunduppdrag och reglemente i enlighet med bilaga 1.

Ärendebeskrivning

Samtliga nämnder i kommunen ska se till att respektive verksamhet bedrivs i enlighet med de grunduppdrag, mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelserna i *Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnden*.

Det nu gällande reglementet, version 1.2.0, beslutades av kommunfullmäktige 2025-03-28 §63 (bilaga 2, utdrag ur reglementet).

Med anledning av kommunfullmäktiges beslut 2025-04-28 (§ 81) att från och med den 1 januari 2026 dela utbildningsförvaltningen i två separata förvaltningar, samt de bakomliggande skälen till detta beslut, finns behov av att se över nämndens nuvarande formulering av grunduppdrag och reglemente. I översynen ingår även andra nödvändiga justeringar för att säkerställa att reglementet är ändamålsenligt och i överensstämmelse med den organisatoriska strukturen.

Därutöver behöver skrivningarna avseende kompetensförsörjning förstärkas för att tydliggöra nämndens uppdrag att möta framtidens kompetensförsörjningsutmaningar genom strategiska satsningar på yrkesutbildning, vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Reglemente och grunduppdrag för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden – förslag

Bilaga 2: Utdrag ur reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder version 1.2.0

Umeå kommun

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Protokollsutdrag

2026-02-18

Beredningsansvariga

Stina Andersson, kanslichef

Cathrin Backman-Löfgren, utbildningsstrateg

Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag och finner att nämnden beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Beslutet ska skickas till

KS diarium

Dan Gideonsson

Förslag

2.9 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Sammansättning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Nämndens presidium består av ordförande, vice ordförande och 2:e vice ordförande.

Utskott

Nämnden har ett arbetsutskott bestående av 5 ledamöter och 5 ersättare.

Grunduppdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar övergripande för ledning, samordning och utveckling av nämndens ansvarsområden; gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, yrkeshögskoleutbildning som kommunen anordnar samt arbetsmarknadsinsatser och integration.

Nämnden ska säkerställa att dess verksamheter ger elever, studerande och deltagare grund för fortsatta studier, yrkesverksamhet, samt ett resursmässigt oberoende aktivt deltagande i samhället i övrigt.

Nämnden har ett övergripande ansvar för att alla ungdomar boende i kommunen har tillgång till gymnasieskola i kommunens egna verksamheter eller i fristående verksamheter. Nämnden ansvarar för kommunens gymnasieskolor, anpassad gymnasieskola, Elitidrottsgymnasium (NIU- och RIG) och Riksgymnasium för rörelsehindrade (RH-gymnasium).

Nämnden ansvarar för att fördela resurser till egen verksamhet och fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor, samt svara för insyn och samråd gällande fristående gymnasieskolor.

Nämnden har ett samlat ansvar för det kommunala aktivitetsansvaret, kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå, på gymnasienivå, som anpassad utbildning,

Förslag

2026-01-26

Bilaga

yrkesinriktad vuxenutbildning (Yrkesvux), lärlingsutbildning inom komvux (Lärlingsvux) och svenska för invandrare (sfi) samt yrkeshögskoleutbildningar som kommunen anordnar.

Vidare svarar nämnden för att tillhandahålla arbetsrehabiliterande åtgärder samt mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar för myndighetsutövning enligt skollagen och ska verka för att skollagstiftningens mål kan uppfyllas för gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning samt undervisning i svenska för invandrare. Nämnden ansvarar även för att följa annan lagstiftning som berör verksamheterna.

Vidare ska gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden:

- ansvara för arbetsmiljön för de elever, studerande och deltagare som finns i nämndens verksamhet.
- ansvara för bestämmelserna kring elevresor, interkommunala skolfrågor och modersmålsundervisning.
- samverka med för- och grundskolenämnden för lärande och utveckling av barn och ungdomar i ett kommunalt helhetsperspektiv.
- leda, utveckla, stärka och följa upp strategiska satsningar inom yrkesinriktad vuxenutbildning (Yrkesvux), lärlingsutbildning inom komvux (Lärlingsvux), samt yrkeshögskoleutbildningar som kommunen anordnar i nära samarbete med näringslivet för att möta kompetensförsörjningsbehov.
- samverka med universitet och andra utbildningsanordnare.
- ansvara för planering och dimensionering av gymnasie- och kommunala vuxenutbildningar inom respektive samverkansområde.
- samverka och samordna arbetsmarknadsåtgärder som främjar sysselsättning, kompetenshöjning, integration och arbetsrehabilitering i samarbete med arbetsförmedling, näringsliv, offentliga arbetsgivare samt andra adekvata myndigheter, organisationer och föreningar.

Förslag

2026-01-26

Bilaga

- samverka genom Samordningsförbundet kring målgruppen med sammansatta behov och lång tid i arbetslöshet utifrån att insatserna mellan aktörerna behöver samordnas.
- finansiellt samordna verksamhet inom ramen för samordningsförbundet.
- vidare svara för den kommunala mottagningen av vissa nyanlända invandrare för bosättning och ansvara för vissa nyanländas etablering på arbetsmarknaden.
- ansvara för att anordna feriearbete samt i samarbete med de kommunala gymnasieskolorna ferieskola, för ungdomar som fyller 17 år aktuellt år.
- ansvara för anskaffning av praktik- och arbetsträningsplatser för personer som av olika skäl står utanför reguljär arbetsmarknad.
- samordna kommunens kvalitetsredovisning för kommunala gymnasieskolor, vuxenutbildning samt arbetsmarknad och integration.

Förslag till justering av ansvars- och arbetsfördelning mellan individ- och familjenämnden och äldrenämnden

Syftet med justerad ansvar- och arbetsfördelning mellan berörda nämnder

Förslaget innebär en justering av ansvarsfördelningen för hälso- och sjukvård i ordinärt boende (hemsjukvård) genom att:

- ta bort ansvaret för den avtalade hemsjukvården från individ- och familjenämnden, genom justering i reglemente och grunduppdrag
- tydliggöra i äldrenämndens reglemente att verksamheten ansvarar för den avtalade hemsjukvården för personer över 18 år

Syftet med att justera ansvarsfördelningen är att uppdatera reglementet och grunduppdrag i enlighet med hur den avtalade hemsjukvården i praktiken har bedrivits sedan den övergick till kommunens ansvar år 2013. Kommunfullmäktiges uppföljning av nämndernas grunduppdrag har synliggjort behovet av att klargöra ansvarsfördelningen, med hänsyn till att individ- och familjenämnden varken erbjudit eller utfört avtalad hemsjukvård i enlighet med nuvarande reglemente.

Bakgrund och beskrivning av justeringen

Av hälso- och sjukvårdslagen framgår att Regionen får till en kommun inom regionen överlåta *skyldigheten* att erbjuda hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård). Mellan regionen och kommunerna i Västerbotten har det tecknats ett avtal 2013.

I samband med att ansvaret för att utföra den avtalade hemsjukvården övergick till kommunerna (1 januari 2013) gjordes en skatteväxling till dåvarande socialnämnden i Umeå kommun¹. Hemsjukvården i Umeå kommun organiserades inom äldreomsorgen, som också var den verksamhet som tilldelades de resurser som följde med övergången. Hemsjukvården inom äldreomsorgen utför sedan dess den avtalade hemsjukvården i Umeå kommun, dvs. till personer över 18 år.

År 2014 beslutades om en ny nämndsorganisation där socialnämnden kom att ersättas av två nya nämnder; individ- och familjenämnden samt äldrenämnden. I samband med att nämnderna inrättades fick vardera nämnd ansvar för att utöva ledning av den kommunala hälso- och sjukvården som nämnderna enligt lag är skyldiga att erbjuda sina respektive målgrupper. Även ansvar för avtalad hemsjukvård tillskrevs respektive nämnd när reglementena skrevs.

I den förändrade nämndsorganisationen tillskrevs genom reglemente både äldrenämnden och individ- och familjenämnden ansvar för hälso- och sjukvård för personer i ordinärt boende (hemsjukvård). I den nya nämndsorganisationen har äldrenämnden fortsatt att utföra hemsjukvården, även för de individer som är 18–64 år. Individ- och familjenämnden har således aldrig varit utförare av hemsjukvård. Det är oklart varför ansvaret för hemsjukvård överfördes till individ- och familjenämnden i samband med att socialnämnden delades, då någon omfördelning av resurser aldrig har aktualiserats. Enligt nu gällande reglemente har både individ- och familjenämnden och äldrenämnden ett ansvar för den avtalade hemsjukvården trots att den resurstilldelning som gjordes i samband med skatteväxlingen 2013 inte har delats. Inte heller framgår av reglementet att kommunfullmäktige i frågan för den avtalade hemsjukvården avsett att inrätta en beställar-utförarorganisation. Inför beslut om ny nämndsorganisation (dnr KS-2014-/00427, KS 2014-05-26, § 88) fördes överläggningar mellan de politiska partierna i Umeå. Det saknas dock underlag som beskriver resonemanget kring den avtalade hemsjukvården. Att individ- och familjenämnden genom reglemente tillskrivits ansvar för den avtalade hemsjukvård synes vara ett förbiseende fel som uppstått vid revidering av reglemente i samband den förändrade nämndsorganisationen som genomfördes 2014.

¹ Västerbottens läns landstings beslut, protokoll 2012-11-27
Umeå kommunfullmäktiges beslut, protokoll 2012-08-27 § 120

Nulägesbeskrivning av den kommunala sjukvården

Verksamhetschef för hälso- och sjukvård har det samlade ledningsansvaret och representerar vårdgivaren, men vissa uppgifter är undantagna och hanteras av MAS (finns i respektive förvaltning) och MAR (arbetar för båda nämnderna).

Hemsjukvården

Två enhetschefer finns inom hemsjukvården inom äldreomsorgen - med ansvar för sjuksköterskor respektive rehabilitering (arbetsterapeut/fysioterapeut). Inom hemsjukvårdens sjuksköterskedel fanns i oktober 2025 1145 inskrivna personer. Av dessa var 1041 personer över 65 år. Under 65 år fanns (okt 2025) 104 antal personer, vilket motsvarar 9 % av totalt antal inskrivna.

Inom hemsjukvårdens rehab (bestående av arbetsterapeut/fysioterapeut) fanns i augusti totalt 721 ärenden och totalt 632 individer som tar emot stöd. 499 av dessa utgör ärenden för patienter över 65 år (450 individer, 71% av individerna). Vid samma tillfälle fanns 222 ärenden med patienter som är mellan 18-64 år. De 222 ärendena motsvarar ca 30,8 % av totalt antal ärenden inom rehab. Antal personer under 65 år är 182 (28,7 % av individerna).

	Sjuksköterskor (okt 2025)	
	Antal inskrivna	Andel
Under 65 år	104	9
Över 65 år	1041	91
Totalt	1145	100

	Rehab (aug 2025)			
	Antal inskrivna	Andel	Antal ärenden	Andel
Under 65 år	182	28,7	222	30,8
Över 65 år	450	71,2	499	69,2
Totalt	632	100	721	100

Behov av ändring i reglemente och konsekvenser av ändringen

Eftersom organiseringen och utförandet av hemsjukvården inte har överensstämmt med hur reglemente och grunduppdrag är formulerade är det nödvändigt att se över den ansvarsfördelning som enligt reglemente ska gälla mellan individ- och familjenämnden och äldrenämnden.

En ändring av reglemente genom vilken äldrenämnden får allt ansvar för ledningen och utförande av hemsjukvården (till följd av *Avtal om övertagande av hälso- och sjukvård i ordinärt boende mellan Västerbottens läns landsting och kommunerna i Västerbottens län*) synes inte få verksamhetsmässiga konsekvenser som påverkar nämnderna eller de som är mottagare av hemsjukvård. Detta eftersom verksamheten redan idag fungerar enligt förslag till justerad ansvarsfördelning. Det synes heller inte påverka det praktiska utförandet inom verksamheten, eller innebära ekonomiska konsekvenser, såsom ramjusteringar, eller liknande.

Risk – och konsekvensanalys ur verksamhetsperspektiv samt arbetsmiljöperspektiv har inte gjorts utifrån att förändringen inte synes medföra några verksamhetsmässiga eller ekonomiska konsekvenser, utan blir en harmonisering av hur verksamheten bedrivs idag. En fördel med justeringen är att också ansvaret för planering, genomförande och uppföljning av verksamheten tydliggörs till äldrenämnden.

En följd av justeringen är att kommunfullmäktige behöver ändra i *Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder*. Kommunfullmäktige behöver fastställa att äldrenämnden fortsättningsvis ska ansvara för ledningen och verkställigheten av den kommunala hälso- och sjukvården som kommunen, genom inrättandet av äldrenämnden, är skyldig att erbjuda äldrenämndens målgrupper. Ansvaret ska även omfatta den avtalade hemsjukvården för personer över 18 år till följd av avtalet med Regionen.

Avgränsning

Förändringen avser ansvarsfördelningen för den avtalade hemsjukvården i Umeå kommun. Ansvar för andra befintliga uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen för respektive nämnds målgrupper berörs inte av justeringen.

Förslag på revidering i grunduppdrag och reglemente för individ- och familjenämnden

Grunduppdrag

Aktuellt grunduppdrag för individ- och familjenämnden	Förslag på förändring i Individ- och familjenämndens grunduppdrag
<p>Individ- och familjenämndens grunduppdrag är att tillgodose behov av stöd och omsorg inom socialtjänstens lagstadgade ansvarsområde för att stärka och trygga den enskilde att leva ett självständigt liv. Socialtjänsten arbetar förebyggande för att främja jämlika levnadsvillkor.</p> <p>Grunduppdraget omfattar att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ge stöd, omsorg och skydd till barn, unga och vuxna • ge stöd och service till barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning • ge stöd till självförsörjning och tillgodose behov av försörjningsstöd • tillgodose behov av råd, stöd samt handläggning av familjerättsliga frågor • tillhandahålla familjerådgivning • erbjuda hälso- och sjukvård till personer i bostad med särskild service och under vistelsetid på daglig verksamhet • erbjuda hälso- och sjukvård till personer i ordinärt boende (hemsjukvård under 65 år). 	<p>Individ- och familjenämndens grunduppdrag är att tillgodose behov av stöd och omsorg inom socialtjänstens lagstadgade ansvarsområde för att stärka och trygga den enskilde att leva ett självständigt liv. Socialtjänsten arbetar förebyggande för att främja jämlika levnadsvillkor.</p> <p>Grunduppdraget omfattar att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ge stöd, omsorg och skydd till barn, unga och vuxna • ge stöd och service till barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning • ge stöd till självförsörjning och tillgodose behov av försörjningsstöd • tillgodose behov av råd, stöd samt handläggning av familjerättsliga frågor • tillhandahålla familjerådgivning • erbjuda hälso- och sjukvård till personer i bostad med särskild service och under vistelsetid på daglig verksamhet • erbjuda hälso- och sjukvård till personer i ordinärt boende (hemsjukvård under 65 år).

Reglemente

Aktuellt reglemente för individ- och familjenämnden	Förslag på revidering i reglemente för individ- och familjenämnden
<p>Individ- och familjenämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter Individ- och familjenämndens övergripande ansvar för alla åldrar:</p> <p>Nämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten och de uppgifter som i övrig lag åläggs kommunens socialnämnd, förutom de områden som annan nämnd eller styrelse ansvarar för. Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs och utvecklas i enlighet med den lagstiftning som reglerar vård och omsorg.</p> <p>Nämnden fullgör de uppgifter som en socialnämnd ansvarar för enligt Socialtjänstlagen (2025:400) genom att ha det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Särskilda bestämmelser finns gällande barn och unga, personer med missbruk, brottsoffer, och våldsutsatta personer.</p> <p>Nämnden fullgör de uppgifter som en kommun respektive socialnämnd ansvarar för enligt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. • Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga. 27 (38) • Lag (1988:870) om vård av missbrukare. • Lagar och förordningar gällande mottagande av ensamkommande flyktingbarn. • Ärvdabalkens (1958:637) bestämmelser om dödsboanmälan. • Anordna gravsättning enligt 5 kap 2§ begravningslag (1990:1144) <p>Individ- och familjenämndens ansvar för personer under 65 år:</p> <p>För personer under 65 år fullgör nämnden de uppgifter som en socialnämnd ansvarar för enligt Socialtjänstlagens (2025:400) särskilda bestämmelser för personer med funktionshinder samt personer som vårdar eller stödjer närstående.</p> <p>Nämnden fullgör de uppgifter som en socialnämnd ansvarar för enligt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30):</p> <ul style="list-style-type: none"> • i kommunens särskilda boenden för personer med funktionshinder, • för personer som bor i ordinärt boende (hemsjukvård), samt 	<p>Individ- och familjenämndens verksamhet, åligganden och övriga uppgifter Individ- och familjenämndens övergripande ansvar för alla åldrar:</p> <p>Nämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten och de uppgifter som i övrig lag åläggs kommunens socialnämnd, förutom de områden som annan nämnd eller styrelse ansvarar för. Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs och utvecklas i enlighet med den lagstiftning som reglerar vård och omsorg.</p> <p>Nämnden fullgör de uppgifter som en socialnämnd ansvarar för enligt Socialtjänstlagen (2025:400) genom att ha det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Särskilda bestämmelser finns gällande barn och unga, personer med missbruk, brottsoffer, och våldsutsatta personer.</p> <p><u>Individ- och familjenämnden har i uppgift att för äldrenämnden utföra insatsen boendestöd för personer över 65 år.</u></p> <p>Nämnden fullgör de uppgifter som en kommun respektive socialnämnd ansvarar för enligt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. • Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga. 27 (38) • Lag (1988:870) om vård av missbrukare. • Lagar och förordningar gällande mottagande av ensamkommande flyktingbarn. • Ärvdabalkens (1958:637) bestämmelser om dödsboanmälan. • Anordna gravsättning enligt 5 kap 2§ begravningslag (1990:1144) <p>Individ- och familjenämndens ansvar för personer under 65 år:</p> <p>För personer under 65 år fullgör nämnden de uppgifter som en socialnämnd ansvarar för enligt Socialtjänstlagens (2025:400) särskilda bestämmelser för personer med funktionshinder samt personer som vårdar eller stödjer närstående.</p> <p>Nämnden fullgör de uppgifter som en socialnämnd ansvarar för enligt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30):</p>

<ul style="list-style-type: none"> • till personer under vistelsetid på daglig verksamhet. <p>Nämnden ansvarar för de uppgifter som en patientnämnd åläggs enligt lag om stöd vid klagomål vid hälso- och sjukvården (2017:372).</p> <p>Nämnden har rätt att lämna stöd till boende och lämna kompensation till enskilda inom socialtjänsten enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.</p> <p>Delegering från kommunfullmäktige Nämnden ansvarar för:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beslut om utdelning av medel från stiftelsen Biståndsfonden, • bidragsgivning till vissa ideella och idéburna organisationer som gör insatser inom det sociala området. 	<ul style="list-style-type: none"> • i kommunens särskilda boenden för personer med funktionshinder, <u>samt</u> • för personer som bor i ordinärt boende (hemsjukvård), samt • till personer under vistelsetid på daglig verksamhet. <p>Nämnden ansvarar för de uppgifter som en patientnämnd åläggs enligt lag om stöd vid klagomål vid hälso- och sjukvården (2017:372).</p> <p>Nämnden har rätt att lämna stöd till boende och lämna kompensation till enskilda inom socialtjänsten enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.</p> <p>Delegering från kommunfullmäktige Nämnden ansvarar för:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beslut om utdelning av medel från stiftelsen Biståndsfonden, • bidragsgivning till vissa ideella och idéburna organisationer som gör insatser inom det sociala området.
---	---

§ 64

Diarienum: KS-2014/01024

Revidering av reglemente för styrelse och nämnder

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa reglemente för styrelse och nämnder enligt bilaga 1.

Ärendebeskrivning

Reglemente för styrelse och nämnder är ett dokument där kommunfullmäktige fördelar uppdrag, ansvar och mandat till nämnder. Flera nämnder föreslår fullmäktige att besluta om revidering av de specifika beskrivningar som gäller deras nämnd.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nuvarande reglemente behöver uppdateras utifrån ändrad lagstiftning och förändrade begrepp. Några punkter har tillkommit utifrån nytt ny lagstiftning och nytt ansvarsområde.

Tekniska nämnden

Sedan 2022 har varje nämnd i reglementet ett grunduppdrag som beskriver nämndens huvudsakliga ansvarsområden. Nämnden vill flytta om text i reglementet så att beskrivningen av nämndens grunduppdrag utökas. Förändringen innebär inte något förändrat ansvar utan det handlar om flytt av text mellan olika rubriker.

Äldrenämnden/Individ och familjenämnden

Revideringen handlar i huvudsak om att tydliggöra ansvaret mellan äldrenämnden och individ- och familjenämnden kring utförandet av hemtjänst, hemsjukvård och insatsen boendestöd.

Båda nämnderna är överens om förändringen i reglementet.

Förändringen innebär ingen förändring av organisation, verksamhet eller ekonomi utan är ett förtydligande av hur verksamheten sett ut i praktiken sedan socialnämnden delades i två. Respektive nämnd har kvarvarande

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-03-17

ansvar för utredning, beslut och uppföljning av beslut medan utförandet av insatsen utförs av den andra nämnden.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Nämnden har sett över grunduppdrag och ansvar i reglementet bland annat med anledning av utbildningsförvaltningens uppdelning. Föreslagna förändringar avser framför allt reviderade beskrivningar. Ansvar för kompetensförsörjning har lagts till.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret har inget att invända mot föreslagna förändringar.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Förslag till reviderat reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder

Underlag Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Underlag Tekniska nämnden

Underlag Äldrenämnden

Underlag Individ och familjenämnden

Underlag Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Beslutet ska skickas till

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tekniska nämnden

Äldrenämnden

Individ och familjenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

§ 85

Diarienum: KS-2014/01024

Revidering av reglemente för styrelse och nämnder

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa reglemente för styrelse och nämnder enligt bilaga 1.

Ärendebeskrivning

Reglemente för styrelse och nämnder är ett dokument där kommunfullmäktige fördelar uppdrag, ansvar och mandat till nämnder. Flera nämnder föreslår fullmäktige att besluta om revidering av de specifika beskrivningar som gäller deras nämnd.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nuvarande reglemente behöver uppdateras utifrån ändrad lagstiftning och förändrade begrepp. Några punkter har tillkommit utifrån nytt ny lagstiftning och nytt ansvarsområde.

Tekniska nämnden

Sedan 2022 har varje nämnd i reglementet ett grunduppdrag som beskriver nämndens huvudsakliga ansvarsområden. Nämnden vill flytta om text i reglementet så att beskrivningen av nämndens grunduppdrag utökas. Förändringen innebär inte något förändrat ansvar utan det handlar om flytt av text mellan olika rubriker.

Äldrenämnden/Individ och familjenämnden

Revideringen handlar i huvudsak om att tydliggöra ansvaret mellan äldrenämnden och individ- och familjenämnden kring utförandet av hemtjänst, hemsjukvård och insatsen boendestöd.

Båda nämnderna är överens om förändringen i reglementet.

Förändringen innebär ingen förändring av organisation, verksamhet eller ekonomi utan är ett förtydligande av hur verksamheten sett ut i praktiken sedan socialnämnden delades i två. Respektive nämnd har kvarvarande

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2026-03-10

ansvar för utredning, beslut och uppföljning av beslut medan utförandet av insatsen utförs av den andra nämnden.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Nämnden har sett över grunduppdrag och ansvar i reglementet bland annat med anledning av utbildningsförvaltningens uppdelning. Föreslagna förändringar avser framför allt reviderade beskrivningar. Ansvar för kompetensförsörjning har lagts till.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret har inget att invända mot föreslagna förändringar.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Förslag till reviderat reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder

Underlag Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Underlag Tekniska nämnden

Underlag Äldrenämnden

Underlag Individ och familjenämnden

Underlag Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tekniska nämnden

Äldrenämnden

Individ och familjenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Tjänsteskrivelse

2026-03-02

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diariennr: KS-2025/00671

Förläggning av nämnders och bolags mandatperiod

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att mandatperiod för kommunens nämnder och bolag förläggs från och med 1 jan 2027 och tills vidare.

Ärendebeskrivning

Mandatperiod för kommunens nämnder och bolag

Mandatperiod för kommunens nämnder och bolag har historiskt sett förlagts från 1 december valåret till 30 nov nästkommande valår.

Från och med valåret 2022 beslutade kommunfullmäktige att förlägga nästkommande mandatperiod för kommunens nämnder och bolag från och med 1 december 2022 och tills vidare. Anledningen till att det ej angavs något slutdatum för nämnders och bolags mandatperiod var för att möjliggöra den nu föreslagna förändringen.

Bakomliggande orsaker till att mandatperioden för nämnder och bolag nu föreslås förläggas från och med 1 januari 2027 är för att:

- Mandatperioden för nämnder och bolag då sammanfaller med nämndernas/bolagens räkenskapsår (1 jan till 31 dec) och att ansvarsprövning av nämnd/bolagsstyrelse då genomförs för helt räkenskapsår.
- Möjliggöra administrativ hantering och kallelse till konstituerande sammanträde i kommunens nämnder och bolag. Genom att förlägga mandatperiodens start till den 1 jan ges tid till nödvändig administration och kallelse till konstituerande sammanträden i nämnder och bolagsstyrelser. Kommunfullmäktiges val av ledamöter till nämnder och bolag genomförs den 30 november 2026, även om paragrafen omedelbart justeras är det tidsmässigt utmanande att administrativt hantera valärendet, registrera kontaktuppgifter till valda ledamöter i kommunens system för förtroendevalda (Troman) och skicka kallelser till konstituerande

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00671

sammanträden i nämnder och bolagsstyrelser innan den 1 december 2026. Ett sådant förfaringsätt bedöms vara behäftat med omfattande risk för felaktigheter och/eller förseningar.

Information och samråd om förslaget har genomförts i kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 19 augusti 2025 och 17 februari 2026. Information har även lämnats till kommunstyrelsen 16 september 2025. Samråd har även genomförts med vd för Umeå Kommunföretag AB (UKF).

Nämnds- och bolagsstruktur

Inför varje ny mandatperiod genomförs en översyn av om nuvarande struktur avseende nämnder och bolagsstyrelser är ändamålsenlig. Information om översynen och samråd om det föreligger behov av förändringar i nämnds- eller bolagsstruktur har genomförts i Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 19 augusti 2025 och 17 februari 2026. Information har även lämnats till kommunstyrelsen 16 september 2025. Samråd har även genomförts med vd för Umeå Kommunföretag AB (UKF).

Genomförda samråd har utmynnat i att nuvarande nämnds- och bolagsstruktur är ändamålsenlig och att det inte föreligger behov av förändring av nämnds- och bolagsstruktur i anslutning till ny mandatperiod.

Beslutsunderlag

Beredningsansvariga

Dan Gideonsson

Beslutet ska skickas till

Nämnder

Bolag

Styrelser

Stadsledningskontoret Lönesupport/Troman

Elin Pietroni
Stadsdirektör

Dan Gideonsson
Ledningskoordinator

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-03-17

§ 65

Diarienum: KS-2025/00671

Förläggning av nämnders och bolags mandatperiod

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att mandatperiod för kommunens nämnder och bolag förläggs från och med 1 jan 2027 och tills vidare.

Ärendebeskrivning

Mandatperiod för kommunens nämnder och bolag

Mandatperiod för kommunens nämnder och bolag har historiskt sett förlagts från 1 december valåret till 30 november nästkommande valår.

Från och med valåret 2022 beslutade kommunfullmäktige att förlägga nästkommande mandatperiod för kommunens nämnder och bolag från och med 1 december 2022 och tills vidare. Anledningen till att det ej angavs något slutdatum för nämnders och bolags mandatperiod var för att möjliggöra den nu föreslagna förändringen.

Bakomliggande orsaker till att mandatperioden för nämnder och bolag nu föreslås förläggas från och med 1 januari 2027 är för att:

- Mandatperioden för nämnder och bolag då sammanfaller med nämndernas/bolagens räkenskapsår (1 jan till 31 dec) och att ansvarsprovning av nämnd/bolagsstyrelse då genomförs för helt räkenskapsår.
- Möjliggöra administrativ hantering och kallelse till konstituerande sammanträde i kommunens nämnder och bolag. Genom att förlägga mandatperiodens start till den 1 jan ges tid till nödvändig administration och kallelse till konstituerande sammanträden i nämnder och bolagsstyrelser. Kommunfullmäktiges val av ledamöter till nämnder och bolag genomförs den 30 november

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-03-17

2026, även om paragrafen omedelbart justeras är det tidsmässigt utmanande att administrativt hantera valärendet, registrera kontaktuppgifter till valda ledamöter i kommunens system för förtroendevalda (Troman) och skicka kallelser till konstituerande sammanträden i nämnder och bolagsstyrelser innan den 1 december 2026. Ett sådant förfaringsätt bedöms vara behäftat med omfattande risk för felaktigheter och/eller förseningar.

Information och samråd om förslaget har genomförts i kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 19 augusti 2025 och 17 februari 2026. Information har även lämnats till kommunstyrelsen 16 september 2025. Samråd har även genomförts med vd för Umeå Kommunföretag AB (UKF).

Nämnds- och bolagsstruktur

Inför varje ny mandatperiod genomförs en översyn av om nuvarande struktur avseende nämnder och bolagsstyrelser är ändamålsenlig. Information om översynen och samråd om det föreligger behov av förändringar i nämnds- eller bolagsstruktur har genomförts i kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 19 augusti 2025 och 17 februari 2026. Information har även lämnats till kommunstyrelsen 16 september 2025. Samråd har även genomförts med vd för Umeå Kommunföretag AB (UKF).

Genomförda samråd har utmynnat i att nuvarande nämnds- och bolagsstruktur är ändamålsenlig och att det inte föreligger behov av förändring av nämnds- och bolagsstruktur i anslutning till ny mandatperiod.

Beredningsansvariga

Dan Gideonsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-03-17

Beslutet ska skickas till

Nämnder

Bolag

Styrelser

Stadsledningskontoret Lönesupport/Troman

§ 86

Diarienum: KS-2025/00671

Förläggning av nämnders och bolags mandatperiod – Från och med 1 januari 2027 och tills vidare

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att mandatperiod för kommunens nämnder och bolag förläggs från och med 1 jan 2027 och tills vidare.

Ärendebeskrivning

Mandatperiod för kommunens nämnder och bolag

Mandatperiod för kommunens nämnder och bolag har historiskt sett förlagts från 1 december valåret till 30 november nästkommande valår.

Från och med valåret 2022 beslutade kommunfullmäktige att förlägga nästkommande mandatperiod för kommunens nämnder och bolag från och med 1 december 2022 och tills vidare. Anledningen till att det ej angavs något slutdatum för nämnders och bolags mandatperiod var för att möjliggöra den nu föreslagna förändringen.

Bakomliggande orsaker till att mandatperioden för nämnder och bolag nu föreslås förläggas från och med 1 januari 2027 är för att:

- Mandatperioden för nämnder och bolag då sammanfaller med nämndernas/bolagens räkenskapsår (1 jan till 31 dec) och att ansvarsprövning av nämnd/bolagsstyrelse då genomförs för helt räkenskapsår.
- Möjliggöra administrativ hantering och kallelse till konstituerande sammanträde i kommunens nämnder och bolag. Genom att förlägga mandatperiodens start till den 1 jan ges tid till nödvändig administration och kallelse till konstituerande sammanträden i

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2026-03-10

nämnder och bolagsstyrelser. Kommunfullmäktiges val av ledamöter till nämnder och bolag genomförs den 30 november 2026, även om paragrafen omedelbart justeras är det tidsmässigt utmanande att administrativt hantera valärendet, registrera kontaktuppgifter till valda ledamöter i kommunens system för förtroendevalda (Troman) och skicka kallelser till konstituerande sammanträden i nämnder och bolagsstyrelser innan den 1 december 2026. Ett sådant förfaringsätt bedöms vara behäftat med omfattande risk för felaktigheter och/eller förseningar.

Information och samråd om förslaget har genomförts i kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 19 augusti 2025 och 17 februari 2026. Information har även lämnats till kommunstyrelsen 16 september 2025. Samråd har även genomförts med vd för Umeå Kommunföretag AB (UKF).

Nämnds- och bolagsstruktur

Inför varje ny mandatperiod genomförs en översyn av om nuvarande struktur avseende nämnder och bolagsstyrelser är ändamålsenlig. Information om översynen och samråd om det föreligger behov av förändringar i nämnds- eller bolagsstruktur har genomförts i kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 19 augusti 2025 och 17 februari 2026. Information har även lämnats till kommunstyrelsen 16 september 2025. Samråd har även genomförts med vd för Umeå Kommunföretag AB (UKF).

Genomförda samråd har utmynnat i att nuvarande nämnds- och bolagsstruktur är ändamålsenlig och att det inte föreligger behov av förändring av nämnds- och bolagsstruktur i anslutning till ny mandatperiod.

Beslutsunderlag**Beredningsansvariga**

Dan Gideonsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Nämnder

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2026-03-10

Bolag

Styrelser

Stadsledningskontoret Lönesupport/Troman

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Tjänsteskrivelse

2026-02-24

Kommunstyrelsens
näringslivs- och arbetsutskott

Diarienumr: KS-2026/00243

Privata utförare inom överförmyndarverksamhet**Förslag till beslut**

Kommunfullmäktige beslutar

att ge den gemensamma överförmyndarnämnden mandat att anlita externa utförare om behov uppstår

att besluta att den 3§ i den gemensamma Överförmyndarnämndens reglemente kompletteras så att det framgår att nämnden ansvarar för att bedöma och vid behov genomföra upphandling av de varor och tjänster nämnden behöver för att fullgöra sitt uppdrag.

Ärendebeskrivning

Överförmyndarnämnden beslutade 2026-02-11, § 24:

att föreslå kommunfullmäktige i Bjurholms, Nordmalings, Robertsfors, Umeå, Vindelns, Vännäs och Örnsköldsviks kommuner att besluta att ge den gemensamma överförmyndarnämnden mandat att anlita externa utförare om behov uppstår

att föreslå kommunfullmäktige i Bjurholms, Nordmalings, Robertsfors, Umeå, Vindelns, Vännäs och Örnsköldsviks kommuner att besluta att den 3§ i den gemensamma Överförmyndarnämndens reglemente kompletteras så att det framgår att nämnden ansvarar för att bedöma och vid behov genomföra upphandling av de varor och tjänster nämnden behöver för att fullgöra sitt uppdrag.

Överförmyndarnämnden är en gemensam nämnd där samtliga deltagande kommuner ska ges möjlighet att ta ställning till principiella frågor. Den gemensamma nämndens ansvar och mandat regleras i ett reglemente och avtal fastställt av kommunfullmäktige i de deltagande kommunerna. För att nämnden ska ha mandat att vid behov anlita externa utförare föreslås därför deltagande kommuner att ge den gemensamma överförmyndarnämnden detta mandat och att den gemensamma nämndens reglemente kompletteras så att detta framgår. Vid upphandling

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00243

ska den gemensamma Överförmyndarnämnden följa värdkommunens fastställda policy och riktlinje avseende upphandling- och inköpsverksamhet.

Behovet av ställföreträdare ökar och väntetiderna är långa. Privata utförare skulle vara ett komplement, särskilt i komplexa ärenden där rekrytering är svår och där kommuninvånare riskerar att stå utan ställföreträdare med allvarliga konsekvenser för individen. Det skulle minska väntetiderna för dessa ärenden. Det finns ett stort behov av att kunna entlediga ställföreträdare som själva önskar detta eller som av andra skäl inte anses lämpliga.

Stadsledningskontoret har inget att erinra mot förslaget.

Beslutsunderlag

Överförmyndarnämndens protokoll 2026-02-11, § 24.

Överförmyndarnämndens protokoll 2025-06-18, § 118.

Överförmyndarnämnden 2025-06-18, § 118 protokollsanteckning.

Överförmyndarnämnden i Umeåregionen, reglemente

Beslutet ska skickas till

Överförmyndarnämnden

Sandra Andersson

Sara Nordström

Elin Pietroni
stadsdirektör

Tomas Jakobsson
kommunsekreterare

UMEÅREGIONEN

PROTOKOLL

26

Överförmyndarnämnden

2026-02-11

Nr.13 enligt kallelse/ föredragningslista

Öfn § 24

Privata utförare inom Överförmyndarverksamhet

Överförmyndarnämnden beslutar

att föreslå kommunfullmäktige i Bjurholms, Nordmalings, Robertsfors, Umeå, Vindelns, Vännäs och Örnsköldsviks kommuner att besluta att ge den gemensamma överförmyndarnämnden mandat att anlita externa utförare om behov uppstår.

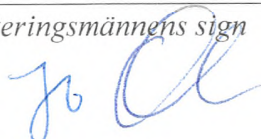
att föreslå kommunfullmäktige i Bjurholms, Nordmalings, Robertsfors, Umeå, Vindelns, Vännäs och Örnsköldsviks kommuner att besluta att den 3§ i den gemensamma Överförmyndarnämndens reglemente kompletteras så att det framgår att nämnden ansvarar för att bedöma och vid behov genomföra upphandling av de varor och tjänster nämnden behöver för att fullgöra sitt uppdrag.

Ärendebeskrivning

Överförmyndarnämnden är en gemensam nämnd där samtliga deltagande kommuner ska ges möjlighet att ta ställning till principiella frågor. Den gemensamma nämndens ansvar och mandat regleras i ett reglemente och avtal fastställt av kommunfullmäktige i de deltagande kommunerna. För att nämnden ska ha mandat att vid behov anlita externa utförare föreslås därför deltagande kommuner att ge den gemensamma överförmyndarnämnden detta mandat och att den gemensamma nämndens reglemente kompletteras så att detta framgår. Vid upphandling ska den gemensamma Överförmyndarnämnden följa värdkommunens fastställda policy och riktlinje avseende upphandling- och inköpsverksamhet.

Överförmyndarnämnden ansvarar för rekrytering, förordnande av gode män och förvaltare samt tillsyn enligt föräldrabalken. Uppdraget omfattar även att ta tillvara enskildas intressen och att säkerställa rättssäker handläggning. Umeå kommun är värdkommunen för Överförmyndarnämnden och det regiongemensamma samarbetet mellan sju kommuner (Umeå kommun, Örnsköldsviks kommun, Robertsfors kommun, Nordmalings kommun, Vännäs kommun, Vindelns kommun och Bjurholms kommun) Privata aktörer används redan i Örnsköldsviks kommun. Överförmyndarnämnden i Umeåregionen beslutade 2025-06-18 att ge förvaltningen i uppdrag att utreda möjligheten att använda privata utförare som komplement till ideella och kommunala ställföreträdare även i Umeå kommun, vilket enligt avtal även skulle möjliggöra för de fem kranskommunerna om behov

Justeringsmännens sign

Utdragsbestyrkande

uppstår. Överförmyndarnämnden i Umeåregionen har år efter år gått med budgetöverskott avseende den del som rör finansiering från Umeå kommun utifrån att det inte finns tillräckligt med ställföreträdare att betala ut arvoden till samtidigt som det föreligger en akut kösituation.

Bakgrunden är en numera konstant kö om cirka 120 personer i behov av ställföreträdare inom hela Umeåregionen där många väntat länge på en ställföreträdare. Den största behovsökningen finns inom Umeå kommun. Det är allt svårare att rekrytera frivilliga med tid, förutsättningar och kunskap att ta på sig ideella och tidskrävande uppdrag mot en symbolisk ersättning och ett individuellt skadeståndsansvar. Skadeståndsansvar gäller vid både felaktigt agerande och underlåtenhet att agera, vilket ställer stora krav på den som tar på sig ett uppdrag. Umeåregionen är inte ensam om en ohållbar situation avseende rekrytering av ideella. RGMF (Riksförbundet Gode Män och Förvaltare) gick under hösten 2025 ut med att det råder en nationell rekryteringskris avseende frivilliga ställföreträdare.

Regeringens proposition *Ett ställföreträdarskap att lita på 2025/26:92* föreslår lagändringar från 1 juli 2026 som möjliggör förordnande av anställda ställföreträdare vid särskilda skäl. Uppdraget är fortsatt personligt med individuellt skadeståndsansvar för den som är förordnad ställföreträdare, oavsett anställningsform och överförmyndaren har kvar tillsynsansvaret.

Bedömning

Behovet av ställföreträdare ökar och väntetiderna är långa. Privata utförare skulle vara ett komplement, särskilt i komplexa ärenden där rekrytering är svår och där kommuninvånare riskerar att stå utan ställföreträdare med allvarliga konsekvenser för individen. Det skulle minska väntetiderna för dessa ärenden. Det finns ett stort behov av att kunna entlediga ställföreträdare som själva önskar detta eller som av andra skäl inte anses lämpliga.

Beslutsgång

Ulrika Edman (MP) yrkar på bifall till förslaget, med en ändring i ärendebeskrivningen.

Ordföranden finner att nämnden beslutar att bifalla förslaget till beslut, med den föreslagna ändringen i ärendebeskrivningen.

Beslutsunderlag

Protokoll 2025-06-18 Öfn §118 Extra ärenden – Anlita en privat aktör under en tidsbegränsad period

Reglemente för överförmyndarnämnden i Umeåregionen

Regeringens proposition 2025/26:92

Proposition 2025/26:92 Ett ställföreträdarskap att lita på

UMEÅREGIONEN

PROTOKOLL

28

Överförmyndarnämnden

2026-02-11

Beredningsansvarig

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige i Umeå kommun

Bjurholms kommun

Nordmalings kommun

Robertsfors kommun

Vindelns kommun

Vännäs kommun

Örnsköldsviks kommun

Justeringsmännens sign

Utdragsbestyrkande

UMEÅREGIONEN

PROTOKOLL

1 (35)

Överförmyndarnämnden

2026-02-11

Plats och tid

Överförmyndarenheten, Götgatan 3, 2026-02-11, kl.13.00-16.45

Beslutande

Ulrika Edman (MP), ordförande §§ 12-19, 21-28
Joline Göttfert (M), vice ordförande, ordförande § 20
Ola Nilsson (S)
Leif Svensson (M)
Ulrika Hurdén (C)
Martin Lundgren (C) tj.g ersättare §§ 12-25, för Kent Persson (S)
Marie-Louise Nilsson (S) tj.g ersättare §§ 26-28, för Kent Persson (S)
Britthelen Almqvist (KD)
Berit Persson (S)
Roger Sandström (S)
Gunilla Kallin (C)

Ersättare

Marie-Louise Nilsson (S) §§ 12-25
Josefin Gustafsson (M)
Margreth Thudin (S)
Eleanor Bodel (V)
Zenitha Nordfjell (S)

Övriga deltagande

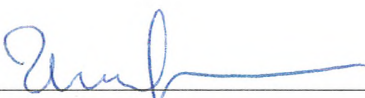
Se sid 2

Utses att justera

Joline Göttfert och Ola Nilsson

Protokollet omfattar**Protokoll Allmänna ärenden: §§ 12, 21-28****Protokoll Sekretessärenden: §§ 13-20****Underskrifter**

Sekreterare

Ulrika Persson

Justerande

Ola Nilsson

Justerande

Joline Göttfert

UMEÅREGIONEN

PROTOKOLL

2

Överförmyndarnämnden

2026-02-11

BEVIS

Justerings har tillkännagivits genom anslag.

Organ

Överförmyndarnämnden

Sammanträdesdatum

2026-02-11

**Datum för anslags
uppsättande**

2026-02-19

Datum för anslags**nedtagande** 2026-03-13**Förvaringsplats
för protokollet**

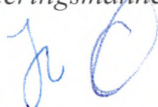
Överförmyndarnämndens kansli

Underskrift

Ulrika Persson

Övriga deltagande

Marie Sandström, biträdande avdelningschef, föredragande, §§ 23-28
Jens Arnfjell Njajta, jurist, föredragande, § 13-20
Simon Dahlgren, controller, föredragande, § 21-22
Ulrika Persson, sekreterare, §§ 12-28

Justeringsmännens sign*Utdragsbestyrkande*

Nr.13 enligt kallelse/ föredragningslista

Öfn § 118 **EXTRAÄRENDE**

Anlita en privat aktör under en tidsbegränsad period

Överförmyndarnämnden beslutar

1. Att ge förvaltningen i uppdrag att skyndsamt föra dialog med Upphandlingsbyrån.
2. Att ge förvaltning i uppdrag att skyndsamt ta fram en överenskommelse med privat aktör för att under sex månader korta kön för enskilda i behov av ställföreträdare i avvaktan på rekrytering/utökning av förvaltarenhet
3. Att ge presidiet mandat att besluta om en tidsbegränsad överenskommelse samt återrapport på kommande nämnd i september.

Protokollsanteckning

Zenitha Nordfjell (S) lämnar en protokollsanteckning som bifogas.

Zenitha Nordfjell (S) delar inte majoritetens beslut och lämnar protokollsanteckning som bifogas.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen ges i uppdrag att med skyndsamhet föra dialog med Upphandlingsbyrån, och därefter ta fram en överenskommelse med privat aktör för att under sex månader korta kön för enskilda i behov av ställföreträdare i avvaktan på rekrytering/utökning av förvaltarenhet. Nämndens presidium ges mandat att under max sex månader besluta om en tidsbegränsad överenskommelse och att i sådana fall återrapportera på kommande i september 2025.

Protokollsanteckning – Överförmyndarnämnden 2025-06-18

Som Överförmyndarnämnd är vi ansvariga för att vidta åtgärder när vi ser att vi inte uppnår våra mål och att medborgare som har rätt till stöd inte får det.

I dagsläget är det 128 personer som står i kö för att få ställföreträdare, God man/Förvaltare.

Det arbete som görs idag är inte tillräckligt och det får till konsekvens att individer hamnar mellan stolarna, kostnaderna hamnar någon annanstans och vi använder inte våra resurser på ett effektivt sätt.

När det inte finns lekmän i tillräcklig omfattning och vi inte lyckas rekrytera i den omfattning som behövs kan inte nämnden avsäga sig ansvaret.

Vi måste således säkerställa att den som har behov av hjälp får det.

Genom att exempelvis förstärka förvaltareheterna kan de även ta Godmanskap initialt för att den som är i behov av ställföreträdare inte ska behöva stå i kö veckor, månader och år.

Allt fler har behov av professionella förvaltare och den utvecklingen ser inte ut att minska.

Vi ser med stor oro på att individer med stora behov av stöd inte får det och kan konstatera att det innebär att individer hamnar mellan stolarna och att man inte får rätt förutsättningar att leva ett gott liv.

Det är inte rimligt att en ska behöva vänta så länge som man behöver göra idag eller att ens ärende blir avskrivet.

Vi behöver se över de avtal vi har med Umeå och Örnsköldsviks kommun och teckna nya avtal. När avtalen skrevs motsvarade det kanske behovet - men det gör det inte idag.

Dessutom behöver vi se över om mer komplexa ärenden (hat/hot) kan flyttas mellan kommunerna så att en inte blir beroende av privata utförare.

I dialog med Umeå Regionråd och Förvaltningschefgruppen borde denna fråga lyfts innan man väljer att utgå ifrån att privata utförare är det enda alternativet.

Nämndens ledamöter borde ha fått information innan nämnd, med kostnadsunderlag som gjort att respektive kommun kunnat ta ställning till om det finns andra alternativ att tillgå.

När alla andra alternativ är uttömda då är det nödvändigt att säkerställa insatsen exempelvis genom privata alternativ.

Zenitha Nordfjell (S) tjänstgörande ersättare Överförmyndarnämnden i Umeåregionen

Reglemente för överförmyndarnämnden i Umeåregionen

Detta reglemente och tillhörande avtal om samverkan i gemensam överförmyndarnämnd har fastställts av kommunfullmäktige i varje samverkande kommun;

av Bjurholms kommun

2023-06-12

av Nordmalings kommun

2023-06-26

av Robertsfors kommun

2023-06-19

av Umeå kommun

2023-06-19

av Vindelns kommun

2023-06-13

av Vännäs kommun

2023-06-12

och av Örnsköldsviks kommun

2023-06-19

Umeå kommun är värdkommun och den gemensamma nämnden ingår i värdkommunens organisation.

§ 1.0 Inledning

Överförmyndarnämnden i Umeåregionen är gemensam nämnd för Bjurholms, Nordmalings, Robertsfors, Umeå, Vindelns, Vännäs och Örnsköldsviks kommuner, nedan kallad Nämnden. Umeå kommun är värdkommun för Nämnden och Nämnden ingår i Umeå kommuns organisation.

§ 2.0 Nämndens verksamhet

Nämnden ansvarar för att överförmyndarverksamheten bedrivs i enlighet med bestämmelserna i föräldrabalken och andra författningar som reglerar frågor knutna till överförmyndarverksamhet.

Nämnden har till huvudsaklig uppgift

- att besluta om förordnande och entledigande av gode män och förvaltare,
- ta till vara den enskildes intresse genom kontroll av förmyndarnas, gode männens och förvaltarnas förvaltning,
- lämna information till allmänheten,
- och att ansvara för ärenden som enligt lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn stadgas för överförmyndaren

Nämndens mandatperiod är fyra år och löper från den 1 januari året efter det att allmänna val till kommunfullmäktige hållits i hela landet.

§ 3.0 Nämndens uppdrag

Utöver vad som följer av lag ska nämnden se till att verksamheten bedrivs i enlighet med detta reglemente och det samverkansavtal som träffats mellan kommunerna och antagits i respektive kommuns fullmäktige, samt inom de ekonomiska ramar som beviljats för nämndens verksamhet. Nämnden ska verka för att uppfylla de eventuella mål som framgår av det avtal som reglerar nämndens verksamhet. Nämnden har mandat att avgöra vilka av värdkommunens övriga mål som ska gälla för nämnden. I de fall nämnden har anställd personal gäller anställande kommuns personalpolitiska mål. Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de riktlinjer som har beslutats av värdkommunen och är av relevans för nämnden.

Nämnden ansvarar inom sitt område för:

- att informera om verksamheten och Nämndens arbete såväl internt som till allmänheten,
- att en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av det egna verksamhetsområdet görs,
- att upprätta förslag till budget för det egna verksamhetsområdet,
- att verka för att samråd sker med brukare av Nämndens tjänster,
- att fortlöpande reformera det kommunala regelbeståndet inom verksamheten,
- de personuppgifter som nämnden behandlar, Nämnden är personuppgiftsansvarig
- att i övrigt fullgöra de uppgifter som fullmäktige överlämnar till Nämnden,
- de informationssystem som stödjer Nämndens verksamhet,
- att yttra sig för samtliga samverkande kommuner över offentliga utredningar

§ 3.1 Talerätt

Nämnden får själv eller genom ombud föra respektive kommuns talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde, utom i personalärenden och därvid träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal.

§ 3.2 Nämndens ställning

Nämnden fattar beslut för värdkommunen (Umeå kommun) och ingår avtal för Umeå kommuns räkning. Umeå kommun ansvarar därför för eventuella civilrättsliga krav som en utomstående part kan komma att ställa på grund av avtal som Nämnden

Umeå kommun har regressrätt mot Bjurholms, Nordmalings, Robertsfors, Vindelns, Vännäs och Örnsköldsviks kommuner i anledning av civilrättsliga krav som riktats mot Umeå kommun enligt första stycket.

§ 3.3 Samverkan

För fullgörande av sina arbetsuppgifter har Nämnden rätt att från de samverkande kommunernas styrelser, nämnder och befattningshavare inhämta de upplysningar som Nämnden för sin verksamhet finner behövliga och är förenliga med offentlighets- och sekretesslagens bestämmelser.

Nämnden ska även i övrigt samråda med andra myndigheter och berörda enskilda organisationer.

§ 3.4 Rapporteringsskyldighet

Nämnden ska, med beaktande av offentlighets- och sekretesslagens bestämmelser, regelmässigt till respektive kommunfullmäktige i de samverkande kommunerna rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är genom upprättande av en delårsrapport och årsrapport i samband med årsredovisningen.

§ 3.5 Brukarmedverkan

Nämnden ska i sitt arbete verka för att uppnå en dialog med medborgare och brukare.

§ 3.6 Arkiv

Nämnden ansvarar för att nämndens arkiv vårdas och förtecknas i enlighet med arkivlagen. Kommunstyrelsen i Umeå är arkivmyndighet och för Umeå kommun finns ett särskilt upprättat arkivreglemente.

§ 3.7 Avgifter och taxor

Nämnden ska upprätta förslag till avgifter och taxor inom Nämndens område samt att besluta i ärenden gällande tillämpningen av antagen taxa i Umeå kommuns fullmäktige. Nämnden får besluta om mindre taxor som inte är av principiell betydelse.

§ 3.8 Risk och sårbarhetsanalyser

Nämnden ska utarbeta risk och sårbarhetsanalyser för sitt område.

§3.9 Intern styrning och kontroll

Nämnden ska tillgodose behovet av tillräcklig och ändamålsenlig intern kontroll i enlighet med gällande lagstiftning och nämndens behov och förutsättningar. Nämnden kan välja att tillämpa värdkommunens riktlinjer för intern kontroll och nyttja de mallar och anvisningar som värdkommunen upparbetat.

§ 4.0 Nämndens sammansättning

Nämnden består av 10 ledamöter och 10 ersättare.

Bjurholms kommun, Robertsfors kommun, Nordmalings kommun, Vindelns kommun och Vännäs kommun utser vardera en (1) ledamot och en (1) ersättare.

Örnsköldsviks kommun utser två (2) ledamöter och två (2) ersättare. Umeå kommun utser tre (3) ledamöter och tre (3) ersättare.

Värdkommunen utser i enlighet med lag ordförande och vice ordförande.

§ 5.0 Nämndens arbetsformer

§ 5.1 Ersättarnas tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller vidare att delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna därigenom påverkas får en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i istället för en ersättare som kommer längre ner i ordningen.

En ledamot eller ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen en gång under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

§ 5.2 Inkallande av ersättare

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde skall en ersättare från den kommun som valt ledamoten tjänstgöra i ledamotens ställe.

Om det inte finns någon ersättare närvarande från den frånvarande ledamotens kommun skall ersättare från samma parti som den ordinarie ledamoten tjänstgöra i ledamotens ställe. Saknas ersättare enligt föregående kan Nämnden besluta att någon av de närvarande ersättarna kan träda in. En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock företräde före annan ersättare oberoende av turordningen.

En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till Nämndens sekreterare. Den ledamot som planerar att vara frånvarande ska underrätta den ersättare som står i tur att tjänstgöra om att denne ska tjänstgöra vid sammanträdet.

§ 5.3 Ersättare för ordförande

Om varken ordförande eller vice ordförande kan delta i ett sammanträde eller i en del av sammanträde fullgör den till åldern äldste ledamoten ordförandes uppgifter. Om ordförande på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordförande. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

§ 5.4 Anmälan av förhinder

En ledamot eller ersättare som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till nämndens sekretariat.

§ 5.5 Sammanträdenas plats och tidpunkt

Nämnden sammanträder på dag, tid och ort som nämnden bestämmer. Detta innefattar möjlighet till digitala möten om sådana möten kan genomföras på ett sådant sätt att det ej strider mot offentlighets- och sekretesslagstiftning eller annan relevant lagstiftning.

§ 5.6 Kallelse

Ordförande ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats.

Kallelsen ska på ett lämpligt sätt sändas till varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet i god tid innan sammanträdet, dock senast tre dagar före sammanträdesdagen.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordförande bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

I undantagsfall får kallelsen ske på annat sätt.

När varken ordförande eller vice ordförande kan kalla till ett sammanträde ska den till åldern äldste ledamoten göra detta.

§ 5.7 Ordföranden

Nämndens ordförande ska

- med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för nämndens verksamhet, effektiviteten i denna samt ta initiativ i dessa frågor,
- främja samverkan mellan nämnden och kommunens övriga nämnder
- representera vid uppvaktningar, konferenser och sammanträden om inte Nämnden bestämt annat i ett särskilt fall.

§ 5.8 Justering och anslag av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart.

Paragrafen bör redovisas skriftligt innan nämnden justera den.

Nämndens protokoll ska anslås på varje samverkande kommuns digitala anslagstavla. Anslagstiden räknas från dagen för när ett protokoll sist blivit anslaget på någon av kommunernas anslagstavla.

Nämndens kansli har ansvar för att kontrollera när nämndens protokoll har anslagits på de olika anslagstavlor.

§ 5.9 Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt.

Motiveringen ska lämnas före den tidpunkt som har fastställts för justering av protokollet.

§ 5.10 Delgivning

Delgivning med nämnden sker med ordföranden, den förvaltningschef som ansvarar för aktuellt ärende eller annan anställd som Nämnden bestämmer.

§ 5.11 Undertecknande av handlingar

Avtal, andra handlingar och skrivelser som beslutas av Nämnden ska undertecknas av ordförande eller vid förfall för denne av vice ordförande och kontrasigneras av anställd som Nämnden bestämmer.

I övrigt bestämmer Nämnden vem som ska underteckna handlingar.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-03-17

§ 63

Diarienum: KS-2026/00243

Privata utförare inom överförmyndarverksamhet

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att ge den gemensamma överförmyndarnämnden mandat att anlita externa utförare om behov uppstår

att besluta att den 3§ i den gemensamma Överförmyndarnämndens reglemente kompletteras så att det framgår att nämnden ansvarar för att bedöma och vid behov genomföra upphandling av de varor och tjänster nämnden behöver för att fullgöra sitt uppdrag.

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget avslagsyrkande.

Lars Forsgren (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget avslagsyrkande.

Ärendebeskrivning

Överförmyndarnämnden beslutade 2026-02-11, § 24:

att föreslå kommunfullmäktige i Bjurholms, Nordmalings, Robertsfors, Umeå, Vindelns, Vännäs och Örnsköldsviks kommuner att besluta att ge den gemensamma överförmyndarnämnden mandat att anlita externa utförare om behov uppstår

att föreslå kommunfullmäktige i Bjurholms, Nordmalings, Robertsfors, Umeå, Vindelns, Vännäs och Örnsköldsviks kommuner att besluta att den 3§ i den gemensamma Överförmyndarnämndens reglemente kompletteras så att det framgår att nämnden ansvarar för att bedöma och vid behov genomföra upphandling av de varor och tjänster nämnden behöver för att fullgöra sitt uppdrag.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-03-17

Överförmyndarnämnden är en gemensam nämnd där samtliga deltagande kommuner ska ges möjlighet att ta ställning till principiella frågor. Den gemensamma nämndens ansvar och mandat regleras i ett reglemente och avtal fastställt av kommunfullmäktige i de deltagande kommunerna. För att nämnden ska ha mandat att vid behov anlita externa utförare föreslås därför deltagande kommuner att ge den gemensamma överförmyndarnämnden detta mandat och att den gemensamma nämndens reglemente kompletteras så att detta framgår. Vid upphandling ska den gemensamma Överförmyndarnämnden följa värdkommunens fastställda policy och riktlinje avseende upphandling- och inköpsverksamhet.

Behovet av ställföreträdare ökar och väntetiderna är långa. Privata utförare skulle vara ett komplement, särskilt i komplexa ärenden där rekrytering är svår och där kommuninvånare riskerar att stå utan ställföreträdare med allvarliga konsekvenser för individen. Det skulle minska väntetiderna för dessa ärenden. Det finns ett stort behov av att kunna entlediga ställföreträdare som själva önskar detta eller som av andra skäl inte anses lämpliga.

Stadsledningskontoret har inget att erinra mot förslaget.

Beslutsunderlag

Överförmyndarnämndens protokoll 2026-02-11, § 24.

Överförmyndarnämndens protokoll 2025-06-18, § 118.

Överförmyndarnämnden 2025-06-18, § 118 protokollsanteckning.

Överförmyndarnämnden i Umeåregionen, reglemente

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Propositionsordning som godkänns

Bifall mot avslag till tjänsteskrivelsens förslag. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Särskilt uttalande

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-03-17

Bore Sköld (V) deltar inte i beslutet – Återkommer i kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S), Mariam Salem (MP), Anders Ågren (M), Mattias Larsson (C) och Maria Lindvall (-)(L) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Bore Sköld (V) och Lars Forsgren (SD) – Avslag till näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Propositionsordning som godkänns

Bifall mot avslag till näringslivs- och arbetsutskottets förslag. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget avslagsyrkande.

Lars Forsgren (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget avslagsyrkande.

Beslutet ska skickas till

Överförmyndarnämnden
Sandra Andersson

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2026-03-10

§ 84

Diarienum: KS-2026/00243

Privata utförare inom överförmyndarverksamhet

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att ge den gemensamma överförmyndarnämnden mandat att anlita externa utförare om behov uppstår

att besluta att den 3§ i den gemensamma Överförmyndarnämndens reglemente kompletteras så att det framgår att nämnden ansvarar för att bedöma och vid behov genomföra upphandling av de varor och tjänster nämnden behöver för att fullgöra sitt uppdrag.

Särskilt uttalande

Bore Sköld (V) deltar inte i beslutet – Återkommer i kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Överförmyndarnämnden beslutade 2026-02-11, § 24:

att föreslå kommunfullmäktige i Bjurholms, Nordmalings, Robertsfors, Umeå, Vindelns, Vännäs och Örnsköldsviks kommuner att besluta att ge den gemensamma överförmyndarnämnden mandat att anlita externa utförare om behov uppstår

att föreslå kommunfullmäktige i Bjurholms, Nordmalings, Robertsfors, Umeå, Vindelns, Vännäs och Örnsköldsviks kommuner att besluta att den 3§ i den gemensamma Överförmyndarnämndens reglemente kompletteras så att det framgår att nämnden ansvarar för att bedöma och vid behov genomföra upphandling av de varor och tjänster nämnden behöver för att fullgöra sitt uppdrag.

Överförmyndarnämnden är en gemensam nämnd där samtliga deltagande kommuner ska ges möjlighet att ta ställning till principiella frågor. Den gemensamma nämndens ansvar och mandat regleras i ett

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2026-03-10

reglemente och avtal fastställt av kommunfullmäktige i de deltagande kommunerna. För att nämnden ska ha mandat att vid behov anlita externa utförare föreslås därför deltagande kommuner att ge den gemensamma överförmyndarnämnden detta mandat och att den gemensamma nämndens reglemente kompletteras så att detta framgår. Vid upphandling ska den gemensamma Överförmyndarnämnden följa värdkommunens fastställda policy och riktlinje avseende upphandling- och inköpsverksamhet.

Behovet av ställföreträdare ökar och väntetiderna är långa. Privata utförare skulle vara ett komplement, särskilt i komplexa ärenden där rekrytering är svår och där kommuninvånare riskerar att stå utan ställföreträdare med allvarliga konsekvenser för individen. Det skulle minska väntetiderna för dessa ärenden. Det finns ett stort behov av att kunna entlediga ställföreträdare som själva önskar detta eller som av andra skäl inte anses lämpliga.

Stadsledningskontoret har inget att erinra mot förslaget.

Beslutsunderlag

Överförmyndarnämndens protokoll 2026-02-11, § 24.

Överförmyndarnämndens protokoll 2025-06-18, § 118.

Överförmyndarnämnden 2025-06-18, § 118 protokollsanteckning.

Överförmyndarnämnden i Umeåregionen, reglemente

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning**Yrkanden**

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Propositionsordning som godkänns

Bifall mot avslag till tjänsteskrivelsens förslag. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Särskilt uttalande

Bore Sköld (V) deltar inte i beslutet – Återkommer i kommunstyrelsen.

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2026-03-10

Beslutet ska skickas till
Överförmyndarnämnden
Sandra Andersson

Tjänsteskrivelse

2026-03-04

Kommunfullmäktiges
valberedning

Diariennr: KS-2026/00279

Avsägelse; ledamot i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden; Frida Fröberg (KD)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bevilja Frida Fröberg (KD) begärt entledigande från uppdraget som ledamot i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

Ärendebeskrivning

Frida Fröberg (KD) avsäger sig uppdraget som ledamot i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Frida Fröberg
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Lönesupport
Troman

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Tjänsteskrivelse

2026-03-05

Kommunfullmäktiges
valberedning

Diariennr: KS-2026/00280

Avsägelse; ledamot i Nolia AB; Edward Vestman (M)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bevilja Edward Vestman (M) begärt entledigande från uppdraget som ledamot i styrelsen för Nolia AB.

Ärendebeskrivning

Edward Vestman (M) avsäger sig uppdraget som ledamot i styrelsen för Nolia AB.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Nolia AB

Edward Vestman

Troman

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Tjänsteskrivelse

2026-02-24

Kommunfullmäktiges
valberedning

Diariennr: KS-2026/00235

Avsägelse; vice ordförande i kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott, ledamot i kulturnämnden och ombud i Umeå Folketshusförening UPA; Anna-Karin Sjölander (C)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bevilja Anna-Karin Sjölander (C) begärt entledigande från uppdragen som ledamot och vice ordförande i kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott, ledamot i kulturnämnden och ombud i Umeå Folketshusförening UPA.

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Erik Häggström (C) till ledamot i kulturnämnden.

Att utse Kerstin Nilsson (C) till ersättare i kulturnämnden.

Att utse Sven-Olov Edvinsson (C) till ombud i Umeå Folketshusförening UPA.

Ärendebeskrivning

Anna-Karin Sjölander (C) avsäger sig uppdraget som ledamot och vice ordförande i kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott, ledamot i kulturnämnden samt ombud i Umeå Folkets hus.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Anna-Karin Sjölander

Erik Häggström

Kerstin Nilsson

Sven-Olov Edvinsson

Kulturnämnden

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00235

JUSK
Lönesupport
Troman

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges valberedning

Protokollsutdrag
2026-03-30

§ 11

Diariernr: KS-2026/00235

Avsägelse; vice ordförande i kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott och ledamot i kulturnämnden; Anna-Karin Sjölander (C)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bevilja Anna-Karin Sjölander (C) begärt entledigande från uppdragen som ledamot och vice ordförande i kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott, ledamot i kulturnämnden och ombud i Umeå Folketshusförening UPA.

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Erik Häggström (C) till ledamot i kulturnämnden.

Att utse Kerstin Nilsson (C) till ersättare i kulturnämnden.

Att utse Sven-Olov Edvinsson (C) till ombud i Umeå Folketshusförening UPA.

Ärendebeskrivning

Anna-Karin Sjölander (C) avsäger sig uppdraget som ledamot och vice ordförande i kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott, ledamot i kulturnämnden samt ombud i Umeå Folkets hus.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Anna-Karin Sjölander

Erik Häggström

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges valberedning

Protokollsutdrag
2026-03-30

Kerstin Nilsson
Sven-Olov Edvinsson
Kulturnämnden
JUSK
Lönesupport
Troman

Tjänsteskrivelse

2026-02-24

Kommunfullmäktiges
valberedning

Diariennr: KS-2026/00239

Avsägelse; ledamot i valnämnden; Richard Desiatnik (L)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bevilja Richard Desiatnik (L) begärt entledigande från uppdraget som ledamot i valnämnden.

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedning

Att utse Mats Nilsson (L) till ledamot i valnämnden

Ärendebeskrivning

Richard Desiatnik (L) avsäger sig uppdraget som ledamot i valnämnden.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Richard Desiatnik (L)

Mats Nilsson

Valnämnden

Lönesupport

Troman

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges valberedning

Protokollsutdrag
2026-03-30

§ 12

Diarienum: KS-2026/00239

Avsägelse; ledamot i valnämnden; Richard Desiatnik (L)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bevilja Richard Desiatnik (L) begärt entledigande från uppdraget som ledamot i valnämnden.

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedning

Att utse Mats Nilsson (L) till ledamot i valnämnden

Ärendebeskrivning

Richard Desiatnik (L) avsäger sig uppdraget som ledamot i valnämnden.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Richard Desiatnik (L)

Mats Nilsson

Valnämnden

Lönesupport

Troman

Tjänsteskrivelse

2026-02-04

Kommunfullmäktiges
valberedning

Diariennr: KS-2026/00170

Fyllnadsval; Nämndeman i Umeå tingsrätt; Yvonne Holmberg (S)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Karin Alarm Eriksson (S) till nämndeman vid Umeå tingsrätt.

Ärendebeskrivning

Yvonne Holmberg (S) är avliden. Umeå tingsrätt hemställer om att fyllnadsval av nämndeman under pågående mandatperiod 2024 - 2027 ska förrättas.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Umeå Tingsrätt

Förnamn, Efternamn
Befattning

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges valberedning

Protokollsutdrag
2026-03-30

§ 13

Diarienum: KS-2026/00170

Fyllnadsval; Nämndeman i Umeå tingsrätt; Yvonne Holmberg (S)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Karin Alarm Eriksson (S) till nämndeman vid Umeå tingsrätt.

Ärendebeskrivning

Yvonne Holmberg (S) är avliden. Umeå tingsrätt hemställer om att fyllnadsval av nämndeman under pågående mandatperiod 2024 - 2027 ska förrättas.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Umeå Tingsrätt

Tjänsteskrivelse

2026-02-26

Kommunfullmäktiges
valberedning

Diariennr: KS-2026/00115

Fyllnadsval; ledamot i kulturnämnden; Sofia Wiesler (MP)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Freyja Ingadóttir (MP) till ledamot i kulturnämnden.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beviljade 26 januari 2026 Sofia Wieslers (MP) begäran om entledigande från uppdraget som ledamot i kulturnämnden.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Freyja Ingadóttir
Kulturnämnden
Lönesupport
Troman

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges valberedning

Protokollsutdrag
2026-03-30

§ 14

Diariennr: KS-2026/00115

Fyllnadsval; ledamot i kulturnämnden; Sofia Wiesler (MP)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Freyja Ingadóttir (MP) till ledamot i kulturnämnden.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beviljade 26 januari 2026 Sofia Wieslers (MP) begäran om entledigande från uppdraget som ledamot i kulturnämnden.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Freyja Ingadóttir

Kulturnämnden

Lönesupport

Troman

Tjänsteskrivelse

2026-03-19

Kommunfullmäktiges
valberedning

Diariennr: KS-2026/00326

Val av nya styrelseledamöter i SEKAB BioFuel Industries AB

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

Att entlediga Gunnar Olofsson från sitt uppdrag som styrelseledamot och ordförande i Sekab BioFuel Industries AB i samband med ordinarie bolagsstämma.

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Regina Sipos till ny styrelseledamot i Sekab BioFuel Industries AB.

att utse Regina Sipos till ny ordförande i Sekab BioFuel Industries AB.

Att utse Annica Svensson till ny styrelseledamot i Sekab BioFuel Industries AB.

Att fastställa omval av Roland Nordin, vice styrelseordförande, Karin Hedlund, Stefan Skarp och Magnus Lannér.

Ärendebeskrivning

Enligt bolagsordningen ska styrelsen bestå av högst nio ledamöter, samt arbetstagarrepresentanter. Sex ledamöter utses av Norrlands Etanolkraft AB och tre ledamöter av EcolIndustries Development in Europe AB. Norrlands Etanolkraft AB:s representanter utses av kommunfullmäktige i Skellefteå, Umeå och Örnsköldsviks kommuner. Styrelseordförande utses av Norrlands Etanolkraft AB.

Gunnar Olofsson, styrelseordförande i Sekab BioFuel Industries AB, kommer vid stämman i april 2026 att avgå i styrelsen och styrelseledamoten Bernt Karlsson avgick under hösten. Detta innebär att nya ledamöter och ordförande behöver utses.

Beslutsunderlag

Skrivelse Umeå kommunföretag AB

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00326

Protokoll valberedningen SEKAB

Beslutet ska skickas till

UKF för vidare förmedling till berörda
Troman

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

UMEÅ KOMMUNFÖRETAG AB

2026-03-13

Till

Kommunfullmäktige

Umeå kommun

Val av nya styrelseledamöter i SEKAB BioFuel Industries AB

Kommunfullmäktige i Örnsköldsvik, Umeå och Skellefteå har tidigare beslutat om bolagsordning för SEKAB BioFuel Industries AB (Org nr 556666-7654). Enligt bolagsordningen ska styrelsen bestå av högst nio ledamöter, samt arbetstagarrepresentanter. Sex ledamöter utses av Norrlands Etanolkraft AB och tre ledamöter av EcoIndustries Development in Europe AB. Norrlands Etanolkraft AB:s representanter utses av kommunfullmäktige i Skellefteå, Umeå och Örnsköldsviks kommuner. Styrelseordförande utses av Norrlands Etanolkraft AB.

Gunnar Olofsson, styrelseordförande i Sekab BioFuel Industries AB, har representerat Nekab i Sekabs styrelse under många år, men kommer vid stämman i april 2026 att avgå i styrelsen, vilket innebär att ny styrelseledamot behöver utses av kommunfullmäktige i Skellefteå, Umeå och Örnsköldsviks kommun. Vidare behöver ny ordförande utses i Sekab BioFuel Industries AB.

Bernt Karlsson, har representerat Nekab i Sekabs styrelse några år, men avgick under hösten, perioden fram till stämman har platsen varit vakant. En ny styrelseledamot behöver utses av Kommunfullmäktige i Skellefteå, Umeå och Örnsköldsvik.

Valberedning för styrelsen inom Sekab BioFuel Industries AB är Kristina Sundin Jonsson, kommundirektör Skellefteå kommun, Pär Lindberg, VD för Rodret i Örnsköldsvik AB för de ledamöter som ska föreslås/utses av Nekab, samt Per Carstedt för ledamöter som föreslås till bolagsstämman av EcoIndustries.

Valberedningens behandling

Valberedningen föreslår att kommunfullmäktige i Skellefteå, Umeå och Örnsköldsvik utser Regina Sipos till ny styrelseledamot i Sekab BioFuel Industries AB vid ordinarie bolagsstämma.

Valberedningen föreslår vidare att kommunfullmäktige i Skellefteå, Umeå och Örnsköldsvik utser Regina Sipos till ny ordförande i Sekab BioFuel Industries AB vid samma tidpunkt.

Valberedningen föreslår att kommunfullmäktige i Skellefteå, Umeå och Örnsköldsvik utser Annica Svensson till ny styrelseledamot i Sekab BioFuel Industries AB vid ordinarie bolagsstämma.

UMEÅ KOMMUNFÖRETAG AB

2026-03-13

Valberedningen föreslår att bolagsstämman fastställer omval på följande styrelseledamöter, utsedda av Kommunfullmäktige i Skellefteå, Umeå och Örnsköldsvik, vilka är aktieägare i Norrlands Etanolkraft AB
Roland Nordin, vice styrelseordförande.

Karin Hedlund.

Stefan Skarp.

Magnus Lannér.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige entledigar Gunnar Olofsson från sitt uppdrag som styrelseledamot och ordförande i Sekab BioFuel Industries AB i samband med ordinarie bolagsstämma.

Kommunfullmäktige utser Regina Sipos till ny styrelseledamot i Sekab BioFuel Industries AB.

Kommunfullmäktige utser Regina Sipos till ny ordförande i Sekab BioFuel Industries AB.

Kommunfullmäktige utser Annica Svensson till ny styrelseledamot i Sekab BioFuel Industries AB.

Kommunfullmäktige fastställer omval av
Roland Nordin, vice styrelseordförande.
Karin Hedlund.
Stefan Skarp.
Magnus Lannér.

Fredrik Lundberg
VD Umeå Kommunföretag AB

Bolag nr 556666-7654

Protokoll fört vid sammanträde med
valberedningen inom
Sekab BioFuel Industries AB den 2026-03-13

Närvarande:
Via mail
Kristina Sundin Jonsson
Per Carstedt
Pär Lindberg

§ 1 Sammanträdets öppnande

Sammanträdet öppnas av valberedningens ordförande Pär Lindberg

§ 2 Justering av protokoll

Att jämte ordförande justera dagens protokoll utses Per Carstedt och Kristina Sundin Jonsson

§ 3 Valberedningens förslag till bolagsstämman avseende styrelseledamöter och lekmannarevisor

Enligt bolagsordningen i Sekab BioFuel Industries AB ska styrelsen bestå av högst nio ledamöter, sex ledamöter utses av Norrlands Etanolkraft AB och tre ledamöter av EcoIndustries in Europé AB. Norrlands Etanolkraft AB:s representanter utses av kommunfullmäktige i Skellefteå, Umeå och Örnsköldsvik. Styrelseordförande utses av Norrlands Etanolkraft AB.

Valberedningen föreslår bolagsstämman att fastställa omval på följande styrelseledamöter

Roland Nordin, vice styrelseordförande. Utsedd av Kommunfullmäktige i Skellefteå, Umeå och Örnsköldsvik, vilka är aktieägare i Norrlands Etanolkraft AB

Karin Hedlund. Utsedd av Kommunfullmäktige i Skellefteå, Umeå och Örnsköldsvik, vilka är aktieägare i Norrlands Etanolkraft AB

Stefan Skarp. Utsedd av Kommunfullmäktige i Skellefteå, Umeå och Örnsköldsvik, vilka är aktieägare i Norrlands Etanolkraft AB

Roland Nordin. Utsedd av Kommunfullmäktige i Skellefteå, Umeå och Örnsköldsvik, vilka är aktieägare i Norrlands Etanolkraft AB

Gunnar Olofsson, har representerat Nekab i Sekabs styrelse under många som ledamot och ordförande, men kommer att avgå vid ordinarie stämma i april, vilket innebär att ny styrelseledamot behöver utses av Kommunfullmäktige i Skellefteå, Umeå och Örnsköldsvik. Valberedningen beslutar att föreslå kommunfullmäktige i Skellefteå, Umeå och Örnsköldsvik att utse Regina Sipos, professionell styrelseledamot och ordförande (i flera bolag) till ny styrelseledamot i Sekab BioFuel Industries AB (se CV i bilaga). Regina Sipos kommer även att utses till styrelseordförande vid stämman

Bernt Karlsson, har representerat Nekab i Sekabs styrelse några år, men avgick under hösten, vilket innebär att ny styrelseledamot behöver utses av Kommunfullmäktige i Skellefteå, Umeå och Örnsköldsvik.

Valberedningen beslutar att föreslå kommunfullmäktige i Skellefteå, Umeå och Örnsköldsvik att utse Annica Svensson, Finansdirektör vid OK ekonomisk förening till ny styrelseledamot i Sekab BioFuel Industries AB (se CV i bilaga).

Per Grünevald. Utsedd av EcoIndustries Development in Europe AB

Per Carstedt. Utsedd av EcoIndustries Development in Europe AB

Jan Åström,. Utsedd av EcoIndustries Development in Europe AB

Till lekmanarevisor föreslås bolagsstämman att utse Agnetha Nordin. Lekmanarevisorn är utsedd av Kommunfullmäktige i Skellefteå, Umeå och Örnsköldsvik, Lekmanarevisorns suppleant är Thomas Lundström och utses av Kommunfullmäktige i Skellefteå vilka är aktieägare i Norrlands Etanolkraft AB

§ 4 Valberedningens förslag till ersättningar

Ersättning till styrelsens ordförande föreslås utgå med ett årligt arvode om X kr.

Ersättning föreslås utgå med ett årligt arvode om Xkr till de av Norrlands Etanolkraft AB/kommunfullmäktige i Skellefteå, Umeå och Örnsköldsvik utsedda ledamöter som inte är anställda i Norrlands Etanolkraft AB, någon av ägarkommunerna eller i ägarkommunernas närstående bolag. Samma ersättning föreslås utgå med ett årligt arvode om X kr till de av EcoIndustries Development in Europe AB utsedda ledamöter som inte har ett ägarintresse i EcoIndustries Development in Europe AB. Ingen ersättning utgår till ledamöter utsedda av Nekab som har ägarintressen i OK ekonomisk förening

Ersättning föreslås därmed utgå till Per Grünevald och Magnus Lannér med ett årligt arvode om X kr.

Ersättning till lekmanarevisorn föreslås utgå med ett arvode enligt kommunens arvodesregler.

§ 5 Avslutning

Ordföranden avslutar sammanträdet.

Justeras:

Vid protokollet:

.....

.....

Per Carstedt

Pär Lindberg

.....

Kristina Sundin Jonsson

Umeå kommun
Kommunfullmäktiges valberedning

Protokollsutdrag
2026-03-30

§ 15

Diariernr: KS-2026/00326

Val av nya styrelseledamöter i SEKAB BioFuel Industries AB

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

Att entlediga Gunnar Olofsson från sitt uppdrag som styrelseledamot och ordförande i Sekab BioFuel Industries AB i samband med ordinarie bolagsstämma.

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

Att utse Regina Sipos till ny styrelseledamot i Sekab BioFuel Industries AB.

att utse Regina Sipos till ny ordförande i Sekab BioFuel Industries AB.

Att utse Annica Svensson till ny styrelseledamot i Sekab BioFuel Industries AB.

Att fastställa omval av Roland Nordin, vice styrelseordförande, Karin Hedlund, Stefan Skarp och Magnus Lannér.

Ärendebeskrivning

Enligt bolagsordningen ska styrelsen bestå av högst nio ledamöter, samt arbetstagarrepresentanter. Sex ledamöter utses av Norrlands Etanolkraft AB och tre ledamöter av EcoIndustries Development in Europe AB. Norrlands Etanolkraft AB:s representanter utses av kommunfullmäktige i Skellefteå, Umeå och Örnsköldsviks kommuner. Styrelseordförande utses av Norrlands Etanolkraft AB.

Gunnar Olofsson, styrelseordförande i Sekab BioFuel Industries AB, kommer vid stämman i april 2026 att avgå i styrelsen och

Umeå kommun

Kommunfullmäktiges valberedning

Protokollsutdrag

2026-03-30

styrelseledamöten Bernt Karlsson avgick under hösten. Detta innebär att nya ledamöter och ordförande behöver utses.

Beslutsunderlag

Skrivelse Umeå kommunföretag AB

Protokoll valberedningen SEKAB

Beslutet ska skickas till

UKF för vidare förmedling till berörda

Troman

Tjänsteskrivelse

2026-03-05

Kommunfullmäktige

Diarienummer: KS-2026/00021

Anmälningssärenden 2026-03-30

Beslut om efterträdarval i kommunfullmäktige

Diarienummer: KS-2026/00143

Kommun: Umeå kommun

Valkrets: Umeå centrala och Umeå omland

Parti: Arbetarepartiet-Socialdemokraterna

Avgången ersättare: Birgitta Jonsson

Ny ersättare: Bo Johansson

Motioner

KS-2026/00266

Motion 6/2026: Åtgärder mot rasism i Umeås skolor; Tobias Holmbom (V) och Ellen Ström (V)

KS-2026/00267

Motion 7/2026: Hög tid för Umeå kommun att lämna Fairtrade City; Lena Andersson (M)

KS-2026/00268

Motion 8/2026: Dags att förkorta arbetstiden! Bore Sköld (V) och Lennart Arvidsson (V)

KS-2026/00329

Motion 9/2026: Starta en ny returbutik i Umeå; Daniell Anderson (V) och Bore Sköld (V)

KS-2026/00330

Motion 10/2026: Anställ läkare inom den kommunala hälso- och sjukvården; Elmer Eriksson (M)

Revisionsrapporter

KS-2026/00359

Revisionsrapport: Granskning av systematiskt kvalitetsarbete (SKA) - Äldrenämnden övergripande

Revisionsrapport: Granskning av systematiskt kvalitetsarbete (SKA) - Dragonens vård- och omsorgsboende

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2026/00021

KS-2026/00244

Revisionsrapport: Granskning av framtidens äldreomsorg

Ej verkställda beslut

KS-2025/00027-10

Äldrenämnden: Statistikrapport ej verkställda beslut enligt
Socialtjänstlagen - kvartal 4 2025

Länsstyrelsen
Västerbotten

Protokoll

Datum
2026-03-04

Diarienummer
1920-2026

Umeå kommun
ksdiarium@umea.se

Ny ersättare för ledamot i kommunfullmäktige

Beslut

Länsstyrelsen i Västerbottens län beslutar att utse ny ersättare för ledamot i kommunfullmäktige från och med den 4 mars 2026 till och med den 14 oktober 2026.

Kommun: Umeå kommun

Valkrets: Umeå centrala och Umeå omland

Parti: Arbetarepartiet-Socialdemokraterna

Avgången ersättare: Birgitta Jonsson

Ny ersättare: Bo Johansson

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige i Umeå kommun har kommit in med en begäran om ny sammanräkning. Detta med anledning av att Birgitta Jonsson har av sagt sig uppdraget.

Motivering till beslutet

Om en ledamot i kommunfullmäktige avgår under valperioden, ska länsstyrelsen efter anmälan utse en ny ledamot. Länsstyrelsen ska vid behov även utse ersättare i kommunfullmäktige.

Bestämmelser som beslutet grundas på

14 kap. 13–23 §§ vallagen (2005:837).

Information

Bevis (protokollsutdrag) utfärdas för de som berörs av beslutet.

Begäran om entledigande hos fullmäktige

Om du av någon anledning inte vill vara ledamot eller ersättare för ledamot i fullmäktige ska du vända dig till fullmäktige i den kommun eller region som du blivit utsedd i och begära att du önskar avgå.

När fullmäktige beslutat om ditt entledigande kommer länsstyrelsen att utse en ny ledamot eller ersättare.

Om du däremot anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt på något sätt, t.ex. att beslutet om att fastställa valresultatet inte har följts när en ny ledamot eller ersättare har utsetts, kan du överklaga beslutet hos Valprövningsnämnden.

Du kan överklaga beslutet

Se nedan information om hur du överklagar.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsjurist Tina Beer med chefsjurist Per Lundström som föredragande.

Kopia till

Arbetarepartiet-Socialdemokraterna
Bo Johansson

Du kan överklaga beslutet hos Valprövningsnämnden

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos Valprövningsnämnden.

Hur överklagar jag beslutet?

Lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västerbotten antingen via e-post; vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tio dagar** från dagen för beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det Valprövningsnämnden som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 40 00. Ange diarienummer 1920-2026.

Motion till Umeå kommunfullmäktige, 2026-02-26

Åtgärder mot rasism i Umeås skolor

De senaste åren har det i Umeå uppdagats flera allvarliga exempel på hot och hat mot minoritetsgrupper. Samer har utsatts för hets och att renar dödas. Den judiska föreningen har tvingats lägga ner på grund av hot. Samtidigt har granskningar gjorts som visar att den vanligaste typen av kränkningar i skolan är kopplad till afrorasism.

Rasism och annan diskriminering utgör allvarliga hinder för barns och ungas trygghet, utveckling och möjligheter att delta fullt ut i samhället. Skolan har ett särskilt ansvar att säkerställa elevers rätt till en miljö fri från kränkningar, hot och exkludering, oavsett bakgrund eller identitet.

Skolan är en plats där normer formas och där fördomar kan utmanas, men också där de riskerar att reproduceras om de lämnas oemotsagda. Det är viktigt att kommunen arbetar systematiskt mot alla former av rasism och annan form av diskriminering. Det behövs arbetssätt som stärker skolans förebyggande arbete och som skapar större trygghet för alla elever.

Vänsterpartiet föreslår därför att en kartläggning genomförs för att ge Umeå kommun fördjupad kunskap om rasismens bakgrundsfaktorer för att effektivt kunna motarbeta dessa. En sådan kartläggning bör genomföras av en oberoende extern forskare där tillräckliga resurser i form av tid och kompetens säkerställs.

Vänsterpartiet yrkar:

1. att ge utbildningsnämnderna i uppdrag att kartlägga förekomsten av diskriminering i Umeås skolor med särskilt fokus på rasism.
2. att ge utbildningsnämnderna i uppdrag att ta fram åtgärdsförslag baserade på kartläggningens resultat.

Tobias Holmbom
Ellen Ström
Vänsterpartiet

Motion till Umeå kommunfullmäktige

Hög tid för Umeå kommun att lämna Fairtrade City

Sedan 2013 är Umeå kommun en diplomerad Fairtrade City. Genom att vara en diplomerad Fairtrade city förbinder sig kommunen till att köpa in Fairtrade-märkta produkter. Umeå kommun avsätter 300 000 kr per år för Fairtrade. I dessa 300 000 kr/år ingår diplomeringsavgiften, som är 25 000 kr per år, samt kostnad för arbetstid motsvarande en halvtidstjänst för att koordinera arbetet kring Fairtrade City.

Kommunen ska ha en samverkansgrupp med representanter från kommunen samt gärna också från det lokala näringslivet och civilsamhället. Varje år ska kommunen arrangera aktiviteter för att informera om att kommunen är en diplomerad Fairtrade City. Därutöver förbinder sig kommunen att köpa in Fairtrademärkta varor.

Enligt Umeå kommuns hemsida är syftet med att vara en Fairtrade City är att arbeta för rättvis handel och etisk konsumtion, samt att bidra till förbättrade arbets- och levnadsvillkor för människor i länder med utbredd fattigdom. Studier visar att jordbrukare inte gynnas av märkningen och att den varken leder till högre löner eller stärkta arbetsvillkor. Forskare menar att handel har större möjlighet att lyfta människor ur fattigdom och stärka respekten för mänskliga rättigheter.

Allt fler kommuner har valt att lämna Fairtrade. Enligt en rapport från Skattebetalarnas förening från 2018 fanns det 67 diplomerade kommuner. Idag är siffran 30 kommuner. Umeå kommun borde följa andra kommuner som har valt att lämna Fairtrade-diplomeringen. Kommuner som har lämnat diplomeringen, som Skellefteå, har konstaterat att frågor om rättvis handel kan bevakas även om kommunen inte är en diplomerad Fairtrade City.

Inom ramen för diplomeringen erbjuder kommunen utbildningstillfällen och nätverksträffar, samt arrangera informationsträffar om Fairtrade. Umeå kommun borde inte aktivt marknadsföra och bedriva opinion för att köpa en viss produktmärkning. Skattemedel ska användas effektivt. Det är inte rätt att kommuninvånarnas skattepengar ska finansiera att kommunen är Fairtrade-diplomerad.

Med anledning av ovanstående yrkar jag att kommunfullmäktige beslutar

att Umeå kommun upphör med Fairtrade-samarbetet

att Umeå kommun inte särbehandlar Fairtrade vid inköp och upphandling utan behandlar det som vilket annat varumärke som helst.

Umeå 2026-02-26

Lena Andersson (M)

Motion till Umeå kommunfullmäktige, 2026-02-26

Dags att förkorta arbetstiden!

Kraven på kortare arbetstid har vuxit sig allt starkare under senare år. Historiskt har arbetstiden i Sverige successivt kortats i takt med samhällsutvecklingen, i syfte att stärka människors hälsa, skapa utrymme för återhämtning och möjliggöra ett hållbart arbetsliv. Samtidigt har arbetslivet förändrats i grunden. I dag präglas många arbeten av högre tempo, ökad komplexitet och större krav på flexibilitet och tillgänglighet, inte minst inom välfärdens yrken. Trots detta så är det över 50 år sedan arbetstid en sänktes till 40 timmars arbetsvecka.

Konsekvenserna är särskilt tydliga inom kommunala verksamheter, som skolan och omsorgen. Många anställda upplever hög arbetsbelastning, bristande återhämtning och svårigheter att förena arbete med familjeliv och fritid. I Umeå kommun syns detta bland annat i relativt höga sjuktal och återkommande signaler i medarbetarenkäter om stress och otillräcklig tid för återhämtning. Detta påverkar inte bara individens hälsa utan också kommunens förmåga att rekrytera och behålla personal. Personalbrist, hög sjukfrånvaro och ökad personalomsättning leder till försämrad kontinuitet, ökade kostnader och sämre kvalitet i välfärden. Det är hög tid att se över heltidsmättet.

Hela LO-kollektivet står nu bakom kraven på en arbetstidsförkortning och konstaterar att Sverige halkar efter många andra länder när det gäller arbetstidens längd. Samtidigt visar både svensk och internationell forskning att arbetstidsförkortning är en möjlig och effektiv lösning. Ett exempel på detta är forskningsprojektet 4 Day Week, som omfattat kommunala och regionala verksamheter. I projektet har arbetstiden förkortats med cirka 20 procent. Resultaten är tydliga: stressen minskade, sömn och hälsa förbättrades, arbetstillfredsställelsen ökade och arbetsförmågan stärktes. Möjligheten till fritidsaktiviteter ökade dessutom med 44 procent och energin till umgänge med familj och vänner med 22 procent. Produktiviteten påverkades inte heller negativt och flera verksamheter lyckades skapa samma värde på kortare arbetstid med bibehållet eller bättre ekonomiskt resultat. Resultaten från forskningsprojektet 4 Day Week överensstämmer väl med internationella forskningsstudier inom samma område.

En arbetstidsförkortning skulle kunna bidra till bättre hälsa, ett mer hållbart arbetsliv där anställda orkar hela vägen till pension och en ökad attraktivitet för Umeå kommun som arbetsgivare. Det är också en jämställdhetsfråga, då det i hög grad är kvinnor i välfärdsyrken som i dag drabbas hårdast av ohälsa och deltidsarbete, och i synnerhet inom omsorgen. Ett införande bör därför prioriteras i kommunens omsorgsverksamheter.

Vänsterpartiet yrkar:

att personalnämnden i samverkan med de fackliga organisationerna tar fram ett förslag till ett eller flera alternativ till införande av förkortad arbetstid med 20 procent inom Umeå kommun.

Bore Sköld
Lennart Arvidsson
Vänsterpartiet

Motion till Umeå kommunfullmäktige, 2026-03-12

Starta en ny returbutik i Umeå

Umeå kommuns returbutik vid Gimonäs är en del av kommunens arbete för att minska avfallsmängder och främja återanvändning av fungerande produkter. Verksamheten tar emot föremål som lämnas in av invånare och som annars riskerar att bli avfall, och gör dem tillgängliga för försäljning till nya användare. I anslutning till verksamheten finns även Byggåterbruket, där byggmaterial och inredning tas tillvara och säljs vidare. Genom kopplingen till återvinningscentralen på Gimonäs kan produkter som fortfarande har ett bruksvärde sorteras ut innan de blir avfall. Returbutiken har under åren utvecklats till en välbesökt verksamhet som kombinerar miljönytta med praktisk samhällsservice, och mottog kommunens miljöpris för 2024. Returbutiken är även en viktig resurs för många som har svårt att komma in på arbetsmarknaden. I tjänsten kan de anställda skapa, förädla och reparera saker som kan användas igen. Arbetsträningen leder dessutom ofta till en vidare sysselsättning på ett sätt som utmärker sig bland kommunens andra arbetsmarknadsinsatser.

Intresset för återbruk ökar i hela samhället. Statistik från Svensk Handel visar att second handmarknaden växer och att allt fler hushåll efterfrågar begagnade produkter. Forskning från bland annat Svenska Miljöinstitutet visar dessutom att återanvändning ofta ger betydligt lägre klimatpåverkan än både nyproduktion och materialåtervinning, eftersom produkters livslängd förlängs och behovet av nya naturresurser minskar. Återbruk är därför en central del av omställningen till en mer cirkulär ekonomi. Den befintliga Returbutiken fyller en viktig funktion, men dagens lokalisering innebär också begränsningar. En enda anläggning belägen på Gimonäs innebär dels ett ansevärt geografiskt avstånd för många invånare men sätter dessutom ett naturligt kapacitetstak för hur mycket som kan tas emot, hanteras och säljas vidare. Föremål som skulle kunna återbrukas riskerar därmed att i stället gå till återvinning eller förbränning. För att öka mängden återbruk krävs därför bättre tillgänglighet och större kapacitet.

Ett naturligt nästa steg är att utreda möjligheten att etablera en ytterligare returbutik i Umeå kommun. En placering i anslutning till återvinningscentralen på Klockarbäcken framstår som ett tänkbart alternativ. Där finns redan etablerade flöden för avfall och återvinning, vilket skulle göra det enkelt att sortera ut återbrukbara föremål direkt vid inlämning. En sådan lösning är effektiv både logistiskt och ekonomiskt. En utökad återbruksverksamhet där fler invånare kan lämna in och köpa återanvända produkter skulle ge flera positiva effekter. Klimatpåverkan minskar när produkter används längre och resurser tas tillvara, men det kan även underlätta hushållens ekonomi genom att fler får tillgång till fungerande möbler, byggmaterial och vardagsföremål till lägre priser. I en tid präglad av ökade levnadskostnader blir möjligheten att handla begagnat inte bara en miljöfråga utan också en fråga om ekonomisk tillgänglighet och social hållbarhet.

Mot denna bakgrund bör kommunen ta nästa steg i utvecklingen av sitt hållbarhetsarbete och pröva hur verksamheten kan växa i takt med efterfrågan och klimatmålen.

Vänsterpartiet yrkar:

att Umeå kommun utreder möjligheten att etablera ytterligare en returbutik i enlighet med motionens intentioner.

Daniell Anderson, Bore Sköld
Vänsterpartiet

Motion till Umeå kommunfullmäktige

Anställ läkare inom den kommunala hälso- och sjukvården

Regionerna har det övergripande ansvaret för att erbjuda hälso- och sjukvård, men kommunerna ansvarar för hälso- och sjukvård inom vissa områden. Det handlar bland annat om hemsjukvård, rehabilitering och hjälpmedel samt vård av äldre på vård- och omsorgsboenden.

I dagsläget är det enbart regionerna som får anställa läkare för patientnära arbete. Det vill regeringen ändra på. Regeringen har dock beslutat om en lagrådsremiss som gör det möjligt för kommuner att anlita läkare i den kommunala hälso- och sjukvården.

Möjligheten att kunna anställa läkare i kommunen skulle stärka den medicinska kompetensen inom den kommunala hälso- och sjukvården och därmed förbättra vårdens kvalitet. Det skulle också bidra till ökad trygghet och bättre kontinuitet.

Efter lagändringen kommer regionerna fortsatt ha ansvaret för att tillhandahålla läkare till den kommunala hälso- och sjukvården, men som ett komplement kan kommunerna anlita egna läkare. Utifrån dagens situation i S-styrda Region Västerbotten så finns det skäl för att kommunen anställer egna läkare inom äldreomsorgen som ett komplement till regionens läkare. Enligt en brukarundersökning från 2025 för vård- och omsorgsboenden i kommunen uppger enbart 40 procent att de tycker att det är mycket eller ganska lätt att träffa läkare vid behov.

Förslaget är att den nya lagen ska träda i kraft 1 augusti 2026. Umeå kommun borde redan nu påbörja planeringen för att anställa kommunala läkare inför att lagen ändras, i syfte att skapa en tryggare och mer tillgänglig vård.

Med anledning av ovanstående yrkar jag att kommunfullmäktige beslutar

Att uppdra till äldrenämnden att anställa läkare inom den kommunala hälso- och sjukvården, efter det att den nya lagen har trätt i kraft.

Umeå 2026-03-16

Elmer Eriksson, kommunfullmäktigeledamot (M)

Kommunrevisorerna informerar

Granskning av det systematiska kvalitetsarbetet inom äldrenämnden

Granskningens inriktning

Den som bedriver socialtjänst ansvarar för att det finns ett ledningssystem i verksamheten. Ledningssystemet ska enligt Socialstyrelsens föreskrifter användas för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Socialstyrelsen konstaterar att "... verksamheten ska med stöd av ledningssystemet planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten."

Om verksamheten inte uppfyller befintliga krav återfinns en avvikelse som alltid ska åtgärdas. Vad gäller avvikelser skriver Socialstyrelsen att "... avvikelser ska dels åtgärdas, dels ska processer och rutiner ses över så att den som bedriver verksamheten med stöd av dem kan säkra att en inträffad avvikelse inte inträffar igen". Vid missförhållanden eller vid risker för missförhållanden ska alltid en lex Sarah (omsorg) alternativt lex Maria (hälso- och sjukvård) upprättas.

Resultat

Granskningen visar att det finns ett politiskt fastställt styrdokument för nämndens kvalitetsledningssystem som samlar och beskriver tillämpningen av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9). Utifrån kvalitetsledningssystemet har ett antal rutiner och styrdokument upprättats som konkretiserar arbetssätt och processer.

Av granskningen framgår att arbetet dock inte är fullt ut genomfört i praktiken. Det saknas tydliga och enhetliga arbetssätt för riskanalys och egenkontroll. Det saknas ett formaliserat och reglerat arbetssätt som anger när, hur och vem riskanalyser ska genomföras, vilket gör att arbetet riskerar att bli personbundet när det saknas gemensamma och konkretiserade instruktioner. Egenkontroller genomförs dels inom verksamheternas egenkontrollplaner, dels genom nämndens kvalitets- och patientsäkerhetsberättelse. Arbetet med egenkontroller är dock inte lika tydligt på enhetsnivå.

För klagomål och synpunkter finns rutiner som beskriver ansvar, hantering och återkoppling. Det sker också en analys och redovisning i nämndens kvalitets- och patientsäkerhetsberättelse. Det saknas dock ett tydligt arbetssätt för hur dessa analyser ska omsättas i konkreta förbättringsåtgärder på verksamhetsnivå. I vår stickprovsgranskning noterade vi även vissa brister i hanteringen av klagomål och synpunkter.

För avvikelserhantering finns etablerade rutiner som tydliggör ansvarsfördelning, process och krav på dokumentation. Det finns dock en bristande struktur i rutinbiblioteket där rutinerna ska samlas, vilket kan försvåra tillgängligheten för medarbetare. Granskningen visar att avvikelser lyfts i flera olika forum och att stickprov och enkäter genomförs. uppföljning och analys främst årligen och redovisas i kvalitets- och patientsäkerhetsberättelserna. Även om förbättringsområden identifieras genom detta arbete, bedöms det saknas en sammanhängande och tydlig struktur för att omsätta resultaten av i konkreta och uppföljningsbara åtgärder. I vår stickprovsgranskning noterade vi även vissa brister i hanteringen av avvikelser.

För missförhållanden och risker för missförhållanden finns det etablerade rutiner som tydliggör hur dessa ska rapporteras, utredas och åtgärdas samt hur informationen ska spridas inom organisationen och anmälas till IVO. Nämnden har återkommande informerats om missförhållanden och genomförda lex Sarah-utredningar. I vår stickprovskontroll noteras dock brister avseende dokumentation och bedömning av framtida risk och allvarlighetsgrad. Därtill bedöms att alla ärendena inte handlagts skyndsamt. I två ärenden har lex Sarah-rapport inte upprättats genast vid kännedom om uppgifter inom ramen för en avvikelserapport och i ett ärende har själva lex Sarah-utredningen inte genomförts skyndsamt.

Gällande personalens kompetens gällande kvalitetsarbetet finns det en ansvarsfördelning gällande upprättande och implementering av rutiner samt introduktionsmaterial som innehåller moment såsom lex Sarah, klagomål och

avvikelser. Vidare finns en utbildningsplan och ett utbildningsråd som syftar till att samordna kompetensutveckling samt strukturer för att identifiera individuella utvecklingsbehov via medarbetarsamtal.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att äldrenämnden endast delvis säkerställt ett systematiskt kvalitetsarbete inom äldreomsorgen.

Rekommendationer

Utifrån våra bedömningar rekommenderar vi äldrenämnden att:

- Upprätta styrdokument som formaliserar och tydliggör egenkontrollarbetets syfte, omfattning och genomförande.
- Upprätta styrdokument som tydliggör hur och när riskanalyser inom ramen för kvalitetsledningssystemet ska genomföras på olika nivåer i organisationen.
- Säkerställa att resultaten från övergripande analyser av klagomål och synpunkter omsätts i konkreta och uppföljningsbara åtgärder.
- Säkerställa att inkomna klagomål och synpunkter utreds, analyseras och att återkoppling ges till berörd enligt gällande rutiner.
- Säkerställa att resultaten från övergripande analyser av avvikelser omsätts i konkreta och uppföljningsbara åtgärder.
- Säkerställa att avvikelser utreds enligt gällande rutiner.
- Säkerställa att lex Sarah-rapportering samt utredning sker skyndsamt samt att bedömning om framtida risk och allvarlighetsgrad sker i samtliga lex Sarah-utredningar.
- Säkerställa att kvalitetsledningssystemet regelbundet följs upp och utvecklas, med särskilt fokus på att förbättra struktur och sökbarhet i rutinbiblioteket, så att medarbetare har enkel tillgång till gällande rutiner.

Azets rapport "Granskning av det systematiska kvalitetsarbetet inom äldrenämnden (2026-03-20)". För ytterligare information, kontakta revisionens ordförande Ewa Miller, tel 070-622 03 44

Kommunrevisorerna informerar

Granskning av det systematiska kvalitetsarbetet på Dragonens vård- och omsorgsboende

Granskningens inriktning

Enligt socialtjänstlagen ska insatser inom socialtjänsten vara av god kvalitet. God kvalitet innebär bland annat att omsorgen ska vara säker. Därtill ska den äldre uppleva omsorgen som trygg. I socialtjänstlagen beskrivs även inriktningen på socialtjänstens verksamhet som innebär att verksamheten ska "... inriktas på att enskilda får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande".

Den som bedriver socialtjänst, i detta fall äldrenämnden, ansvarar för att det finns ett ledningssystem i verksamheten. Ledningssystemet ska enligt Socialstyrelsens föreskrifter användas för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Socialstyrelsen konstaterar att "... verksamheten ska med stöd av ledningssystemet planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten. "

Resultat

Granskningen visar att det finns grundläggande strukturer för att styra och följa upp verksamhetens kvalitet, bland annat genom ett beslutat ledningssystem för det systematiska kvalitetsarbetet. Nämnden har även stärkt sin uppföljning och kontroll av vård- och omsorgsboendet genom veckovis uppföljning.

Granskningen visar dock att det finns brister i centrala delar av kvalitetsarbetet på vård- och omsorgsboendet, där bland annat riskanalyser, egenkontroller och avvikelshantering inte bedöms bedrivas tillräckligt strukturerat. Det framkommer också att rapporteringskulturen och kunskapen om avvikelser varierar bland personalen samt att det finns brister i dokumentation, vilket bedöms utgöra allvarliga risker för kvalitetsarbetet på boendet.

Granskningen visar också på kompetensbrister hos delar av omsorgspersonalen samt bristande systematik i introduktion och utbildning. Även organisatoriska förutsättningar såsom stora personalgrupper, hög personalomsättning och kompetensförsörjningsutmaningar uppges till viss

del begränsa möjligheterna till ett systematiskt kvalitetsarbete.

Det uppges tidigare ha funnits brister i samverkan mellan omsorgspersonal och hälso- och sjukvårdspersonal vid vård- och omsorgsboendet, vilket påverkat både arbetsmiljö och kvalitet. En väl fungerande samverkan mellan personalgrupperna bedöms vara en grundläggande förutsättning för att säkerställa en trygg, säker och sammanhållen vård och omsorg på boendet.

När det gäller de åtgärder som vidtagits med anledning av de missförhållanden som inträffat på vård- och omsorgsboendet konstaterar vi att förvaltningen har vidtagit ett flertal åtgärder, i form av både verksamhetsnära och mer övergripande strukturella insatser. Äldrenämnden har återkommande informerats om händelserna och om förvaltningens åtgärder vid flera sammanträden. Av protokoll och tillhörande handlingar framgår dock inte alltid tydligt vilken information nämnden faktiskt har redovisats vid respektive tillfälle. Vi noterar även att nämnden inte aktivt har fattat beslut om de redovisade åtgärderna, utan att dessa huvudsakligen presenterats inom ramen för informationsärenden. Att nämnden inte aktivt tagit ställning till och godkänt åtgärderna genom beslut bedömer vi som en brist i nämndens ansvar för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att äldrenämnden endast delvis säkerställt ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete på det aktuella vård- och omsorgsboendet.

Rekommendationer

Utifrån våra bedömningar rekommenderar vi äldrenämnden att:

- Tydliggöra ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbets struktur och praktiska tillämpning i kvalitetsarbetet.

- Säkerställa en ändamålsenlig samverkan mellan omsorgspersonal och hälso- och sjukvårdspersonal.
- Säkerställa att enhetschefer har förutsättningar att hantera sitt uppdrag vad gäller kvalitetsarbetet.
- Upprätta styrdokument som tydliggör hur och när riskanalyser inom ramen för kvalitetsledningssystemet ska genomföras på olika nivåer i organisationen.
- Tillse att arbetet med egenkontroller struktureras och tydliggörs för att säkerställa att egenkontrollerna genomförs systematiskt. I arbetet bör det även säkerställas att egenkontroller baseras på identifierade risker i verksamheten så att kontroller riktas mot de områden som har störst betydelse för kvalitet.
- Säkerställa att avvikelshanteringssystemet är ändamålsenligt och stödjer en systematisk hantering av avvikelser.
- Tydliggör rutinerna för hur information om Lex Sarah ska rapporteras vidare i organisationen, inklusive hur och när nämnden ska informeras.
- Säkerställa att beslutad checklista för introduktion tillämpas samt att erfaren personal ansvarar för introduktionen av nya medarbetare.
- Säkerställa att regelbundna kompetenshöjande insatser avseende kvalitetsarbetet genomförs för personal, särskilt vad gäller avvikelser och dokumentation som identifierats som brister inom verksamheten.
- Tydliggör hur vård- och omsorgssituationer där brukare tackar nej till beslutade insatser ska hanteras i verksamheten och säkerställ att medarbetare har tillräcklig kompetens för att hantera dessa situationer.
- Säkerställa att åtgärder som förvaltningen vidtagit med anledning av missförhållandena fullföljs och följs upp av nämnden.

Azets rapport "Granskning av det systematiska kvalitetsarbetet på Dragonens vård- och omsorgsboende (2026-03-20)". För ytterligare information, kontakta revisionens ordförande Ewa Miller, tel 070-622 03 44

Kommunrevisorerna informerar

Granskning av styrning och planering för att möta framtida behov inom äldreomsorgen

Granskningens inriktning

Under perioden 2015–2024 har andelen äldre (80+) i Umeå kommun ökat, från 3,9 % år 2015 till 4,9 % år 2024. År 2029 förväntas andelen äldre öka ytterligare och uppgå till 6,3 %, en ökning på närmare 2 100 personer jämfört med år 2023. Andelen äldre som har insatser i form av hemtjänst eller särskilt boende har dock minskat under motsvarande tidsperiod, från 37 % år 2015 till 30 % år 2024.

För att möjliggöra en långsiktig planering av äldreomsorgen och behovet av äldreomsorgsinsatser, behöver verksamheterna göra erforderliga analyser avseende befolkningsutvecklingen och volymutvecklingen på sikt, och hur det i sin tur påverkar behovet av äldreomsorg framöver. Pensionsavgångar, ökad konkurrens om personal samt hälsoutvecklingen för de allra äldsta är faktorer som är viktiga att ta hänsyn till i planeringen för den framtida äldreomsorgen.

Resultat

Granskningen visar att befolkningsprognoser tas fram årligen och bryts ned på delområden, vilket ger ett centralt underlag för att bedöma framtida behov av äldreomsorg inom budgetprocessen. Det finns också en planering baserad på dessa prognoser.

Förvaltningens egna prognoser och planering visar dock att kommunen riskerar brist på platser i särskilt boende varje år från 2026 till 2034. Detta kan leda till ökad belastning på hemtjänst, korttidsboende och växelvård samt riskera kvaliteten i insatserna för personer med behov av särskilt boende. Även risken för viten från IVO ökar om beslut inte kan verkställas i tid. Det framgår dock av granskningen att om ett temporärt ökat tryck skulle uppstå mellan planerade nybyggnationer finns möjlighet att ta tidigare avvecklade lokaler i drift igen. Dessa lokaler möter dock inte kraven för framtidens äldreomsorg, men är funktionsdugliga som tillfälliga lösningar.

Kompetensförsörjningsanalyser genomförs årligen på övergripande nivå, och under 2024 togs särskilda personalanalyser fram för hemtjänst och särskilt boende. Vi noterar att kommunen står inför utmaningar gällande kompetensbehoven. Samtidigt konstaterar vi att nämnden har beslutat om en kompetensförsörjningsplan, där planerade aktiviteter för 2026 redovisas i syfte att säkerställa en god kompetensförsörjning.

Umeå kommun tillämpar kvarboendepincipen. Riktlinjerna anger att särskilt boende beviljas först när behov inte längre kan tillgodoses i ordinarie boende och när omfattande, varaktiga behov samt krav på personal dygnet runt föreligger. Ett stöddokument används för att beräkna när hemtjänstinsatser blir mindre ekonomiskt fördelaktiga än särskilt boende.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att äldrenämnden endast delvis säkerställer en ändamålsenlig planering för att kunna möta framtida behoven inom äldreomsorgen.

Rekommendationer

Utifrån våra bedömningar rekommenderar vi äldrenämnden att:

- säkerställa att det finns tillgång till särskilda boenden som motsvarar det prognostiserade behovet.
- säkerställa att det finns en strategi, vid brist på platser i särskilt boende, för att kunna tillhandahålla insatser av god kvalitet till brukare enligt socialtjänstlagen.

Azets rapport "Granskning av styrning och planering för att möta framtida behov inom äldreomsorgen". För ytterligare information, kontakta revisionens ordförande Ewa Miller, tel 070-622 03 44

§ 33

Diarienumr.: ÄN-2025/00030

**Statistikrapport ej verkställda beslut enligt
Socialtjänstlagen - kvartal 4 2025****Beslut**

Äldrenämnden godkänner statistikrapporten över ej verkställda beslut enligt Socialtjänstlagen.

Äldrenämnden överlämnar statistikrapporten till kommunfullmäktige och kommunrevisionen.

Ärendebeskrivning

Äldrenämnden ska enligt 34 kap. 1 § Socialtjänstlag (2025:400) (SoL) rapportera alla gynnande beslut enligt 11 kap. 1 § eller 12 kap. 1 § som inte har verkställts inom tre månader från dagen för beslutet till Inspektionen för vård och omsorg samt till kommunens revisorer. Nämnden ska även rapportera alla gynnande beslut enligt 11 kap. 1 § och 12 kap. 1 § som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. För varje beslut ska nämnden ange tidpunkten för beslutet och vilken typ av insats beslutet gäller samt kortfattat ange skälen för fördröjningen. Rapportering ska ske en gång per kvartal.

Av 34 kap. 2 § SoL framgår att äldrenämndens ska rapportera till Inspektionen för vård och omsorg samt till kommunens revisorer när nämnden har verkställt ett beslut som tidigare har rapporterats som ej verkställt. Datum för verkställigheten ska då anges.

Vidare ska äldrenämnden enligt 34 kap. 3 § SoL lämna en statistikrapport till kommunfullmäktige över hur många gynnande beslut enligt 11 kap. 1 § och 12 kap. 1 § som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden ska vidare ange vilka typer av insatser dessa beslut gäller samt hur lång tid som har gått från dagen för respektive beslut. Nämnden ska ange vilka typer av insatser dessa beslut

Umeå kommun
Äldrenämnden

Protokollsutdrag
2026-02-26

gäller samt hur lång tid som har gått från dagen för respektive beslut.
Rapportering ska ske en gång per kvartal.

Beslutsunderlag

Statistikrapport SoL 2025-12-31

Beredningsansvariga

Charlotta Lundström Barsk, verksamhetschef utredning äldre och
prevention

Kevin Tornemar, nämndsekreterare

Beslutet ska skickas till

Kommunfullmäktige

Kommunrevisionen

Ej verkställda gynnande beslut enligt Socialtjänstlagen inom äldrenämndens ansvarsområde 2025-12-31

Ledsagning

Beslut		Kön	
Beslut som verkställts senare än tre månader:	Väntetid	Kvinna	Man
Avbrott	5 mån, 25 dgr	x	
Avbrott i verkställighet och där biståndet inte åter verkställts inom 3 månader:	Väntetid	Kvinna	Man
	4 mån, 8 dgr	x	x
Beslut: 2			

Särskilt boende

Beslut		Kön	
Beslut som ej verkställts:	Väntetid	Kvinna	Man
	3 mån, 5 dgr	x	
	3 mån, 16 dgr	x	
	7 mån, 22 dgr	x	
Beslut som verkställts senare än tre månader:	Väntetid	Kvinna	Man
	3 mån, 3 dgr	x	
	4 mån, 28 dgr		x
	4 mån, 28 dgr	x	
	3 mån, 2 dgr	x	
	3 mån, 7 dgr	x	
	3 mån, 11 dgr	x	
	3 mån, 22 dgr		x
	4 mån, 1 dgr		x
	5 mån, 15 dgr		x
	3 mån, 12 dgr		x
	4 mån, 1 dgr		x
Beslut som avslutats utan verkställighet:	Väntetid	Kvinna	Man
	5 mån, 17 dgr	x	
	10 mån, 6 dgr	x	
Beslut: 16			

Korttidsboende

Beslut		Kön	
Beslut: 0			

Dagverksamhet

Beslut		Kön	
Beslut som avslutats utan verkställighet:	Väntetid	Kvinna	Man
	0 mån, 0 dgr	x	
Beslut från annan rapporteringsperiod. Beslut som avslutats utan verkställighet:	Väntetid	Kvinna	Man
	2 mån, 9 dagar	x	
Beslut:			

Kontaktperson

Beslut		Kön	
Beslut som ej verkställts:	Väntetid	Kvinna	Man
	3 mån, 30 dgr	x	
Beslut: 1			